ለምን አልሰለምሁም?

(ክቀደስ) ዓለማየሁ ሞገስ ደርሶ፡

ከሁሉም ሁሉን ይወቅ ደራሲ

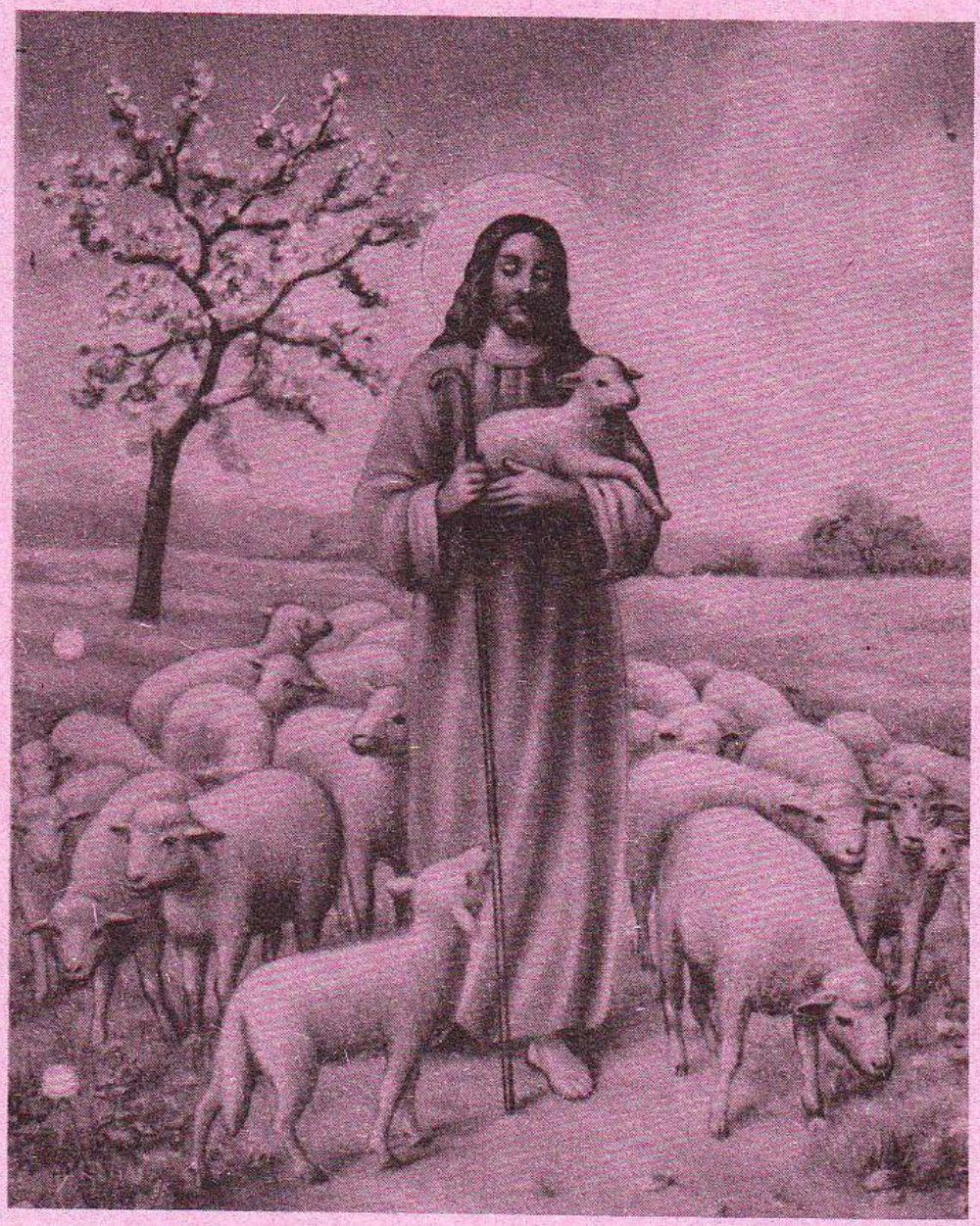

ከሁሉም ሁሉን ይወቅ የሚቀጥል ሦስተኛ የሃይማኖት መጽሐፍ

ክርስትናንና ስልምናን ጐን ለጐን አሰልፎ በግልጥ ፡ በጥብዓት ያላንዳች

አድልዎና ፍርሃት ለማሳየት የተዘጋጀ ርቱዕ መጽሐፍ።

ለምን አልሰለምሁም?

ከ(ተደሰ) ዓለማየሁ ሞገስ፡

ከዙሉም ሁሉን ይወቅ ጸራሲ

ክርስትናንና ሰልምናን በማነጻጸር፤

አዲስ አበባ
መጋቢት 1990 ዓ.ም.

ክርስትናና ሰልምና በኢትዮጵያ ለብዙ ዘመናት አብረዉ፣ተባብረዉ የናሩትን ሃይማኖቶች ለማታኮር አንዳንድ አስላሞች ትክክል ያልሆኑ፣ በሐሰት ፕሮፖጋንዳ የተሞሉ ክታባት ስለበተኑ የተሰጠ መልስ።

የደራሲው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው።

ማስገንዘቢያ፤

ለማንኛውም ውድና ከቡር አንባቢ የተሰጠ ማስገንዘቢያ፤

ይህ መጽሐፍ አንድ ጊዜ አንቦ የሚጥሉት ልብ ወለድ የተረት መጽሐፍ ስላልሆነ፣በፍጹም ለመረዳት ጻር እሰከ ጻር ቢያንስ ሁለት ጊዜ፣አፍ ተልብ ሁኖ፣ከሚሚታ ርቆ መነበብ አለበት።

ከውላኔና ከፍርድ በፊትም በደንብ መረዳት ያስፈልጋል። ያለዚያ ግን ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዝናል። ይህ ቀርቷል፣እንዲህ ቢሆን የሚል ሂስም ከተረበ በሚተጥለው መጽሐፍ ለማስተናገድ ዝግጁ መሆናችንን በትሕትና እንገልጣለን። ብጆ በጽሞና ተነቦ ይሁን።

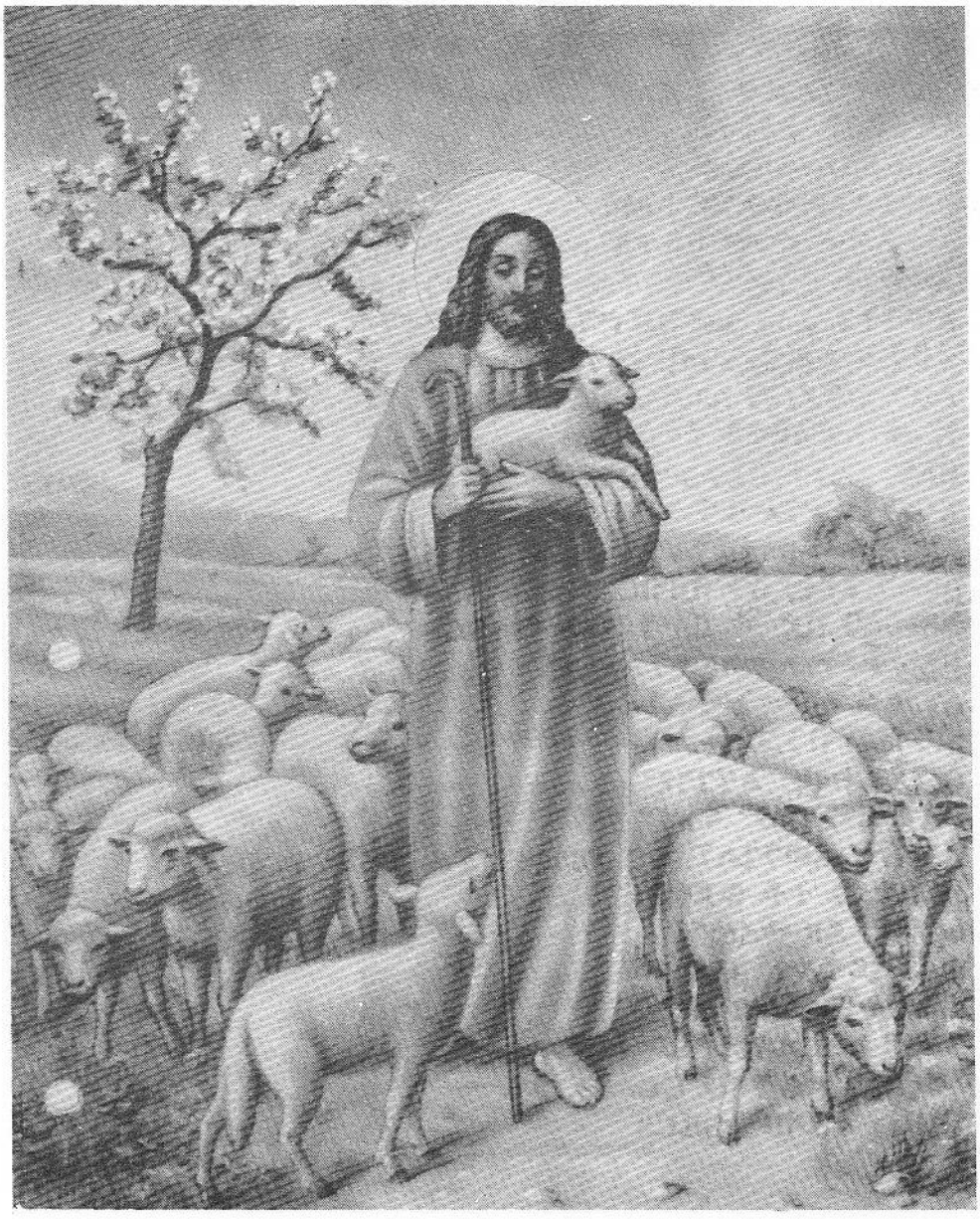

ማንም እንዳያስታችሁ ተጠንቀቁ፤ ብዙዎች እኔ ክርስቶስ ነኝ እያሉ በስሜ ይመጣሉና፤ ብዙዎቹንም ያስታሉ። (ማቴ.24:4) ብዙ ሐሰተኞች ነብያትም ይነሳሉ፣ ብዙዎችንም ያስታሉ (:16)።

ሰላም የሚረታው አደለም በመጽሐፉ
ነው እንጂ በሰይፉ።
ድሉ በሰይፉ ካልሆነ
በመጽሐፍትህ እነሆ አለነ።
መጸሕፍት ደግሞ ካልኖሉ ለሥጋ ጥቅም ስርብትና
አንድነት ሁነን እናጥናቸው ተሰብሰበን በጽሞና።
እውነትን ፈላጊ ከሆንህ፣የማታደላ ለጥቅም
ይህን መጽሐፍ አንብና እንነጋገር በሰላም።
ይህን ብናደርግ ለጽድቅ ብለን
አንዱ አምላካችን ይደሰታል።
በእኛ ድኅነት፣በእኛ ሥልጣን
እኛም መንግሥቱን እንወርሳለን
እንደ መላእክት ትጉሃን
ስሙን እየቀደስን በክብር
እኖራለን በደለታ በሰማያዊው ግሩደር
በሃይማኖት አመካኝተን
ለገንዘብ ለሹመት ብለን
ብንዋጋ፣ብንጋደል
ሰማያዊ ክብር አናገኝም
በምድርም ሰላም ፍጽም የለም።
በአሪትና በወንጌል፣ ጌታ ያዘዘውን ቃል ኪዳን
ክርስቲያን ትቶ ወደኃን
ስላምም ይዞ ተረቱን
ሲፋጅ ይኖራል ዘለዓለም
ለሹመት፣ለገንዘብ፣ለጥቅም።
ጥቅም ካልፈለግህ የሰው ዘር
እውነትን ፈልግ በምርር
ለዚህም ይርዳህ እግዜር።

የደራሲው ሥጋዊ ሂደት፣

አሳምሮ ፈጥሮ፣በእየጊዜው ከደረሰብኝ ፈተና ሁሉ እያሳለፈ ከዚህ ላደረሰኝ፣ፈጣሪዬ፣አምላኬዬ፣መድኀኒቴ፣ወልደ እግዚአብሔር፣ መድኀኔ ዓለም እየሱስ ክርስቶስ የተሰጠ ንኡስ ሰማዕታዊ (ምስክራዊ) ገጸ በረከት።

አርእስት፣

ለምን አልሰለምሁም ወይንስ አልሰለምኖም? 1
1. የደራሲው ሥጋዊ ሂደት 3
2. ስላም የሚረታው (በግጥም) 2
3. መቅደም 6
4. መግቢያ 9
5. ምዕራፍ: 1 11
ምስጢረ ሥላሴ
6. ምዕራፍ: 2 16
ምስጢረ ሥጋዌ
7. ምዕራፍ: 3 20
የቅዱሳት መጻሕፍት ታማኝነት።
8. ምዕራፍ: 4 22
ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ነው።
9. ምዕራፍ: 5 32
ክርስቶስ ዐምደ ብርሃን
10. ምዕራፍ: 6 34
ትንቢታትን ሁሉ የፈጸመ ክርስቶስ ብቻ ነው።
11. ምዕራፍ: 7 39
ክርስቶስ ከሙታን ተለይቶ ተነሥቷል።
12. ምዕራፍ: 8 48
መንፈስ ቅዱስ እንጂ መሐመድ አይደለም።
13. ምዕራፍ: 9 51
የሙሴና የኢየሱስ መመሳሰል
14. ምዕራፍ: 10 53
ሙሴና መሐመድ ግን አይመሳሰሉም።
15. ምዕራፍ: 11 62
ክርስቶስ በኋላው ለሚመጡ ዉሸታም ነቢያት ምን ይላል?
16. ምዕራፍ: 12 66
ከክርስቶስ በኋላ ነቢይ የለም።
17. ምዕራፍ: 13 69
የመሐመድ ታሪክና ስለምና።
18. ምዕራፍ: 14 75
መሐመድ ያልሠራው ኀጢአት፣ያላደረገው በደል የለም።

19. ምዕራፍ: 15 — 84
መጽሐፍ ቅዱስ ስለመሐመድ
20. ምዕራፍ: 16 — 89
ክርስቶስ አዲስ ሕግ አላወጣም ብለዋል።
21. ምዕራፍ: 17 — 91
በቁርአን አዲስ ነገር የለም ከሰማይም አልወረደም።
22. ምዕራፍ: 18 — 94
ቁርአን በይዘቱም ሆነ በጽሕፈቱ ዝብርቅርቅ ነው።
23. ምዕራፍ: 19 — 103
ቁርአን ከክርስትና ምን ያምናል?
24. ምዕራፍ: 20 — 109
ስልምና የክርስቶስን መሰቀል ይክዳል።
25. ምዕራፍ: 21 — 111
ስልምና ወይም ቁራን የክርስቶስን ነብይነት ያምናል።
26. ምዕራፍ: 22 — 114
የጥናቱ ውጤት ባጭሩ።
27. ምዕራፍ 23 — 117
ከመሐመድ የሚያንስ ነቢይ የለም፣
28. ምዕራፍ 24 — 119
የጥንቱ ውጤት ባጭሩ፣
29. መፍትሔ ቃላት — 121
30. የተነበቡ መጻሕፍት — 123
31. የሚነበቡ መጻሕፍት
32. መወድስ — 125

<u>ምስጋና፤</u>

ለዚህ መጽሐፍ አተነባበር ብዙ ሊታውንት በምክርም፣ መጻሐፍ በማቀበም ረድተዋል። በመቅድሙም ሐሳቡን ያመነጩት ሴሎች እንደሆኑ ተገልጧል። ስለዚህ እኔም በመጻሐፉ እንደሕጉ ስማችሁን በምስጋና ላስታውሥ ብላቸው መጽሐፉ የሚያመጣውን ተከታታይ ስለፈሩ ቢዘለሉም ከእኔ ጋራ እግዚአብሔር ዋጋቸውን ይክፍላቸው እያልሁ እየጸለይሁ፣ቀና የሆነ አንባቢም እንዲጸልይላቸው አደራ እላለሁ።

መቅድም፤

በገበሩ እንደ ተገለጠው ክርስትናና ስልምና መሐመድ ከተነሣበት ጊዜ ጀምሮ በኢትዮጵያ በኅብረት የኖሩ ሃይማኖቶች ናቸው። እንዲያውም የመሐመድን ተከታዮች መገናኙ ቢያሳደጓቸውም ኢትዮጵያ አስተናግዳለች። በዚህም ለስልምና ባለውለታ ናት። ኢትዮጵያዊውያኑ ኦርቶዶክስ ክርስቲያን በ16ኛው መቶ ዘመን በስሕተት በተደረገው የሃይማኖት ጦርነት ምክንያት ከወንድሞቻቸው ካቶሊክና ወንጌላውያን ይልቅ ስላምን ይመርጣሉ። ስለ ካቶሊክና ወንጌላውያን ሲያነሡባቸው፣ስላም ምን አለን? ከድሮ ጀምሮ አብረን አይደል የኖርን፣የእኛ ጠላቶች አሁን መጤዎች ሃይማኖቶች፤ካቶሊክ፣ፕሮቴስታንት፣ኤንጤ፣ወዘተ.እንጂ ይላሉ። ይህ ስሕተት መሆኑን ከተማረው በቀር ኅጋው (ተራው) ሕዝብ አያውቀውም። እኔም ክርስቲያኖች ወንድማማቹ በምስጢረ ሥላሴ፣በሥላሴ አንድነት ሦስትነት የሚያምኑ ሁሉ ለሹመት፣ለሥልጣን፣ለገንዘብ ብለው በፈጠሩት ጭቅጭቅ እንጂ በሃይማኖት እምብዛም ስለማይለያዩ በውይይት ልዩነታቸውን እንዲፈቱ በቃልም፣በትምህርትም በመጽሐፍም ስደክም ስለስልምና ትኩረት ሳልሰጥ እኖር ነበር።

በዚህ ላይ ሳለሁ፣በጊታ በመድኀኔ ዓለም በኅላት ብዙ ነገር አጋጥሞኛል። በዚሁ መሠረት የመጋቢት መድኀኔ ዓለም ዋዜማ 1989 ዓ.ም. አንድ ሰው ደውሎ፣ "አያውቁኝም እኔ ግን ዩኒቨርስቲ ሲያስተምሩ አትወታለሁ። ከጓደኞቼ ጋር እየሱስ እውን ፈጣሪ ነውን? የሚል መጽሐፍ አንብበን፣ለቤተ ክህነት ጉባኤ ሊቃውንት መልሱ ብለን ብንሰጣቸው፣እናተ ሥራ አጣችኋል፣እኛ ለራሳችን አባታችን ተሰድበው ተጨንቀናል፣እናተ ደግሞ ከጥንት የኖረውን የስላም ጥያቄ ይዛችሁልን መጣችሁ ብለው አመናጭቀው መለሱን፣እኛም አማራጭ ብንፈልግ እርስዎ ትዝ አሉንና ለእርስዎ ለመስጠት ወሰንን፣ቤትዎን የሚያውቅ ሰው ፈልገን መጽሐፉን በነገ ጀምበር ልንልክልዎ ነው" አለኝ። "እኔም የማላትምበት ገንዘብ የለኝም። በማስተማር የኖርሁ፣በትንሽ የጡረታ አበል ያምኖር፣ከዚህ በፊት በቅርቡ ሁሉም ሁሉን ይወቅንና አንድ እረኛ አንድ መንጋን ያሳተምኋቸውም ለከፈን ትሆናለች ብዬ ባለቀመጥኋት ነው። እነሱም ከ84000(ብር)በላይ ጨርሰውብኛል። ተሸጠው ዋጋቸውን እንዳይመልሱም በእየደብሩ ያሉ ያልተግሩ፣የግያነቡ የጠላቶቻችን የውሰጥ አርበኞች ኅጋው አንብቦ እንዳይወጥራቸው ፈርተው አታንቡ ስላሉት ወጭው ስላልተመለሰ ሌላ መጽሐፍ የማላትምበት አቅም የለኝም "ብዬ

ብመልስ፣እኛ መጻሕፉን አምጥተን ከአጥርዎ ውስጥ እንጥላለን ከዚያ በኋላ ያለው የራስዎ ኃላፊነት ነው" ብሎ በጀሬዬ ስልኩን ዘጋ። እንዳለውም በበነጋው የሚያውቀኝ ሰው እነአገሌ ናቸው ስጣቸው ብለው የሰጡኝ ብሎ ሰጠኝ። እኔም ቅዳሜና እሑድ የግብረዊ ግዳጀን ትቼ አነበብሁና ባሰበው መጨሐፉ በብዙ ስሕተትና በድፍረት የተጻፈ በሐሰት የተሞላ ሆኖ አገኘሁት፣በዚህ ጊዜ ቋንቋ ስግር በዩኒቨርስቲ ለግጂያ ተብሎ ሁለት ሴሚስተር ዐረብኛ ተምሬ ነበርና፣ብዙ ጊዜ ትርጉም ስለግላምን፣ዐረብኛ የተግርሁባቸውን ደብተሮችና ምንባባት ግገላበጥ ጀመርሁ፣ወዲያውም መዝገበ ቃላት አስፈላጊዬ መሆኑን ተረዳሁና፣አንድ የኪስ መዝገበ ቃላት አለችን በዚያች ለመረዳት ብፈልግ ወደ 80 የሚገሰግሰው ዐይኔ ናቃትና ተናንቀው አልተያይ ስላሉ ትልቅ መዝገበ ቃላት ፍለጋ ወደ አንዋር መስጊድ፣መርካቶ ሄድሁ። ከዚያ ግን የሚከተሉትን ከትባት ተደርድረው አገኘሁ። እነሱም በአርእስታቸው ፊደል ተራ ከዚህ በታች የተጻፉት ናቸው፤

1. መጽሐፍ ቅዱስ ስለመሐመድ ምን ይላል?በአሕመድ ዲዳት፤ይህ አንድም እውነት ወይም ፍሬ የለውም፣ሁሉም በዚህ መጻሐፍ በቂ መልስ አግኝቷል።
2. መሐመድ የታላቆች ታላት፣አሕመድ ዲዳት (ሰው በመፍጀት)
3. ሰብአዊ መብት በኢስላም (እንደ ሥርአታቸው)
4. የሴቶች ደረጃ በኢስላም (ዶ/ር ጀግል አልበዳዊ)
5. ስለ ኢየሱስ እውነተኛ መረጃ (ቁርአንን እንጂ ሌላ አልጠቀሰም) (ዶ/ር ግንሕ ሐምግድ አልጀሀይኒ)
6. ቁርአንን ለመረዳት (አቡል አዕለ መዉዲድ። (ስለቁርአን መዉተፍተፍ)
7. ኢየሱስ እውን ፈጣሪ ነውን(ዲዳት ባላወቀው ገብቶ የዳከረበት)
8. እስልምና ክርስትና (መሐመድ ዐሊ አልኹሊ) መጽሐፍ ቅዱስን አይቀበልም፣የራሱን ተረት ያወራል።
9. ክርስቲያን ሙስሊም ውይይት፣ ዶ/ር ሐሰን፣ኤም፣.....በዚህ መጽሐፍ ብዙ የእስላም ስሕተቶች ተጋልጠዋል።
10. ክርስቶስ በኢስላም (አሕመድ ዲዳት(ይህ የዲዳት መጽሐፍ ነው የመሰለውንና የሚመኘውን ያወራል)
11. ውድ ዐብደላ፤ጊርሃርድ ኔህልስ(ለመግባባት ነው የተጻፈው)
12. የእምነት መሠረቶች ትንታኔ፤አርካትኤል፣(ይህ የሚሰብከው ሃይማኖቱን ነው፤ሁሉም እንደዚህ ቢሆኑ ኑሮ መልስ አያስፈል ግም ነበር።

13. የናብ ዒሳ መልእክት፤ጊርሃርድ ኔልስ
14. የዳዕዋ ሰዎች ሥነ ምግባር፤አቡል አዕለ አል መውደዲ፣ይህ
ም የአራሱን ሲሰብክ ክርስትናን በኢርቱዕ ይጎሰማል እንጂ
ስም ጠርቶ አይሳደብም።
15. ግብጻዊቷ መነኩሲትና ፈረንጆች ሊቃውንት በእሰልምና
ጎዳና፤አብደላ መሐመድ ዐሊ (ይህ እውነት ቢሆን ኑሮ ያለምን
ም ጦርነት ዓለም ሁሉ በሰለመ ነበር)።
16. የጽድቅ ጥያቄዬ፣ ሡልጣን መሐመድ ከሃን (ብዙ ሃይማኖት
ከመረመረ በኋላ እውነተኛው ክርስትና ነው ብሎ የመሠከረ) ከዚያም
ከመስጊድ በራፍ ላይ ክርስትናን የሚያጥላሉና የሚያረካክሱ ስድስት
ክታባት አገየሁና ትልቅ መዝገበ ቃላትና አንድ ለጀማሪ የሚሆን ዐረ
ብኛ መማሪያ ገዝቼ፣ወደ ቤቴ ተመልሼ ዐረብኛ መከለስና መማር
ጀመርሁ። ክታባቱንና መጻሕፍቱን አነበብሁ። ቁርአኑንም ዐረብኛዬን
ሰለማላምናት በዐረብኛ ታንቱ እያሉ፣በእንግሊዘኛ፣በፈረንሳይኛ በአማ
ርኛ ትርጉም ሌት ተቀን ተያያዝሁት። ይህም በጠቅላላ ማኅበራዊ
ግዴታዬን ትቼ ሦስት ወር ወሰደብኝ።

እኔ የተነሣሁት ግን እውነትን ለመፈለግ እንጂ ስልምና ?
ለማጥላላት ወይም ለመንቀፍ እንዳልሆነ ስላም ሁሉ እንዲያውቅልኝ
እፈልጋለሁ። የምመልሰውም በእኛ ላይ ለተሰነዘሩት ስድቦችና
ነቀፌታዎች ብቻ ነበር። በኋላ ግን የራሱን ሃይማኖት እንኳ አጣርቶ
ያላወቀ ስላም ሁሉ መማሪያ ስላደረገን ሥር ነቀል አጠቃላይ መልስ
ለመስጠት ተገድጃለሁ። የስላም መሪ መሐመድ በ19ኛው ሱሩህ
ሰለሌሎች ሃይማኖቶች ያለውን ችላ ብለው ወይም ዘለው በክርስቲያን
ላይ ሰለዋሹና ሰለዘላበዱ ነው ይህ መልስ የተሰጠው። ሱራሁም ራሱ
ስላሙ አንብቦ እንዲፈርድ ከዚህ ይቀጥላል።
እናንተ ከሓዲዎች የምታመልኩትን አላመልክም። እናንተም እኔ
የማመልከውን አታምልኩም። እኔም እናንተ የምታመልኩትን አላመል
ክም።እናንተም እኔ የማመልከውን አታመልኩም። ለእናንተም ሃይማኖ
ታችሁ ለእኔም ሃይማኖቴ፤(በቁር አን መደጋገም ልማድ ነው) ይህን
ያለውም በእየሃይማኖታችን እንቁም ለማለት ነበር። እነ ዲዳት ግን ቁርአንንም
ሳያውቁ፣የስልምናን ሕግም ሳያክብሩ፣ምስጢሩንም ሳይረዱ ይጥሱታል።
ጥሰውም አሁንም ከማያውቋቸው ቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ ገብተው
ይዘላብዳሉ። ስለዚህ ቆማጣን ቆማጣ ካላሉት ገብቶ ይፈተፍታል እንደ ተባለው
እንዳይሆን ይህ መጽሐፍ ከእኔ ከደካማው፣የተሻላ ሌላ ሊቅ ጥሩ መልስ እስኪ
ሰጣቸው ድረስ መቆያ ተሰጥቷቸዋል።
ይህን ላነበበ ሁሉ በልጁ በመድኃኔ ዓለም፣ዓለምን ያዳነ እግዚአብሔር ልቡና
ሰጥቶት እውነተኛውን መንገድ ተከትሎ መንግሥቱን እንዲወርስ፣ስሙን
እንዲቀደስ ያደርግ ዘንድ በልጁ በእየሱስ ክርስቶስ ስምና መስቀል እንለምናለን።

አሜን

መግቢያ፤

ቋንቋ

ቋንቋህ ከባድ ነው ሰለሚሉ ብዙ ሰዎች፣የሃይማኖት ሕጋጌ ካልሆነ በቀር በቀላል አማርኛ ለመጽሐፍ ተሞክሯል። የሃይማኖትና የፍልስፍና ቃል ሲሆንም መጀመሪያ በተገኘበት በቅንፍ ይተረጎማል፤በመጪረሻም በመፍትሔ ቃላት ይፈታል። አንቱና አንተ፣አርሰዎ፣በሚከተሉት ምክንያቶች ሁሉም አንተ ነው።

ሀ. ከጳጳት በቀር ያውም ያሁኖቹ ሐዲሶቹ እንጂ ሁሉም አንተ ነው፤ቄርሎስ፣ እንዲህ አለ፣ቆስጠንጢኖስ ነገሠ፣አትናቴዎስ ጸሎተ ሃይማኖትን አረቀቀ። ጳጳስም እንኳ ቢሆን ከግብጻውያን በስተቀር አንተ ሲባል ነው የኖረው። እግዚአብሔር የዚህ ዓለም ፈጣሪ አንተ፣ልኡም የዓለም መድኀኒት፣መንፈስቅዱስም የዓለም ሕይወት አንተ ነው የሚባሉ፣ግርያም አንቺ፣በዚህ ሕግ መሠረት ከመሐመድ በቀር ሁሉን አንተ የሚለው አሕመድ ዲኖትም በሃይማኖትም፣በትውልድም፣በባህልም የውጭ ስለሆነ አንተ ይባላል። አንተ ለዘመድ የሆነ እንደሆነ ፍቅርንና መላመድን ሲያሳይ፣አንቱ ደግሞ ለባዳ፣ለሩቅ፣ መራራቅን፣አለመላመድን ያሳያል።

አያ አሕመድ ዲኖትንና መሰሎቹን ወንድሞቼ እንዳልላቸው በዝምደና፣በባህል፣በሀገር፣በሃይማኖት ስለማንገናኝ ወንድሞቼ ማለት ቅጥፈት ስለሆነ በሀገር ቤቱ ማዕረግ አያ አሕመድ፣አያ እገሌ እያልሁ እጽፋለሁ።

እነዲኖት ለራሳቸው ክርክር እንዲመቻቸው እስራኤልን አይሁድ ብለው ጽፍው፣ አይሁድ የሚል ቃል የለም ብለው ጽፈዋል፤የአብርሃም ልጆች እስራኤል፣ዕብራውያን እንጂ አይሁድ ወይም ይሁዳ አይደሉም። ይሁዳ (ብዙው አይሁድ) ከዐሥራ ሁለቱ ነገደ እስራኤል ከያዕቆብ ልጆች አንዱን፡ስለዚህ በዚህ መጽሐፍ ይሁዳ ከያዕቆብ ልጆች አንዱን፣አይሁድ ደግሞ የእሱን ልጆች ያሳያል፤ እስራኤል ደግሞ የያዕቆብን ልጆች፣በመላ፣ዕብራውያን ከእስማኤል በቀር የአብርሃምን ልጆች ያሳያል። አይሁዳውያን የሚሉ ግን አማርኛ የማያውቁ ሰዎች አሁን በቅርቡ የፈጠሩት ነው።

ጥቅስ፤

የሚጠቀስ መጽሐፍ ሁሉ ከተጠቀሰ በኋላ እንዳለቀ ከዚያ መረጃው ምንጩ ተጠቅሶ ይታለፋል።

ቋንቋ የሚጠቀሰው ሁሉ የሚጻፈው በአማርኛ ብቻ ነው፤ንጹሕ የክርስቲያን የዐረብኛ ግተሚያ ቤት በአዲስ አበባ ስለሌለ የግሳተም ችግር እንዳያመጣ። ትርጉሙም የሚሰጠው በቀጥታ ከዐረብኛ በንጹሕ አማርኛ ነው።

ቅደም ተከተል፤

የአርእስቱ ቅደም ተከተል የተጠየቅን መንገድ ተከትሎ የቀረበ ነው። በተቻለ መጠን የመጽሐፉ አቀራረብ ለአንባቢው ተጠየቅ እንዲመች ተሞክሯል።
የመጽሐፍ ስምና ምዕራፍ በተከታታይ ከተጠቀሰ ቁጥር እንጂ የመጽሐፍ ስማና ምዕራፍ አይደገምም።
በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ብዙ ድግግሞሽ አለ፤ምክንያቱም የክርክር መጽሐፍ ሰለሆነ መረጃውን በእየአርእስቱ ለመስጠትና አንባቢን ሌላ መጻሕፍት ከማገላበጥ ለማዳን።
ምሕጻረ ቃል፤ትርጓሜት መጻሕፍት እንደ ተለመደው፤የተቀሩት ሊቃውንትና የሰላም ክታባትና ቁራን ግን በዝርዝር ይጻፋሉ።

ምዕራፍ፡1፤

ምስጢረ ሥላሴ፤

ምስጢረ ሥላሴንና ምስጢረ ሥጋዌን በሰፊው የሚናገሩትን ሁለቱን መጻሕፍታችንን፤ሁሉም ሁሉን ይወቅንና አንድ እረኛ አንድ መንጋን እንዲያነብ አንባቢን ጠቁመን፣ከርሰቶስ ምስጢረ ሥላሴን አላስተማረም፣ የአምላክ ልጅም አይደለም፣ አምላክ ነኝም አላለም እያሉ ዓለምን ለሚያወናብዱት ለነአሕመድ ዲዳት ማብራሪያ ደግሞ ይህን እንሰጣለን።

ከጥንት ጀምሮ እግዚአብሔር በአካል አንድ ብቻ አልነበረም። በአካል በስም፣ በግብር ሦስት፣በመለኮት፣በባሕርይ በሀልውና አንድ ሁኖ አንድ አምላክ እየተባለ ዘለዓለም ሲቀደስ ኑሯል፤ ይኖራል።

ሥላሴ በስም አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ይባላሉ። በግብር አብ ይወልዳል፣ያሠርጻል፣ወልድ ይወለዳል፣መንፈስ ቅዱስ ይሠርጻል፡፡አ ካል አብም፣ ፍጹም አካል(ሀልውና፣ገጽ) አለው፤እንደዚሁም ወልድና መንፈስ ቅዱስ ከአብ የተለየ ፍጹም አካላት አሏቸው። አካልንና ሰውነትን ከኛም ያልተማሩ ሰዎች ያደባልቃሉ፤አካል ሦስቱም፣ አብ፣ወልድ፣መንፈስ ቅዱስ ለእየራሳቸው አሏቸው፤ሰውነት ግን የሚ ጨበጥ የሚዳሰስ ያለው ወልድ ብቻ ነው። ይኸውም ሥጋ በመልበሱ። በምስጢረ ሥላሴ አካል ለቀዋሚ ነገር ለመንፈስ ነው የሚነገረው፣አ ይታይም አይዳሰስም፣መንፈስ ነው። አካል በምናውቃቸው በሌሎቹ ቋንቋዎች (ፕሮሶፓን ግሪክ፣ፔርሶና ላቲን፣ፔርሶን እንግሊዝ፣ጣልያን ፈረንሳይ ነው። ሰውነት (በአካል በሚዳሰስ ትርጉሙ)ሶማ ግሪክ፣ቦዲ እንግሊዝ፣ኮርፓ ጣልያን፣በፈረንሳይ በንባቡ ኮር በአጻጻፍ ኮርፕስ፣ላ ቲን ኮርፑስ ነው። ስለዚህ ነው ወልድ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ በተለየ ረቂቅ አካሉ ሥጋ ስለለበሰ፣ ሰውነት (የሚዳሰስ አካል) አለው የሚባለው። ባሕሪያቸው መለኮታቸው፣መንግሥታቸው፣ሥልጣናቸው ግን አንድ ነው።ይአካል ሦስት ስለሆኑና በመለኮት፣በባሕርይ አንድ ስለሆኑ፣ እኔ እያለ በነቢያት በከርሰቶስ፣በሐዋርያት፣እግዚአብሔር ሲያናግር ኑሯል።

1. (ዮሐ. 1:1-3) በመጀመሪያ ቃል ነበረ፤ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ። ይህ በመጀመሪያ በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ። ሁሉም በእሱ ሆነ። ከሆነውም አንዳች ስንኪ ያለእሱ የሆነ የለም። ከዚህ ላይ ከመጀመ ሪያ ጀምሮ ከእግዚአብሔር አብ ጋራ ሌላ እግዚአብሔር ወልድ እንዳለና ያለእሱም ምንም እንዳልሆነ ይናገራል፤ በአካል የተለያዩ በመለኮት ግን አንድ የሆኑ፣ሁለት አካላት፣ አንድ እግዚአብሔር እንዳለ መንጌላዊው ቁልጭ አድርጎ ገልጿል፣ከዚህ ላይ የተጠቀሱት ሁለቱ አካላት አብና ወልድ ናቸው፣ዝቅ ስንል ደግሞ ሦስት አካላት መሆናቸውን እናያለን።

2.) (ማቴ.3:16-17) ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ወዲያው ከውኃ ወጣ፤እነሆም ሰማያት ተከፈቱ የእግዚአብሔርም መንፈስ እንደ ርግብ ወርዶ ከእሱ ላይ ሲቀመጥ አየ። እነሆም ድምፅ ከሰማያት ወጥቶ በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው አለ። በዚህም በአምላክ ርግብ የወረደው እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ፤የምወደው ልጄ ያለ እግዚአብሔር አብ፤ተጠማቂው ሰው የሆነው እግዚአብሔር ወልድ በትስብእቱ ዎግኑኤል፤ኢየሱስ ክርስቶስ የተባለው፤በኋላ የቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት ሥላሴ ብለው የሰየሟቸው አካላት፤አብ ወልድ ወመንፈስ ቅዱስ መሆናቸውን ቁልጭ አድርጎ ያሳያል። (ግር.1:911፤ ሉቁ.3:21-22)

3. ይኸው ታሪክ በደብረ ታቦርም ተደግሟል፤ያውም ከትእዛዝ ጋራ፤(ማቴ.17:1-6፤ግር.9:2-13፤ሉቃ.9.28-36) "እነሆም ከደመናው በእርሱ ደስ የሚለኝ ልጄ ይህ ነው እርሱን ስሙት።"

4. (ዮሐ.11:4) ኢየሱስም ሰምቶ፤ይህ ሕመም የእግዚአብሔር ልጅ በእርሱ ይከብር ዘንድ ስለ እግዚአብሔር ክብር ነው እንጂ ለሞት አይደለም አለ።

5. (-:27) አዎ! ጌታ ሆይ አንተ ወደ ዓለም የሚመጣው ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆንህ እኔ አምናለሁ አለችው። በዚህ ጊዜ ቁርአንና እስላሞች እንደሚሉት አምላክ ባይሆን ኑሮ፤አይደለም ተላስተሻል፤እኔ አምላክ አይደለሁም ይላት ነበር።

6. (12:45) "እኔን ያየ የላከኝን አየ።" ከዚህም ላኪና ተላኪ ሁለት አካል መኖራቸውን ይናገራል።

7. (13:3) ኢየሱስ አብ ሁሉን በእጁ እንደ ሰጠው ከእግዚአብሔርም እንደመጣ ወደ እግዚአብሔርም እንደሚሄድ ዐውቆ ከእራት ተነሥቶ ልብሱን አኖረ።

8. (14:1) ልባችሁ አይታወክ በእግዚአብሔር አመኑ፤በኔም ደግሞ አመኑ። በአባቴ ቤት ብዙ መኖሪያ አለ————።

9. ኢየሱስም እኔ መንገድና እውነት፤ሕይወትም ነኝ፤በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም። እኔንስ ብታወቁኝ አባቴንም ደግሞ ባወቃችሁ ነበር።

10. (15.17) ብትወዱኝ ትእዛዜን ጠብቁ። እኔም አብን እለምነዋለሁ፤ለዘለዓለምም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላውን አጽናኝ (አማላጅ) እንዲሰጣችሁ። እሱም ዓለም የማያየውና የማያውቀው ስለሆነ ሊቀበለው የማይችል የእውነት መንፈስ ነው፤እናንተ ግን ከእናንተ ዘንድ በውስጣችሁም ስለሚኖር

ታውቁታላችሁ። በዚህም ሦስት መሆናቸውን ቁልጭ አድርጎ ተናግሯል። አብን እለምነዋሁ፣መንፈስ ቅዱስን ይልክላችኋል ብሎ፣ሦ ስቱንም፤ተለማኝ፣ለማኝ፣ተላኪ አድርጎ ሦስቱን አካላት ዘርዝሯል።
11. (23-24) ኢየሱስም መልሶ አለው፣የሚወደኝ ቢኖር ቃሌን ይጠብቃል፣አባቴም ይወደዋል ወደ እርሱም እንመጣለን፣በእርሱም ዘንድ መኖሪያ እናደርጋለን። የማይወደኝም ቃሌን አይጠብቅም (እንደ አይሁድና እንደ አሕመድ ዲዳት ያለው)። የምትሰሙትም ቃል የላከኝ የአብ ነው እንጂ የኔ አይደለም።
12. (25) ከእናንተ ጋራ ስኖር ይህን ነገርኋችሁ፣አብ በእኔ ስም የሚልከው አጽናኙ (አማላጁ) መንፈስ ቅዱስ ግን ሁሉን ነገር ያሰተምራችኋል፣እኔ የነገርኋችሁንም ሁሉ ያስታውሳችኋል።
13. (31) ነገር ግን እኔ አብን እንደምወደው ዓለም ያውቅ ዘንድ አብ ያዘዘኝን ሁሉ እፈጽማለሁ።
14. (15:9) አብ እኔን እንደ ወደደኝ እኔም እናንተን ወደድኋችሁ። (15) አገልጋይ ጌታው የሚያደርገውን ስለማያውቅ ከእንግዲህ ወዲህ አገልጋዮች አልላችሁም። ከአባቴ የሰማሁትን ሁሉ ስለነገርኋችሁ ወዳጃቼ ብያቸኋለሁ።
15. (21)የላከኝን ስለማያውቁ በእኔ ምክንያት ይህን ሁሉ ያደርጉባችኋል።
16. (23) እኔን የጠላ አባቴንም ይጠላል። (26) ነገር ግን ከአብ የሚወጣና እኔም ከአብ የምልክላችሁ የእውነት መንፈስ፣አጽናኙ መንፈስ ቅዱስ ሲመጣ፣ስለኔ ይመሰክራል። እናንተም ከመጀመሪያ ጀምሮ ከኔ ጋራ አብራችሁ ስለነበራችሁ ትመሰክራላችሁ።
17. (16:1-3) ቀጥሎም ኢየሱስ እንዲህ አለ፣ይህን ሁሉ የነገርኋችሁ እምነታችሁ እንዳይናወጥ ብዬ ነው፤ከምክራቦች ያስወጧችኋል፣እንዲ ያውም እናንተን የሚበድላችሁ ሁሉ፣እግዚአብሔርን የሚያገለግል የሚመሰልበት ጊዜ ይመጣል። ይህንም የሚያደርጉት አብንም ሆነ እኔን ስለማያውቁ ነው።
18. (7-8) እኔ ግን እውነት እውነት እላችኋለሁ፣የኔ መሄድ ለእናንተ ይጠቅማችኋል፣ምክንያቱም እኔ ካልሄድሁ አጽናኙ (ጳራቅሊጦስ፣መን ፈስ ቅዱስ) ወደእናንተ አይመጣም፣እኔ ከሄድሁ ግን ወደ እናንተ እልከዋለሁ። እርሱ በመጣ ጊዜ ስለ ኀጢአት፣ስለፍርድና ስለጽድቅም ሰዎችን ያሰረዳል።
19. (12-15) ገና የምነግራችሁ ብዙ ነገር አለኝ፤ነገር ግን አሁን ይከብዳችኋል። የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ሁሉ ይመራችኋል፤ምክንያቱም እሱ የሚናገረው የሰማውን እንጂ የራሱን አይደለምና ነው። እርሱ ወደ ፊት የሚሆኑትን ነገሮች ይነግራችኋል፤ የኔ ከሆነው ወስዶ ስለሚነግራችሁ፣እኔን ያከብረኛል።.....።

20. (28) ከአብ ዘንድ ወጥቼ ወደ ዓለም መጥቻለሁ፣እንደ ገናም ይህን ዓለም ትቼ ወደ አብ እሄዳለሁ።.....። (30) አንተ ሁሉን እንደ ምታውቅና ማንም ጥያቄ ሊያቀርብልህ እንደማትፈልግ አሁን ዐወቅን፣ስለዚህ ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደ መጣህ እናምናለን።
21. (32:—፤) ነገር ግን አብ ከኔ ጋራ ስለሆነ ብቻዬን አይደለሁም።
22. በጠቅላላ አባትና ልጅ መሆናቸውን ለማወቅ የዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ ዐሥራ ሰባትን ያነቧል።
23. (19:7)አይሁድም እኛ ሕግ አለን፣ይህ ሰው ራሱን የእግዚአብሔ ር ልጅ ስላደረገ በሕጋችን መሠረት ሞት ይገባዋል አሉ።
24. (10:30) እኔና አብ አንድ ነን።
እነ አሕመድ ዲዳት ኢየሱስ አምላክ ነኝ፣የአምላክ ልጅ ነኝ አላለም፣እነ ጸውሎስ ለክርበት ሰላሉ፣ለመልስ ያህል የዚህ በላዩን ጠቀስን እንጂ መላ መጽሐፍ ቅዱስ የሚናገር ስለአባትና ልጅ ነው። ዓለምም የሚድነው በእየቦታው እንደገለጥነው አሪትና ነቢያት ፍርጥርጥ አደርገው ተንቢተዋል፣እየሱስም አሰተምሮአል፣ሐዋር ያትም ሰብከዋል። ገርብተዋል፣ ቀልብሰዋል፤ ርግጥ ነው፣ሥጋ በመልበሱ፣ሥጋ ለብሶ ዓለምን ለማዳን ከኃጢአት በቀረ ሰው የሠራውን ሁሉ ሠርቷል፣እህል በልቷል፣ውሃ ጠጥቷል፣ጥቂት በጥቂት አድጓል፤ተርቧል፣ተጠምቷል፣በሥጋው ሰው የሆነ አምላክ የማርያም ልጅነው። እሁንም በሥጋው ሰው ስለሆነ፣ተገኝል፣ተሰቅሏል፣ሙቷል በመለኮቱ ሥጋውን ይዘ ያላንዳች ረዳት መቃብር ከፈቱልኝ፣መግነዝ ፍቱልኝ ሳይል ተነሥቷል፣ተነሥቶም ወደ ሰማይ በክብር ዐርጎ በአባቱ ቀኝ በሥልጣን በክብር ተቀምጧል።
እርግጥ ከመለኮቱ ከመዋሐዱ በፊት ሥጋውን የፈጠረ በመንፈስ ቅዱስ ወልድ እንዲዋሐደው ያደረገ፣ ያመቻቸ እግዚአብሔር አብ በሦስትነቱ ነው፤ስለዚህም አባቴም (በመለኮቱ) አምላኪየም በትስብ እቱ ይለዋል። አባቱም ልጄ ይለዋል፣መለኮቱን ሲያይ። ሐዋርያትም የኢየሱስ ክርስቶስ አባትና አምላክ እግዚአብሔር አብ እያሉ ያሰተማሩ ስለዚህ ነው። (ዮሐ.20:17፤2ቆሮ.1:3፤አፌ.1:3፤1ጴጥ.1:3፤17) እሱም ራሱ እንደ መለኮት ሲያሰብ አባቴ እንደ ሰውነቱ ሲያሰብ አምላኬያ ሲል ኑሯል፣አሰተምሯል።

ይህ ሁሉ ምስክር እያለ ነው እነዲዳት፣ኢየሱስ አምላክ ወይም የአምላክ ልጅ አይደለም የሚሉት።
እሰከዚህ የአብን አባትነትና የወልድን ልጅነት፣የመንፈስ ቅዱስን እስትንፋስነት በሐዲስና በብሉይ ከገለጥን በቁርአን ደግሞ እንዴት እንደሆኑ እንይ።

ሥላሴ በቁርአን

(ሱራህ '4: 171) እናንተ የመጽሐፍ ሰዎች ሆይ!በሃይማኖታችሁ ወሰንን አትለፉ፣በአላህም ላይ ከእውነት ሌላ አትናገሩ የማርያም ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር መልእክተኛና ቃሉም ነው፣ከእሱ የሆነ መንፈስም ብቻ ነው።

እኛስ ምን እንላለን? ቃለ እግዚአብሔር የእግዚአብሔር ቃል ከማለት በቀር። ለእነ ዲዳት የእግዚአብሔር ልጅ ስንል በወሲብ የወለደው ነው የምንል ይመስላችዋል። ከዚህ ላይ በቁርአኑ እንደተገለጠው በእንደበቱ የሚወጣ ቃሉ እንጂ ከማርያም በወሲብ የወለደው የሚል ጤነኛ ክርስቲያን የለም። ለምን? ቢሉ እግዚአብሔር አብ መለኮት መንፈስ እንጂ ሥጋዊ አይደለምና። ሥጋ የለውምና፣ትስብእትን የተጎናጸፈ ሰው አይደለምና፣ ቀጥሎም እሱም ወደ ማርያም አንድ መንፈስ አምጥቷል አለ፤ይህም የእግዚአብሔር መንፈስ፤በዚህም መንፈስ ቅዱስ ለአንጽሖ በክርሠ ድንግል ማደሩን ይናገራል። (ሱራህ:19:34) የማርያም ልጅ ኢየሱስ በእሱ የሚጠራጠሩበት እውነተኛ ቃሉ ነው። ማለተዋል የለ፣የነአሕመድ ነገር፣እኛስ እውነተኛ ቃለ እግዚአብሔር ነው እንላለን እንጂ ምን እንላለን? ከዚህ አስቀድሞም በሉቃስ ወንጌል(4:18-20)የእግዚአብሔር መንፈስ በእኔ ላይ ነው፤መልካም ዜናን ለድኆች እንዲበስር ሹሞኛል፤ለታሰሩት መፈታትን፣ ለታወሩት ማየትን እንዳውጅና የተጨቁኑትንም ነጻ እንዳወጣ ልኮኛል፤እንዲሁም እግዚአብሔር ሕዝቡን የሚያድንበትን የጸጋ ዓመት እንዳስታውቅ ልኮኛል። ከዚህ ጋር ተመሳሳይ ምዕራፍ :19:30: ሕፃኑም አለ፣እኔ የእግዚአብሔር ባርያ ነኝ (በሥጋው) መጽሐፍን ሰጥቶኛል፣ነቢይም አድርጎኛል። በየትም ሰፍራ ቢሆን ቡሩክ አድርጎኛል። ለእናቴም ታዛዥ አድረጎኛል፤ትዕቢተኛና እምቢተኛም አላደረገኝም።———። በመንፈስ እነዚህ ሁለቱ ጥቅሶች በምን ይለያያሉ? ዓለምን ለማዳን በትሕትና የመጣው የወለደ እግዚአብሔር ቃላት ናቸው። ምስጢረ ሥላሴን ወስኖ አስተምሮት የዐረገ ክርስቶስ ነው። እነ ዲዳት ግን በአራተኛው መቶ ዘመን በ325 በኒቅያ ነው የተወሰነው ይላሉ፤ተሳስተዋል፣ለምን ቢሉ? ከጴራቅሊጦስ እንሥቶ እስከ ዘመነ ቆስጠንጢኖስ ያለው ዘመን ለክርስቲያን ዘመነ ሰማዕት፣ዘመነ ስደት ይባላል፤በዚህ ዘመን ክርስቲያኖች እንደልባቸው ለመገናኘትና ተገናኝተውም እንደልባቸው ለመናገር ስላልቻሉ፣በቀላሉ በኢየሱስ ክርስቶስ ያመነ ሁሉ ክርስቲያን ይባል ነበር፤ቆስጠንጢኖስ በነገሠ ጊዜ ግን መጻሕፍት ተጠንተው፣ምስጢራት በቅዱሳት መጽሕፍት ተመርምረው ተወሰኑ፤መናፍቃንም ተወገዙ፣ኢምሁራንም ተማሩ።

ምዕራፍ 2፤

ምስጢረ ሥጋዌ

ምሥጢረ ሥጋዌ በሰፊው ለክርስቲያን በአንድ አረኛ አንድ መንጋ ምዕራፍ አንድ ተጽፎል። ከዚህ ደግሞ ለነዲዳትና ለመሰሎቹ በመልስና በመረዳ መልክ በአጭሩ ተገልጧል። እሱም በመጀመሪያ የአሪትን ከዚያ የቁርአንን ስለአዳም መውደቅ ታሪክ መነሻ አድርጎ ታትቷል።

(ዘፀ 2:7) ከዚህ በኋላ እግዚአብሔር አምላክ ከመሬት አፈር ወስዶ፣ሰውን ከአፈር አበጀው፣በአፍንጫውም የሕይወት እስትንፋስ እፍ አሰበት። ሰውም ሕይወት ያለው ፍጡር ሆነ።

(15) ከዚህ በኋላ እግዚአብሔር አምላክ ሰውን በኤደን የአትክልት ቦታ አኖረው፤ይህንም ያደረገው ሰው የአትክልቱን ቦታ እንዲያለማ ውና እንዲኩተኩተው ነው፤እግዚአብሔር አምላክ ሰውን በአትክልቱ ቦታ ከሚገኙት ዛፎች ሁሉ ፍሬ ብላ፤ነገር ግን ደጉን ከክፉ ለመለየት የሚያስችል ዕውቀት ከሚሰጠው ዛፍ ፍሬ አትብላ፤ምክንያቱም ከዚህ ፍሬ በበላህበት ቀን በርግጥ ትሞታለህ ብሎ አዘዘው።

(18) እግዚአብሔር አምላክም አለ፣ሰው ብቻውን ይሆን ዘንድ መልካም አይደለም። የሚመቸውን ረዳት እንፍጠርለት።

(20)....፤እግዚአብሔር አምላክም በአዳም ከባድ እንቅልፍን ጣለበት አንተላፋም፣ከጎድኑም አንዲት አጥንት መሰዶ ስፍራውን በሥጋ ሞላው፤እግዚአብሔር አምላክም ከአዳም የወሰዳትን አጥንት ሴት አድርጎ ሠራት፤ወደ አዳምም አመጣት፣አዳምም ይህች አጥንት ካጥንቴ፣ሥጋም ከሥጋዬ ናት እርስዋ ከወንድ ተገኝታለችና ሴት ትባል። ስለዚህ ሰው አባትና እናቱን ይተዋል፣ ከሚስቱም ይጣበቃል፤ሁሉም አንድ ሥጋ ይሆናሉ። አዳምና ሚስቱ ሁለቱም ዕራቁታቸውን ነበሩ። አይተፋፈሩምም ነበር።

(3:1.....፣) አዳምና ሔዋንም በዚህ ሁኔታ በገነት መካከል የፍጥረታት ሁሉ ገዥዎች ሁነው ሲኖሩ ሰይጣን ቀናና በእባብ ተመስሎ የተከለከ ለችውን ዕፅ እንዲበሉ በማድረጉ የአምላካቸውን ትእዛዝ በመተላለፋቸ ው ተረግመው ከገነት ወጡ። ይህ ታሪክ በቁርአን ደግሞ እንዲህ ነው፤ (ላኋ ምዕራፍ :2:34-38) መላእክትንም ለአዳም ስገዱ ባለን ጊዜ ከዲያብሎስ በቀር ሁሉም ሰገዱ፣እሱ ግን እምቢ አለ፣ኮራም በዚህም ከከሐዲዎች ተቆጠረ አዳም ሆይ !አንተ ከነምስትህ በገነት ተቀመጥ፤ ከርሷም በፈለጋችሁት ስፍራ በሰፊው ተመገቡ፣ግን ይህችን ዛፍ አትቅረቡ፣ከበደለኞች ትሆናላችሁና አልነም። ከርሷም ሰይጣን አዳልጦ (አሳስቶ) በውስጡ ከነበሩበት ድሎት አወጣቸው። እንዱ ለሌላው ጠላት ሁናችሁ ውረዱ፣ለእናተም በምድር ላይ እስከ ጊዜያችሁ ድረስ

መጠለያና ሥንቅ አለሳችሁ። በአራትም ሆነ በቁርአን እግዚአብሔር ትእዛዙ በመጣሱ ተናዶ አዳምና ሔዋንን ከገነት እንዳስወጣቸው ቁልጭ ተደርጎ ተጽፏል። ቁርአን ከዚህ በኋላ ስለመታረቅና ድኅነት የሚናገረው የለም፤ከአሕዛብ ልማድ ከመጣው መሥዋዕተ እንስሳ በቀር። አሪትና ወንጌል ግን በትንቢትና በፍጻሜ አምላክ ዓለምን የታረቀው በልጁ ደም መሆኑን አብራርተው፣ ነግረው ደምድመዋል አዳም የፈጣሪውን ትእዛዝ በመተላለፉ ከገነት ወጥቶ፣እሱ ብቻ ሳይሆን በመላ ዘሩም በምድረ ፍዳ ሲኖር በሦስት አካላት ሲመሰገን የሚኖር እግዚአብሔር በዳዩን አዳምን ይቅር ለማለት ወሰነ። (ዘፍ. 3:1-4) ለዚህም መታረቂያ መሥዋዕት አሰፈለገ። በደሉም ግዙፍ ስለሆነ ለመሥዋዕቱ የሰውና የእንስሳ ደም የማይበቃ ሆነ። የስላሙ የመሐመዱ፣የቁርአኑ አምላክ ቢሆን ኑሮ ያለፍርድ እንደ ዐጤ ከለሚሰራ ምሬሃለሁ ቢል ይበቃ ነበር። የአብርሃም አምላክ ግን እውነተኛ ዳኛም መሓሪም ስለሆነ፣ተቀዳሚና ተከታይ የሌለው ልጁ ሥጋ ለብሶ እንዲሠዋ ወሰነና ላከው። (ዘፍ.3:15) በእንተና በሴቲቱ መካከል፣በዘርህና በዘርዋ መካከል ጠላትነትን አኖራለሁ፤እርሱ ራስህን ይቀጠቅጣል አንተም ስኮናውን ትቀጠቅጣለህ ባለው መሠረት፣በዳይም ተበዳይም ልጅ ልጆቸውን አዋጡና የአምላክ ልጅ እግዚአብሔር ወልድ፣ኢየሱስ ክርስቶስ ዐማኑኤል በሚባሉ አሰማት፣ ሥጋ ለብሶ፣ትስብእትን ተዋሕዶ፣የሰውን ልጅ ጠላት ሰይጣንን ድል ነሥቶ፣ከዲያብሎስ ባርነት ከቢአልና ከገሃነም ሥቃይና ኩነኔ አዳነ። የተበዳይና የበዳይ ልጅ (ዘር) በተዋሕዶ ተሰቅሎ ዓለምን አዳነ። ከሦስቱ ሥላሴ፣ከሠለስቱ አካላት አንዱ በተለየ አካሉ እግዚአብሔር ወልድ ሥጋ ለብሶ፣ተሠቃይቶ፣ተገፎ፣ተገርፎ፣ተሰቅሎ ዓለምን እንዲያ ድንና ከአባቱም ከራሱም ከመንፈስ ቅዱስም ጋራ እንዲያስታርቅ እንዴት እንደ ተወሰነ በሥሉስነት ሲመሰገን ከሚኖረው ከገናናውና ከረቂቁ አምላክ አንዱ እግዚአብሔር በቀር ማንም አያውቅ። ተበዳዩ አምላክ በዳዩን ሰውን ይቅር የሚልበት ጊዜ ሲደርስ፣በመበሥሩ በቅዱስ ገብርኤል አማካይነት፣የቅድስት ድንግል ማርያምን ፈቃድ እንዳገኘ፣እንድያ፣ተቀዳሚ፣ተከታይ የሌለው ልጁን ሥጋ እንዲለብስ ወደ ማርያም ላከ።

በልደት ሥስቱም፤አብ፣ወልድ፣መንፈስ ቅዱስ ተስማምተዋል፣ተባብረዋል። አብ መርጧል፣አጽንቷል፤መንፈስ ቅዱስ በላያዋ ላይ አድሮ ወላዲተ አምላክ ማኅደረ መለኮት እንድትሆን አመቻችቷል፣አዘጋጅቷታል። እግዚአብሔር ወልድም ከነፍሷ ነፍስ ከሥጋዋ ሥጋ ነሥቶ ፍጹም ሰው ሁኗል። ስለዚህም በእንድ አካል የተዋሐደ ሰውና አምላክ ይባላል። ስለዚህም በአንድ እረኛ አንድ መንጋ በተሰጠው ውሳኔ

አንድ መለትስ ይባላል፤(መለትስም ሰውና አምላክ ወይም መለክትና ተስብእት ማለት ነው) በመለኮቱ የአብ ልጅ፣በትስብእቱ(ሥጋው) የማርያም ልጅ ይሉሃል ይህ ነው። በግዕዙም ወልደ እብ በመለኮቱ ወልደ ማርያም በትስብእቱ ይላል ውሳኔው። ሰው አምላክ፣አምላክ ሰው ሆነ የሚያሰኘውም ይህ ነው። በመለኮቱ አምላክ አማልክት፣ፈጣሪ ዓለማት ሲሆን፣በትስብእቱ ደግሞ ንጉሠ ነገሥት፣ሊቀ ካህናት፣ሊቀ ለማዕት፣ ሊቀ ነቢያት ነው። እንደ ሰውነቱ፣ሰው መሆኑን ለማጠየቅ ትንሽ በትኑሽ አድጓል፣እንደ ሕፃናት አልቀሷል፣ደክሟል፣ተርቧል፣ተጠምቷል፣ምራቅ፣ደም ወጥቶታል፣ሙቷል። አምላክ እነደ መሆኑ፣አምላክነቱን ለማጠየቅ(ለማሰረዳት)በድንግልና ተወልዷል፣በተዘጋ ቤት ገብቷል፣በባሕር ላይ ያለ ጀልባ ሂዷል፤ከሞተና ከተቀበረ በኋላ መቃብር ከፈቱልኝ መግነዝ ፍቱልኝ ላይል ተነሥቷል፤በዚህም አንድ መለትስነቱን እነረዳለን። መለትስ መሆኑን ያልተረዱ ብዙ ሰዎች ትስብእትን ሲያይ የተነገሩትን ቃላት፣ጥቅሶች፣ዐረፍተ ነገሮች፣ባነበቡ ቁጥር ለማረም ወይንም ለማጣመም ይሞክራሉ። ይህ ግን ካለማወቅ የመጣ ነው፤ልኩ መለኮቱን ሲያዩ የተነገሩትን ለመለኮቱ ስጥቶ በመለኮት ባሕርይ መተርጎም፣በትስብእት፣ለትስብእት የተነገ ሩትን ደግሞ ለትስብእት ስጥቶ ካነበቡ በኋላ አንድ አካል አንድ መለትስ ብሎ አስታርቆ አስማምቶ መፍታት ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ወልድ የአብና የማርያም ልጅ፣በአንድ መለትስ መሆኑን ለመረዳት በሰፊው የሚፈለግ ሁሉ ከሁሉም ሁሉን ይወቅ 47.67 ያለውን መግለጫ ከጥቅሶቹ ጋራ እያዛመደ እንዲያነብ ይጠቆማል። ከዚህ ግን ፍጹም አምላክ እና ፍጹም ሰው በአንድ አካል አንድመለትስ መሆኑን ለማስረዳት የሚከተሉት ተጠቅሰዋል፤(ዮሐ.1:1-14)3:1618፤መዝ.2:68፤109:4፤ሉቃ.23:34፤ዮሐ.10:30፤14:6፤20:17፤ኢሳ.61:13፤ሉቃ.4:18-19፤53:11-12፤ዮሐ.14:28፤31፤መዝ. 21:1፤ማቴ.27:46፤ሉቃ.13:32፤2ቆሮ.1:3፤11:31፤ኤፌ.1ኢሳ.3፤ 17፤ፊል. 2:6፣10፤ 1ጴጥ.1:3፤ 2ጴጥ 1:17-18፤ግብ. 2:24፤ራእ. 1:6፤ 3:12፤ዮሐ. 6:37-39፤ 7:29፤ 1:36፤ 8:42፤ 9:4፤ሉቃ.4:43፤ ገላ.4:4፤ ዮሐ.4:9) ከቅዱሳት መጻሕፍት አምላክና ሰው መሆኑን ለመግለጥ የተጻፉ ለቁጥር የሚያዳግቱ ብዙ ጥቅሶች አሉ።

ቁርአንም የእግዚአብሔር ቃል መሆኑን ያምናል፤ይህንም በምስጢረ ሥላሴ ከዚህ በፊት አስረድተናል። ከዚህ ደግሞ ሀ. (ሱራህ.19:17-22፤)ግርያምን ከቤተሰብዋ ወደ ምሥራቃዊው ክፍል በተነሣች ጊዜ በተገለለች ጊዜ አውሣ። መንፈሳችንንም ወደ እሷ ላክን፤እሱም ፍጹም ሰው መሰሎ ታያት። እስዋም እኔ ከአንተ በጌታ እጠበቃለሁ፣ጌታህን

ፈሪ እንድሆን አለችው። እሱም እኔ ንጹሕን ልጅ ለአንቺ ልሰጥሽ ከጌታሽ የተላክሁ ነኝ አላት። እሷም ወንድ ሳይነካኝ እመንዝራም ሳልሆን እንዴት እወልዳለሁ አለችው። እሱም ጌታሽ ይህ ለኔ ቀላል ነው፤እኛ ለሰው አስተርእዮና የኛንም ምሕረት መግለጫ እናደርገዋለ ን፣ይህም የተወሰነ ነው ይላል። እስዋም ፀነሰችው ወደ ሩቅ ቦታም ሸሸች።

ሀ, (ሱራህ: 2: 253) ከእነዚህ መልእክተኞችን ግማሹን ከሌሎች በላይ አበለጥን። እኩሎቹን አላህ አነጋገራቸው፣ሌሎችን ደግሞ በደረጃ ሱራህ:19:) አበለጣቸው። ለማርያም ልጅ ኢየሱስ ግን የአምላክነቱን ግልጽ ምልክት (ተአምር) ሰጠነው፤በመንፈስ ቅዱስም አበረታነው።

ሐ, (ሱራህ: 3: 45-48) መላእክት ያሉትን አስታውሥ፤ማርያም ሆይ! አላህ ከርሱ በሆነው ቃል፣ስሙም ኢየሱስ ክርስቶስ የማርያም! ልጅ የሚባል፣በዚህ ዓለምና በመጭው ዓለም ከባለሟሎቹ ሁሉ የከበረ ልጅ ሲሰጥሽ የምሥራች ይልሻል (ያበሥርሻል) እሷም ጌታዬ ሆይ!ሰው ሳይነካኝ ለኔ እንዴት ልጅ ይኖረኛል? አለች። ነገሩ እንደዚህ ነው፣አላህ የሚሻውንያደርጋል፤አንዳችን ነገር በሻ ጊዜ፣ሁን ይለዋል ወዲያውም ይሆናል። ብራና ባይወደድ ኑሮ ቁርአን መደጋገም ልማዱ ስለሆነ ብዙ መጥቀስ ይቻላል።

ከዚህ የተረፈውን ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰው ነው በሚሉት እርእስት ይመለከቷል።

ምዕራፍ 3፤

የቅዱሳት መጻሕፍት ታማኝነት፤

ያለፉት ሁለት ምዕራፎች ምስጢረ ሥላሴና ምስጢረ ሥጋዌ የተረጋገጡት በቅዱሳት መጻሕፍት ነው። የቅዱሳት መጻሕፍትን ታማኝነት ለማስተባበል እነዲዳት ሞክረዋል፣ቁርአን ግን ያረጋግጣል። ሁሉንም እናስከትላለን። (2 ጢም.3 :16-17) ቅዱስ መጽሐፍ በሙሉ በእግዚአብሔር መንፈስ መሪነት የተጻፈ ነው፤እርሱ እውነትን ለማስተማር፤የተሳሳቱትን ለመገሠጽ፣ስሕተትን ለማረምና ለትክክለኛ ኑሮ የሚበጀውን መምሪያ ለመስጠት ይጠቅማል። የሚጠቅመውም የእግዚአብሔር ሰው ፍጹም እንዲሆንና ማንኛውንም መልካም ሥራ ለመሥራት ብቁ እነዲሆን ነው።

በዚህ መሠረት የቅዱሳት መጻሕፍት ደራስያን ሁለት ሁለት ናቸው፤አንድኛው የሃይማኖትን ሂደት የሚመራው መንፈስ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ፣ሁለተኛው የእያንዳንዱ መጽሐፍ አዘጋጅ ራሱ ደራሲው። ለሁለቱም ድርሻ ድርሻ አላቸው፤መንፈስ ቅዱስ በስውር በደራሲው መንፈስ አድሮ ይመራል፤ደራሲው ደግሞ ብራና ፍቆ፣ጸ ምጾ፣ቀለም በጥብጦ፣የሚጽፍበትን ቋንቋ አጥንቶ፣በተቻለ ዐቅም ተዘጋጅቶ ይቀርባል። እንደዚህ ያለውን በፍጹም አእምሮው ያለውን ሰው መንፈስ እግዚአብሔር ይመራዋል እንጂ ዕፀ ፈርስ ጠጥቶ እንደ አበደ፣አብዶም እንደሚለፈልፍ አያስተባጥረውም፤ወይም አብሾ ጠጥቶ እንደ ሰከረ አያስቀባጥረውም፤ያለዚያም ዛር እንደ ያዘው አያስጎራውም።

ስለዚህ ቅዱስ መጽሐፍ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ስለተጻፈው በይዘቱ አይጠላም፣አይፋለስም፣አይጋጭም፣ግን ደራሲው ሰው በመሆኑ በአር ሱ ድርሻ፣የቃላት ግድፈት፣የአገባብ (የአሰካክ) የጸታ የግሥ ጊዜ ስሕተ ት ይፓዮበታል፤ሩቅና ቅርብ፣አይጠብቅም፣ ሴትና ወንድ (ጸታ) አይለይም። በትርጉምም የዘሩን ቋንቋ ስልት ወደ ሚገለበጥበት ቃል ሊቃል ይመለስና፣ብዙ ጊዜ በተቀባዩ ቋንቋ ግጭት ያጋጥመዋል። ከዚህ በቀር እነአሕመድ ዲዳት እንደሚሉት ግጭት የለም፤እንደ ቁርአንም አይፋለስም። እንደ ቁርአን የያዘውን ርእሰ ሳይጨርስ፣ርእሰ መከተል እንዳልተግረ ከአምስተኛ ክፍል በታች እንዳለ ሕፃን ተማሪም በአንድ ርእሰ ዐሥራ አምስት ሐሳብ አይናገርም። የያዘውን ሐሳብ ሳይጨርስም ሌላ ሐሳብ ትዝ አለኝ ብሎ አይዘረጋንትም። መጽሐፍ ቅዱስ ተሰብስቦ ከተጠረዘ እንኳንስ በአመራርና በይዘት ይቅርና በአንድ ቀለም ወይም ቃል እንኳ ቢሆን ብዙ ያናግራል፣ሊያናግር ሲያጨቃጭ ቅ ኑሮአል።ይታረግል ቢባልስ መጽሐፍ ቅዱስን ያህል የእግዚአብሔር ቃል፣ከእግዚአብሔር ጋራ የተነጋገሩ ነቢያት፣ሐዋርያት ፣የተማሩ

ሊቃውንት የጻፍት፣ራሱ ወልደ አምላክ ያስተማረው፣እንዴት ጤና በሌለው፣ባልተማረ፣ፊደል ባልቆጠረ ሰው በእየጊዜው በተለፈለፈ፣ከእ ሱ በፊት የነበረ አዋልድና የባልቴት ተረት ተይዞ፣አንድ አዲስ ነገር ያልያዘ ዝብርቅርቅ እርስ በእርሱ የሚፋለስ መጽሐፍ ይዞ ይነቅፋል? ከዚህ ላይ ደርግ በመጣ ጊዜ የደ ረሰ አንድ ቀልድ መሳይ ታሪክ ትዝ ይለኛል። ሁለት የለውጥ ሐዋረያት ፍኖተ ሰላም ሂደው ስለለውጡ የመሰላቸውን ካወሩ በኋላ፣ለተስብሳቢው የጥያቄ መብት ይፈቅዳሉ፣ከተሰብሳቢዎች አንዱ እጁን ያወጣና ጌታው! ለምን ነው? ጃንሆይን ያወረዳችኋቸው? ብሎ ይጠይቃል፣የለውጥ ሐዋርያም ሌባ ሰለሆኑ ነው ብሎ ይመልሳል፤ጠያቂም ታዲያ አንድ ሌባ በመቶ ሃያ (120) ነው ወይ የሚለውጥ? ብሎ ቁጭ አለ። ይዘቱ፣አመራሩ፣ሂደቱ የተዝረጠረጠ መጽሐፍ ይዞ፣ሆሄና ቀለም መጽሐፍ ቅዱስ ጎደለው ብሎ ይወቅሳል። ለምን ቢሉ የራሱን ጉድለት ሰው እንዳያይበት።

<u>ምሳሌያት፤</u>

ሀ. አላህ አንድ ነው ይላል፤ ራሱ በነጠላም በብዙም ይናገራል፤(ሱራህ:4:164.) ከዚህ በፊት ያነሣልህን ያላነሣንልህም ካለ በኋላ፣አላህ በቀጥታ ለሙሴ ተናገረ ብሏል። እኛና ነጠላ አላህ በአንድ ዐረፍተ ነገር አይሄድም።

ለ. (5 :14) ስለዚህ በመካከላቸው ጠላትነትና ጠብ አላህ የእጃቸውን ሥራ እስከ ሚነግራቸው እስከ ትንሣኤ ድረስ አንሥተናል። አሁንም ነጠላና ብዙ። ቅዱሳት መጻሕፍት ግን ልክ እንደሆኑ ራሱ ቁርአን ከ40 ጊዜ በላይ እየመሰከረ ጽፎአል፤ለምሳሌ፤

ሀ, (ሱራህ. 5:46)በውስጧ መመሪያና ብርሃን ያለባት ኦሪትን አወረድን፤ትእዛዝን የተቀበሉት ነቢያትም በአይሁድ ላይ በእሷ ይፈርዳሉ።.....። በነቢያት ፈለግም ላይ ለማርያም ልጅ ኢየሱስ ኦሪትን የምታረጋግጥ ወንጌልን ሰጠነው። እስዋም በውስጧ ቀትታና ብርሃን አለባት።..... የወንጌል ባለቤቶችም እግዚአብሔር ባወረደው በወንጌል ይፍረዱ። እግዚአብሔር ባወረደው። የማይፈርድ ዐመፀኛ ነው። (ራሱ መሐመድም)

ለ, ወደ ቀኝ እንድትመሩ ለሙሴ የጽድቅንና የኅጢአትን መስፈርት መጽሐፍ ሰጠን። (ሱራህ 2:53 87፤)

ሐ, በእርገጥ ለሙሴ መጽሐፍ ሰጥተን በኋላውም አእላፍ ልኡካን (ነቢያት)እንዲከተሉት አደረግን። ለማርያም ልጅ ኢየሱስም የአምላክ ሥልጣን እንዳለው ግልጥ መረጃ ሰጥተን በመንፈስ ቅዱስ አጠናነው። ከዚህም በላይ የቅዱሳትን መጻሕፍት ታማኝነትና እውነተኛነት የሚከተሉት የቁርአን ጥቅሶች ያረጋግጣሉ። (ሱራህ: 121፤ 144፤ 174፤ 176፤ 213፤ 285፤ ሱራህ 111:7፤ 20፤ 23፤ 48፤78፤ 81፤100፤ ሱራህ 4: 46፤ 51፤105፤ ሱራህ:6:155፤ ሱራህ 119: 47፤

ከዚህም በላይ ይህን ያህል መጥቀስ ይቻላል። ይህ ሁሉ ምስክር እያለ ነው እንዲዳት መጽሐፍ ቅዱስ ተቆነ ፃድሏል የሚሉት፣ከኪሳቸው አውጥተው። ምክንያቱም አመዛዝና መረዳት አንጻጽሮ ማንበብ አያውቁምና ነው።

ምዕራፍ ፡4፤

ኢየሱስ ፍጹም አምላክ ነው፤የአምላክም ልጅ ነው፤

እነ ዲዳት ኢየሱስ አምላክ አይደለም ብለዋል፤በቁርአን ላይቀር እውነተኛነታቸውና፣ታማኝነታቸው በተረጋገጠላቸው ቅዱሳት መጻሕ ፍት፣ብሉይና ሐዲሳት መሠረት ኢየሱስ ፍጹም አምላክ፣በመለትስ ፍጹም ሰው ነው። (ከገጽ: 4-17: ኢየሱስ እውን ፈጣሪ ነውን?) ይህንም የሚሉት ምስጢረ ሥጋዌን ባለማወቃቸው ነው።ቃለእግዚአብ ሔር፣ ወልደ እግዚአብሔር፣በመለኮቱ ወልደ አምላክ (የአምላክ ልጅ) በትስብእቱ (በሥጋው) የማርያም ልጅ፣ፍጹም ሰው፣ከኃጢአት በቀር፤ወልደ አብ በመለኮቱ ወልደ ማርያም በትስብእቱ የሚያሰኘው ም ይህ ነው። ይህም ማለት መለኮትና ትስብእት ተዋሕደው በክርስቶስ አንድ አካል ሁነዋል። በመለኮት ባሕርዩ አብ ልጄ ይለዋልና፤በትስብእት ባሕርዩ ደግሞ፣ከነፍሳ ነፍስ ፡ከሥጋዋ ሥጋ ነሥቶ አንድ አካል ሁኖ ስለተወለደ ማርያም ልጄ ትለዋለች። ስለዚህ በመለኮቱ የአምላክነት ቅጽል፣ግብር፣ቅድመ ዓለማዊነት፣ዘላለማዊነት አለው፣ነው፤በሥጋው ደግሞ ከኃጢአት በቀር ሥጋዊ ሰው የሚያደርገውን ሁሉ ፈጽሟል፣ከ ዚህ በፊት እንዳየነው በጥቂት በጥቂት አድጓል፣ደክሟል፣ተርቧል፣ተ ገርፏል፣ተሰቅሏል፣ሙቷል፣በሞተ በሦስተኛው ቀን ሥጋን የተዋሐደ መለኮት ነውና፣መግነዝ ፍቱልን፣መቃብር ከፈቱልኝ ላይል ተነሥቶ፣ለአርባ ቀን ትንሣኤውን ለሐዋርያቱና ደቀ መዛሙርቱ ሊገልጥ ስንብቶ፣በአርባኛው ቀን ደቀ መዛሙርቱ እያዩት፣መንፈስ ቅዱሳን በጥቂት ቀን ውስጥ የሚልክላቸው መሆኑን ገልጦ፣ ተስፋ ስጥቶ ወደ ሰማይ ዐርጎ በአባቱ ቀኝ በክብር ተቀምጧል።

ፍጹም አምላክ፡ወልደ አምላክ ለመሆኑ ከነቢያት ጀምሮ የተነገሩትን የሚከተሉትን ጥቅሶ/እናቀርባለን፤

1. (ኢሳ.9:6-9) ሕፃን ተወልዶልናልና ወንድ ልጅም ተሰጥቶናልና፣አለቅነትም በጫንቃው ላይ ይሆናል፣ስሙም ድንቅ መንክር፣ኀያል አምላክ፣የዘለዓለም አባት፣የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል። ከዛሬ ጀምሮ እስከ ዘለዓለም ድረስ በፍርድና በጽድቅ ያጸናውና ይደገፈው ዘንድ በዳዊት ዙፋንና በመንግሥቱ ላይ አለቅነቱ ይበዛል፤ለሰላሙም ፍጻሜ የለውም የእግዚአብሔር ቅንዓት ይህን ያደርጋል። የሚወለደውም ሕፃን ኀያል አምላክ እንደሆነ በዚህ ጥቅስ ቁልጭ ብሎ ተገልጧል።

2. (ኢሳ. 7:14) ስለዚህ ጌታ ራሱ ምልክት ይሰጣችኋል፣እነሆ ድንግል ትፀንሳለች ወንድ ልጅም ትወልዳለች ስሙንም ዐማኑኤል ብላ ትጠራዋለች። ዐማኑኤል ማለትም እግዚአብሔር ከእኛ ጋራ ነው ማለት ነው። እግዚአብሔር በዓለም ሁሉ ሙሉ ነው፤እግዚአብሔር

ከእኛ ጋራ ነው ማለት ግን እንደኛ ሥጋ ለብሶ በመካከላችን ሲመላለስ ይታያል ማለት ነው።

<u>አምላክ አይደለም የአምላክ ልጅ አይደለም ብለዋል፤ለዚህ ምስክር፣</u>

3. <u>መጀመሪያ አባቱ እግዚአብሔር አብ፤</u>

(መዝ.2: 6-9) እኔ ግን ንጉሤን ሾምሁ፣በተቀደሰው ተራራዬ በጽዮን ላይ፣ትዛዙን እናገራለሁ፤እግዚአብሔር አለኝ አንተ ልጄ ነህ፣ እኔ ዛሬ ወለድሁህ፣ለምነኝ አሕዛብን ለርስትህ፣የምድርንም ዳርቻ ለግዛትህ እሰጥሃለሁ፤በብረት ብትር ትጠብቃቸዋለህ፣እንደሸክላሠሪ ዕቃም ትቀጠቅጣቸዋለህ። በዚህም የራሱን አባትነት የልጁንም ልጅነትና ባለ ሥልጣን መሆን እኔ ዛሬ ወለድሁህ———። ብሎ (መዝ.109:1) አረጋግጧል።

4. እግዚአብሔር ጌታዬን፡-ጠላቶችህን ለእግርህ መቀመጫ እስካደርግልህ ድረስ በቀኜ ተቀመጥ አለው። በዚህም በቀኜ ተቀመጥ ሲል እኩያው መሆኑን ይገልጣል።

5. (ማቴ.3: 16-17) ኢየሱስ ከተጠመቀ በኋላ ወዲያው ከውኃው ወጣ፣እነሆም ሰማያት ተከፈቱ የእግዚአብሔርም መንፈስ እንደ ርግብ ወርዶ በእርሱ ላይ ሲመጣ አየ፣እነሆም ድምፅ ከሰማያት መጥቶ፣በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው አለ። እነ አሕመድ ዲዳት ልጅ የለውም ይላሉ፣እግዚአብሔር ግን እንዲህ እያለ ይመሰክራል። (ማቴ. 17: 5፤ማር.1: 11) የሚከተሉት ጥቅሶች ደግሞ የዚህተመሳሳዮች ናቸው፤(ማቴ.12:18፤ማር.1:11፤ኤፌ.1:6፤ቆላ.1:13፤ ፅ፬.5:5፤ 2ጴጥ.1:17)

6. <u>ኢየሱስ ክርስቶስ ስለራሱ፤</u>

እነ ዲዳት ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ አምላክ ወልደ አምላክ ነኝ አላለም ይላሉ፤ለዚህ ስሕተት ማቃኛም የሚከተሉትን ጥቅሶች እነሆ! (ሉቃ.2: 48-49) ባቡትም ጊዜ ተገረሙ፤እናቱም ልጄ ሆይ! ለምን እንዲህ አደረግህብን? እነሆ አባትህና (አሳዳጊህ ለማለት) እኔ እየተጨነቅን ስንፈልግህ ነበርን አለችው፤እርሱም ለምን ፈለጋችሁኝ? በአባቴ ቤት እሆን ዘንድ እንዲገባኝ አላወቃችሁምን? አላቸው። ቤተ መቅደሱን ነው ያባቴ ቤት ያለው።

7. (ዮሐ.3: 14-18) ሙሴ በምድረ በዳ እባብን እንደ ሰቀለ፣እንዲህ በእሱ የሚያምን ሁሉ የዘለዓለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይ ጠፋ የሰው ልጅ ይሰቀል ዘንድ ይገባዋል። በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘለዓለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወዷልና። ዓለም በልጁ እንዲድን ነው እንጂ በዓለም እንዲፈርድ እግዚአብሔር ወደ

ዓለም አላከውምና፣በእርሱ በሚያምን አይፈረድበትም፣በማያምን ግን በእንዱ በእግዚአብሔር ልጅ ስም ስላላመነ አሁኑኑ ተፈርዶበታል። ይህን የተናገረው ስለራሱ የአምላክ ልጅነት አልተናገረም የተባለው ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።

8. (4:25-26) ክርስቶስ የሚባል መሲሕ እንዲመጣ አውቃለሁ፣እሱ ሲመጣ ሁሉን ይነግረናል አለችው። ኢየሱስም የማናግርሽ እኔ እሱ ነኝ አላት።

9. (5: 15——:)——፣ሰውየውም ሂዶ ያዳነው ኢየሱስ እንደሆነ ለአይሁድ ነገረ። ስለዚህም በሰንበት ይህን ስላደረገ አይሁድ ኢየሱስን ያሳደዱት ነበር፣ሊገሉትም ይፈልጉ ነበር፣ኢየሱስ ግን አባቴ እስከ ዛሬ ይሠራል፣እኔም ደግሞ እሠራለሁ ብሎ መለሰላቸው። እንግዲህ ሰንበትን ስለሻረ ብቻ አይደለም፣ነገርግን ደግሞ ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር አስተካክሎ እግዚአብሔር አባቴ ነው ስላለ፣ስለዚህ አይሁድ ሊገድሉት በጣም ይፈልጉ ነበር።

ስለዚህ ኢየሱስ መለሰ እነዲህም አላቸው፣እውነት እውነት እላችኋለሁ፣አብ ሲያደርግ ያየውን ነው እንጂ ወልድ ከራሱ ሊያደርግ ምንም አይችልም። ያ የሚያደርገውን ሁሉ ወልድ ደግሞ እንዲሁ ያደርጋልና። አብ ወልድን ይወደዋልና የሚያደርገውን ሁሉ ያሳየዋል እናንተም ታደንቁ ዘንድ ከዚህ የሚበልጥ ሥራ ያሳየዋል። አብ ሙታንን እንደሚያስነሣ ሕይወትም እንደ ሚሰጣቸው፣እንዲሁም ወልድ ደግሞ ለሚወዳቸው ሕይወትን ይሰጣቸዋል። ሰዎች ሁሉ አብን እንደሚያከብሩት ወልድን ያከብሩት ዘንድ፣ፍርዱን ሁሉ ለወልድ ሰጠው እንጂ አብ በአንድ ሰው እንኳ አይፈርድም። ወልድን የማያከብር የላከውን አብን አያከብርም። እውነት እውነት እላችኋለሁ፣ቃሌን የሚሰማ፣በላከኝም የሚያምን የዘለዓለም ሕይወት አለው፣ ከሞት ወደ ሕይወት ተሻገረ እነጂ፣ወደ ፍርድ አይመጣም። እውነት እውነት እላችኋለሁ ሙታን የእግዚአብሔርን ልጅ ድምፅ የሚሰሙበት ሰዓት ይመጣል፣እርሱም አሁን ነው፣የሚሰሙትም በሕይወት ይኖራሉ። አብ በራሱ ሕይወት እንዳለው እንዲሁ ደግሞ ለወልድ በራሱ ሕይወት እንዲኖረው ሰጥቶታልና የሰው ልጅም ስለሆነ ይፈርድ ዘንድ፣ሥልጣንን ሰጠው፣የእግዚአብሔር ልጅ የሰው ልጅ ነውና፤በመቃብር ያሉት ሁሉ ድምፁን የሚሰሙበት ሰዓት ይመጣል። መልካምም ያደረጉ ለሕይወት ትንሣኤ፣ክፉም ያደረጉ ለፍርድ ትንሣኤ ይመጣሉ ና በዚህ አታድንቁ። እኔ ራሴ አንዳች ላደርግ አልችልም፤እንደ ሰማሁ እፈርዳለሁ ፍርዴም ቅን ነው፣የላከኝን ፈቃድ እንጂ ፈቃዴን አልሻምና። እኔ ስለኔ ስለራሴ ብመሰክር ምስክሬ እውነት አይሆንም፣

ስለኔ የሚመሰክር ሌላ ነው፤ እርሱም ስለኔ የሚመሰክረው ምስክር እውነት እንደሆነ ኣውቃለሁ። እናንተ ወደ ዮሐንስ ልካችኋል እርሱም ለእውነት መስክሯል።እኔ ግን ከሰው ምስክር አልቀበልም፣ እናንተ እንድትድኑ ይህን እላለሁ እንጂ፤እርሱ የሚነድና የሚያበራ መብራት ነበር፣እናንተም ጥቂት ዘመን በብርሃኑ ደስ ሊላችሁ ወደዳችሁ። እኔ ግን ከዮሐንስ የሚበልጥ ምስክር አለኝ፣አብ ልፈጽመው የሰጠኝ ሥራ፣ይህ የማደርገው ሥራ አብ እንደላከኝ ስለ እኔ ይመሰክራልና። የላከኝ አብም እርሱ ስለኔ መስክሯል። ድምፁን ከቶ አልሰማችሁትም መልኩንም አላያችሁትም፣እርሱም የላከውን እናንተ አታምኑምና በእናንተ ዘንድ የሚኖር ቃሉ የላችሁም። እናንተ በመጻሕፍት የዘላለም ሕይወት እንዳላችሁ ይመስላችኋልና እነርሱን ትመረምራላችሁ እነሱም ስለ እኔ የሚመሰክሩ ናቸው፣ነገር ግን ሕይወት እንዲሆንላችሁ ወደኔ ልትመጡ አትወዱም።——። እኔ በአባቴ ስም መጥቻለሁ አልተቀበለችሁኝምም ሌላው በራሱ ስም ቢመጣ እርሱን ትቀበላላችሁ። እናንተ እርስ በእርሳችሁ ክብር የምትቀባበሉ፣ከአንዱ ከእግዚአብሔር ያለውን ክብር የማትፈልጉ፣እንዴት ልታምኑ ትችላላችሁ? እኔ በአብ ዘንድ የምከሳችሁ አይምሰላችሁ፤የሚከሳችሁ አለ፣እርሱም ተስፋ የምታደርጉት ሙሴ ነው። ሙሴንስ ብታምኑት እኔንም ባመናችሁኝ ነበር። እርሱ ስለኔ ጽፏልና። መጻሕፍትን ካላመናችሁ ግን ቃሌን እንዴት ታምናላችሁ?

በዚህ ምዕራፍ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ ልጅ መሆኑን፣የላከውም ለትስብእቱ ሥልጣን የሰጠውም እሱ እንደሆነ ሙሴም በዳግም 18:18 እግዚአብሔር እንደኔ ያለ ነቢይ ያስነሣላችኋል እሱን ስሙት ያለው እሱን ራሱን እንደሆነ እንጂ ሌላ ከሱ በፊት ወይም በኋላ የሚነሣ አወናባጅ ነቢይ ነኝ ባይ እንዳልሆነ ፍርጥ አርገጥ፣ግልጥ ግልጥልጥ አድርጎ ተናግሯል። ይህን በጥሞና አንቦ እውነተኛውን በመከተል ጽድቅን የሚፈልግ ያስተዋይ አንባቢ ፈንታ ነው።

10. (8:12) ደግሞም ኢየሱስ፣እኔ የዓለም ብርሃን ነኝ፣የሚከተለኝ የሕይወት ብርሃን ይሆንለታል እንጂ በፈለግ አይመላለስም ብሎ ተናገራቸው።————።

(9:35) ኢየሱስም ወደ ውጭ እንዳስወጡት ሰማ፣በአገኘውም ጊዜ አንተ በእግዚአብሔር ልጅ ታምናለህን? አለው። እርሱም መልሶ ጌታ ሆይ!በእርሱ አምን ዘንድ ማነው? አለ። ኢየሱስም አይተኸዋልም፣ከአንተጋርም የሚናገረው እሱ ነው አለው። እርሱም ጌታ ሆይ አምናለሁ አለ። ሰገደለትም። ሰጊዱን ዝም ብሎ መቀበሉም እምላክነቱን ያረጋግ

ግል። (10፥—27—33) በጎቼ ድምፄን ይሰማሉ እኔም አውቃቸዋለሁ፤ይከተሉኝማል፤እኔም የዘለዓለም ሕይወት እሰጣቸዋለሁ፤ ለዘለዓለምም አይጠፉም። ከእጄም ማንም አይነጥቃቸውም፤የሰጠኝ አባቴ ከሁሉ ይበልጣልና፤ከአባቴም እጅ ሊነጥቃቸው ማንም አይችልም። እኔና አብ አንድ ነን።

አይሁድ ሊወግሩት ደግመው ደንጊያ አነሡ። ኢየሱስም ከአባቴ ብዙ መልካም ሥራ አሳየኋችሁ፤ከእነሱ ስለማናቸው ሥራ ትወግሩኛላችሁ? ብሎ መለሰላቸው። አይሁድም ስለ መልካም ሥራ አንወግርህም፤ስለስ ድብህ፤አንተ ሰው ስትሆን ራስህን አምላክ ስለማድረግህ ነው እንጂ ብለው መለሱለት። በዚህ ጥቅስም ራሱ አምላክ መሆኑን ገልጧል፤አይ ሁድም ስድብ ነው ብለው ሊወግሩት ደንጊያ አንሥተዋል።

11. (36.39፤) የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ ስላልሁ አብ የቀደሰውን ወደ እናንተም የላከውን (የላከኝን) ትላደባለህ ትሉታላችሁ? እኔ የአባቴን ሥራ ባላደርግ አትመኑኝ፤ባደርገው ግን እኔን ስንኳ ባታምኑ፤አብ በእኔ እንደሆነ እኔም በአብ እንደሆንሁ ታውቁና ታስተውሉ ዘንድ ሥራውን እመኑ፤አሁን ደግሞ ደግመው ሊይዙት ፈለጉ።

12. (11: 25-27) ኢየሱስም ትንሣኤና ሕይወት እኔ ነኝ፤የሚያምንብኝ ቢሞትም እንኳ ሕያው ይሆናል፤ሕያው የሆነ የሚያምንብኝም ሁሉ ለዘለዓለም አይሞትም፤ይህን ታምኛለሽ? አላት።

13. (ማር. 14:61-62) ሊቀ ካህናቱ ደግሞ ጠየቀውና የቡሩክ ልጅ ክርስቶስ አንተ ነህ? አለው። ኢየሱስም እኔ ነኝ፤የሰው ልጅም በኀይል ቀኝ ሲቀመጥ፤በሰማይም ደመና ሲመጣ ታያላችሁ አለ። ሊቀ ካህናቱ ም ልብሱን ቀደደና ከእንግዲህ ወዲህ ምስክሮችን ምን ያስፈልገናል? ስድቡን ሰማችሁ፤ምን ይመስላችኋል? አለ። እነርሱም ሁሉ ሞት ይገበዋል ብለው ፈረዱበት። አንዳንዶችም ይተፉበት፤ፊቱንም ሸፍነ ው ይነስሙትና ትንቢት ተናገር ይሉት ጀመር። (ማቴ.25:65-67፤ ሉቃ.22: 66- 71)

14. ለቅዱስ ጳውሎስና ዮሐንስም ከሞተ በኋላ ተገልጦ እንዲህ ብሏልና፤(ግብሐ.9: 3-6) ሊሄድም ደግሰቆ በደረሰ ጊዜ ድንገት በእሱ ዙሪያ ከሰማይ ብርሃን እንደባረቀ ከምድርም ላይ ወድቆ ሳለ ስለ ምን ታሳድደኛለህ? የሚለውን ድምፅ ሰማ። ጌታ ሆይ! ማንነህ? አለው። እርሱም አንተ የምታሳድደኝ እኔ ኢየሱስ ነኝ፤ችንካር ብትረግጥ ላንተ ይብስሃል አለው። እየተንቀጠቀጠና እየተደነቀ፤ጌታ ሆይ! ምን አደርግ ዘንድ ትወዳለህ? አለው። ጌታም ተነሥተህ ወደ ከተማ ግባና ታደርገው ዘንድ የሚያስፈልግህን ይነግሩሃል አለው።

15. ለዮሐንስም (ራእ.1:8) ያለውና የነበረውም ሁሉን የሚገዛ ጌታ አምላክ እልፋ ና ያሚጋ እኔ ነኝ ይላል።————። ባየሁትም ጊዜ እንደ ሞተ ሰው ሁኜ ከእግሩ በታች ወደቅሁ፣ቀኝ እጁንም ሚነብኝ እንዲህም አለኝ፣አትፍራ፣ፊተኛውና መጨረሻው ሕያውም ነኝ፣መቼም ነበርሁ፣እነሆም ከዘለዓለም ዘለዓለም እሰከ ዘለዓለም ድረስ ሕያው ነኝ፣የሞትና የሲኦልም መክፈቻ አለኝ። እንግዲህ ያየኸውን አሁንም ያለውን ከዚህም በኋላ ይሆን ዘንድ ያለውን ጻፍ።

16. (2 :18) በትያጥሮስም ወዳለው ቤተ ክርስቲያን መልአክ እንዲህ ብለህ ጻፍ፤ እንደ እሳት ነበልባል የሆኑ ዐይኖች ያሉት በእቶንም የነጠረ የጋለ ናስ የሚመስሉ እግሮች ያሉት የእግዚአብሔር ልጅ እንዲህ ይላል። ሁሉንም በደንብ ለመረዳት (ም.2 :3) በመላ ግንበብ ያሻል።

<u>ስለ አምላክነቱ የመሰከሩ ሌሎች ነቢያት ሐዋርያት፣</u>መላእክት፣ መናፍስት፤

17. የእነ ኢሳኢያስን ከዚህ በፊት ተናግረናል (9 :6 -7)

18. <u>ዮሐንስ</u> (ዮሐ.1:29) በበነጋው ዮሐንስ ኢየሱስን ወደ እሱ ሲመጣ ዐይቶ እንዲህ አለ—እነሆ! ያለምን ኀጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ፣ አንድ ሰው ከኔ በኋላ ይመጣል፣ከእኔም በፊት ነበረና ከእኔ ይልቅ የከበረ ነው ብዬ ስለ እርሱ ያልሁት ይህ ነው። እኔም አላውቀውም ነበር ፣ዳሩ ግን ለእስራኤል ይገለጥ ዘንድ በውሃ እያጠመቅሁ እኔ መጣሁ። ዮሐንስም እንዲህ ብሎ መሰከረ፣መንፈስ ከሰማይ እንደ ርግብ ሲወርድ አየሁ፤በእርሱ ላይም ተቀመጠ። እኔም አላውቀውም ነበር፣ዳሩ ግን በውሃ አጠምቅ ዘንድ የላከኝ እርሱ መንፈስ ሲወርድበትና ሲቀመጥበት የምታየው በመንፈስ ቅዱስ የሚያጠምቅ እሱ ነው አለኝ። እኔም እይቻለሁ እሱም የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ መስክሬአለሁ።——37፤

19. (6:14) ከዚህ የተነሣ ስምኦ ኢየሱስ ያደረገውን ምልክት ባዩ ጊዜ ይህ በእውነት ወደ ዓለም የሚመጣው ነቢይ ነው አሉ።

20. (11:27) አዎን ጌታዬ ሆይ! አንተ ወደ ዓለም የሚመጣው ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆንህ እኔ አምናለሁ አለችው።

21. (12:42-43) ከዚህም ጋራ ካለቆች ደግሞ ብዙዎች በእሱ አመኑ፤ነገር ግን ከምኩራብ እንደያስወጧቸው በፈሪሳውያን ምክንያት አልመሰከሩለትም፣ ከእግዚአብሔር ክብር ይልቅ የሰውን ክብር ወደዋልና።

22. (13:3)ኢየሱስም አብ ሁሉን በእጁ እንደሰጠው ከእግዚአብሔርም እንደ መጣ ወደ እግዚአብሔርም እንዲሄድ ዐውቆ ከራት ተነሣ።

23. (ማቴ.16:15-18) እናንተስ እኔ ማን እንደሆንሁ ትላላችሁ? አላቸው። ስምዖን ጴጥሮስም መልሶ፣አን ተክርስቶስ የሕያው እግዚአ ብሔር ልጅ ነህ አለ። ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አለው፣የዮና ልጅ ስምዖን ሆይ! በሰማያት ያለው አባቴ እንጂ ሥጋና ደም ይህን አልገለጠልህምና ብፁዕ ነህ አለው። አምላክ ባይሆን ኑሮ የለም እኔ የአምላክ ልጅ፣አምላክ አይደለሁም ብሎ ያስተባብለው ነበር እንጂ ምስክርነቱን ተቀብሎ አያመሰግነውም ነበር። ከዚህም በላይ ጴጥሮስ እስከ ዕለተ ሞቱ ሲያስተምረው የኖረ ይህን ነው። (ግብሐ.2:36) እንግዲህ ይህን እናንተ የሰቀላችሁትን ኢየሱስን እግዚአብሔር ጌታም ክርስቶስም እንዳደረገው የእስራኤል ወገን ሁሉ በእርግጥ ይወቅ። (1ጴጥ.1:3፤30፤2ጴጥ.1:1)የእሱን ግርማ አይተንበብልሃት የተፈጠረ ውን ተረት ሳንከተል የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ኀይልና መምጣ ት አስታወቅናችሁ። ከገናናው ክብር በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው የሚል ያ ድምፅ በመጣለት ጊዜ ከእግዚአብሔር አብ ክብርና ምስጋና ተቀብሏልና፤እኛም በቀደሰው ተራራ ከእሱ ጋራ ሳለን ይህን ድምፅ ከሰማይ ሲወርድ ሰማነ።

24. ከቅዱስ ጴጥሮስ ጋራ የነበረ ዮሐንስ ወልደ ነጎድጓድ ወንጌላዊ ደግሞ እንደ ሚከተለው መስክራልኝ፤(ዮሐ.1:1-5) በመጀመሪያ ቃል ነበረ፣ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ፣ቃልም እግዚአብሔር ነበረ። ይህ በመጀመሪያ በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ። ሁሉም በእርሱ ሆነ፣ከሆነውም አንዳች እንኳ ያለ እርሱ የሆነ የለም። (አልሆነም) በእርሱ ሕይወት ነበረች፤ሕይወትም የሰው ብርሃን ነበረች።——፤

25. (20 :30 -31) ኢየሱስም በዚህ መጽሐፍ ያልተጻፈ ብዙ ምልክት በደቀ መዛሙርቱ ፊት አደረገ፣ነገር ግን ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆን ታምኑ ዘንድ፣አምናችሁም በስሙ ሕይወት ይሆንላችሁ ዘንድ ይህ ተጽፏል።

26. (1ዮሐ.1:1-4) ስለ ሕይወት ቃል፣ከመጀመሪያ የነበረውንና የሰማነውን በዐይናችንም ያየነውን የተመለከትነውንም፣እጆቻችንም የዳሰሱትን እናወራለን፤ሕይወትም ተገለጠ፣አይተንግል፣እንመሰክራ ለን፣ከአብ ዘንድ የነበረውንም ለእኛም የተገለጠውን፣የዘለዓለምን ሕይወት እናወራችኋለን፤እናንተ ደግሞ ከእኛ ጋራ ኅብረት እንዲኖራ ችሁ፣ያየነውንና የሰማነውን ለእናንተ ደግሞ እናወራላችኋለን። ኅብረታችንም ከአብ ጋራ ከልጁም ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋራ ነው።

27. (7) ነገር ግን እርሱ በብርሃን እንዳለ በብርሃን ብንመላለስ ለእያንዳንዳችን ኅብረት አለን፣የልጁም የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኀጢአት ሁሉ ያነጻናል።

28. (3:23) ትእዛዚቱም ይሀች ናት፣በልጹ በኢየሱስ ክርስቶስ እናምን ዘንድ።
29. (4:9-10) በዚህ የእግዚአብሔር ፍቅር በእኛ ዘንድ ተገለጠ፣በእርሱ በኩል በሕይወት እንኖር ዘንድ እግዚአብሔር አንድ ልጹን ወደ ዓለም ልኮታልና። ፍቅርም እንደዚህ ነው። እግዚአብሔር እርሱ ራሱ እንደ ወደደን ስለ ኀጢአታችንም ማስተሰሪያ፣ይሆን ዘንድ ልጹን እንደ ላከ እንጂ እኛ እግዚአብሔርን እንደ ወደድነው አይደለም።
30. (4:14) እኛም አይተናል አብም ልጹን የዓለም መድኀኒት እንዲሆን እንደ ላከው እንመሰክራለን።
31. (5: 5) ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ከሚያምን በቀር ዓለምን የሚያሸንፍ ማን ነው?
32. (13) የዘለዓለም ሕይወት እንዳላችሁ ታውቁ ዘንድ በእግዚአብሔር ልጅ ስም ለምታምኑ ይህን ጽፌላችኋለሁ።
33. (20) የእግዚአብሔርም ልጅ እንደመጣ፣እውነተኛም የሆነውን እናውቅ ዘንድ ልቡናን እንደ ሰጠን እናውቃለን፣እውነተኛም በሆነው በእርሱ አለን፤እርሱም ልጹ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱ እውነተኛ አምላክና የዘለዓለም ሕይወት ነው።
34. በተአምራት ክርስትናን ከማሳደድ የተመለሰው የአሕዛብ ሐዋርያ ቅዱስ ጳውሎስም ለቁጥር የሚያስቸግር፣ለጥቅስ የሚያዳግት ብዙ ማስረጃ በመንፈስ ቅዱስ እየተመራ ሰጥቷል።
35. (ሮሜ :8 :29፤32) ልጹ በብዙ ወንድሞች መካከል በኩር ይሆን ዘንድ አስቀድሞ ያወ ቀቸውን የልጹን መልክ እንዲመስሉ አስቀድሞ ወሰነ።
36. (32) ለገዛ ልጹ ያልራራለት ነገር ግን ስለ ሁሉችን አሳልፎ የሰጠው (9:5) አባቶችም ለእነርሱ ናቸውና ከእነርሱም ክርስቶስ በሥጋ መጣ፣እርሱም ከሁሉ በላይ ሁኖ ለዘለዓለም የተባረከ አምላክ ነው።
37. (14:9) ስለዚህ ነገር ሙታንንም ሕያዋንንም ይገዛ ዘንድ ክርስቶስ ሙቷልና፣ሕያውም ሁኗልና።
38. (1ቆሮ.1: 9)ወደ ልጹ ወደ ጌታችን እየሱስ ክርስቶስ ኅብረት የጠራችሁ እግዚአብሔር የታመነ ነው።
39. (ገላ.4:4) ነገር ግን የተወሰነ ዘመን በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ልጹን ላከልን። እርሱ ከሴት ተወለደ፣ለሕግም ታዛዥ ሆነ።
40. (1ጢም.2:5-7) አንድ እግዚአብሔር አለና፣በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ያለው መካከለኛ ደግሞ አንድ አለ፣እርሱም ሰው የሆነ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው፣ራሱንም ለሁሉ ቤዛ ሰጠ። ይህም ትክክለኛው

ጊዜ ሲደርስ የእግዚአብሔርን የማዳን ፍላጎት የሚያስረዳ ምስክርነት ነው። እኔም ለዚህ ነገር ዐዋጅ ነጋሪና ሐዋርያ በእምነትና በእውነትም የአሕዛብ አስተማሪ ለመሆን ተሾምሁ፣እውነትን እናገራለሁ፣አልዋሽ ም። ከዚህ በላይ የተጠቀሰው ሁሉ ለምላሌ ያህል ነው። መላ ሐዋርያት ያስተማሩትና እንደ ጳውሎስ ያሉት የጻፉት ሐዲስ ኪዳን የሚያስተም ረው የኢየሱስን ክርስቶስነትና የአምላክ ልጅነት፣አምላክነት ነው።

41. <u>መላእክት፤</u>

<u>ሊቀ መላእክት ታላቁ መልአክ ቅዱስ ገብርኤል፤</u>

(ሊቃ.1:29-33) እርስዋም ባየችው ጊዜ ከንግግሩ በጣም ደነገጠችና ይህ እንዴት ያለ ሰላምታ ነው? ብላ አሰበች። መልአኩም እንዲህ አላት፣ማርያም ሆይ! በእግዚአብሔር ፊት ጸጋ አግኝተሻልና አትፍሪ እነሆም ትፀንሻለሽ፣ወንድ ልጅም ትወልጃለሽ፣ስሙንም ኢየሱስ ትይ ዋለሽ፣እርሱ ታላቅ ነው፣የልዑል ልጅም ይባላል፣ጌታ አምላክም የአባቱን የዳዊትን ዙፋን ይሰጠዋል፣በያዕቆብ ቤት ለዘለዓለም ይነግሣ ል፣ለመንግሥቱም መጨረሻ የለውም።

42. (2:8-14) በዚያም ሀገር መንጋቸውን ሲጠብቁ ከሜዳ የሚያድሩ እረኞች ነበሩ። እነሆም፣የጌታ መልአክ ወደ እነሱ ቀረበ፣የጌታ ክብርም በዙሪያቸው አበራ። ታላቅ ፍርሃትም ፈሩ። መልአኩም እንዲህ አላቸው.እነሆ! ለሕዝቡ ሁሉ የሚሆን ታላቅ ደስታ የምሥራች እነግራችኋለሁና አትፍሩ፣ዛሬ በዳዊት ከተማ መድኀኒት፣እሱም ክርስቶስ ጌታ የሆነ ተወልዶላችኋልና። ይህም ምልክት ይሆንላችኋል፣ ሕፃን ተጠቅልሎ፣በግርግም ተኝቶ ታገኛላችሁ። ድንገትም ብዙ የሰማይ መላእክት ከመልአኩ ጋራ ነበሩ። እግዚአብሔርንም እያመሰገኑ፣ክብር (ስብሐት) ለእግዚአብሔር በአርያም ይሁን ሰላምም በምድር ለሰውም በጎ ፈቃድ አሉ።

43. (ማቴ.28:2-8) እነሆም የጌታ መልአክ ከሰማይ ሰለወረደ ታላቅ የምድር መናወጥ ሆነ፣ቀርቦም ድንጋዩን አንከባሎ በላዩም ተቀመጠ። መልኩም እንደ መብረቅ፣ልብሱም እንደ በረዶ ነጭነበረ። ጠባቆቹም እርሱን ከመፍራት የተነሣ ተናወጡ እንደ ሞቱም ሆኑ። መልአኩም መልሶ ሴቶቹን አላቸው፣ እናንተስ አትፍሩ የተሰቀለውን ኢየሱስን እንድትሹ አውቃለሁና እንደ ተናገረ ተነሥቷልና በዚህ የለም የተኛበትን ስፍራ ኑ እዩ። ፈጥናችሁም ሂዱና ከሙታን ተነሣ እነሆም ወደ ገሊላ ይቀድማችኋል፣በዚያም ታዩታላችሁ ብላችሁ ለደቀ መዛሙርቱ ንገሯቸው አላቸው። (ማር.16:2-8፤(ሉቃ.24:4-8ዮሐ. 20:11-14)

ርኩሳን መናፍስት፣

44. (ማር. 1:23-24) በዚያን ጊዜም በምኩሩባቸው ርኩስ መንፈስ የያዘው ሰው ነበረ፣እርሱም የናዝሬቱ ኢየሱስ ሆይ! ካንተ ጋር ምን አለን?ልታጠፋህ መጣህን? ማን እንደሆንህ ኣውቅሃለሁ፣የእግዚአብ ሔር ቅዱሱ ብሎ ጮኸ:: (ሉቃ.4: 33፤)

45.(ማር.5:2-14)——፣ኢየሱስንም ከሩቅ ባየ ጊዜ ሩጦ ሰገደለት፣በታ ላቅ ድምፅም እየጮኸ፣የልዑል እግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ሆይ! ከአንተ ጋር ምን አለኝ? እንዳታሠቃየኝ፣በእግዚአብሔር አምልሃለሁ አለ::

46. (ማር.3: 16) ርኩሳን መናፍስትም ባዩት ጊዜ በፊቱ ተደፍተው አንተ የእግዚአብሔር ልጅ ነህ እያሉ ጮኹ:: እንዳይገልጡትም በጣም አዘዛቸው::(ማር.1:24፤5:7፤15:39፤ማቴ.8:29፤ሉቃ.4:41፤ዮሐ1: 50፤)

47. (ግብሐ.19: 11-18) እግዚአብሔርም በጳውሎስ እጅ የሚያስገርም ታምራት ያደርግ ነበር፣ስለዚህም አካሉ ከነካው ጨርቅእየወሰዱ ከድ ውያን ላይ ይጥሉ ነበር፣ደዌያቸውም ይለቃቸው ነበር፣ክፉዎች መናፍስትም ይወጡ ነበር፤አጋንንትንም እያወጡ ይዞሩ ከነበሩት አይሁድ አንዳንዶቹ ጳውሎስ በሚሰብከው በኢየሱስ ስም እናምናችኋለን እያሉ ክፉዎች መናፍት ባሉባቸው ላይ የጌታን የኢየሱስን ስም ይጠሩባቸው ዘንድ ሞከሩ:: የካህናቱም አለቃ አስቄዋ ለሚሉት አንድ አይሁዳዊ ይህን የሚያደርጉ ሰባት ልጆች ነበሩት:: ክፉው መንፈስ ግን መልሶ፣ኢየሱስንስ ኣውቀዋለሁ፣ጳውሎስንም ኣውቀዋለሁ እናንተሳ እነማን ናችሁ? አላቸው:: ክፉው መንፈስም ያለበት ሰው ዘለለባቸው፣ቆስለውም ከዚያ ቤት ዕራቁታቸውን እስኪሸሹ ድረስ በረታባቸው፣አሸነፉቸውም:: ይህም በኤፌሶን በሚኖ ሩት ሁሉ በአይሁድና በግሪክ ሰዎች ዘንድ የታወቀ ሆነ፣በሁሊ ቸው ም ላይ ፍርሃት ወደቀባቸው ፣የጌታም ኢየሱስ ስም ተከበረ::——::

ስለ ክርስቶስ አምላክነትና ሰውነት (ወልደ አብ በመለኮቱ፣ወልደ ማርያም በትስብእቱ) በዚህ ዕጥፍ መረጃ ማቅረብ ይቻላል:: ባጭሩ ያስቀረው የማሳተሚ ያው ወረቀት ነው:: የራሱ የእግዚአብሔር አብ፣የኢየሱስ ክርስቶስ፣የነቢያት፣የሐ ዋርያት የመላእክት ፣ምስክርነት እያለ ይህን ሁሉ አሽቀንጥረው ጥለው እነ ዲዳት ክርስቶስ አምላክ አይደለም ይላሉ:: ሌላው ይቅርና የባልንጀሮቹን የርኩሳን መናፍስትን ምስክርነት እንኳ ትቶ ኢየሱስ አምላክ ወልደ አምላክ አይደለም የሚል ከ600 ዘመን በኋላ የተነሣ ሐሳዊ መሲሕ ሁሉ ከመናፍስት ርኩሳን ያንሳል::

ከዚህ በላይ የተጠቀሱት ጥቅሶች እነ ዲዳት አብ አባቴ ነው የሚለው እንደ ሌላው የጸጋ ልጅ ነው የሚሉትን የሐሰት ስርብትና ብትንትኑን ያወጣዋል:: በመለኮት የባሕርይ አባትና ልጅ መሆናቸው

ንም አብራርቶ ያስረዳል፤ለዚህም አባት ልጄ !ልጄ! ልጅም ወልድም አባቴ! አባቴ ! እያሉ ተማምነዋል፣ተመሰጋግነዋል::

ምዕራፍ፡ 5፤

ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰውም ነው።

ፍጹም አምላክነቱን በአለፈው ምዕራፍ አይተናል፤በዚህ ደግሞ ፍጹም ሰውነቱን እናስረዳለን። ለአምላክነቱና ለሰውነቱ ማስረጃ የሚሰጠው የቤተ ክርስቲያን ዐዋጅም ወልደ አብ በመለኮቱ፣ ወልደ ማርያም በትስብእቱ ሁለት ልደት በተዋሕዶ ከበረ ይላል፤ይኸውም በመለኮቱ የአብ፣በሥጋው የማርያም ልጅ ሁለት ልደት በተዋሕዶ ከበረ ማለት ነው።

በመለኮቱ እምቅድመ ዓለም ከአብ በመወለዱ አምላክ፣ ወልደ አምላክ እንደሆነ በሥጋው (በትስብእቱ) ደግሞ ከቅድስት ድንግል ማርያም ስለተወለደ ፍጹም ሰው ነው። ከጎጢአት በቀር ሥጋዊ ደማዊ ሰው የሚያደርገውን ሁሉ ፈጽሟል፤ያለ ወንድ ዘር ከድንግል ማርያም በግብረ መንፈስ ቅዱስ፣በጎይለ እግዚአብሔር ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍስዋ ነፍስ ነሥቶ፣እንደ ሌላው ጤነኛ ሰው ዘጠኝ ወር ካምስት ቀን በማሕፀን ቆይቶ ተወለደ። እንደ ሕፃናት ጥቂት በጥቂት አደገ፣ተራበ፣ ተጠማ ደከመ፣በላ፣ጠጣ፣ተኛ፣ንቃ፣በእግሩ ተጓዘ፣በእጅ ጨበጠ፣ዳሰሰ ወደ አባቱ ጸለየ፣ለአባቱ ሰገደ፣ከዲያብሎስ ተፈተነ፣ታሰረ፣ተገረፈ፣ተገፈፈ፣ተሰቀለ፣ሞተ። በለበሰው ሥጋ ይህ ሁሉ ደረሰበት። በመለኮቱ ከሞተ በኋላ የሞትን አሽክላ ሰብሮ፣መግነዝ ፍቱልኝ መቃብር ክፈቱ ልኝ ሳይል ተነሣ። ሥጋ መልበሱና ለሰው ብሎ ሰው መሆኑንአሳስረዳት ብዙ ጊዜ ራሱን የሰው ልጅ እያለ ደጋግሞ ይጠራ ነበር፣ በዚህ ስም ነቢዩ ሕዝቅኤል ይጠራበት ነበር፣ይህም በትንቢት መነገሩ ነው። (12:1——::)የእግዚአብሔር ቃልም ወደ እኔ እንዲህ ሲል መጣ፤"የሰው ልጅ ሆይ! በዐመፀኛ ቤት መካከል ተቀምጠሃል፣ያዩ ዘንድ ዐይን አላቸው፣እነርሱም አያዩም፣ይሰሙ ዘንድ ጆሮ አላቸው እነሱም አይሰሙም፣እነርሱ ዐመፀኛ ቤት ናቸውና። አንተም የሰው ልጅ ሆይ።——። ዳንኤልም ዐይቶታል (7:13) በሌሊት ራእይ አየሁ፤እነሆም የሰው ልጅ የሚመስል ከሰማይ ደመናት ጋር መጣ፣ወደ ሽመገለውም ሰው ደረሰ። ወደ ፊቱም አቀረቡት። ወገኖችና አሕዛብ በልዩ ልዩ ቋንቋም የሚናገሩ ሁሉ ይገዙለት ዘንድ ግዛትና ክብር መንግሥትም ተሰጠው ግዛቱም የማያልፍ የዘለዓለም ግዛት ነው፣መንግሥቱም የማይጠፋ ነው።

በእናቱ ፍጹም የሰው ልጅ መሆኑን ለማስረዳት ጌታ ብዙ ጊዜ መላልሶ ተናግሯል፣እኛም ከብዙ ጥቂቱን ከዚህ እናስከትላለን።

የሰው ልጅ፤

(ማቴ.8:20፤9:6፤11:19፤16:13፤20:28፤24:27፤ማር.8 38፤ሉቃ.18: 8፤ ዮሐ.1: 51፤ 5: 27፤ 6: 53፤ 12: 23፤ 13: 31፤ ግሀ. 7: 56፤ ራዕ. 1: 13)።

ይህ ሁሉ እያለ ሥጋ ለብሶ ለሰው ሲል የተቀበለውን መከራ፣ የሆነውን ሁኔታ፣የተሠቃየውን ሥቃይና ሕማም እንዲያው በድካም የደረሰበት አስመስለው እነ ዲዳት አቅርበውታል። ይህን ያደረገውም ዲያብሎስ አዳምን በሥጋ ከይሲ ተሰውሮ እንዳሳተው እሱም በሥጋ ሰብእ ተሰውሮ ሰይጣንን ድል ለመድረግ መሆኑን ቢያውቁ ኑሮ ባላመ ቁት፣ ባልገባቸው ነገር አይዘላብዱም ነበር። ውርደትን ሁሉ ሥጋ ለብሶ በሥጋው ፈጽሞ ዲያብሎስን ድል ነሥቶ፣የበድል መሥዋዕት ራሱን አድርጎ ለአባቱ አቅርቦ ፣ዓለምን አድኖ ከአባቱ ጋር አስታርቋል ። ይህንም ራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በግልጥ አስተ ምሮታል፣በግብርም አሳይቷል፣ነቢያት በትንቢት ተናግረውታል፣በመ ጨረሻም ሐዋርያት ሰብከውታል፣ቀጥሎም ቤተ ክርስቲያን ታስተምረ ዋለች፣ትሰብከዋለች።

ምዕራፍ 6

ክርስቶስ ዐምደ ብርሃን ነው፤

ክርስቶስ የፒራሚድ ጉልላት ወይም ዐምደ ብርሃን ሰለሆነ ብሉይ ኪዳን ይመጣል እያለች፣ሐዋርያት ደግሞ መጥቶ ሄደ፣ሄዷል እያሉ ያመለክታሉ፣ይናገራሉ። ወደ ጉልላቱ የማያላይ ማዕዘን ወይም ጠርዝ የለም። ብሉያት፣ ክርስቶስ ይመጣል ብለው ትንቢት ይናገሩ፣ ነቢያት ደግሞ ልጅህን ቀኝ እጅህን ላክልን እያሉ ይጸልዩ ነበረ።

ለሁሉም ከሁሉም ሁሉን ይወቅ ገጽ129 የተጻፈውን ያነቧል። ያን መጽሐፍ ለማያገኝ ከዚህ ቀጥለን ባጭሩ እንጽፋለን። በሌላም አነጋገር ነቢያት ክርስቶስ ይመጣል፣ዓለምን ያድናል እያሉ ከዚህ በፊት በንጽጽር እንዳየነው ትንቢት በእየጊዜው ተናግረዋል፤እራሱም እኔ ነኝ እያለ ድውይ እየፈሰ፣ሙት እያስነሣ፣ታምራት እያሳየ በርግጥ የአምላክ ልጅ መሆኑን በግቢር አሰረድቷል። ከእሱ በኋላ ደግሞ ደቀ መዛምርቱ ሐዋርያት፣አርድእት፣ሊቃውንት፣አበውና ትንቢት የተነገረለት፣ዘመን የተቈጠረለት መሲሕ፣ነቢይ ኢየሱስ ነው፤እሱም መጥቶ ስለ እሱ የተነገረውን ትንቢት ሁሉ ፈጽሞ፣ዓለምን አድኖ ወደ ሰማይ ተመልሶ ዐርጎ በአባቱ ቀኝ በክብር ተቀምጧል እያሉ ዓለምን አስተማሩ፣አስተምረዋል። ስለዚህም በሰማዕትነት በዐላውያን ነገሥታት፣በመናፍቃን ጳጳሳት አደባባይ ተሰቃይተዋል፣አልቀዋል፤ያሉትም የእነሱን ዱካ እየተከተሉ ናቸው፣መከራም እየደረሰባቸው ነው።

ከዚህ ቀጥለን በሙሴና በሌሎች ነቢያት የተነገሩት ትንቢቶች በክርስቶስ መምጣት እንዴት እንደተገረቡ (ተመለሱ) እናያለን። በሙሴ የተነገረው ትንቢት በክርስቶስ መምጣት መፈጸሙን ለማጠየቅ ቅዱስ ጴጥሮስ እንዲህ ብሎ መልሶታል (ገርብቶታል) እግዚአብሔር ከጥንት ጀምሮ በቅዱሳን ነቢያት አፍ የተናገረው ነገር ሁሉ እስከሚከናወንበት ድረስ ሰሚ ይቀበለው ዘንድ ይገባልና ሙሴም ለአባቶች አለቆች ጌታ አምላክ እኔን እንዳስነሣኝ ነቢይ ከወንድሞቻችሁ ያስነሣላችኋል።የሚነግራችሁን፣ሁሉ ስሙት ያን ነቢይ የማትሰማ ነፍስ ሁሉ ከሕዝብ ተለይታ ትጠፋለች። ይህን ቃል ጥብቅ መሆኑን ለማስረዳት ሁለት ጊዜ ተናግሮታል። ከፍ ብሎ ቁጥር 15 ላይ"ከአንተ መካከል ከወንድሞችህ እግዚአብሔር አምላክ እንደኔ ያለ ነቢይ ያስነሣልሃል። እሱን ስማው። (በዚህ ትንቢት መሠረት፤

1ኛ ያስነሣልሃል እንጂ ያስነሣብሃል ስላለ፣

2ኛ የእስማኤልና የኤሳው ዘሮች ለያዕቆብ ልጆች ለነገደ እስራኤል ጠላት፣ ደመኛ እንጂ ወንድም አይደሉምና እንዲያውም መሐመድስ አይሁድን፣በቁርአን እንደ ተጻፈው በገቡበት ገብቶ ሲያሳድዳቸው ነው የኖረና፣ይህ ትንቢት ለመሐመድ ሊጠቀስ በምንም አይቻልም። (2ኛ ዩራህ: 120፤4ኛ ዩራህ:46፤153፤157፤ 5ኛ. ዩራህ:41፣64) ዕይ።

ምክንያቱም መሐመድና ተከታዮች የአይሁድ ጠላት እንጂ ወዳጅ ወይም ወገን አይደሉምና።
ሥስተኛም ከሳሙኤል ጀምሮ የተነሡት ነቢያት ሁሉ ስለዚህ ወራት ተነበዩ። እናንተ የነቢያት ልጆችና እግዚአብሔር ለአብርሃም በዘርህ የምድር ወገኖች ሁሉ ይባረካሉ ብሎ ከአባቶቻችንም ጋራ ያደረገው የኪዳን ልጆች ናቸሁ። ለእናንተ አሰቀድሞ እግዚአብሔር ብላቴናውን (ልጁን) አስነሥቶ፣እያንዳንዳችሁን ከክፋታችሁ እየመለሰ ይባርካችሁ ዘንድ ሰደደው። (ግብሐ.3:21-26) ዲያቢሎስ እዳምን በእባብ አድሮ ስላሳተው፣ጌታ እግዚአብሔር ዲያብሎስን በሥጋ ገብቶ የሚያሸንፈ ው፣ከዘሩ የሚወለደው ክርስቶስ እንደሆን ተናግሯል። ከጁስ ይቀጠቅ ጣል ተብሏል። እግዚአብሔር አምላክም እባቡን አለው፣ይህን ስላደረ ግህ ከእንስሳት፣ከምድር አራዊትም ሁሉ ተለይተህ አንተ የተረገምህ ትሆናለህ፣በሆድህ ትሄዳለህ፣አፈርንም በሕይወትህ ዘመን ሁሉ በላለ ህ፤በአንተና በሴቲቱ መካከል፣በዘርህና በዘርዋ መካከል ጠላትነትን አኖራለሁ። እርሱ ራስህን ይቀጠቅጣልና፣አንተም ስኮናውን ትቀጠቅጠ ዋለህ (ዘፍ.3:14-15)

ይህም ከአዳም ተወልዶ፣ሥጋ ለብሶ፣በመስቀል ተሰቅሎ ዲያብሎስ ን ድል መንሣቱን ይናገራል። ይህንም ዮሐንስ ወንጌላዊው፣መልሶታል (ቀልብሶታል፣ገርብቶታል) ልጆቹ ሆይ! ማንም አያስታችሁ፣እሱ ጻድቅ እንደሆነ ጽድቅን የሚያደርግ ሁሉ ጻድቅ ነው። ኃጢአትን የሚያደርግ ሁሉ ደግሞ ከዲያብሎስ ነው፤በመጀመሪያ ዲያብሎስ ኃጢአትን አድ ርግዋልና፡ስለዚህ የዲያብሎስን፡ሥራ ለማፍረስ ልጅ ተገለጠ።
(1ዮሐ.3:6-8)

ከድንግል ይወለዳል፤እናንተ የዳዊት ቤት ሆይ!ስሙ፣በውኑ ሰውን ማድከማችሁ ቀላል ነውን? አምላኪየን ደግሞ የምታደክሙ? ስለዚህ ጌታ ራሱ ምልክት ይሰጣችኋል፣እነሆ! ድንግል ትፀንሳለች፣ወንድ ል ጅም ትወልዳለች ስሙንም ዐማኑኤል ትለዋለች። (ኢሳ:7: 14) በድግል ና ተፀንሶ በድንግልና በመወለዱ ተፈጽሟል፤የኢየሱስ ክርስቶስ ልደ ትም እነዲህ ነበረ። እናቱ ማርያም ለዮሴፍ ታጭታ ሳለ፣ሳይገናኙ በመንፈስ ቅዱስ ፀንሳ ተገኘች። (ማቴ.1:18-24) እነዲህ ብሎ ማቴዎስ መፈጸሙን ይናገራል፣ነግሮናል።

ዓለሙን ሁሉ የሚያስተው ዲያብሎስና ስይጣን የሚባለው ታላቁ ዘንዶ እሱም የቀድሞው እባብ ተጣለ። ወደ ምድር ተጣለ፣መላእክት ም ከእርሱ ጋራ ተጣሉ። ታላቅም ድምፅ ከሰማይ ሰማሁ፤እንዲህ ሲል "አሁን የአምላካችን ማዳንና ኀይል መንግሥትም የክርስቶስ ሥልጣን ሆነ፣ቀንና ሌሊትም የሚከሳቸው የወንድሞቻችን ከሳሽ ተጥሏልና፣

እነሱም ከበጉ ደም የተነሣ፣ከምስክራቸውም ቃል የተነሣ ድል ነሡት (ራእ.12:9-12) ይህም ዘፍ.3:15: የተጻፈውን በትክል ያጥፋል፣ስለዚህ መሆኑንም ያስረዳል። ጳውሎስም "የሰላምም አምላክ ሰይጣንን ከእግራችሁ በታች ፈጥኖ ይቀጠቅጠዋል "ብሎ ደግሞታል። (ሮሜ.16:20) አብርሃምም እግዚአብሔርን "እስማኤል በፊትህ ቢኖር በወደድሁ ነበር" አለው። እግዚአብሔርም "በእውነት ምሽትህ ሣራ ወንድ ልጅ ትወልድልሃለች፤ስሙንም ይሥሐቅ ብለህ ትጠራዋለህ። በእርሱ፣በዘሩ የዘለዓለም ቃል ኪዳን እቆማለሁ። (ዘፍ.14:19) ይህም መፈጸሙን ቅዱስ ጳውሎስ በዕብራውያን መልእክቱ ምዕራፍ 7 ቁልጭ አድርጎ በሙሉ ገልጦታል። "እንደ መልከ ጼዴቅ ሥርዓት አንተ ለዘለዓለም ካህን ነህ" ብሎ፣ እግዚአብሔር ማለ፣አይጸጸትምም፤ (መዝ.109:4) ይህም ከላይ በተጠቀሰው ምዕራፍ ተመልሷል (ተገርብቷል)

እግዚአብሔር ጌታዬን "ጠላቶችህን በእግርህ ዳካ እስካደርግልህ ድረስ በቀኜ ተቀመጥ አለው።መዝ.110:1)ይህም(ማቴ.22:44፤ማር.12:36፤ሉቃ.20:42፤ግብ.2:34፤1ቆሮ.(5:25) ላይ ተመልሷል።

<u>ነቢይ</u> ነው፤በዘዳግም ከ18:15-20: የተነገረው ነቢይ እሱ መሆኑን ራሱና ደቀ መዛሙርቱ አረጋግጠዋል:(ማቴ.13:57፤ማር.6:4፤ሉቃ.4:24፤ዮሐ.1:21፤7:40)ግብ.3:22:23)ኢየሱስ ግን "ነቢይ የሚናቀው በገዛ ሀገሩና በገዛ ቤተሰቡ ነው እንጂ በሌላ ቦታስ ይከበራል" አላቸው። (21:10-11) ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም በገባ ጊዜ፣የከተማው ሰዎች በሙሉ ይህ ማነው? በማለት ታወኩ። ሕዝቡም ይህ "ከገሊላ ክፍለ ሀገር ከምትገኝ ከናዝሬት ከተማ የመጣ ነቢይ ኢየሱስ ነው" አሉ።

<u>ንጉሠ ነገሥት ነው፤</u> (መዝ.2:6)እኔ ግን ንጉሤን በተቀደሰው ተራራዬ በጽዮን ላይ ሾምሁ። (መዝ.23:6-10) እናንተ መኳንንቱ በሮችን ከፈቱ፣የዘለዓለም ደጆችም ይከፈቱ የክብር ንጉሥ ይግባ፤የክብር ንጉሥ ማነው? እግዚአብሔር ነው፣ብርቱና ኀያል እግዚአብሔር ነው በሰልፍ ኀያል:(መዝ.43:4)አምላኪዬና ንጉሤ አንተ ነህ፣ለያዕቆብ መድኀኒትን አዝዝ። (71:1)አቤቱ ፍርድህን ለንጉሥ ስጥ፣ጽድቅህንም ለንጉሡ ልጅ(149:2)እስራኤል በፈጠረው ደስ ይበለው፣የጽዮንም ልጆች በንጉሣቸው ሐሤትን ያደርጉ። (ኢሳ.32:1፤9:6-7)እነሆ! ንጉሥ በጽድቅ ይነግሣል፣መሳፍንትም በፍርድ ይገዛሉ። (ዳን.7:13-14)በሌሊት ራእይ አየሁ፣እነሆም የሰው ልጅ የሚመስል ከሰማይ ከደመናት ጋራ መጣ፣በዘመናት ወደ ሸመገለውም ደረሰ፣ወደ ፊትም አቀረቡት መንኖችና አሕዛብ በልዩ ልዩ ቋንቋ የሚናገሩ ሁሉ ይገዙለት ዘንድ ግዛትና ክብር መንግሥትም ተሰጠው፣ግዛቱም የማይጠፋ የዘለዓለም ግዛት ነው።

ንጉሠ ሰላም ነው፤

ለዚህም ኢሳያስ ምዕራፍ ዐሥራ ሐንድን ያነሳልኢ ዘካርያስም እንዲህ ብሏልኢአንቺ የጽዮን ልጅ ሆይ! እጅግ ደስ ይበልሽ፤አንቺ የኢየሩሳሌ ም ልጅ ሆይ! እልል በይ፤እነሆ ንጉሥሽ ጻድቅና አዛኝ ነው። ትሑትም ሁኖ በአህያም፤በአህየይቱ ግልገል በውርንጭላይቱ ላይ ተቀምጦ ወዳ ንቺ ይመጣል (ዘካ.9.9) ይህ ሁሉ በሚከተሉት ጥቅሶች ተገርብቷል (ማቴ.21:2-12፤25:34፤ ማር.11:1-11፤ ሉቃ.19:28፤ ዮሐ.12:1219፤ 1ጢሞ.1:17)

ስለዚህ ዘለዓለማዊ ንጉሥ ለሆነው፤ለማይሞተው፤ለማይታየው ለእንዱ አምላክ ክብርና ምስጋና ለዘለዓለም ይሁን። (ራእ.19:16)በልብሱና በጭኑም የነገሥታት ንጉሥ የጌቶች ጌታ የሚል የተጻፈ ስም አለው።

የመከራ ሰው ነው፤

ሊወለድ ጀምሮ ከሙታን ተለይቶ እስኪነሣ ድረስ የዚህን ዓለም ሠላሳ ሦስት ዓመቱን ያሳለፈው በመከራ ነው፤እንደ ተወለደ ከግርግም ተወልዶ ከእንስሳት ጋር ከጋጥ ሰነበተ። የኢየሩሳሌምን ንጉሥ ሄሮድ ስን ፈርቶ ለሦስት ዓመት በግብፅ በረሃ ተሰደደ፤ኋላም ለራሱ ማሳረፊያ ሳይኖረው ለሦስት ዓመት ሀገር ሳገር እየተዘዋወረ አስተማ ረ፤ይህም ኑሮ ሆነና አይሁድ ቀንተው አሰሩት፤አዳፉት፤ገረፉት፤ተፉ በት፤በመጨረሻውም ከሌቦች ጋራ ሰቅለው ገደሉት። ይህ ሁሉ ከዚህ በፊት እንዳየ ነው በትንቢት ተነግሯል። የሰማነውን ነገር ማን አምኖ ናል? የእግዚአብሔርስ ክንድ ለማን ተገልጦል? በሥሩ እንደቡቃያ ከደረቀም መሬት እንደ ሥር አድጓል፤መልክና ውበት የለውም፤የተና ቀ፤ከሰውም የተጠላ——። (ኢሳ.53፤መዝ.22:1-31፤ ማቴ.27:27-35፤ ዮሐ.1:29፤ 1ጴጥ.1:19፤2: 21-25)

ሰማዕት ሊቀ ሰማዕት፤ቀዳሜ ሰማዕት ነው፤

ስለ አባቱ በመመስከሩ፤አባቱን አባቴ ነው በማለቱ በዐውደ ኢላጦስ ተገርፎ በአይሁድ እጅ ተሰቅሏል።

ኀጢአተ ዓለምን የሚያስተሰርይ መሥዋዕት ነው፤

(ዮሐ.1:29፤1ጢሞ.2:5-6፤ራእ.1:5-6)በማግሥቱም ኢየሱስ ወደ ዮሐ ንስ ሲመጣ አይቶ እንዲህ አለ፤እነሆ! የዓለምን ኀጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ ይህ ነው፤ከኔ በኋላ የሚመጣው ከኔ ይበልጣል፤ም ክንያቱም ከኔ በፊት ነበረ ያልኋችሁ ይህ ነው፤እኔም እራሴ አላውቀ ውም ነበር፤ነገር ግን እሱ ለእስራኤል ሕዝብ እንዲገለጥ እኔ በውኃ እያጠመቅሁ መጣሁ። (1ጢሞ.2:5-6) እግዚአብሔር አንድ ነው፤

በመካከል ሆኖ እግዚአብሔርንና ሰውን የሚያስታርቀውም አንድ ነው። እሱም ሰው የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፤ሰዎቹን ሁሉ ከኃጢአት ለመዋጀት ራሱን ቤዛ አድርጎ የሰጠ እርሱ ነው፤——።
(ራእ.1: 5-6)ከዮሐንስ ለሰባቱ በእስያ ላሉት አብያተ ክርስቲያን የተላከ ሰላምታ፤ከአለው፤ከነበረው ከሚመጣውና በመንበሩ ፊት ካሉት ከሰባቱ መናፍስት ታማኝ ምስክር ከሆነው፤ከሞት በመነሣት በኩር ከሆነ ነው የምድር ነገሥታትም ገዥ ከሆነው፤ከኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ሰላም ለእናንተ ይሁን። አስተውሉ ያነበበ ከዚህ በላይ በሦስቱ ምዕራፍ ት የተነገሩት ትንቢታትና ተፍጻሚታት የተነገሩት ለኢየሱስ ክርስቶስ እንጂ ለሌላ እንዳልሆኑ ይረዳል። ስለዚህ ለአያ ዲዳትና ለመሰሎቻቸው ይህ መንገድ ግለፊያ አይደለም፤አያሳልፋም፤አይሰድም። በመሆኑም መጽሐፍ ቅዱስ ስለመሐመድ ብለው ሳይገባቸው የወሸከቱትን በሚቀጥለው ምዕራፍ እንመልሳለን።

ምዕራፍ 7፣

ትንቢታትን የፈጸመ ክርስቶስ ነው።

ስለ ክርስቶስ መምጣት የተነገሩ ትንቢቶች።

የክርስቶስ መምጣት እነ አሕመድ ዲዳት እንደ ሚሉት በሙሴ ብቻ ሳይሆን፣ከአዳም መውደቅ ጀምሮ እስከ ዮሐንስ መጥምቅ ሲነገር ኑሯል። እናም እውነትን ለማወቅ ለሚፈልግ ከዚህ በታች በቅደም ተከተል ቀርበዋል።

1. **ለሴቲቱ ለሔዋን የተነገረ ትንቢት፤**

(ዘፍ.3:15)በአንተና በሴቲት መካከል በዘርህና በዘርዋ መካከል ጠላትነትን አደርጋለሁ፣እሱ ራስህን ይቀጠቅጣል፣አንተም ሰኮናውን ትቀጠቅጣለህ።

ፍጻሜ፣ (ገላ.4:4)ነገር ግን የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ከሴት የተወለደውን ከሕግ በታች የተወለደውን ልጁን ላከ። (ሉቃ.2:7) በዚያ ሳሉ የመውለጃዋ ወራት ደረሰ የበኩር ልጇንም ወለደች——። (ራእ.12: 5)አሕዛብንም ሁሉ በብረት በትር ይገዛቸው ዘንድ ያለውን ልጅ ወንድ ልጅ ወለደች። ልጅዋም ወደ እግዚአብሔርና ወደ ዙፋኑ ተነጠቀ።

2. **ለአብርሃም ዘር የተሰጠ** የተስፋ ትንቢት፤ (ዘፍ.18:17-18) እኔ የማደርገውን ከአብርሃም እሰውራለሁን? አብርሃም በእውነት ታላቅና ብርቱ ሕዝብ ይሆናልና በምድር አሕዛብ ሁሉ በእሱ ይባረካሉና። ከዚህ በፊትም 12:2-3 ላይ፣ታላቅ ሕዝብም አደርግሃለሁ፣እባርክሃለሁ ስምህንም አከብረዋለሁ፤ለበረከትም ሁን፤የሚባርኩህን እባርካለሁ፤ የሚረግሙህን እረግማለሁ፤የምድር ነገዶች ሁሉ በአንተ ይባርካሉ ብሏል።

ፍጻሜው፣(ግብሐ.3:25)እናንተ የነቢያት ልጆችና እግዚአብሔር ለአብርሃም በዘርህ የምድር ወገኖች ሁሉ ይባርካሉ ብሎ ከአባቶቻችሁ ጋራ ያደረገው የኪዳን ልጆች ናችሁ።

3. **ለይሥሐቅ ዘር የተሰጠ ተስፋ፣** (ዘፍ.17: 19)እግዚአብሔርም አለ በእውነት ምሽትህ ሣራ ወንድ ልጅን ትወልድልሃለች፣ስሙንም ይሥሐቅ ብለህ ትጠራዋለህ፣ከርሱ በኋላ ለዘሩ ቃል ኪዳን እንዲሆን፣ቃል ኪዳኔን ከእሱ ጋራ አቆማለሁ።

ፍጻሜ፣ አብርሃም ይሥሐቅን ወለደ፣ይሥሐቅም ያዕቆብን ወለደ፣ ያዕቆብም ይሁዳንና ወንድሞቹን ወለደ (ማቴ.1: 2:16)

4. **ለያዕቆብ ዘር የተሰጠ የተስፋ ትንቢት፤**

24:1[illegible] [illegible]የዋለሁ አሁን ግን አይደለም፣እመለከተዋለሁ በቅርብ [illegible]ከያቆብ ኮከብ ይወጣል፤ከእሰራኤል በትር ይነሣል፣

የምሳብን ግዕዘኖች ይመታል። የሚትንም ልጆች ያጠፋል፤ኤደምያስም ርስቱ ይሆናል፣እስራኤልም በኀይል ያደርጋል፤ከያቆብ የሚመጣ ገዥ ይሆናል።———።

ፍጻሜ፤ (ሉቃ.3:34) የያዕቆብ የይሥሐቅ፣የአብርሃም የታራ፣የናሆር ልጅ (ማቴ.1:2 ፤ሉቃ.1:30-33)

5. ከይሁዳ ነገድ መወለዱን የሚነግር ትንቢት፤

(ዘፍ.49:10)በትረ መንግሥት ከይሁዳ አይጠፋም፣የገዥም ዘንግ ከእግሮቹ መካከል ገዥ የሆነው እስኪመጣ ድረስ። የአሕዛብ መታዘዝም ለእርሱ ይሆናል።

ፍጻሜ፤ (ሉቃ.3:33)–የኤሰርም ልጅ የያሁዳ ልጅ የያዕቆብ ልጅ—።

6. የዳዊት አልጋ መራሽነቱን የሚነግር ትንቢት፤

(ኢሳ.9:7፤11:5፤)ሕፃን ተወልዶልናልና፣ወንድ ልጅም ተሰጥቶናልና፣ አለቅነቱም በጫንቃው ላይ ይሆናል፣ስሙም ድንቅ፣መካር፣ኃያል አምላክ፣የዘለዓለም አባት፣የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል። ከዛሬ ጀምሮ እስከ ዘለዓለም ድረስ በፍርድና በጽድቅ ያጸናውና ይደግፈው ዘንድ በዳዊት ዙፋንና በመንግሥቱ ላይ አለቅነቱ ይበዛል፣ለሰላሙም ፍጻሜ የለውም

ፍጻሜ፤(ማቴ.1:7) የዳዊት ልጅ የአብርሃም ልጅ፣ የኢየሱስ ክርስቶስ የትውልድ መጽሐፍ።

7. የሚወለድበትን ቦታ የሚናገር ትንቢት፤

(ሚክ.5:2) አንችም ቤተ ልሔም ኤፍራታ ሆይ!አንቺ በይሁዳ አእላፋት መካከል ትሆኚ ዘንድ ታናሽ ነሽ፤ከአንቺ ግን አወጣጡ ከቀድሞ ጀምሮ ከዘለዓለም የሆነ በእስራኤል ላይ ገዥ የሚሆን ይወጣልኛል።—።

ፍጻሜ፤ (ማቴ.2:1) ኢየሱስም በይሁዳ ቤተ ልሔም በንጉሡ በሄሮድስ ዘመን በተወለደ ጊዜ———። (ሉቃ.2:4-7)

8. የሚወለድበትን ጊዜ የተናገረ ትንቢት፤

(ዳን.9:25) ስለዚህ ዕወቅ አስተውልም፣ኢየሩሳሌምን ስመጠገንና ለመሥራት ትእዛዙ ከሚወጣበት ጀምሮ እስከ አለቃው እስከ መሲሕ ድረስ ሰባት ሱባኤና ስድሳ ሁለት ሱባኤ ይሆናል፤እስዋም በጭንቀት ዘመን ከጎዳናና ከቅጥር ጋራ ትሠራለች። ከሰባ ሁለት ጊዜ ሰባትም በኋላ መሲሕ ይገደላል፣በእርሱም ዘንድ ምንም የለም፣የሚመጣውም አለቃ ሕዝብ ከተማይቱንና መቅደሱን ያጠፋል።———።

ፍጻሜ፤(ሉቃ.2:1-5)በዚያም ወራት ዓለሙ ሁሉ እንዲጻፍ ከአውግስጦስ ቄሳር ትእዛዝ ወጣች።———።

9. ከድንግል ስለመወለዱ የሚናገር ትንቢት፤

(ኢሳ.7:14)ስለዚህ ጌታ ራሱ ምልክት ይሰጣችኋል፣እነሆ!ድንግል ትፀንሳለች፤ወንድ ልጅም ትወልዳለች፣ስሙንም ዐማኑኤል ብላ ትጠራዋለች (ትለዋለች)።

ፍጻሜ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ የተወለደበት ሁኔታ እንዲህ ነው፤እናቱ ማርያም ለዮሴፍ ታጭታ ሳለች፣ሳይገናኙ፣በመንፈስ ቅዱስ ፀንሳ ተገኘች። እሙኖዋ ዮሴፍም ደግ ሰው ስለነበረ ማርያምን በሰው ፊት ሊያጋልጣት አልፈለግም። ስለዚህ በስውር ሊተዋት አሰበ። ይህን ነገር ሲያስብ ሳለ የእግዚአብሔር መልአክ በሕልም ተገለጠለት እንዲህ አለው። "የዳዊት ልጅ ዮሴፍ ሆይ!እሙኖህ ማርያም የፀነሰችው በመንፈ ስ ቅዱስ ስለሆነ እርስዋን ወደ ቤትህ ለመውሰድ አትፍራ። እርስዋ ወ ንድ ልጅ ትወልዳለች። እርሱም ሕዝቡን ከኀጢአታቸው ስለሚያድናቸ ው ስሙን ኢየሱስ ትለዋለህ። "ይህም ሁሉ የሆነው እግዚአብሔር በነ ቢዩ እንዲህ ሲል የተናገረው እንዲፈጸም ነው። "እነሆ! ድንግል ትፀን ሳለች፣ወንድ ልጅም ትወልዳለች፣ስሙም ዐማኑኤል ተብሎ ይጠራል።" ዐማኑኤል ማለትም እግዚአብሔር ከእኛ ጋራ ነው ማለት ነው።

10. እናቱም ዘለዓለም ድንግል ስለመሆንዋ አሁንም ትንቢት፤

በድግልና ለመውለድዋ ከላይ የተጠቀሰውን መልሶ ማስተዋል ይበቃል ዘለዓለም ድንግል ለመሆንዋ ግን የሚከተሉትን ጥቅሶች እነሆ! (ሕዝ.44:1)ወደ ምሥራቅም ወደ ሚመለከተው ወደ መቅደሱ በር አ ወጣኝ፣ተዘግቶም ነበር፤እግዚአብሔርም እንዲህ አለኝ፣ይህ በር እንደ ተዘጋ ይኖራል እንጂ ከቶ አይከፍትም፣የእስራኤል አምላክ የሆንሁ እኔ እግዚአብሔር የገባሁበት ስለሆነ የሰው ዘር የሆነ ሁሉ በዚህ በር መጠቀም አይችልም። ስለዚህ እንደ ተዘጋ ይኖራል። (መሐ.4:12) እኅቴ ሙሽሪት የተቆለፈ ገነት (የአትክልት ቦታ፣ተጋን)የተዘጋ ምንጭ (የታተመ ነቅዕ)። በዚህም መግቢያ የሌለው ተጋን (ገነት)፣አፍ የሌለው ምንጭ በማለቱ ዘለዓለማዊ ድንግልናዋን ያሳያል።

ለፍጻሜ፤ (ማቴ.1:18 ፤ሉቃ.11:27:) ይመለከቷል።

11. የሕፃናት መታረድ ትንቢት፤

(ኢር.31:15) እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፣"የለቅሶና የብዙ ዋይታ ድምፅ በራማ ተሰማ፣ራሔል ስለልጆችዋ አለቀሰች።"

ፍጻሜ፤ ይህ በሐዲስ ቃል ለቃል ተፈጽሟል። (ማቴ.2:17)።

12. የወደ ግብጽ መሰደድ ትንቢት፤

(ሆሴ.11:1) እግዚአብሔርም እንዲህ ይላል፣"እስራኤል ሕፃን በነበረ ጊዜ ወደድሁት የምወደውንም ልጄን ከግብጽ እንዲወጣ ጠራሁት።

ፍጻሜ፤ (ሚቴ.2:14) የሴፍም በሌሊት ተነሣና ሕፃኑን ከእናቱ ጋራ ይዞ ወደ ግብጽ ሄደ። ከዚያም ሄሮድስ እስኪሞት ድረስ ቆየ፣ይህም የሆነው እግዚአብሔር በነቢይ"ልጄን ከግብጽ ጠራሁት" ያለው ቃል እንዲፈጸም ነው።

13. ትንቢት ስለገሊላ ስብከት፤
(ኢሳ.9:1-2)ነገር ግን ተጨንቃ ትኖር ለነበረችው ጽዮን ከእንግዲህ ወዲያ ትካዜ አይገጥማትም። በቀድሞ ዘመን የዛብሎንና የንፍታሌም ምድር ተዋርዳ ትኖር ነበር፣በኋለኛው ዘመን ግን ከሚድተራንያን ባሕር ምሥራቅ ጀምሮ እስከ የርዳናስ ማዶ ያለው፣በተለይም አረማውያን ስፍረውበት የነበረው የገሊላ ባሕር ክብርን ይጎናጸፋል። በጨለማ ይኖር የነበረ ሕዝብ እነሆ!ታላቅ ብርሃን አየ። በሞት ጥላ አገር ውስጥ ለሚኖሩትም ሁሉ፣ብርሃን ወጣላቸው።
ፍጻሜ፣ ኢየሱስ የማስተማር ሥራውን በገሊላ በጀመረ ጊዜ ይህ ትንቢት ታል ሲታል ተደግሟል፣ተፈጽግል። (ማቴ.4:12-17 ፤ማር. 1: 14-15 ፣ሉቃ. 4:14-15)
14. የነቢዩ መምጣት ትንቢት፤
(ዘጸ.18:15)እግዚአብሔር ከወገኖቻችሁ መካከል እንደኔ ያለ ነቢይ መርጦ ያስነሣላችኋል፣እርሱ የሚላችሁን ሁሉ በመስማት ታዛዥዎች ሁኑ።
ፍጻሜ፣ (ማር.9:7)የምወደው ልጄ ይህ ነው፣እሱን ስሙት የሚል ድምፅ መጣ።
15. ካህን ከመ መልከጼዴቅ፤
(መዝ.110:4) እግዚአብሔር በመልከ ጼዴቅ ሹመት ለዘለዓለም ካህን ትሆናለህ ብሎ ማለ። መሐላውም የማይሻር ነው።
ፍጻሜ፣ (ዕብ.6:20) ወደዚህም መቅደስ ኢየሱስ እንደ መልከ ጼዴቅ የክህነት ሹመት ለዘለዓለም ሊቀ ካህናት ሁኖ፣ስለኛ ቀድሞ ገብቷል።
16. ከአይሁድ እንደ ሚገፋ የሚናገር ትንቢት፤
(ኢሳ.53:3)------። እኛም ንቀን ገለል አደረግነው፣እርሱ ከመከራና ከሕማም የማይለይ የሐዘን ሰው ሆነ፤ወደ እሱ የሚመለከት አንድም ሰው አልነበረም። እኛም በንቀት እንደ ኢምንት አየነው።
ፍጻሜ፣(ዮሐ.1:11) ወደ ወገኖቹ መጣ ፤ወገኖቹ ግን አልተቀበሉትም።
17. ስለ ክርስቶስ መለያ ስጦታዎች ትንቢት፤
(ኢሳ.11:2)የእግዚአብሔር መንፈስ በእሱ ላይ ይኖራል፣የጥበብና የማስተዋል መንፈስ የምክርና የኀይል መንፈስ፣የዕውቀትና የእግዚአብሔርን መፍራት መንፈስ ያርፍበታል፤------።
ፍጻሜ፣ (ሉቃ.2:52)ኢየሱስም በእግዚአብሔርና በሰው ዘንድ የተወደደ ሁኖ በጥበብና በቁመት እያደገ ይሄድ ነበር። (ሉቃ.4:16-19)።
18. በይባቤ ኢየሩሳሌም መግባቱን የሚገልጥ ትንቢት፤
(ዘካር.9: 9)ጽዮን ሆይ! ደስ ይበልሽ፣ኢየሩሳሌም ሆይ! በደስታ እልል በይ፣እነሆ! ንጉሥሽ ትሑት ሁኖ፣ በአህያይቱ ግለትም በውርንጭላ ይቱ ላይ ተቀምጦ በድል አድራጊነት ወደ አንቺ ይመጣል።------።

ፍጻሜ፤ (ማቴ.21:1-11፤ማር.11:1-11፤ሉቃ.19:28-40፤ዮሐ.12:13-14፤) ስለዚህ የዘንባባ ትርንጫፍ ይዘው ሊቀበሉት ወጡ። "ሆሳዕና! በጌታ ስም የሚመጣ የእስራኤል ንጉሥ የተባረከ ነው! "እያሉ ጮሁ።

19. በወዳጁ ስለመካዱ ትንቢት፤

(መዝ. 41: 9) እንጀራዬን ከኔ ጋር አብሮ የበላ ከልብ የምተማመንበት ወዳጄ እንኳ በእኔ ላይ በጠላትነት ተነሥቷል።

ፍጻሜ፤ (ማር.14:10)ከዐሥራ ሁለቱ አንዱ አስቆሮታዊው ይሁዳ ኢየሱስን አሳልፎ ለመስጠት ወደ ካህናት አለቆች ሄደ። እነሱም ይህን ባወቁ ጊዜ ደስ አላቸው። ገንዘብም ሊሰጡት ቃል ገቡለት።——።

20. በ30 ብር መሼጡን የሚናገር ትንቢት፤

(ዘካ.11:12)እኔም "ብትፈቅዱ ደመወዜን ስጡኝ፤ባትፈቅዱ ተውት" አልኋቸው፤እነርሱም የአገልግሎቴን ዋጋ ሠላሳ ብር ሰጡኝ።እግዚአብሔርም ከቤተ መቅደሱ የገንዘብ መቀበያ ሣጥን ጣለው" አለኝ። ስለዚህም "ለኔ በቂ ደመወዝ ነው" ብለው የሰጡኝን ሠላሳ ብር ወስጄ ከቤተ መቅደሱ ገንዘብ መቀበያ ሣጥን ውስጥ ጣልሁት።

ፍጻሜ፤ (ማቴ.26:15፤ማር.14:10-11፤ሉቃ.22:36) "ኢየሱስን አሳልፌ ብሰጣችሁ ምን ትሰጠኛለችሁ" አላቸው፤እነሱም ሠላሳ ጥሬ ብር ሰጡት።——።(27:3-5)ኢየሱስን አሳልፎ የሰጠው ይሁዳ፤ኢየሱስ እንደ ተፈረደበት ባየ ጊዜ ተጠጠተ፤ሠላሳውንም ጥሬ ብር ለካህናት አለቆችና ሽማግሌች እንዲህ ብሎ መልሶ ሰጣቸው፤"ንጹሑን ሰው ለሞት አሳልፌ በመስጠቴ በድያለሁ። "እነሱ ግን" ታዲያ እኛ ምን ቸገረን? የራስህ ጉዳይ ነው አሉት። አሱም ሠላሳውን ጥሬ ብር በቤተ መቅደስ ውስጥ በትኖ ትቶላቸው ወጣ።

21. ለሸክላ ሠሪ ስለ ተሰጠ ገንዘብ ትንቢት፤

(ዘካ.11:13) እግዚአብሔርም የተሰማሙበትን የከበረውን ዋጋዬን ወደ ሸክላ ሠሪው እኮረው አለኝ። ሠላሳውንም ብር ወሰድሁ በእግዚአብሔርም ቤት ወደ ሸክላ ሠሪው አኖርሁት።

ፍጻሜ፤ (ማቴ.26:6-7፤27:3-4፤ማር.15:1፤ሉቃ.23:1-3፤ዮሐ.18:28-32)ለንባቡ ቁጥር 20ን ይመለከቷል።

22. ስለውሸታም የሐሰት ምስክሮች ትንቢት፤

(መዝ.27: 12፤ 35:11፤)ለጠላቶቼ ፈቃድ አትስጠኝ፤የሐሰት ምስክሮች ተነሥተውብኛልና፤በዐመፃም የምላቸው።ያግፍ ምስክሮች ይነሣሉ፤የማላውቀውንም ይለክኩብኛል።

ፍጻሜ፤(ማቴ.26:57-62፤ ማር.14:53-65፤ ሉቃ.22:5455፤6371፤ ዮሐ.18:13-14፤19-24)የካህናት አለቆችና የሸንጎውም አባሎች ሁሉ

በኢየሱስ ላይ የሞት ፍርድ ለማስፈረድ የሐሰት ምስክር ይፈልጉ ነበር።_____።

23. <u>ሲከሰስ ዝም ስለማለቱ ትንቢት፤</u>

(ኢሳ.53:7) "እርሱ ብዙ ግፍ ሲደርሰበት መከራን ታግሦ ተቀበለ እንጂ አንድ ቃል እንኳ አልተናገረም። እርሱ ለመታረድ እንደ ሚወሰድ ጥቦትና እንደሚሸለትም በግ ዝም አለ። አንድም ቃል አልተናገረም። እርሱ በግፍ ተይዞ ተፈረደበት፤ወደ ሚገደልበትም ቦታ ተወሰደ፤ወገን እንደሌለውም ተቆጠረ፤ስለሕዝባችንም ኀጢአት ሞት ተፈርዶበት ከሕያዋን ምድር ተወገደ። ምንም ወንጀል ሳይፈጽም፤በአንደበቱም ሐሰት ሳይገኝበት፤በሞቱ ከክፉ አድራጊዎች ጋራ ተቆጠረ፤በባለጸጋም መቃብር ተቀበረ። "እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፣ "ይህን ሁሉ መከራ እንዲቀበል የእኔ ፈቃድ ነበር፤የእርሱም ሞት የኀጢአትን ይቅርታ የሚያሰኝ መሥዋዕት ነበር። ስለዚህ እሱ ትውልዱን ያያል፣ረዥም ዘመንንም ይኖራል፤በርሱም አማካኝነት የእኔ ዓላማ ይፈጸማል። ሕይወትን ከሚያሠቃይ ከብዙ መከራ በኋላ የሕይወትን ብርሃን በማየት እንደ ገና ደስ ይለዋል። ያን ሁሉ መከራ የተቀበለውም በከንቱ አለመሆኑን ይገነዘባል። በእርሱ ደስ የሚለኝ የእኔ ፍጹም አገልጋይ ብዙዎች ሊቀበሉት የሚገባውን ቅጣት ተሸክሞ እነሱን ከኀጢአት ነጻ ያደርጋል። ስለዚህም ለእርሱ የክብር ቦታ እሰጠዋለሁ። በኀያላንና በታላቆች መካከል የከበረ ይሆናል። ምክንያቱም እርሱ ሕይወቱን በፈቃዱ ለሞት አሳልፎ ስጥቷልና፤ከክፉ አድራጊዎች ጋራም ተቆጥሯል። የብዙዎቹን በደል ተሸክሟል፤የኀጢአትንም ይቅርታ ያገኙ ዘንድ ማለዶላቸዋል (ጸለየአል)።

ከቡር አንባቢ ሆይ!ክርሲቲያንም ሆንህ ሰላም!ይህን ትንቢት ክርስቶስ የፈጸመው ቃል በቃል ነው፤ከዚህ ሌላ ወንጌልም አትናገር፤ሐዋርያት ም አላስተማሩ፤እርቶዶክስ ክርስቲያንም ሌላ አያምን። ለፍጻሜውም የሚከተሉትን ጥቅሶች ያነቧል፤(ማቴ.26:62-67 ፤27:12-14) ከዚህ ቀጥለህ ወንጌሉ እስኪያልቅ አንብ። (ማር.15:6-15፤ሉቃ.23:13-25 ፤ዮሐ.18:39-40፤ 19:1-16)

24. <u>ተመታ፤ተጸፋ፤ምራቅ ተተፋበት፤</u>

(ኢሳ.50:6) ለሚገርፉኝ ጀርባዬን ሰጠኋቸው፤ሲሰድቡኝና ጽሕሜን ሲነጩ፣እየተፉም ሲያፌዙብኝ ፌቴን ከእነሱ በማዞር አልሸሸግሁም።

<u>ፍጻሜ፣</u> (ማር.14:65፤15:17፤ዮሐ.19:1-3፤18:22)አንዳንዶችም ምራቃቸውን እንትፍ ይሉበት ጀመር፤ዐይኑንም በጨርቅ ሸፍነው፣ "አንተ ነቢይ ሆይ! እስቲ ማን እንደመታህ ዕወቅ "እያሉ በቡጢ ይመቱት ነበር። ሊሎችም በጥፊ እየመቱ ወሰዱት።

25. <u>ያለ ምክንያት ለመጠላቱ ትንቢት፤</u>
(መዝ.69:4፤109:3-5) ያለ ምክንያት የሚጠሉኝ ከራሴ ፀጉር ይልቅ በዝተዋል፤ጠላቶቼ በእኔ ላይ ሐሰት ይናገራሉ።
<u>ፍጻሜ፤</u> (ዮሐ.15:23-25) እኔን የሚጠላ አባቴንም ይጠላል፤ሌላ ሰው ያላደረገውን ሥራ በመካከላቸው ባላደርግ ኑሮ ኃጢአት ባልሆነባቸው ነበር። አሁን ግን ይህን ሁሉ ካዩ በኋላ እኔንም አባቴንም ጠሉ ተዋል። ይህም የሆነው ያለ ምክንያት ጠሉኝ ተብሎ በሕጋቸው የተጻፈው ቃል እንዲፈጸም ነው።
26. <u>ዓለምን ለማዳን ተሰቃየ፤</u>
(ኢሳ.53:4-5፤6:12)እኛ ልንሸከመው የሚገባንን መከራና ሕመም እሱ ተሸከመ፤ይህም በእርሱ ላይ የደረሰበት ግርፋትና መከራ ሁሉ ከእግዚአብሔር የተላከ ቅጣት እንደሆነ አድርገን አሰብን።
<u>ፍጻሜ፤</u>(ማቴ.8:1-17፤ሮሜ.4:25 ፤1ቆሮ.15:3) ይህንም በማድረጉ በነቢዩ ኢሳይያስ "እርሱ ደዌያችንን ተቀበለ፤ሕማማችንንም ተሸከመ" የተባለው ትንቢት ተፈጸመ።
27. <u>ዓለምን ለማዳን ከኀጢአተኞች ጋራ ተሰቀለ፤</u>
ከዚህ በፊት በቁጥር 22 የተጻፈውን ኢሳ.53 ን ያነቧል።
<u>ለፍጻሜ፤</u> (ማቴ.27:38፤ማር.15:27-28፤ሉቃ.23:33) በዚያን ጊዜ ሁለት ወንበዴዎች አንዱ በቀኝ አንዱ በግራ ከኢየሱስ ጋራ ተሰቀሉ።
28. <u>እጁና እግሩን ለመቸንከሩ ትንቢት፤</u>
(መዝ.22:16፤ዘካር.12:16)ክፉ ሰዎች እንደ ውሻ መንጋ ከበቡኝ፤እጆቼንና እግሮቼን ቸነከሩኝ።
<u>ፍጻሜ፤</u>(ዮሐ.20:27፤ 19:37፤ 20:25-26)ከዚህ በኋላ ቶማስን "ጣትህን ወዲህ አምጣና እጆቼን እይ እጅህንም አምጣና በጎኔ ውስጥ አግባው እመን እንጂ እምነተ ቢስ አትሁን" አለው።
28. <u>ይሰደባል፤ይቀለድበታል፤</u>
(መዝ.22:7-8) የሚያዩኝ ሁሉ ይዘባበቱብኛል፤በንቀት ራሳቸውን እየነቀነቁ ከንፈራቸውን ያጣምሙብኛል። ደግሞ በእግዚአብሔ ተማምነህ አልነበረምን? ታዲያ ለምን አያድንህም? እግዚአብሔር የሚወድህ ከሆነ ለምን አይረዳህም? ይሉኛል።
<u>ፍጻሜ፤</u> (ማቴ.27:39-40፤41-44፤ማር.15:29-32) በአጠገቡ ያልፉ የነበሩትም ሰዎች በንቀት ራሳቸውን እየነቀነቁ፤"አንተ ቤተ መቅደስን የምታፈርስና በሦስት ቀን የምትሠራው፤እስቲ ራስህን አድን፤የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ፤እስቲ ከመስቀል ውረድ" እያሉ ያላገጡበት ነበር። በዚህ ዐይነት የካህናት አለቆች ከሙሴ ሕግ መምህራንና

ሽማግሎች ጋራ እንዲህ እያሉ ያፈሙበት ነበር። ሌሎቹን አዳነ፣ራሱን ግን ማዳን አይችልም፣እርሱ የእስራኤል ንጉሥ ከሆነ እስቲ አሁን ከመስቀል ይውረድ፣እኛም እንመንበት። እሱ በእግዚአብሔር ታምኗል የእግዚአብሔርም ልጅ ነኝ ብሏል፣ስለዚህ እግዚአብሔር የሚወደው ከሆነ እስኪ አሁን ያድነው.....።

30. <u>መጣጣና ሐሞት ለመሰጠቱ የተነገረ ትንቢት፤</u>

(መዝ.68-21)በምግቤ ውስጥ መራራ ነገር ቀላቀሉ፣በጠማኝም ጊዜ በውኃ ፈንታ ሆምጣጤ ሰጡኝ።

<u>ፍጻሜ፤</u>(ማቴ.27:34:48፤ዮሐ.19:29)ከዚያ ሆምጣጤ የሞላበት ዕቃ ተቀምጦ ነበር፤ስለዚህ ከዚያ የነበሩ ሰዎች ሆምጣጤውን በእስፖንጅ ሞሉና በሂሶጵ እንጨት አንጠልጥለው ወደ አፉ አቀረቡለት። ኢየሱስ ሆምጣጤውን ከቀመሰ በኋላ "ተፈጸመ" አለ።

31. <u>ለጠላቶቹ ስለ መጸለዩ ትንቢት፤</u>

(መዝ.109:4)ምንም እንኳ እኔ የምወዳቸውና የምጸልይላቸው ቢሆንም እነሱ ይቃወሙኛል።

<u>ፍጻሜ፤</u> (ሉቃ.23:34)ከዚህ በኋላ ኢየሱስ "አባቴ ሆይ! የሚያደርጉትን ስለማያውቁ ይቅር በላቸው" አለ።

32. <u>ጎድኑ የሚወጋ ስለመሆኑ ትንቢት፤</u>

(ዘካ.12:10)የዳዊትን ዝርያዎችና የቀሩትን የኢየሩሳሌም ሕዝብ በምሕረት መንፈስና በጸሎት መንፈስ እሞላቸዋለሁ፣ስለዚህ ያንን የወጉትን ያዩታል፣አንድ ልጁንም እንዳጣ ሰው በመረረ ሁኔታ ያዝኑለታል።

<u>ፍጻሜ፤</u>(ዮሐ.19:34)ነገር ግን ከወታደሮቹ አንዱ ጎኑን በጦር ወጋው ወዲያውም ከጎኑ ደምና ውኃ ወጣ።

33. <u>ከአጥንቱ አንዱም አትሰበርም፤ይህም በትንቢት፤</u>

(መዝ.34:20)እግዚአብሔርም በጥንቃቄ ስለሚጠብቀው፣ከአጥንቶቹ አንዱ እንኳ አይሰበርም።

<u>ፍጻሜ፤</u> (ዮሐ.19:33)ወደ ኢየሱስ በሄዱ ጊዜ ግን ቀደም ብሎ እንደ ሞተ አይተው ጭኑን አልሰበሩም።

34. <u>ከመንበዶች ጋራ ይቀበራል የሚል ትንቢት፤</u>

(ኢሳ.53:9)ምንም ወንጀል ሳይሠራ፣በአንደበቱም ሐሰት ሳይገኝበት፣በሞቱ ከክፉ አድራጊዎች ጋራ ተቆጠረ። በባለጸጋም መቃብር ተቀበረ።

<u>ፍጻሜ፤</u>(ማቴ.27:57-60)በመሸ ጊዜ የአርማትያስ ሰው የሆነ የሴፍ የሚባል አንድ ሀብታም ወደዚያ መጣ። እርሱም የኢየሱስ ደቀ መዝሙር ነበር። ይህ ሰው ወደ ጲላጦስ ሄደና የኢየሱስን አስከሬን ለመነ፣

ሲላጦስም አስከሬኑ እንዲሰጠው አዘዘ። ስለዚህ የሲፍ አስክሬኑን አውርዶ በንጹሕ ጨርቅ ሸፍኖ ከአለት ተወቅሮ በተዘጋጀው በራሱ መቃብር ቀበረው።

35. <u>ትንቢት ስለ ትንሣኤው የተነገረ፤</u>

(መዝ.16:10)ነፍሴን በሲኦል አትተዋትም፤ቅዱስህንም መበስበስ እን ዲደርስበት አታድርግውም።

<u>ፍጻሜ፤</u> (ማቴ.28:16-20፣ማር.16:14-18፤ሉቃ.24:36-49)በዚያኑ ቀን እሑድ ግቃ ደቀ መዛሙርቱ የአይሁድን ባለሥልጣኖች በመፍራት በራፍቹን ዘግተው ተሰብስበው ነበር፤በሮቹ ተዘግተው ሳለ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ወደ ተሰበሰቡበት ቤት ገባ። በመካከላቸውም ቁሞ ሰላም ለእናንተ ይሁን አላቸው። እንደዚህም ብሎ እጆቹንና ጎኑን አሳያቸው።——።

36. (መዝ.68:18)ምርኮን ማርከህ ወደ ላይ ወጣህ ከሰዎቹም ስጦታን ተቀብለህ።

<u>ተፍጻሜት፤</u> (ሉቃ.24:50-51)ከዚህ በኋላ ኢየሱስ እነርሱን ከኢየሩሳሌ ም አውጥቶ እስከ ቢታንያ መሰዳቸው፤በዚያም እጆቹን ዘርግቶ ባረካቸው፤ሲባርካቸውም ሳለ ከነርሱ ተለይቶ ወደ ሰማይ ዐረገ።

37. <u>እንኳንስ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስና ስለአስቆሮቱ ይሁዳም ትንቢት ተነግሯል</u>። (መዝ.109:7-8)ጸሎቱ እንደ ኀጢአት ይቆጠርበት፣ዕድሜ ውም በቶሎ ይቀጭ፣ሥራውንም ሌላ ሰው ይውሰደበት።

<u>ተፍጻሜት፤</u> (ግብሐ.1,18-20)ይህም የሆነበት ምክያት በመዝሙር መጽሐፍ፣"መኖሪያው ባዶ ይሁን፣ማንም አይኑርበት፣ደግሞ ሹመቱን ሌላ ሰው ይውሰድበት" የሚል ተጽፎ ስለነበረ ነው። እውነትን ፈላጊ ሰው ቅዱሳት መጻሕፍትን ቢያነብ ከዚህ በላይ ከተጠቀሱት ሌላ ትንቢታትና ተፍጻሚታት እንደሚያገኝ የታመነ ነው። እንደዚህ ብዙ ትንቢት ተነግሮለት የፈጸመ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው። ከእሱ በፊትም የተነሡት ነቢያትም ሆነ በኋላው የተነሡ ሐሰውተ ነቢያት (ነቢያትን የሚያስተባብሉ ውቺታም ነቢይ ነን ባዮች)ከዚህ በላይ ከተነገሩት ትንቢቶች አራቱን አልፈጸሙም። እንዲያውም በኋላው የተነሡትማ ሐሰት እያቀናበሩ ጎጋውን ከማደናገር በቀር የፈጸሙት ትንቢት የለም።

ምዕራፍ 8፣

ክርስቶስ ከሙታን ተለይቶ ተነሥቷል።

ቁርአንና ሰላም እንደሚሉት ሳይሆን፣ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን በነቢያት ትንቢት፣እንደ ተነገረ፣በሐዲስ ኪዳኑ እሱ ራሱ አስቀድሞ እንደ ተነባ፣ሐዋርያትም ተተብለው እንደ ሰበኩ፣ተገፎ፣ረገርፎ፣ተሰቅሎ ሙቶ፣በሞተ በሦስተኛው ቀን በገዛ ኃይሉ መግነዝ ፍቱልኝ፣መቃብር ከፈቱልኝ ሳይል ተነሥቶ፣በተነሣ በአርባኛው ቀን ወደ ሰማት ዐርጎ በአባቱ ቀኝ በክብር ተቀምጧል። ለዚህም መረጃ ከብዙ በጥቂቱ ከነቢያትም ከወንጌልም ከዐይን ምስክሮች ሐዋርያትም ከዚህ ቀጥለን እንጠቅሳለን።

ኢሳያስ 53 ምዕራፉን በጠቅላላ ያነቧል።

1. "የሰማነውንስ ነገር ማን አምኖናል? የእግዚአብሔርስ ክንድ ለማን ተገልጧል? በፊቱ እንደ ቡቃያ ከደረቅም መሬት እንደ ሥር አድጓል መልክና ውበት የለውም፤ባየነውም ጊዜ እንወደው ዘንድ መልክና ውበት የለውም። የተናቀ ከሰውም የተጠላ፣የሕመም ሰው ደዌንም የሚያውቅ ነው፤ሰውም ፊቱን እንደ ሚሰውሩበት የተናቀ ነው፣እኛም አላከበርነውም።ብእውነት ደዌያችንን ተቀበለ፣ሕመማችንንም ተሸከመ ል፤እኛ ግን እንደ ተመታ በእግዚአብሔርም እንደ ተቀሠፈ እንደ ተቸገረም ቆጠርነው። እሱ ግን ስለመተላለፋችን ቆሰለ፣ስለ በደላችንም ደቀቀ፣የደኅንነታችንም ተግሣጽ በእሱ ላይ ነበረ። በእሱም ቁስል እኛ ተፈወስን። እኛ ሁላችን እንደ በጎች ተቅበዝብዘን ጠፋን፤ከኛ እያንዳንዱ ወደ ገዛ መንገዱ አዘነበለ፤እግዚአብሔርም የሁላችንን በደል በእርሱ ላይ አኖረ።ተጨነቀ፣ተሠቃየም አፉንም አልከፈተም፣ለመታረድ እንደ ሚነዳ ጠቦት፣በሸላቹም ፊት ዝም እንደሚል በግ፣አፉን አልከፈተም። በግስጨነቅና በፍርድ ተወሰደ፣ስለ ሕዝቤ ኀጢአት ተመቶ ከሕያዋን ምድር እንደ ተወገደ ከትውልዱ ማን አስተዋለ? ከክፉዎችም ጋር መቃብሩን አደረጉ፣ከባለጠጎችም ጋር በሞቱ፣ሁኖም ግፍን አላደረገም ነበር። በአፉም ተንኰል አልተገኘበትም ነበር። እግዚአብሔርም በደዌ ያደቀው ዘንድ፤ነፍሱን ስለ ኀጢአት መሥዋዕት ካደረገ በኋላ ዘሩን ያያል፣ዕድሜውም ይረዝማል፤የእግዚአብሔርም ፈቃድ በእጁ ይከናወናል። ከነፍሱ ድካም ብርሃን ያያል፤ደስም ይለዋል፤ጻድቅ ባሪያየም በእውነቱ ብዙ ሰዎችን ያጸድቃል፣ኀጢአታቸውንም ይሸከማል። ስለዚህም እርሱ ብዙዎቹን ይወርሳል፣ከኀያላንም ጋር ምርኮን ይካፈላል፣ነፍሱን ለሞት አሳልፎ ሰጥቷልና፣ከዐመፀኞችም ጋራ ተቆጥሯልና፣እሱ ግን የብዙ ሰዎችን ኀጢአት ተሸከመ፣ስለ ዐመፀኞችም ማለደ።

በዚህ ምዕራፍ ነቢዩ ኢሳያያስ ከክርስቶስ ልደት በፊት በምንት ሙቶ ዘመን አስቀድም የክርስቶስን ሞትና ትንሣኤ ቁልጭ አድርጎ ተንትኗል። ይህ ትንቢት ከእሱም በፊት እንደ ሚከተለው ተንግፅል።

2. (መዝ.9-10) ስለዚህ ልቤን ደስ አለው፣ምላሴም ሐሤት አደረገች፣ ሥጋዬ ደግሞ በተስፋ ታድራለች፣ነፍሴን በሲኦል አተዋትምና፣ቅዱስ ህንም መበስበስን ያይ ዘንድ አትተወውም።

3. (77:65-67) እግዚአብሔር ከእንቅልፍ እንደሚነቃ ተነሣ፣የወይን ስ ካር እንደተወው እንደ ጎያልም ሰው፣ጠላቶቹንም በኋላቸው መታ፣የዘ ለዓለምን ኀሣር ሰጣቸው።

4. እሱ ራሱም (ማቴ.16:21፤20:19) ከዚያን ቀን ጀምሮ ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም ይሄድ ከሽማግሌችና ከካህናት አለቆች ከጸሐፈዎችም ብዙ መከራ ይቀበልና ይገደል ዘንድ በሦስተኛውም ቀን ይነሣ ዘንድ እንዲገባው ለደቀ መዛሙርቱ ይገልጥላቸው ጀመር። ይህን ስሞቶ ጴጥሮስ አይድርስብህ ቢለው፣ወግድ ከፊቴ ዕንቅፋት አትሁንብኝ ብሎ ገሠጸው።

5. (ማቴ.26:30-32)በዚያን ጊዜ ኢየሱስ በዚች ሌሊት ሁላችሁም በእኔ ትሰናከላላችሁ፣እረኛውን እመታለሁ የመንጋውም በጎች ይበተናሉ የሚል ተጽፏልና፤ከተነሣሁ በኋላ ግን ወደ ገሊላ እቀድማችኋለሁ አላቸው።

6. (ማር.9:9፤14:25)ከተራራውም ሲወርዱ የሰው ልጅ ከሙታን እስኪነሣ ድረስ ያዩትን ለማንም እንዳይነግሩ አዘዛቸው።

7. (ዮሐ.2:19)ኢየሱስም መልሶ፣ይህን ቤተ መቅደስ አፍርሱት በሦስት ቀንም አነሣዋለሁ አላቸው።

8. ከዚህ በላይ የክርስቶስ ሕማም፣ሞት፣ትንሣኤ ርግጥ መሆናቸውን ለመረዳት የሚከተሉትን የዐይን ምስክሮች የጻፏቸውን የወንጌል ጥቅሶች ለማንበብ እንጠቁማለን፤

(ማቴ.26:30-75፤27:1-66፤28:1-20፤ ማር.14:1-72፤15:1-47፤16:1 20፤ሉቃ.22:1-71፤23:1-56፤24:1-53፤ዮሐ.18:1-40፤19:142፤20:1-31፤21:1 21)

9. (ዮሐ.20:16)ሙቶ ከተነሣም በኋላ ለማርያም ወግደላዊት ገና ወደ አባቴ አላረግሁምና አትንኪኝ፣ነገር ግን ወደ ወንድሞቼ ሂደሽ ወደ አባቴና አባታችሁ_____፣አርጋለሁ ብለሽ ንገሪያቸው አላት። ክርስቶስ የመጣው የሥላሴን ሦስትነት አንድነት ለሰው ልጅ ለመግለ ጥ ዓለምን ለማዳን፣በአርአያው ለማስተማር ስለሆነ፣ጓሊ፣ጓሊውን

ጠቀስን እንጂ፣በሞላ አራቱ ወንጌሎች የሚያሳዩት የክርስቶስን የአምላክ ልጅነት፣ዓለምን ለማዳን በፈቃዱ ከአባቱ እግዚአብሔር አብ ተልኮ መምጣቱን በዝርዝር ይናገራሉ።
እንዲህ እንዲህ ያለ ምስክር እያለ ነው፣መሐመዳውያን የጎሊና ዐይናቸውን ጨፍነው፣ክርስቶስ አልተሰቀለም፣ሙቶ አልተነሣም፣የአምላክ ልጅ ነኝ ብሎ አላስተማረም የሚሉ፣ በድንግልና የተወለደ ነቢይ ነው ይላሉ። ነቢይነቱን ግን አይቀበሉም።

<u>ሐዋርያት፣</u>

ቅዱስ ጴጥሮስ፣(ግብሐ.2:23-24)እሱንም በእግዚአብሔር በተወሰነው ሐሳቡና በቀደመው ዕውቀቱ ተሰጥቶት በዐመፀኞች እጅ ሰቅላችሁ ገደላችሁት። እግዚአብሔር ግን የሞትን ጣር አጥፍቶ አስነሣው፣ሞት ይይዘው ዘንድ አይችልምና።

10. (3:14-15)እናንተ ግን ቅዱሱን ጻድቁን ክዳችሁ ነፍስ ገዳዩን ሰው ይሰጣችሁ ዘንድ ለመናችሁ የሕይወትን ፈጣሪ ግን ገደላችሁት። እርሱ ግን እግዚአብሔር ከሙታን አስነሣው፣ለዚህም ነገር እኛ ምስክሮች ነን።

11. (10:39-40)እኛም በአይሁድ አገርና በኢየሩሳሌም ባደረገው ነገር ሁሉ ምስክሮች ነን፤እርሱንም በዕንጨት ላይ ሰቅለው ገደሉት። እርሱን እግዚአብሔር በሦስተኛው ቀን አስነሣው።

<u>ቅዱስ ጳውሎስ ፣</u>

12. (ግብሐ.17:2-3)ጳውሎስም እንደ ልማዱ ወደ እነሱ ምኩራብ ገባ፣ሦስት ሰንበትም ያህል ከእነሱ ጋራ ከመጻሕፍት እየጠቀሰ ያነጋገር (ይከራከር) ነበር፣ሊተረጉምም ክርስቶስ መከራ እንዲቀበልና ከሙታን እንዲነሣ ይገባው ዘንድ እያስረዳ፣ይህ እኔ የምሰብክላችሁ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ይል ነበር።

13. (26:22-23)ከእግዚአብሔርም ዘንድ ረድኤት ተቀብዬ ለታናሹም ለታላቁም ሰመሰክር እስከዚች ቀን ድረስ አለሁ። ነቢያትና ሙሴ ይሆን ዘንድ ያለውን፣ክርስቶስ መከራን እንዲቀበል፣በሙታንም ትንሣኤ ለሕዝብና ለአሕዛብ ብርሃንን በመጀመሪያ ሊሰብክ እንዳለው፣ከተናገሩት በቀር፣አንድም እንኳ የተናገርሁት የለም።

14. (ሮሜ.1:3-4) ይህም መንፈስ በሥጋ ከዳዊት ዘር ስለተወለደ እንደ ቅድስና መንፈስ ግን ከሙታን መነሣት የተነሣ በኀይል የእግዚአብሔር ልጅ ሁኖ ስለተገለጠ ስለልጁ ነው፣እሱም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።

ይህን ለምስክር ያህል፤ስላሞች በቁርአን የተነገረውን የመሐመድ ሐሰት ይዘው ክርስቶስ አልሞተም ስሚሉ ጠቀስን እንጂ በመላ ሐዲሳት የሚያስተምሩት የኢየሱስን እምላክነት ለእኛ ሲል ሥጋ ለብሶ መሠቃየት፣መሞት፣መነሣት፣በሞተ በአርባ ቀኑ ወደ ሰማይ ዐርጎ በአባቱ ቀኝ በክብር መቀመጡን ነው።

ምዕራፍ:9

መንፈስ ቅዱስ እንጂ መሐመድ አይደለም።

አያ አሕመድ ዲዳትና መሰሎቹ ስለመንፈስ ቅዱስ የተነገረውን ትንቢተ ክርስቶስ መሐመድ ነው እያሉ ያወራሉ፤ይህ ግን ልክ አለመሆኑን በአለፉት ምዕራፍች አይተናል። በእርግጥ በግልጥ ክርስቶስ ከእሱ በኋላ ደግ ነቢይ እንደማይመጣ ተናግሯል፣ይመጣል፣ ይላል ያለውም ከሦስቱ ሥላሴ አንዱ አካል መንፈስ ቅዱስን ነው እንጂ ነቢይ አይደለም።

ምክንያቱስ ቢሉ? አንደኛ በኢየሩሳሌም ሁነው የአብን ተስፋ እንዲጠ ብቁ አዝዟቸው ከአንድ አደራሽ ተሰብስበው ሲጠባበቁ ጌታ ባረገ በዐሥረኛው ቀን መንፈስ ቅዱስ ወርዶ ደካሞችን ሃያላቹ ዲዳዎቹን ርቱዓን፣ፈሪዎቹን ጥቡዓን አድርጎ ለስብከተ ወንጌል አዘጋጅቷቸዋል። ሁለተኛ በመንፈስ ቅዱስና በእሳት ትጠመቃላችሁ ስላለቸው ባሥረኛው ቀን ካልተጠመቁ፣መሐመድ የመጣው ከ600 ዘመን በኋላ ስለሆነ ሐዋርያት ሳይጠመቁ የሞቱ አረማውያን ናቸው ማለት ይሆናል።

ሦስተኛ ደግሞ አሁን ሳስተምራችሁ ያልገባችሁን መንፈስ ቅዱስ መጥቶ ያብራራላችኋል ስላለ፣ከ600 ዘመን በኋላ መሐመድ መጥቶ አስተማራቸው ማለት ቀልድ ነው።

አራተኛ ደግሞ መንፈስ ቅዱስ መጥቶ እኔ ሳስተምራችሁ ያልገባችሁን ያብራሩላችኋል ስለኔም ይመሰክራል ነው ያለው ጌታ፣መሐመድ ግን የሠራው የዚህን ተቃራኒ ነው፤ጌታን ከዷል፣ተከታዮቹን አርዷል። (ዮሐ.14:16-17 ፤24-27)

ከዚህ ቀጥለን ትንቢቶቹን ከእነ ምዕራፋቸው ለአንባቢ እናቀርባለን፤ (ሉቃ.24:48-49) እናንተም የዚህ ሁሉ ነገር ምስክሮች ናችሁ። እነሆ እኔ የአባቴን ተስፋ እልክላችኋለሁ፤እናንተ ግን ከላይ እስክትለብ ሱ ድረስ በኢየሩሳሌም ከተማ ቆዩ (ተቀመጡ)። ጎይል ለመልበስ 600 ዘመን መኖር የለባቸውም ምክንያቱም አሁኑኑ ዓለምን ዙራችሁ ዓለምን በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም አጥምቁ ብሎ እዝዝዋል ና፣(ማር.16:15-18)።

(ግብሐ.1:3-5)ብዙ መከራ ተቀብሎ ከሞተ በኋላ በብዙ ግልጽ ማስረጃ ሕያው ሁኖ ታያቸው፤አርባ ቀን ሙሉ እየተገለጠላቸውም ስለ እግዚ አብሔር መንግሥት አስተማራቸው። አብሯቸውም በነበረ ጊዜ እንዲ ህ ሲል አዘዛቸው። እኔ የነገርኋችሁን የአብን ተስፋ ጠብቁ እንጂ ከኢየሩሳሌም አትውጡ፤ዮሐንስ በውኃ አጠመቀ፣እናንተ ግን ከጥቂ ት ቀን በኋላ በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ ብሏቸው ዐረገ፤በዐረገ በዐሥረኛው ቀን የተሰጠው ተስፋ መንፈስ ቅዱስ፣አንድነት ተቀምጠው ሲጠብቁ፣በእያንዳንዳቸው ላይ ወርዶ በልዩ ልዩ ቋንቋ አናግሮአቸዋል

ጎይል፣ጥብዓት ስጥቷቸዋል። ስዚህም ግብረ ሐዋርያት ምዕራፍ ሁለት
ን ያነቧል። ለምሳሌም የአይሁድ ፋሲካ ባለፈ በዝምላኛው ቀን በሚከበ
ረው በጴንጤ ቆስጤ በዓል ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ በአንድነት፣በአንድ
ቦታ ተሰብስበው ነበር፤በድንገት ብርቱ ዐውሎ ነፋስ የመሰለ ድምፅ
ከሰማይ መጣ፤የነበሩበትንም ቤት ሞላው። የእሳት ነበልባሎች የሚያዩ
ምላሶች ታዩአቸው፤ተከፋፍለውም በእያንዳንዳቸው ላይ ዐረፋባቸው።
ሁሉም በመንፈስ ቅዱስ ተሞሉ፣መንፈስ ቅዱስ እንዲናገሩ በሰጣቸው
ችሎታ መጠን በሌሎች ቋንቋዎች መናገር ጀመሩ።
በዓለም ካሉት ሀገሮች ሁሉ የመጡ መንፈሳውያን አይሁድ በኢየሩሳ
ሌም ይኖሩ ነበር። ይህንም ድምፅ በሰሙ ጊዜ ብዙ ሰዎች ተሰበሰቡ፤
በኢየቋንቋቸውም ሲናገሩ ስለሰሟቸው ተደነቁ። በመገረምና በመደነቅ
ም እንዲህ አሉ፣እነዚህ እንዲህ የሚናገሩት ሁሉ የገሊላ ሰዎች
አይደሉምን? ታዲያ በእየትውልድ ሀገራችን ቋንቋ ሲናገሩ፣እኛ
የምሰማቸው እንዴት ነው?_____።
እነሆ! እነዚህ ሁሉ የእግዚአብሔርን ታላቅ ሥራ በቋንቋችን ሲናገሩ
እንሰማለን" ስለዚህ ሁሉም ተገረሙና የሚሉትን አጥቶው "ይህ ነገር
ምነ ይሆን" ተበባሉ። (በሞላ ምዕራፍን ያነቧል።)
የዚህ ምዕራፍና ጥቅስ ከምኑ ላይ ነው ለመሐመድ የሚስማማ
መሐመድ ክርስቶስን አልተሰቀለም፣አልሞተም፣አልተነሣም የሚል፤እ
ነዚህ ሁለቱ ምዕራፎች ግን ጌታ ለሐዋርያት (ዮሐ.14:26)ያላቸውን መ
ንፈስ ቅዱሳን ነው። አብ በእኔ ስም የሚልከው አጽናኙ መንፈስ ቅዱስ
ግን ሁሉን ነገር ያስተምራችኋል፤እኔ የነገርሃችሁንም ሁሉ እንድታስ
ተውሱ ያደርጋችኋል። (15:26)።
እንደዚህ ያለውን፣ወዲያው ከ10ቀን በኋላ በጴራቅሊጦስ የተፈጸመው
ን፣መፈጸምም የነበረበትን ጥቅስ ነው፣ እነ አሕመድ ዲዳት ለመሪአቸ
ው ለመሐመድ የሚሰጡት፣የኢየሱስን ነቢይነት ያምናሉ፤ሥራውን
ትንቢቱን ግን ለራሳቸው ቅጥፈት እንዲመች ያጣምማሉ።

ምዕራፍ፡ 10፣

የሙሴና የኢየሱስ፣መመሳሰል፣

እንደ ዲዳት ያሉ እነደርሶ ሊቅ እስላሞች ሙሴ እንደኔ ያለ ነቢይ ከወንድሞቻችሁ መካከል (ዘዳ.18:18-19)ያስነሣላችኋል ያለውን ጥቅስ አጣመው፣ሙሴና ኢየሱስ አይመሳሰሉም ይላሉ። በቦታው እንደምናየው የማይመሳሰሉ ሙሴና መሐመድ እንጂ ኢየሱስና ሙሴማ በባሕሪይ ከመለያየት በቀር በግብር በዘር አንድ ናቸው። መሐመድና ሙሴ ግን በተፈጥሮ ሥጋ አንድ ሲሆኑ በግብርና በአምልኮ ይለያያሉ። ለምሳሌ ባጭሩ ሙሴ ጣዖት ማምለክን ይከለክላል፤መሐመድ ግን ከዕባ ለምትባል ጣዖት ጥቁር ደንጊያ ይሰግዳል፣ያመልካል፣ ያስመልካል። ክርስቶስ ምንም ዓለምን ለማዳንና ለማስተማር በለበሰው ሥጋ ከንጢአት በቀር ፍጹም ሰው ቢሆንም ሰው የሆነ ፍጹም አምላክ ስለሆነ ከፍጡራኑ ጋራ ባይመሳሰልም እነ አያ ዲዳት ይመሳሰላል ካሉ በትስብእቱ በሠራው ሥራ እያነጻጸር እናሳያለን።

ከሁሉ አስቀድሞ መመሳሰል፣ለምኞ ይመሳሰላሉ ሲባል ምን ማለት እንደሆነ ለአያ ዲዳት ልንገልጥ እንወዳለን። ይመሳሰላሉ ሲባል በመልክ በጠባይ፣በሚዛን፣በቆዳ ቀለም፣በቁመት በጸታ ወዘተ አይደለም መመሳሰል በአንድ ወይም በሁለት ነገር ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ እኔ የአባቴን እጎት አክስቴን እመስል ነበር፣ግን ከሷ ጋራ በጸታና በጥርስ እንለያይ ነበር፣ጥርስ የእናቴን ጸታ ያባቴን ይዤ ነው የተወለድሁ፣የ ወጣሁ። አባቴን ደግሞ በአፍንጫና በጠጉር ስለምመስል ብዙ ሰው አባትህን ነው የምትመስል ይለኛል። ሌላው ደግሞ ከእክስቴ ዝምድና የሌላት እናቴ ልክ እንዳክስቴ ቀይ ስለነበረች እናቴን ነው የሚመስል እያለ ይከራከር ነበር። አባቴም በእኛ መልክ ክርክር ሲነሣ ምንትዋብ ና ዓለማየሁ ከዘመዶቻቸው መልክ ጥሩ ጥሩውን ነው ለቅመው የተወ ለዱ ይል ነበር። እንደዚሁም ክርስቶስ ከነቢያት ትንቢት ከአንዱ አንዱን ከሌላው ደግሞ ሌላውን ይዞ ነው የመጣው፣የእሱ ምሳሌ የሚሆን አንድ ፍጹም ሰው የለምና።

አንዱ ነቢይ እንደ ሙሴ ያለ ነቢይ፣ሌላው ደግሞ በመለኮቱ አምላክ መሆኑን፣ቀጣዩ ደግሞ የመከራ ሰው መሆኑን፣መገረፉን፣መሰቀሉን፣ መቁረዱን፣መሞቱን መነሣቱን፣ማረጉን በአባቱ ቀኝ በክብር መቀመጡን፣ሥልጣን ሁሉ ለእሱ መሰጠቱን ነግሯል፣ነግረዋል፣ተንቢተዋል አስቀድመውም አስተምረዋል። ስለመሐመድ መሰሎቹ ሐሰውተ መስ ሕነትም በሰፊው አትተዋል። ሁሉንም በተራ እስክናየው ለዚህ ጽሑፍ ምክንያት የሆነን መመሳሰል ከዚህ እንቀጥላለን። ክርስቶስ ያስተማረው በአምላክነቱና በባሕርዩ ምክንያት ሊሠራው የማይገባውን እያዘዘ፣

የተቀረውን ግን እሠራ ነው ያሳየው፤(ለዚህ ነው ቅዱስ ጳውሎስ እኔ ክርስቶስን እንደ መሰልሁ እናንተም እኔንም ሰሉያለው)። ጀምና ጳሎት ን ማብላትና ማጠጣት፤መታገሥን፤መከራ መቀበልን ወዘተ. የመሳሰለ ውን በመተግበር።

<u>ሙሴና ክርስቶስ በመነጻጸር፤</u>

ሙሴ ተወልዶ ከወላጆቹ ቤት መኖር ስለማይችል ከባሕር ከዐባይ ወንዝ ተጥሎ የፈርዖን ልጅ በአጋጣሚ ስትታጠብ አግኝታ አሳደገች ው፤ይህም በእግዚአብሔር ጠባቂነት ነው። (ዘፀ.2: 2-10፣)

1. ጌታም እንደ ሀብታሞች ከሞቀ ቤት ሳይሆን ከበረት፤ከግርግም፣ከ ጋዋ ተወልዶ ብርድ ሲቀፈቅፈው ሰንብቶ ድኅነትን ቀምሷል። ጌታ ግን ከበብቶች ርግሜም ከውርጩም ጠብቆታል።

(ሉቃ.2:7)በዚያም ሳሉ የመውለጃዋ ወራት ደረሰ፤ የበኩር ልጇንም ወለደች በመጠቅለያም ጠቀለለችው፤በእንግዶችም ማደሪያ ስፍራ ስለነበራቸው በግርግም አስተኛቸው።

2. ሁለቱም በእኩይ መንፈስ ተፈትነዋል፤አርባ አርባ ቀንም ጾመዋል፤(ዘፀ.34:28፤ማቴ.4:1-11)በዚያም አርባ ቀንና አርባ ሌሊት ከእግዚአብሔር ጋራ ነበረ፤እንጀራም አልበላም ውሃም አልጠጣም፣ በጽላቶቹም ዐሥሩን የቃል ኪዳን ቃላት ጻፈ።

3. ሙሴም ክርስቶስም ከሕዝባቸው ተሰደዋል፣ተባረዋል፤ስለ ሙሴ (ዘጉ. ምዕፍ: 14-16 አንብ) ስለ ክርስቶስ ደግሞ፣(ሉቃ.4:1-28፣) በምኩራብም የነበሩ ሁሉ ይህን ሰምተው ቁጣ ሞላባቸው፣ተነሥተው ም ከከተማ ወደ ውጭ አወጡት፣ይዋሉትም ዘንድ ከተማቸው ተሠር ታባት ወደ ነበረች ወደ ተራራው አፋፍ ወሰዱት። እሱ ግን በመካከላቸው አልፎ ሄደ። (ዮሐ.1:11፤ማር.63፤ሉቃ 4:29፤23:18፤ ዮሐ.12:46)።

4. ሁለቱም ባሕርን አዝዘዋል፣ማዕበል ገሥጸዋል፤(ዘፀ.14:21)ሙሴም በባሕሩ ላይ እጁ፣ዘርጋ፤እግዚአብሔርም ሌሊቱን ሙሉ ጽኑ የምሥ ራቅ ነፋስ አምጥቶ ባሕሩን አስወገደው፣ባሕሩንም አደረቀው ውኃውም ተከፈለ። የእስራኤል ልጆችም በባሕሩ መካከል በየብስ ገቡ። ውኃውም በቀኛቸውና በግራቸው እንደ ግድግዳ ሆነላቸው። (ማቴ.8:26) እሱም እናንተ እምነት የጎደላችሁ፣ስለምን ትፈራላችሁ አላቸው፣ከዚህ በኋላ ተነሥቶ ነፍሱንና ባሕሩን ገሠጸ፣ታላቅ ጸጥታም ሆነ።

5. ሁለቱም ሕዝባቸውን፣ተከታያቸውን መግበዋል፤ (ዘፀ.16:15-23) የእስራኤልም ልጆች ባዩት ጊዜ ያ ምን እንደሆነ አላወቁምና እርስ በርሳቸው ይህ ምንድር ነው ተባባሉ፤ሙሴም ትበሉ ዘንድ

እግዚአብሔር የሰጣችሁ እንጀራ ይህ ነው። እግዚአብሔር ያዘዘው ነገር ይህ ነው። እያንዳንዱ የሚበላውን ያህል ይልቀም፣በድንኳኑ ባሉት ነፍሶች ቁጥር፣ለአንድ ሰው አንድ ጎሞር ውሰዱ አላቸው።——። (ማቴ.14) በመሸም ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ወደ እርሱ ቀርበው፣ በታው ምድረ በዳ ነው። ሰዓቱም አሁን አልፏልና ወደ መንደር ሂደው ለራሳቸው ምግብ እንዲገዙ ሕዝቡን አሰናብት አሉት። ኢየሱስም እናንተ የሚበሉትን ስጧቸው እንጂ ሊሄዱ አያስፈልግም አላቸው፣እነ ሱም ከአምስት እንጀራና ከሁለት ዓሣ በቀር በዚህ የለንም አሉት። እሱም እነዚያን ወደዚህ እምጡልኝ አላቸው። ሕዝቡም በሣር ላይ እንዲቀመጡ አዘዘ። አምስቱን እንጀራና ሁለቱን ዓሣ ይዞ ወደ ሰማይ አሻቅቦ አየና ባረከ፣እንጀራውንም ቆራርሶ ለደቀ መዛሙርቱ ሰጠ። ደቀ መዛሙርቱም ለሕዝቡ። ሁሉም በልተው ጠገቡ። የተረፈውን ቁርስራሽም ዐሥራ ሁለት ምሶብ ሙሉ አነሡ። ከሴቶችና ከልጆችም በቀር አምስት ሺህ ያህል ወንዶች ነበሩ።

6. ሙሴ የሚያበራ ገጽ እንደነበረው ጌታም በደብረ ታቦር ብርሃነ መለኮቱን ሲገልጥ በብርሃን ተጠቅሎ ታይቷል። (ዘፀ.34:35፤ማቴ.17:2-8)

7. ሁለቱም የሕዝባቸውን ማጉረምረም ታግሠዋል፣(ዘፀ.15: 24፤ማር. 7:1-14) ሁለቱም በወገኖቻቸው ተጠልተዋል፣ተሰድበዋል፣ተቃለዋል (ዘኁ.12:1——፤ዮሐ 7:5)

8. ሁለቱም በእግዚአብሔር ስማ በለውነት ሠርተዋል። (ዘፀ.19:1-7)—ሙሴም መጣ የሕዝቡንም ሽማግሌዎች ጠርቶ እግዚአብሔር ያዘዘውን ይህን ቃል ሁሉ በፊታቸው ተናገረ። ሕዝቡም ሁሉ አንድ አፍ ሁነው እግዚአብሔር ያለውን ሁሉ እናደርጋለን ብለው መለሱ። ሙሴም የሕዝቡን ቃል ወደ እግዚአብሔር አደረሰ። (ዮሐ.6:38፤)——ፈቃዴን ለማድረግ አይደለም እንጂ የላከኝን ፈቃድ ለማድረግ ከሰማይ ወርጀለሁና። (8:26) ስለ እናንተ የምናገረው የምፈርደውም ብዙ ነገር አለኝ፤ዳሩ ግን የላከኝ እውነተኛ ነው፣እኔም ከእሱ የሰማሁትን ለዓለም እናገራለሁ አላቸው። (40) ነገር ግን አሁን ከእግዚአብሔር እውነት የነገርኋችሁን ሰው ልተገሉኝ ትፈልጋላችሁ።

9. ሁለቱም 70:70 ረዳቶች ነበሯቸው።

(ዘኁ.11:16-17) እግዚአብሔር ሙሴን አለው ከእስራኤል ሽማግሎች ከሕዝቡ ላይ ሽማግሎችና አለቆች ይሆኑ ዘንድ የምታውቃቸውን 70 ሰዎች ሰብስብልኝ፣ወደ መገናኛቸውም ድንኳን አምጣላቸው፣በዚያም ካንተ ጋራ አቁማቸው። እኔም እወረዳለሁ በዚያም አነጋግርሃለሁ፣

በአንተ ካለውም መንፈስ ወስጄ በእነሱ ላይ አደርጋለሁ። አንተ ብቻ እንዳትሸከም፣የሕዝቡን ሸክም ከአንተ ጋራ ይሸከማሉ። (ሉቃ.10:1)ከዚ ያም በኋላ ጌታ ሌሎችን 70 ሾመ፣ሁለት ሁለትም አድርጎ እርሱ ሊሄድበት ወዳለው ከተማ ሰፍራ ሁሉ በፊቱ ላካቸው።

10. ሁለቱም ሕግ ሐሳገሞል ሠርተሞል መሥርተሞል፤ሥርዓት ሠር ተሞል (ዘፀ.12:14)ይህም ቀን መታሰቢያ ይሁናችሁ፣ለእግዚአብሔር በዓል ቀን ታደርጉታላችሁ፣በልጅ ልጃችሁ ሥርዓት ሁኖ ይኖራል። (ሉቃ.22:19) እንጀራውንም አንሥቶ አመሰገነ ቆርሶም ሰጣቸውና ስለ እናንተ የሚሰጠው ሥጋዬ ይህ ነው፤ለመታሰቢያዬ አድርጉት አለ።

11. ከሞት በኋላ ሁለቱም ከሙታን ተነሥተው ታይተሞል፤(ማቴ.17: 3-8፤ግብሐ. 1:3)

12. በሕገ ጋብቻ ሥርዓት በሥርዓተ አውስቦም የሙሴና ክርስቶስ ሕግ አንድ ነው፤ሙሴ ያገባው እንዲት ነው፤ያችንም ትልቅ እኅቱና ወንድሙ ነገሏ ከኖ፣ተለየ፣ቆዳዋ የጠቆረ ነው ብለው ቢያጉረመርሙ በት፣ወደ እግዚአብሔር አመልክቶ የሚከተለውን መልስ አግኝቷል። ለዚህም ማስረጃ ሊንባቢ እንዲቀና ዘኁ.12 ምዕራፍ በጠቅላላ ከዚህ ቀኖሎ ተጽፏል።

ሙሴም ኢትዮጵያዊቱን አግብቷልና ባገባት በኢትዮጵያዊቱ ምክንያት ማርያምና አሮን በእሱ ላይ ተናገሩ። እነርሱም በውኑ እግዚአብሔር በሙሴ ብቻ ተናግሯልን? በእኛስ ደግሞ የተናገረ አይ ደለምን? አሉ እግዚአብሔርም ሰማ። ሙሴም በምድር ላይ ካሉት ሰዎች ሁሉ ይልቅ እጅግ ትሑት ሰው ነበር። እግዚአብሔርም ወዲያ ው ሙሴንና አሮንን ማርያምንም፤ሦስታችሁ ወደ መገናኛው ድንኳን ውጡ ብሎ ተናገረ፣ሦስቱም ወጡ። እግዚአብሔር በደመና ዐምድ ወረደ፣በድንኳኑም ደጃፍ ቆመ፤አሮርንና ማርያምን ጠራ፤ሁለቱም ወጡ። እሱም ቃሌን ስሙ በመካከላችሁ ነቢይ ቢኖር እኔ እግዚአብሔ ር በራእይ እገለጥለታለሁ ወይም በሕልም አናግረዋለሁ። ባሪያዬ ሙሴን ግን እንዲህ አይደለም፣እርሱ በቤቴ ሁሉ የታመነ ነው። እኔ አፍ ለአፍ በግልጥ እናገረዋለሁ። በምሳሌ አይደለም የእግዚአብሔርን ም መልክ ያያል፣በባሪዬ በሙሴ ላይ ትናገሩ ዘንድ ለምን አላፈራችሁም? አለ።

እግዚአብሔርም ተቆጥቶባቸው ሄደ። ደመናውም ከድንኳኑ ተነሣ። እነሆም ማርያም ለምጻም ሆነች። እንደ አመዳይም ነጭ ሆነች። አሮንም ማርያምን ተመለከተ እነሆም ለምጻም ሁና ነበር። አሮንም ሙሴን ጌታዬ ሆይ! ስንፍና አድርገናልና በድለንማልና እባክህ

ኀጢአት አታድርግብን። ከእናቱ ሆድ በወጣ ጊዜ ግማሽ ሥጋው ተበልቶ እንደ ሞተ፣እርሷ አትሁን። ሙሴም ወደ እግዚአብሔርም እየጮህ አቤቱ እባክህ አድናት አለው። እግዚአብሔርም ሙሴን፣አባትዋ ምራቁን በፊቷ ቢተፋበት እንኳ ሰባት ቀን ታፍር ዘንድ ይገባት ነበር። ሰባት ቀን ከሰፈር ውጭ ተዘግቶ ተቀመጠች፣ግርያምም እስክትመለስ ድረስ ሕዝቡ አልተጓዙም።

ሙሴ፣እግዚአብሔር በጥንተ ተፈጥሮ አዳምና ሔዋንን ሲፈጠር አንድ ወንድ ላንድ ሴት፣(አንድላንድ)መፍጠሩን በማወቁ አንድ ጊዜ ባጋጣሚ ያገባኋትን ምድያማዊት (ኢትዮጵያዊት)አልፈታም በግለቱ ትልቅ ወንድሙና እኅቱ ቢጣሉት፣እምቢ ሰላለ፣ፍጥረቱን ሁሉ እኩል የሚያይ አምላኩ፣ሹል አፍ ግርያምን በለምጥ ቀጣ፣መሃል ሰፋሪ አሮንን ገሠጸ። ጋብቻን በጥንተ ተፈጥሮ አንድ ወንድ ላንድ ሴት ብሎ በእኩልነት የፈጠረው እግዚአብሔር አብ ሲሆን ያጸደቀው ደግሞ ልጹ ኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋ የለበሰ ወልደ እግዚአብሔር ሲሆን የሚቀድሰው ደግሞ መንፈስ ቅዱስ ነው። ይህን የሚቃወም የእግዚአብሔርን ሕግና ሥርዓት ይቃወማል።

(ዘፍ.2:21-24) እግዚአብሔር አምላክም ለአዳም ከባድ እንቅልፍን ጣለበት፣አንቀላፋም፣ከጎድኑም አንዲት ዐጥንትን ወሰዶ ስፍራውን በሥጋ ዘጋው። እግዚአብሔር አምላክም ከአዳም የወሰዳትን ዐጥንት ሴት አድርጎ ሠራት። ወደ አዳምም አመጣት። አዳምም አለ፣ይህች ዐጥንት ከዐጥንቴ ናት፣ሥጋም ከሥጋዬ ናት፣እርሷ ከወንድ ተገኝታለችና ሴት ትባል። ስለዚህ ሰው አባትና እናቱን ይተዋል፤ከሚስቱም ይጠበቃል። ሁለቱም አንድ አካል ይሆናሉ።

ይህን ደግሞ ጌታ በወንጌል እንደ ሚከተለው አድርጎ አጽድቆታል (ማቴ.19:3)ፈሪሳውያንም ወደ እሱ ቀረቡና ሊፈትኑት ሰው በሆነው ምክንያት ሁሉ ምሽቱን ሊፈታ ተፈቅዶለታልን? አሉት። እርሱ ግን መልሶ እንዲህ አለ፣ፈጣሪ በመጀመሪያ ወንድና ሴት አደረጋቸው፣አለም፣ስለዚህ ሰው አባትና እናቱን ይተዋል ከሚስቱም ጋራ ይጣበቃል፣ ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ የሚለውን አላነበባችሁምን? ስለዚህ አንድ ሥጋ ናቸው እንጂ ወደፊት ሁለት አይደሉም። እግዚአብሔር ያጣመረውን እንግዲህ ሰው አይለየውም። እነሱም እንግዲያ ሙሴ የፍችዋን ጽሕፈት ሰጥቶ እንዲፈታት ለምን አዘዘ? አሉት። እርሱም፣ ሙሴስ ስለልባችሁ ድንዳኔ ምሽቶቻችሁን ትፈቱ ዘንድ ፈቀደላችሁ፣ከ ጥንት ግን እንዲህ አልነበረም። እኔ ግን እላችኋለሁ፣ያለ ዝሙት ምክንያት ምሽቱን ፈቶ ሌላይቱን የሚያገባ ሁሉ ያመነዝራል፣የተፈታ ችውንም የሚያገባ ያመነዝራል።

የጋብቻን ክቡርነትና የሴትና ወንድን እኩልነት ደቀ መዛሙርቱም አጥብቀውታል።(ገላ.3:26-29) በእምነት በኩል ሁላችሁም በክርስቶስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጆች ናችሁና፤ከክርስቶስ ጋራ አንድ ትሆኑ ዘንድ የተጠመቃችሁ ሁሉ ክርስቶስን ለብሳችኋልና፤አይሁዳዊ ወይም የግሪክ ሰው የለም፤ባሪያ ወይም ጭዋ ሰው የለም፣ወንድም ሴትም የለም፣ሁላችሁ በክርስቶስ ኢየሱስ አንድ ሰው ናችሁና፣እናንተም የክርስቶስ ከሆናችሁ፤እንኪያስ የአብርሃም ዘር እንደ ተስፋውም ቃል ወራሾች ናችሁ።

(1ቆሮ.7:1-5)ስለ ጻፋችሁልን ነገርስ ለሰው ከሴት ጋራ አለመገናኘት መልካም ነው። ነገር ግን ስለዝሙት ጠንቅ ለእያንዳንዱ ለራሱ ምሽት ትኑረው፣ለእያንዳንዷ ደግሞ ለራስዋ ባል ያኑራት። ባል ለምሽቱ የሚገባትን ያደርግላት፣እንደዚሁም ደግሞ ምሽቲቱ ለባልዋ። ምሽት በገዛ ሥጋዋ ላይ ሥልጣን የላትም፣ሥልጣን ለባሏ ነው እንጂ፣እንዲሁም ደግሞ ባል በገዛ ሥጋው ላይ ሥልጣን የለውም፣ሥልጣን ለምሽቱ ነው እንጂ። ለጸሎት ትተጉ ዘንድ ተስማምታችሁ ለጊዜው ካልሆነ በቀር፣እርስ በርሳችሁ አትከላከሉ (አትለያዩ) ራሳችሁን ስላለመ ግዛት ሰይጣን እንዳይፈታተናችሁ፣ደግሞ አብራችሁ ሁኑ (እስከ መጨረሻው አንብ)የሙሴና የክርስቶስ የጋብቻ ሕግ ይህን ነው። እንደ መሐመድ እንስላ ይምለል በሚዳ ተገናኝቶ መለያየት ሳይሆን፣አውስቦ ከወሲብ በኋላ ተቃቅፎ ማደርንም ያጠቀልላል። ይህንስ በሰፊው በሙሴና በመሐመድ ልዩነት ዝቅ ብለን እናየዋለን።

ማናቸውም ባለሀገር ስለግብረ አውስቦ ሲጠይቁት በመካከለኛ ሦስት ጊዜ ያስረዳጋል፣እሱም ማታ እንዴት ዋልሽ? እንዴት ዋልህ? በመንፈቀ ሌሊት ለተባይ መከላከያ፣ባጠባብ ደኅና ዋል፣ደኅና ዋይ መበባያ ይላል።

(ዕብ.13:4-5)መጋባት (አወስቦ) በሁሉ ዘንድ ክቡር ነው፣ምኝታውም ንጹሕ ነው፣ሴሰኞችንና አመንዝሮችን ግን እግዚአብሔር ይፈርድባቸዋል። በዚህ ጥቅስ መሠረት ከሙሴና ከክርስቶስ ሕግ የወጣ ከአንድ ላንድ የተላለፈ ወሲብ ማመንዘር ነው። (1ጴጥ.3:7)እንዲሁም እናንተ ባሎች ሆይ! ደካማ ፍጥረት ስለሆኑ ከምሽቶቻችሁ ጋራ በማስተዋል አብራችሁ ኑሩ። ጸሎታችሁ እንዳይደናቀፍ፣አብረው ደግሞ የሕይወት ን ጸጋ እንደ ሚወርሱ አድርጋችሁ አክብሯቸው። እንዲህ ያለውን የሙሴንና የክርስቶስን የአውስቦ ሥርዓት ነው መሐመድ በአከባቢው ያሉትን አረማውያን አሕዛብ ተከትሎ ከ4-13 ወሰነ የለሽ አድርጎ የለቀቀው። እንዲህ ያለ ሰው ቅዱሳት መጻሕፍትን ይከተላል ለማለት ያስቸግራል።

14. ሙሴና ክርስቶስ ስለ ተጨቆነችው ሴት ተከራክረው መብቷን አስከብረዋልኧየሙሴው በለለጻአድ ሴቶች ልጆች ይታወቃልኧ(ዘኁ.27 28)የስለጾድም ሴት ልጆች በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ አጠገብ በሙሴና በካህኑ በአልአዛር በአለቆችም በማኅበሩም ሁሉ ፊት ቁመው አባታችን በምድረ በዳ ሞተ፣በራሱ ኃጢአት ሞተ እንጂ ከቆሬ ጋራ በእግዚአብሔር ላይ በተሰበሰቡ ወገን መካከል አልነበረም ወንዶችም ልጆች አልነበሩትም። ወንድ ልጅስ ባይኖረው የአባታችን ስም ከወገኑ መሃል ለምን ይጠፋል? በአባታችን ወንድሞች መካከል ርስት ስጠን አሉ። ሙሴም ነገራቸውን ለእግዚአብሔር ዐቀረበ። እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ ብሎ ተናገረው የሰለአድ ልጆች እውነት ተናግረዋልኧበአባታቸው ወንድሞች መካከል የርስት ድርሻ ስጣቸውኧየአባታቸውን ርስት ለእነሱ አሳልፈህ ስጥ።——። ክርስቶስ እንዲያውም ከመሰበኩም በላይ ስለሴት መብት ብዙ ጊዜ በመከራከሩ ምክንያት አይሁድ የመሰናክል ጥያቄ ይጠይቁት ነበር። (ዮሐ.8 1-11)ኢየሱስ ግን ወደ ደብረ ዘይት ሄደ። ማለዳም ደግሞ ወደ መቅደስ ደረሰ። ሕዝቡም ሁሉ ወደ እርሱ መጡ። ተቀምጦም ያስተማራቸው ጀመረ። ጸሓፍትና ፈሪሳውያንም በምንዝር የተያዘች ሴት ወደሱ አመጡ። በመካከልም እርሷን አቁመውመምህር ሆይ! ይህች ሴት ስታመነዝር ተገኝታ ተያዘች፣ሙሴም እንደነዚህ ያሉት እንዲወገሩ በሕግ አዘዘን። አንተስ ስለ እርስዋ ምን ትላለህ? አሉት። የሚከሱበትንም እንዲያገኙ፣ሊፈታተኑት እንዲህ አሉ። ኢየሱስ ግን ጎንበስ ብሎ በጣቱ በምድር ላይ ጻፈኧመላለሰው ሲጠይቁት ጊዜ ግን ቀና ብሎ ከእናንተ ኃጢአት የሌለበት አስቀድሞ በደንጊያ ይውገራት አላቸው። ደግሞም ጎንበስ ብሎ በጣቱ በምድር ላይ ጻፈ። እነርሱም ይህን ሲሰሙ ኅሊናቸው ወቀሳቸውና ከሽማግሌች ጀምረው እስከ ኋለኞች አንድ አንድ እያሉ ወጡ። ኢየሱስም ብቻውን ቀረኧሴቲቱም በመካከል ቁማ ነበረች። ኢየሱስም ቀና ብሎ ከሴቲቱ በቀር ማንንም ባላየ ጊዜ፣ አንቺ ሴት፣እነዚያ ከሳሾችሽ ወዴት አሉ? የፈረደብሽ የለምን? አላት። እስዋም "ጌታ ሆይ! አንድስ እንኳ"አለች። "ኢየሱስም እኔም አልፈርድብሽም፣ሂጂኧከእንግዲህ ደግመሽ ኃጢአት አትሥሪ" አላት።

ከሙሴ እስከ ክርስቶስ ባለው ዘመን ሴትና ወንድ ሲያመነዝሩ የተያዙ እንደሆነ ወንዱን ለቀው ሴቷን ይቀጣሉ። ይህ ልምድ በእንግሊዝ እስከ ሊልያ ፓንከርኽት ዘመን ነበር።

15. ከዚህ ሁሉም በላይ ሙሴ እንደኔ ያለ ነቢይ አለ እንጂ ጦረኛ ወይም ጀኔራል አላለም። ሙሴና ክርስቶስ የሚመሳሰሉት በነቢይነት

እንጂ በጀኔራልነት ወይም በጦር መሪነት አይደለምና። ብዙዎች ነቢያትም ጀነራሎች አልነበሩም።

16. መጨረሻው ደግሞ ክርስቶስና ሙሴ፣ሁለቱም የያዕቆብ የሕግ ምሽቱ የልጅ፣ ልጆች፣ እስራኤላውያን ሲሆኑ፣መሐመድ ግን የዲቃላውና የገረዲ የእስማኤል ልጅ ዐረብ ነው። እያ መሐመድ ዲዳት እስራኤል ዐረብ ወንድማማች መሆናቸውን ለማስረዳት የጠቀሰው ዘፀ.16:12፣የሚለው እሱ እንደ ጠቀሰው ሳይሆን "ከወንድሞቹ መካከል በጠብ(በአምባጓሮ) ወንድሞቹን ለማሳፈር ይኖራል ነው።በዕብራይስጥ በግሪክ በዐረብ ትርጉም ተመልከት። ከእስማኤል ዘር ጦርነትና አምባጓሮ እንጂ ሰላም አልተነገረም። ወንድሞቹ የተባሉትም እንደሱ ከገረድ የተወለዱ ዲቃሎች ስለሆኑ ለመጻጻሚያ ትንንሽ ነገር እየተሰጡ ከይሥሐቅ ጋራ እንዳይወረሱ የተባረሩ ናቸው። እነሱ ከተባረሩ በኋላ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚወለድበት ይሥሐቅ ተመርጧል።

(ዘፀ.25:5)አብርሃምም የነበረውን ሁሉ ለይሥሐቅ ሰጠው።የአብርሃም ልጆች ለዕቁባቶቹ ልጆች አብርሃም ስጦታን ሰጣቸው።እርሱም ገና በሕይወቱ ሳለ ከልጁ ከይሥሐቅ ለይቶ ወደ ፀሐይ መውጫ ወደ ምሥራቅ ሀገር ሰደዳቸው። ይኸውም ሣራ እንደጠየቀችው ከረድኤቱ ተሰፋ እንዳይካፈሉ ነው። ስለዚህ ባልንጀሮቹ ዲቃሎቹ የኬጡራ ልጆች እንጂ ያዕቆባውያን እስራኤል አይደሉም።

17. ቃሌንም በአፉ አደርጋለሁ፣

ይህማ እንዲያውም ከሙሴ ይልቅ ለክርስቶስ ይስማማል። አያ ዲዳት ለምን ብትል? ሙሴ ነቢይ ሲሆን፣ኢየሱስ ክርስቶስ ግን ራሱ ቃለ እግዚአብሔር ነው። እሱም ራሱ አባቴ ያዘዘኝን፣አባቴ የነገረኝን፣እንደ አባቴ ፈቃድ እያለ ሲያስተምር ኑሯል።በዚህም ሥጋ የለበሰ የመለኮት ልጅ መሆኑን አስተምሯል።

(ዮሐ.7:17)አሁንም በበዓሉ እኩሌታ ኢየሱስ ወደ መቅደስ ወጥቶ ያስተምር ነበር። አይሁድም፣ይህ ሰው ሳይማር፣መጻሕፍትን እንዴት ያውቃል? ብለው ይደነቁ ነበር። ስለዚህ ኢየሱስ መለሰ እንዲህም አላቸው፣ትምህርቴስ ከላከኝ ነው እንጂ ከኔ አይደለም፣ፈቃዱን ሊያደርግ የሚወድ ቢኖር እርሱ ይህ ትምህርት ከኔ ወይም ከእግዚአብሔር ለይቶ ያውቃል። (8:26)የላከኝ እውነተኛ ነው፣እኔም ከእሱ የሰማሁትን ይህን ለዓለም እናገራለሁ አላቸው።

(12:49-50)እኔ ከራሴ አልተናገርሁምና ነገር ግን የላከኝ አብ እርሱ የምለውን የምናገረውንም ትእዛዝ ሰጠኝ። ትእዛዙም የዘለዓለም ሕይወት እንደሆነች አውቃለሁ። ስለዚህ እኔ የምናገረውን አብ እንደነገረኝ እንዲሁ እናገራለሁ።

እነዚህን የመሳሰሉ ብዙ ጥቅሶች አሉ። ክርስቶስ ሊቀ ነቢያትና ሊቀ ሐዋርያት የሚባለውም በዚህ ምክንያት ነው። ሙሴም ለክርስቶስ ንኡስ ምሳሌ እንጂ ፅሩይ (አኃ) ምሳሌ አይደለም።

18. ሙሴ ከሰው ተለይቶ አርባ ቀን ጹሞ ዐሠርቱን ቃላት (ትእዛዛት) በጽላት አጽፎ እንደ ተቀበለ ቃለ እግዚአብሔር ወልድም ከአባቱ ጋራ በመለኮት እምቅድመ ዓለም ሲኖር ኑሮ አሁን ድኅረ ዓለም በእኛ ጊዜ ሥጋ ለብሶ፣በትስብእቱ ኢየሱስ ክርስቶስ ተብሎ ተሰይሞ ስድስቱን ቃላተ ወንጌል (ትእዛዛት) አስተምሯል።

ይህ ሁሉ መመሳሰል እያለ፣እያ አሕመድ ዲዳት ግን ቄሱን ጭጭ አደረግሁት እያለ ይደነፋል። በዚህ ጊዜ፣ከዚህ ላይ አስተዋይ አንባቢ ሁሉ፣አሕመድ ዲዳት እንደ ልግዱ ዋሽቷል፣ወይም ቄሱ ያልተግረ ነው ይላል።

ስለሙሴና ክርስቶስ መመሳሰል እስከዚህ ያየነው ያብቃንና መመሳሰል ለመመሳሰል እንዲዛመድ ከሌላው የስልምና ሐተታ በፊት ስለ ሙሴና መሐመድ አለመመሳሰል ደግሞ ከዚህ አያይዘን እንተጥላለን።

ምዕራፍ 11፤

ሙሴና መሐመድ አይመሳሰሉም።

አያ ዲዳት ከወገኖችህ ልብ አድርገህ ስማ፣ሙሴና መሐመድ በምንም ነገር አይመሳሰሉም፤አንድ ነገድም አይደሉም፤እንዴታ?ትል እንደሆነ የሚከተሉትን ምክንያቶች አንብ፤

1. በዘር፣ከዚህ በፊት እንዳየነው፣ሙሴ እስራኤላዊ ሲሆን መሐመድ እስማኤላዊ ዐረብ ነው። እስራኤላዊ የሚባል የያቆብ ዘር ብቻ ነው፤(ዘፍ.35:9-) ያቆብ ከሚሶጳጣምያ በተመለሰ ጊዜ እግዚአብሔር "ዳግመኛ ተገለጠለትና ባረከው። ደግሞም ስምህ ያዕቆብ ነው፣ ከእግዲህ ወዲህ ግን እስራኤል ትባላለህ እንጂ ያዕቅብ ተብለህ አትጠራም "እስራኤል"ብሎ ጠራው————።

ሙሴም ከወንድሞችህ መሃል ያላቸው ግብጽ ወርደው ተባዝተው፣ በሙሴ መሪነት ከግብጽ የወጡቱን የያዕቆብን የልጅ ልጆች እስራኤላውያን ነው እንጂ፣ከእነሱ ውጭ ወንድሞታችሁ ሊል በምንም ዐይነት አይችልም። ከዚያ ውጭ ያለውንም ጠላትህን ጥላ ወዳጅህ ውደድ ብሎ ሚና ለይቶ ተናግሯል። የእስራኤል አውራ ጠላትም ዐረብ እንደሆነ የዘመናችን ታሪክ ይመስክራል። ትንቢቱም የተነገረ ለይሥሐቅ ለያዕቆብ ዘር ነው። እስማኤል ዲቃላ ነው፤ያገባውም የአብርሃምን ነገድ ስላልሆነ የተስፋው ትንቢት ተከፋይ አይደለም፣ ዘሩም በተከታታይ በአብርሃም፣በይሥሐቅ አልተቆጠረም። በዲቃላነቱም እንደቄጡሩራ ልጆች ከይሥሐቅ ጋራ እንዳይወርስ ተሰጂል።

2. ይሥሐቅ የእመቤቲቱ የሣራ በሕግ የተገባችዋ ምሽት፣እስማኤል ግን አቢሜሌክ የለጣት የሣራ ባሪያ የአገር ልጅ ነው። አጋር የሣራ እንጂ የአብርሃም ባሪያም አይደለችም። በዘመኑ ሥርዓት ወንድ ዘር መቶካት ሰላለበት ሣራ ስትመክን ጊዜ ከባሪያዪ ውለድ ብላ ሰጠችው እንጂ አብርሃም ያለ ሣራ ፍቃድ የወለደባት አይደለችም።

(ዘፍ.16:1-፤) ሦራይ ግን የአብርሃም ምሽት ልጅ አልወለደችም ነበር። ስሟን አጋር የሚሏት የምስር ባሪያ ነበረቻት። ሦራይ (ሳራይ) አብርሃምን አለችው። እነሆ!እግዚአብሔር እንዳልወልድ ከለከለኝ፣ወደ ባሪያዬ ግባ፣ምን አልባት ከእርስዋ ልጆች አገኝ እንደሆነ፣አብርሃምም ለሳራይ ነገር እሽ አለ። አብርሃም በከነዓን ምድር ዐሥር ዓመት ከተቀመጠ በኋላ፣ሳራይ የአብርሃም ምሽት የምስረቱን አጋርን ባሪያዋን ወሰዳ ለአብርሃም ምሽት ትሆነው ዘንድ ሰጠችው። እሱም ከአጋር ደረሰ፣አረገዘችም። እንዳረገዘችም በአየች ጊዜ እመቤቷን አቃለለች። ሦራም አብርሃምን አለችው፣እኔ ካንተ እበደላለሁ። እኔ ባሪያዬን ላንተ ለብብትህ ሰጠሁህ፣እንዳረገዘችም ባየች ጊዜ እኔን አቃለለችኝ፣እግዚአብሔር በእኔና ባንተ መካከል ይፍረድ፣አብርሃምም

ሦራይን አላት፣እነሆ ባሪያሽ በእጅሽ ናት እንደወደድሽ አድርጊያት። ሦራይም መከራ አሳያቻት አጋርም ከፊቷ ኮበለለች። (ምዕራፍን ጨርሶ ያነቧል) የመሐመድ አባት አስማኤል የዚች ልጅ ነው።

3. የተሰፋ ልጅ አይደለም፤አስማኤል የተወለደው ግንኙቸውም ሰው በሚወለድበት በግብረ ወሲብ እንጂ እንደነ ዮሐንስ፣ ክርስቶስ በቃል ኪዳንና በትንቢት አይደለም። ለዚህ ግን ከዚህ በፊት የተጻፈውን (ዘፍ.14:15-21)ን ይመለከቷል። መሐመድማ እንዲያውም በሁለት ወጣቶች የወሲብ ፈቃድ መጣ እንጂ ከመጥፎ በቀር በጥሩ ትንቢት ይመጣል ተብሎ አልተነገረለትም።

4. በአስተዳደግ፤ሙሴ ከፈርዖን ቤት ሰላደገ፣አሰተዳደር፣የሰው ልጅን እኩልነት ግጥም አድርጎ ያውቃል፣መሐመድ ግን መጀመሪያም ጥሻ ጠባቂ በኋላም የነጋዴ ጎረደማን በመሆኑ ያደገበት የኖረበት በጀኔራ ንነቱምጊዜ እየሳበው፣ሴትን የወንድ ታናሽ አድርጎ ጽፏል፤ አዝዘዋል ወንዱን በምሽቱ ላይ ያለመጠን አሠልጥኗል፣በውርስ ጊዜ ደግሞ ለወንድ ልጅ ዕጥፍ፣ለሴት ልጅ ግን ሚሶ አዝዘዋል፤ (ሱራህ:4:11) ከዚህም በላይ ሱራህ 4ን በሞላ ያነበበ የመሐመድን የሰው ልጅ መብት በሰፊው ሊረዳ ይችላል፣ምንነቱንም ያረጋግጣል።

5. በአዮነት(በልምድ) ሙሴ ከግብጽ ቤተ መንግሥት፣ከፈርዖን ቤት ብዙ ነገር አይቷል። ለመሐመድ ግን ሕዝብ የመምራትና የሕዝብ ማስታደር ዕድል በልምድ አላጋጠመውም።

6. በትምህርት፣ሙሴ በመላ የግብጻውያንን ጥበብና የወገኖቹን የዕብራውያን ቋንቋና ዕውቀት ግጥም አድርጎ አጥንቷል፣መሐመድ ግን ግመል ከመንዳት በቀር ምንም አያውቅ ነበር። በዚህ ብቻ እንኳ ሙሴ መሐመድን እንደኔ ያለ ሊለው አይችልም።

7. <u>በጋብቻ፣በሕገ አውሰቦ፣</u> በክርስቶስ ንጽጽር ጊዜ እንደታየው ሙሴ ያገባ አንዲት ሴት ብቻ፣ያውም በሕግ፣መሐመድ ግን ገንዘብ ከየባት ማንንም ሴት የሚጎትት፣የሰውሩን አናውቅም እኛ፣በይፋ ግን 13 ያገባ ነበር። ሙሴና መሐመድ ቢመሳሰሉ ኑሮ፣እጎቱና ወንድሙ ምሽትህን ፈትተህ ሌላ አግባ ብለው ሲጣሉት በተስማማ ነበር፤መስፍን ነውና፣መሐመድና ተከታዩቹ እንደሚያደርጉት ብዙ ሴቶችም ማግባት ይችል ነበር። ነገር ግን የመሐመድ ተመሳሳይ ስላልሆነ አላደረገውም።

8. ሙሴ እስራኤልን ወደ ምድረ ርስት በእግዚአብሔር ትእዛዝ እየመራ ሲያስገባ በመንገድ አላሳለፈው ያሉትን ወጋ እንጂ እንደ መሐመድ በሃይማኖት ስም ዓለምን እየዞረ አልወረረም። መሣሪያ የሌላቸውን ሕፃናትና ሴቶች አልጨፈጨፈም። በዚህ ጎደኞቹ ጨካኞች አረመኔዎች የጦር መሪዎች(ጀኔራሎች)ሀኒባል፣አውግስጦስ ቄሳር፣

እስከንድር፣ናቡከደነጾር፣ኔሮንወዘተ ናቸው እንጂ ነቢያትስ አይደሉም
9. ሙሴ የእስራኤል መሪ እንጂ ሠራዊቱን የተነሣ ጀኔራል አልነበረም፣አይደለም።
10. ሙሴ እስራኤልን ከግብጽ ባርነት አውጥቶ እግዚአብሔር በተስፋ ወደ ሰጣቸው ሀገር ወደ ከንዓን መርቷልእበዚህ ተቃራኒ መሐመድ ግን በሁሪያ ያሉትን እስራኤልን (አይሁድን) ከክርስቲያን ጋራ (የመጽፍ ሰዎች) አጥፋቷል፣በጦር ኀይል አጥፍታለ፣ ባሪያ አድርጓል።
11. ሙሴ ከፈጣሪው ጋራ ተነጋግሮ ሲመለስ በገጹ ብርሃን ተሥሉበት ነበር፤ (ዘፀ.34:29-35) እንዲሁም ሆነ ሙሴ ከተራራ በወረደ ጊዜ ሁለቱ የምስክር ጽላቶች በሙሴ እጅ ነበሩ። ሙሴም ከተራራው በወረደ ጊዜ እግዚአብሔር ከእርሱ ጋራ ስለተነጋገረ ፊቱ እንዳንጸባረቀ አላወቀም ነበር። አሮንና የእስራኤል ልጆችም ሁሉ ሙሴን ባዩ ጊዜ፣እነሆ ፊቱ እንዳ-ባረቀ፣ወደ እሱም ይቀርቡ ዘንድ ፈሩ። ሙሴም ጠራቸው፣አሮንም የማኅበሩ አለቆችም ሁሉ ወደ እርሱ ተመለሱ ሙሴም ተናገራቸው። ከዚያም በኋላ የእስራኤል ልጆች ሁሉ ቀረቡ እግዚአብሔርም በሲና ተራራ የተናገረውን ሁሉ አዘዛቸው። ሙሴም ለእነርሱ ተናግሮ ከጨረሰ በኋላ በፊቱ መሸፈኛ አደረገ። ወንጌሉን (ሚቴ.17:1-8፤ማር. 9:2 ፣ሉቃ.9:28-34)ዕይ። በዚህ ተነጻጻሪ መሐመድ ግን ራእይ አየሁ ብሎ፣ብርድ እንደያዘው ሰው ሲንቀጠቀጥ ከርሟል። (መጽሐፍ ቅዱስ ስለ መሐመድ፣ገጽ 14 አንቀጽ ሁለትን ዕይ።) በዚህም የሚስበው ጋኔን ያጠናፈረው፣ዛር ያስጎራው፣ ባሪያ የጣለው ርኩስ መነፈስ ያሳበደው በሽተኛ ሰው መሆኑ ነው።
12.ሙሴ ከእስራኤል ሕዝብ የተለየ ሀብትና ድልብ አልነበረውም፣ መሐመድ ግን ጀኔራል ሰለ ነበረ ለሀብቱ፣ለገንዘቡ፣ለድልቡ፣ለጥሪቱ፣ ለወርቁ ቁጥር ወይም መስፈርት አልነበረውም።
13. መሐመድ የሴትንና የወንድን መብት ሲሠራ ለጦርነት የሚከተሉት ወንዶች እንዲቀበሉት አድርጎ ነው፤ሙሴ ግን እንዲህ አይደለም።
14. <u>በጋብቻ፣</u> በአውስቦ ሙሴና ክርስቶስ ይመሳሰላሉ በሚለው ርእስ እንዳየነው አውስቦ በሙሴም ሆነ በክርስቶስ ክቡር ነው፣በመሐመድ ግን ወንድን እንደ እንሰሳ በእንስቷ ላይ የሚያሠለጥን ሕግ የለሽ ልት ነው። ወድ ምሽቱን እንደ አካሉ ስለ፣ግያያት የቤተ ሰብ ኀላፊነት የለውም፣እይሰግውም፣ሴቷም የእኩልነት መብት ስለ ሌላት ጋብቻ በመሐመድ ሕግ ሥሪያ ነው። ስለዚህ እንደ ሙሴ የጋብቻ ሥራ ሠራ ማለት አይቻልም። ኢትዮጵያውያን ክርስቲያኖችም የሚያመንዝሩ እነሱን ስላሞኙንና አረግውያንን ተከትለው ነው።

15. በሞትና በመቃብር፣ሙሴ የተተበረበትን እስከዛሬ የሚያውቅ የለም፣መሐድ ግን እንደ ተራ ሰው ታሞ ተፈራግጦ፣አጣጥሮ ነው የሞተ።
(ዘፀ.34:1-6) ሙሴም ለሞዓብ በኢያሪኮ ፊት ለፊት ወደ አለው ወደ ናባው ተራራ ወደ ፈስጋ ራስ ሚዳ ወጣ፤እግዚአብሔርም እስከ ዳን ድረስ ያለውን የገለዓድን፣ምድር የንፍታሌንም ምድር ሁሉ፣የኤፍራ ምንና የምናሴንም ምድር እስከ ምዕራብም ባሕር ድረስ ያለውን የይሁዳን ምድር ሁሉ፣ደቡቡንም፣ እስከ ዞዓር ድረስ ያለውንም፣ የዘንባባ ዛፎች ያሉበትን ከተማ የኢያሪኮን ሸለቆ ሚዳ አሳየው። እግዚአብሔርም ለዘርህ እሰጣለሁ ብዬ ለአብርሃም ለይስሐቅ ለያዕቆብም (ከዚህ ላይ እስማኤል የለም) የማልሁላቸው ምድር ይህች ናት። በዐይንህ እንድታያት አደረግሁህ፣ነገር ግን ወደዚያች አትሻገርም አለው። የእግዚአብሔር ባሪያ ሙሴም እንደ እግዚአብሔር ቃል በዚያ በሞዓብ ምድር ሞተ። በቤተ ፌላርም ፊት ለፊት፣በሞዓብ ምድር በሸለቆው ውስጥ ተቀበረ። እስከ ዛሬም ድረስ መቃብሩን ማንም አላወቀም።
16. መሐመድ እንደሞተ ቀረ፤ተነሥቷል የሚል ተረት ቢኖርም የባልቶት ተረት እንጂ በቁርአን ውስጥ ሰለሌላ ከመጽሐፈ ባልቴትነት ከልጆች ተረት አያልፍም፣ ሙሴ ግን በደብረ ታቦር ከኤልያስ ጋራ መጥቶ የጌታን ብርሃነ መለኮት አክብራል። ከኤልያስም ጋራ ሰለ መጣ እንደ ኤልያስ ሕያው ነው ለማለት ያስቻለ። (ማቴ.17:1-8) በስድስት ቀን በኋላ፣ኢየሱስ ጴጥሮስንና ያዕቆብን ወንድሙንም ዮሐንስን ይዞ ወደ ረጅም ተራራ ብቻቸውን አወጣቸው። በፊታቸውም ተለወጠ ፊቱም እንደ ፀሓይ በራ፣ልብሱም እንደ ብርሃን ነጭ ሆነ። እነሆም ሙሴና ኤልያስ ከርሱ ጋራ ሲነጋገሩ ታዩአቸው። ጴጥሮስም መልሶ" ኢየሱስን፣ጌታ ሆይ! በዚህ መሆን ለእኛ መልካም ነው ብትፈቅድስ፣ በዚህ ሦስት ዳስ፣አንዱን ላንተ፣አንዱን ለሙሴ፣አንዱንም ለኤልያስ እንሥራ" አለ። እሱም እየተናገረ ሳለ፣እነሆ! ብሩህ ደመና ጋረዳቸው፣ እነሆም ከደመናው "በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው፣ እርሱን ስሙት" የሚል ድምፅ መጣ። ደቀ መዛሙርቱም ሰምተው በፊታቸው ወደቁ። እጅግም ፈርተው ነበር። ኢየሱስም ቀርቦ ዳሰሳቸው፣ "ተነሡ አትፍሩም" አላቸው። ዐይናቸውንም አቅንተው ቢያዩ ከኢየሱስ በቀር ማንንም አላዩም። (ማር.9:2-8 ፤ሉቃ.9:28-36)
ይህ ሁሉ ልዩነት እያለ ሙሴንና መሐመድን ማመሳሰል ፀሐይ አሙጣ ድርቅናና ውሸት ነው።
ከዚህም በላይ ሰለ ክርስቶስ የተናገረ መሲሕ ሙሴ ብቻ ስላልሆነ ትንቢቶቹ በቅደም ተከተል እንዴት እንደተፈጸሙ ለማወቅ ምዕራፍ 7ን ያንቧል።

ምዕራፍ 12፤

ክርስቶስ ከእሱ በኋላ ለሚመጡ ሐሰውተ ነቢያት፤

ይህ ርእስ ክርስቶስ ከእሱ በኋላ ነቢይ ነኝ እያሉ ለሚመጡ ውሽታም ሰዎች ቢባል ይቀና ነበር። ግን ሐስውተ ነቢያት፣ (ነቢያትን የሚያስተባብሉ)ሐሳውያን ነቢያት፣ሐሳዊ፣ሐሳዊ መሲሕንና የመሳስሉት ቃላትም የተለመዱ እስሆነ ከተለመደና እኛም ስሜቱን ካሽጋገረ ብለን፣ውሽታም ነቢያት እያልነ ጽፈናል።

አያ አሕመድ ዲዳት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለ ክርስቶስ የተነገረውን ትንቢት ሁሉ አጣሞ ተርጉሞ ለመሐመድ ሰጥቶ ይህም ይህም ለመሐመድ ነው የተነገረ ይላል። ይህ ግን እውነት እንዳልሆነ በአለፉት ምዕራፎች አሰረድተናል። ትንቢት ሁሉ ዳንኤል እንደተናገረው በሱባኤው ክርስቶስ በመጣበት ዘመን አልፏል።

(ዳን.9:25)ይህን ልብ ብለህ አስተውል፣ኢየሩሳሌም እንድትታደስ ትእዛዝ ከወጣበት ጊዜ እንሥቶ መሲሕ እስከሚመጣበት ድረስ ሰባት ጊዜ ሰባት ዓመታት ያልፋሉ፤ኢየሩሳሌም ትታደሳለች፤መንገዶችና ምሽጎች ይሠሩላታል። ሰባት ጊዜ ሰልሳ ሁለት ዓመታትም ጸንታ ትቆያለች፤ይሁን እንጂ ይህ ሁሉ የመከራ ዘመን ይሆናል። ያም ጊዜ ሲፈጸም መሲሕ ይገደላል፤ከተማዋና ቤተ መቅደሱ አንድ ታላቅ መሪ በሚያዘምተው ሠራዊት ይደመሰሳሉ። መጨረሻም ጊዜ እንደጎርፍ በድንገት ይመጣል፣እግዚአብሔር ያዘጋጀውም ጥፋት ይከተላል። ያም መሪ ከብዙ ሕዝቦች ጋር እስከ ሰባት ዓመት ድረስ በጠበቀ ሁኔታ ቃል ኪዳን ይገባል። የሰባቱ ዓመት እኩሌታ ሲያልፍ መሥዋዕትና ቁርባን ማቅረብን ይከለክላል፤በቤተ መቅደሱም ግዕከላዊ ስፍራ ላይ አጸያፊ የሆነ የጥፋት ርኩሰት እንዲፈጸምበት ይደረጋል፤ይህም የሚሆነው እግዚአብሔር በወሰነው መሠረት እስከሚወገድበት ጊዜ ነው።

ይህ ትንቢት ቃል ለቃል ተፈጽሟል፤ኢየሩሳሌም ታድሳለች፣በተባለው ዘመን መሲሕ ኢየሱስ (ክርስቶስ)ተገሏል፣እሱ በሞተ በሰባኛው ዓመት ደግሞ በሮም ጀነራል በቲቶ (ጥጦስ) መሪነት የታደሰችው ኢየሩሳሌም ተመዝብራለች፣ፈርሳለች፣ተወራለች፤ንዋያት ቅድሳትም ሮም ወርደዋል መሥዋዕትም ከዚያ ጊዜ ጀምሮ ቁሟል። ከዚያ በኋላ ሐሳዊ መሲሕ (ወይም ውሽታም ነቢይ) እንጂ ደግ ነቢይ እንደግይመጣ ነቢያትም ሐዋርያትም በግልጥ ተናግረዋልና አልመጣም አይመጣምም።

የሐሳውያን ነቢያትን መምጣት ክርስቶስና ሐዋርያት በግልጥ ተናግረዋል። ይልቁንም የሁለቱን፣አንዱ ከዚህ በፊት መጥቶ ሥላሴን አስክዶ፣ክርስቶስን አሰተባብሎ ብዙ ሕዝብ አጥፍቶ አልፏል፣

ሁለተኛው ደግሞ በክርስቶስ ዳግም ምጽአት ዋዜማ ይመጣል እይተባለ ይጠበቃል።

እንዲህ ከሆነ ለምን ክርስቶስና ሐዋርያት ከእሱ በኋላ የሚመጡትን መስሕታን ሐሰውተ መሲሕ በግልጥ ስም ጠርተው፣አንገት ቆጠርው አልተናገሩም? ለሚል ጠያቂ መልሱ ቀላል ነው፤እንኪንስ ወልደ እግዚአብሔር ክርስቶስና ሐዋርያት ይቅርና ከሱ በፊት የተነሡ ነቢያት ስም እየጠሩ ተናግረዋል። ሃማኖት የሚያጠና፣ሕዝብ የሚረዳ ደግ ሰው የሆነ እንደሆነ በዚያ ስም ለመጠራት ብዙ ይጓጓል፤በዚህ ተቃራኒ ሃይማኖት ያስክዳል እንደነጅስካንና ሌሎች አረማውያን የሆነ እንደሆነ ግን በክፋ ስም የሚጠራ የለም።

ለምሳሌ ኢሳይያስ የቂሮስን መምጣት የኢየሩሳሌምን መታደስ ከሦስት መቶ ዘመን በፊት ስሙን ጠርቶ ተናግሯል፤ ኤርምያስም የናቡከደነጸርን መምጣት መላለሶ ተንብዮአል።

(ኢሳ.44:28)ቂሮስን ሕዝቤን የምታስተዳድርልኝ ዕቅዴን ሁሉ የምተፈጽም፣ኢየሩሳሌም እንድትሠራና የቤተ መቅደስም መሠረት እንዲጣል የምታደርግልኝ አንተ ነህ እለዋለሁ።

እንኪንስ እነሱና በሀገራችንም አንዳንድ ባሕታውያን የተናገሩትን ይዘው መሳፍንቱ ስማቸውን ይለውጣሉ፣ለምሳሌ ዐፄ ቴዎድሮስ ከከሣ ቲዎድሮስ፣ዐፄ ዮሐንስ ከከሣ ወደ ዮሐንስ፣ጎይለ ሥላሴ ከተፈሪ ወደ ኀሥ፣ደጃች ሥዩም ወደ ራስ ጎይሉ፣ጎይለ ኢየሱስ በዚህ ዐይነት ስማቸውን የሚለወጡ ብዙዎች ስለሆኑ ነው እንጂ ስሙን መጥራት ቸግሮ አይደለም።

ስለዚህ እኛም ስም መጥራቱን ትተን ክክርስቶስ በኋላ ስለ ሚመጡት ውሸታም ነቢያት የተጻፈውን በደፈናው እንጽፋለን፤አንብቦ እነማን እንደሆኑ መረዳቱን፣መገመቱን ለአስተዋይ አንባቢ ትተን። (ማቴ.24) ኢየሱስ ከመቅደስ ወጥቶ ሲሄድ ደቀ መዛሙርቱ የቤተ መቅደሱን ሕንፃ ሊያሳዩት ወደ እሱ ቀረቡ። እርሱ ግን "ይህን ሁሉ ሕንፃ ታያላችሁን? በእውነት እላችኋለሁ ደንጊያ በደንጊያ ላይ ተነባብሮ ሳይፈርስ የሚቀር የለም" አላቸው። (ከዚህ ቀጥሎ በጠቅላላ ስለ ዓለም (ዘመን) ተንትኖ ነግሯቸዋል)። ኢየሱስ በደብረ ዘይት ተራራ ተቀምጦ ሳለ ደቀ መዛሙርቱ ብቻቸውን ወደ እርሱ ቀርበው፣" ይህ ሁሉ ነገር የሚሆነው መቼ ነው? የመምጫህና የዓለም መጨረሻስ ምልክቱ ምንድን ነው?" ሲሉ ጠየቁት። ኢየሱስም እንዲህ ሲል መለሰላቸው፣ማንም ሰው እንዳያስታችሁ ተጠንቀቁ፣ምክንያቱም ብዙዎች እኔ መሲሕ ነኝ፣እያሉ በስሜ ይመጣሉ፣ብዙዎችንም ያስታሉ፤የጦርነት ድምፅና የጦርነት ወሬ ትሰማላችሁ፤ይህ ሁሉ መሆን ስላለበት አትደንግጡ፣—በዚያን ጊዜ ሰዎች ለመከራ አሳልፈው ይሰጧችኋል፣ ይገድሏችኋል። በስሜም ምክንያት በሕዝቦች ሁሉ ዘንድ የተጣላችሁ ትሆናላችሁ፤በዚ

በዚያን ጊዜ ብዙዎች ሃይማኖታቸውን በመካድ ይሰናከላሉ፣እንዱ ሊላውን አሳልፎ ይሰጣል፣ሰዎችም እርስ በርሳቸው ይጣላሉ፣ብዙዎች ሐሰተኞች ነቢያት ይነሣሉ፤ብዙዎችንም ያስታሉ——፤"በዚያን ጊዜ እነሆ! መሲሕ ከዚህ አለ" ቢሏችሁ አትመኑ፤ምክንያቱም ሐሰተኞች መሲሖችና ሐሰተኞች ነቢያት ይነሣሉ፤እነሱ ቢቻላቸውስ የእግዚአብሔርን ምርጦች እንኳ ለማሳሳት ታላላቅ ተአምራትና ድንቅ ነገሮችን ያሳያሉ። እንግዲህ ይህን ሁሉ አስቀድሜ ነግሬአችኋለሁ፤ስለዚህ እነሆ! በበረሃ አለ ቢሏችሁ አትሂዱ፣እነሆ! በስውር ቦታ አለ ቢሏችሁም አትመኑ።——፤የዚህን ጥቅስ ተመሳሳይ(ማር.13:3-13፤ሉቃ.21:7-19) ያነቧል።

<u>ስለ ሐሳውያን ነቢያት የክርስቶስ ተከታዮች ሐዋርያትስ ምን ብለዋል?</u>

(1ዮሐ.2:18)ልጆቼ ሆይ! ይህ የመጨረሻው ሰዓት ነው፣ "የክርስቶስ ተቃዋሚ ይመጣል" ሲባል ሰምታችኋል፣እነሆ! አሁን እንኳ ብዙ የክርስቶስ ተቃዋሚዎች ተነሥተዋል። በዚህም ምክንያት የመጨረሻው መሆኑን እናውቃለን።——፤

(4:1-3) ልጆቼ ሆይ! በዓለም ላይ ብዙ ሐሰተኞች ነቢያት ስለተነሡ መንፈስን ሁሉ አትመኑ፤ይልቅስ መንፈሶች ከእግዚአብሔር መሆናቸውንና አለመሆናቸውን መርምሩ፤የእግዚአብሔርን መንፈስ ለይታችሁ የምታውቁት እነሆ!በዚህ ነው፣ኢየሱስ ሰው ሆኖ በሥጋ መገለጡን የማያምን መንፈስ ሁሉ የእግዚአብሔር መንፈስ አይደለም፤ይህም መንፈስ ይመጣል ሲባል የሰማችሁት የክርስቶስ ተቃዋሚ መንፈስ ነው።——፤(1ጢሞ.1-2) መንፈስ ግን በግልጥ እንዲህ ይላል፤በኋላኛው ዘመን አንዳንድ ሰዎች አሳሳች መናፍስትንና የአጋንንትን ትምህርት በመከተል ሃይማኖተን ይክዳሉ።——፤

(2ጢሞ.3) በመጨረሻ ቀኖች የሚያስጨንቅ ጊዜ እንደሚመጣ ዕወቅ፣ ሰዎች ራሳቸውን የሚወድዱ፣ለገንዘብ የሚስገበገቡ፣ትምክሕተኞች፣ ትዕቢተኞች፣ተሳዳቢዎች፣ለወላጆቻቸው የማይታዘዙ፣ውለታ ቢሶች፣ ሃይማኖተ ቢሶች፣ፍቅር የሌላቸው፣ከሰዎች ጋራ በምንም የማይስማሙ የሰው ሰም የሚያጠፉ፣ራሳቸውን የማይቆጣጠሩ፣ጨካኞች፣መልካም የሆነውን ነገር የሚጠሉ፣ከዳተኞች ጥንቃቄ የሌላቸው፣በትዕቢት የተነፉ እግዚአብሔርን ከመውደድ ይልቅ ሥጋዊ ደስታን የሚወዱ ይሆናሉ፤እንዲሁም ሃይማኖት ያላቸው ይመስላሉ፤ነገር ግን የሃይማኖትን ኀይል ይክዳሉ። ከእነዚህ ሰዎች ራቅ።——።

ምዕራፍ 13፣

ከክርስቶስ በኋላ ነቢይ የለም፣

የብሉይና የሐዲስ ጉልላት(ፒራሚድ)ክርስቶስ ነው። ነቢያት የክርስቶስ ን መምጣት ከሺ ዘመን በፊት አስቀድመው በትንቢት እየተናገሩ መንገዱን ጠርገዋል። ሐዋርያት ደግሞ የተነገረውን ትንቢት ሁሉ ጨርሰ፣ዓለምን አድኖ በአባቱ ቀኝ በክብር ተቀምጧል እያሉ ዓለምን ዙረው አስተምረዋል፣ሰብከዋል።ትንቢት የተነገረለት፣ሱባኤ የተቆጠረ ለት፣ሰው የሆነ አምላክ፣ሊቀ ካህናት፣ንጉሠ ነገሥት፣ሊቀ ሰማዕት፣ የእግዚአብሔር ልጅ ክርስቶስ መሆኑን በተጨባጭ ለማስረዳት ይህ ምዕራፍ ተዘጋጅቷል።

ከሁሉም ሁሉን ይወቅ ምዕራፍ 20 ከክርስቶስ በኋላ ነቢይ የለም በሚል ርእስ በአጭሩ በደረናው፣ስም ሳንጠቅስ ጽፈን ነበር፤አሁን ግን ስላሞች ራሳቸው ድምበር ጥሰው፣አጉራ ዘለው ክርስቶስ አምላክ አይደለም፤አምላክም ልክ እንደ ሰባልየስ አንድ ገጽ እንጂ ሦስት ገጽ አይደለም፤እያሉ የመሳለቂያ ክታባት ስለበተኑ፣አንበውት ባልገባቸው በራሳቸው ቁርአንና በቅዱሳት መጻሕፍት ለመርታት ይህ ጥናት በሰፊው ቀረበ። ከሰልምና በቀር ለሌላው የሃይማኖት ጥያቄ ግን ሁለቱን መጻሕፍቱን ማማከር ያሻል።

አልቦ ነቢይ ድኅረ ክርስቶስ፣ የትንቢት ሁሉ መፈጸሚያ ክርስቶስ ነው።

<u>የነቢይ መግለጫ፣</u> የነቢያት ትርጉም የመጣው ነበየ፣ ተነበየ ካለው ግሥ ነው፣ይኸውም በዕብራይስጥ አንድ ሰው ስለ ሦስተኛ ሰው ተናገረ ማለት ነበር፣እንደ ጠበቃ፣ስለዚህ እስራኤል ባጠፉ ቁጥር ነቢያት እየተነሡ በእግዚአብሔር ስም ይገሥጹ ጀመር። ሕዝቡም አልሰማ ሲል ጊዜ እግዚአብሔር ይቀጣል ሆነ፣በኋላ ጥቂት በጥቂት አስተዋይ ሰዎች ሲገሥጹ፣እግዚአብሔርም ሲቀጣ፣ ትንቢት፣ አስቀድሞ መናገርን ያሳይ ጀመረ። (በዚህ ትርጉም መሐመድ ነቢይ አይደለም፣አንዳንዴ ከመጽሐፈ ባልቴትና ተረት በቀር በቁርአን ተናግሮት የተፈጸመ ነገር የለምና።) በኋላ እየመረጠ ለሕዝቤ እንዲህ በል እያለ እግዚአብሔር ሲያዝዝ፣ነቢይም ሲላክ፣ ትንቢትም ይደርስ ይፈጸማል ሆነ፣ስለዚህ አስቀድሞ የተናገረ ሁሉ ነቢይ ይባል ጀመር። በዚህ ትርጉም ከነቢያተ እስራኤል ብዙዎች ስለ ክርስቶስ መምጣት ተናግረዋልኤጌታም ሐዋርያትም ስለ ሐሳዊ መሳሕ በሰፊው ተናግረዋ ልኤእሱም የክርስትና ጠላት ከነተከታዮቹ መሆኑ ነው። ነቢያትም እንደ ሁኔታቸው ልዩ ልዩ ስም አሏቸው።

ከዚህ የምናየው ግን ትልቁን ሊቀ ነቢያት በትስብእቱ ወልደ ግርያምን÷በመለኮቱ ወልደ አምላክ ኢየሱስ ክርስቶስን ነው። ብዙ ፖለቲከኞች ከሃይማኖት ተጠግተው ሰውን ለማታለል፣ነቢይ ነን

ከእግዚአብሔር ተልከናል እያሉ መደዴውን ያታልላሉ፣አታለዋል። ከክርስቶስ በቀር ሌሎች ሁሉ የተቆጠረውን ሱባኤ የተነገረው ትንቢት አልሞሉም፣አላሟሉም።ምክንያቱም ለክርስቶስ የተነገሩትን አላሟሉማ! አያሟሉም። ያ ትንቢት የተነገረለት ነቢይ፣የእግዚአብሔር መልእክተኛ፣ነቢይ፣ ሊቀ ካህናት፣ሊቀ ሰማዕት፣የመከራ ሰው፣ ንጉሠ ነገሥት ወልደ እግዚአብሔር፣ወልደ፣ ዳዊት፣ ወልደ አብርሃም፣ በመለኮቱ ከአባቱ ከእግዚአብሔር አብ ጋራ እኩል፣ጥንት የለሽ ዘለዓለም ሕያው፣በሥጋው (በትስብእቱ) ከኀጢአት በቀር ልክ እንደኛ የሚበላ፣ የሚጠጣ፣የሚደክም፣የሚቀባ፣ የሚከበር፣ የከበረ፣ የተቀባ፣ ከመለኮት ተዋሕዶ በድንግልና የተወለደ ነው። ከክርስቶስ በኋላም በፊትም የመጡት ሰርባቶች (ፖለተክኖች) ግን ምንም አምላክ ልኮናል ቢሉም ሁሉም የተወለዱት በዘርዐ ብእሲ ሲሆን ዘርዓቸው ደግሞ ትንቢት ከተነገረለት ከአብርሃምና ከያዕቆብ ዘር ውጭ ነው። የኢየሱስን (ዒሳን) ክርስቶስነት (መሲሕነት) ነቢይነት የሚቀበል፣ነቢያትን፣መዝሙርን ወንጌልን፣የሚያምን ሁሉ፣እውነተኛ ከሆነ በሌላ ባህል ስላደገ ቶሎ ባይዋጌውም ይህን ሐቅ አስተውሎ መቀበል አለበት። ከሁሉ አስቀድሞ ሙሴ ሊቀ ነቢያት በኦሪት ዘዳግም(18:18-20) እስራኤልን ሲሰናበት እነዲህ ብሏል፤

አምላክህ እግዚአብሔር ከአንተ መካከል ከወገኖችህ እንደኔ ያለ ነቢይ ያስነሣልሃል፣እርሱንም ስማው፣እግዚአብሔር አለኝ፣ የተናገሩት መልካም ነው፣ከወንድሞቻቸው መካከል እንዳንተ ያለ ነቢይ አስነሣላቸዋለሁ፣ቃሌንም በአፉ አደርጋለሁ፣ ያዘዝሁትንም ቃል ሁሉ ይነግራቸዋል በስሜም የሚናገረውን ቃል የማይሰማውን ሰው እኔ እበቀልለታለሁ። ነገር ግን ይናገር ዘንድ ያላዘዝሁትን በስሜ በድፍረት የሚናገር ወይንም በሌላ አማልእክት ስም የሚናገር ነቢይ እሱ ይገደላል። ይህን ጥቅስ አስተውለን ብናየው ክርስቶስ ወይም ትልቁ ነቢይ ከአብርሃም ሐጋዊ ልጅ ከያዕቆብ ዘር እንጂ ከአብርሃም ምሽት ባሪያ ልጆች፣ዲቃሎች ከአጋር ልጅ ኢስማኤል ደግሞም ከቆጥሩ ልጆች እንደማይወለድ ቁልጭ አድርጎ ይናገራል። እንደምን ቢሉ አንደኛ ከወንድሞቻው መካከል ሲል የሚያሳየው የያዕቆብን ልጆች ብቻ ነው። እስራኤል ከያዕቆብ ልጆች ከዐሥራ ሁለቱ ነገደ እስራኤል በቀር የቀረውን ወንድማችን አይሉምና። ከዚህም ሌላ ዐረብና እስራኤል የዘለዓለም ጠላት እንጂ ወንድማማች አይደሉምና። የሚገዳደሉ ጠላት ደመኛ እንጂ ቢዛመድም ወንድማች አይባሉምና። ስለዚህም የሚከተሉትን ጥቅሶች እናቀርባለን።

አብርሃም ይሥሐቅን ባረከ፤ሕግጉም አደገ፣ጡትም ጣለ። አብርሃምም ይሥሐቅን ጡት ባስጣለበት ቀን ግብዣ አደረገ። ሣራም ግብጻዊቱ

አጋር ለአብርሃም የወለደችለትን ልጅ ሲሥቅ አየችው። አብርሃምንም ይህችን ባሪያ ከነልጇ አሳድ፣የዚች ባሪያ ልጅ ከልጄ ከይሥሐቅ ጋራ አይወርስምና አለችው። ይህም ነገር አብርሃምን ስለ ልጅ በጣም አስቸገረው። እግዚአብሔርም አብርሃምን ስለ ባርይህና ስለብላቴናው አትዘን፣ሣራ የምትነግርህን ቃል ሁሉ ስማ፣ በይሥሐቅ ዘርህ ይጠራ ልና አለው።

ስለዚህ በበነጋው ማልዶ ተነሥቶ ባሪያውን አጋርን ከልጅዋ ከእስማኤል ጋራ አባረረ። ሁለተኛውም አልተግናኙም። ለመሥዋዕትም የቀረበው ይሥሐቅ እንጂ ስላሞች እንደሚሉት አስማኤል አይደለም። እስላሞች ራሳቸውን ለማጋነን ብለው የፈጠሩት ስለሆነ ከቅዱሳት መጻሕፍት አይገኝም። በእስራኤልና በዐረቦች መካከልም የደም እንጂ የሃይማኖትና የፍቅር ወንድማማችነት የለም።

ለሁሉም ጥቅሱን እንጨርስ፤

የባሪያይቱን ልጅ ደግሞ ሕዝብ አደርገዋለሁ ዘርህ ነውና፣አብርሃም ም ማልዶ ተነሣ፣እንጀራም ወስዶ አቁማዳ ውሃም ለአጋር በትከሻዋ አሸከማት፣ብላቴናውንም ሰጥቶ አስወጣት። እርሷም ሄደች በቢርሳቤ ሀም ምድረ በዳ ተቅበዘበዘች። ውሃውም ከአቁማዳው አለቀ፤ብላቴናው ንም ከአንድ ቁጥቋጦ በታች ጣለችው፣እስዋም ሄደች ብላቴናው ሲሞት አልየው ብላ፣ቀስት ተወርውሮ የሚደረስበትን ያህል ርቃ፣በአ ንጻሩ ተቀመጠች፤ፊት ለፊትም ተቀመጠች፣ ቃሏንም አሰምታ አለቀሰች። እግዚአብሔርም የብላቴናውን ድምጽ ሰማ። የእግዚአብሔ ርም መልአክ ከሰማይ አጋርን እንዲህ ሲል ጠራት አጋር ሆይ! ምን ሆንሽ? እግዚአብሔር የብላቴናውን ድምጽ ባለበት ሰምቷልና አትፍሪ ተነሽ፣ብላቴናውንም አንሽ፣እጅሽንም በእሱ አንጥኚው፣ትልቅ ሕዝብ አደርገዋለሁና፤እግዚአብሔርም ዐይኗን ከፈተላት፣የውሃ ጉድጓድም ዐየች፣ሂዳም አቁማዳዋን በውሃ ሞላች ብላቴናውንም አጠጣች። እግዚአብሔርም ከብላቴናው ጋራ ነበር። አደገም በምድረ በዳም ተቀመጠ፤እናቱም ከምድረ ግብጽ ሚስት መሰደችለት። (ዘፍ.21:8-21) በዘመኑ በቅዱስ መጽሐፍ የተጻፈው ይህ ነው። ከዚህ በፊትም በይሥሐቅ እንጂ በእስማኤል በኩል እንደ ማይመጣ ጌታ እግዚአብሔ ር ፍርጥ፣እርግጥ አድርጎ ተናግሯል። (ዘፍ.17:15-25) እግዚአብሔ ርም አብርሃምን አለው፣የምሽትህን የሦራን ስም ሦራ ብለህ አትጥራ ስጀዋ ሣራ ይሆናል እንጂ፣እባርካታለሁ፣ደግሞም ከእስዋ ልጅ እሰጥ ሃለሁ። እባርካታለሁ፣ደግሞም ከእስዋ ልጅ እሰጥሃለሁ። እባርካትም አለሁ። የአሕዛብም እናት ትሆናለች፣የአሕዛብ ነገሥታት ከርስዋ ይወጣሉ። አብርሃምም በግንባሩ ወደቀ ሣቀም፣በልቡም አለ፤የመቶ ዓመት ሰው በውኑ ልጅ ይወልዳልን? ዘጠና ዓመት የሆናትም ሣራ

ትወልዳለችን አብርሃምም እግዚአብሔርን አስማኤል በፊትህ ቢኖር በወደድሁ ነበር አለው። እግዚአብሔርም አለ በእውነት ምሽትህ ሣራ ወንድ ልጅን ትወልድልሃለች ስሙንም ይሥሐቅ ብለህ ትጠራዋለህ፤ ከርሱ በኋላ ለዘሩ የዘለዓለም ቃል ኪዳን እነዲሆን ቃል ኪዳኔን ከርሱ ጋር አቆማለሁ ስለ አስማኤልም ሰምቼሃለሁ፣እነሆ ባርኬዋለሁ፣ፍሬአ ማም አደርገዋለሁ፣እጅግም አበዛዋለሁ፤ ዐሥራ ሁለት አለቆችም ይወልዳል፣ታላቅ ሕዝብም እንዲሆን አደርገዋለሁ። ቃል ኪዳኔን ግን በሚመጣው ዓመት በዚሁ ጊዜ ሣራ ከምትወልድልህ ከይሥሐቅ ጋራ አቆማለሁ። አስማኤልን አብርሃም ከቤቱ ካስወጣ በኋላ አስማኤል ወደ አባቱ ቤት አልተመለሰም። ከዚህ በኋላ ሁለቱ ወንድማማቾችም አልታረቁም። ከአብርሃምም ሞት በኋላ እግዚአብሄር ይሥሐቅን ባረከው መረቀውም። (ዘፍ.25:11)

የአብርሃሙ ይሥሐቅን በመባረክ፣አስማኤልን በማባረር ተደመደ መ። ይሥሐቅ ም ያዕቆብን ባረከ፤ይሥሐቅም ስለ ምሽቱ ወደ እግዚአ ብሔር ጸለየ፣መካን ነበረችና፤እግዚአብሔርም ተለመነው። ርብቃም ምሽቱ ፀነሰች፤ልጆቹም በሆዷ ውስጥ ይተጋሉ ነበር። እሷም እንዲህ ከሆነ ይህ ለኔ ምኔ ነው አለች። እግዚአብሔርንም ትጠይቅ ዘንድ ሄደች፣ እግዚአብሔርም አላት፣"ሁለቱ ወገኖች በማሕፀንሽ ናቸው። ሁለቱም ሕዝብ ከሆድሽ ይከፈላሉ፤ሕዝብም ይበረታል ታላቁም ለታናሹ ይገዛል። "ትወልድ ዘንድ ዘመንዋ በደረሰ ጊዜ፣እነሆ በማሕፀ ንዋ መንታ ነበሩ። በፊትም የወጣው ቀይ ነበረ፣ሁለንተናውም ጠጉር ለብሶ ነበር ስሙም ኤሳው ተባለ። ከዚያም በኋላ ወንድሙ መጣ። በእጁም የኤሳውን ተረከዝ ይዞ ነበር፣ስሙም ያዕቆብ ተባለ።(25:21-26)እነዚህም እንደ ይሥሐቅና እስማኤል ለጊዜው ወንድማማቹ፣ለፍጻ ሜው ግን ልጆቻቸው ተለያይተው፣ተቆራርጠው ቀርተዋል። ኤሳውስ እንዲያውም ከአሕዛብ ወገን ሁለት ሴቶች አግብቶ ይሥሐቅንና ርብቃን ሲያሳዝናቸው ኖረ እንጂ አልተመረቀም። (ዘፍ.26:34-35)ይሥ ሐቅም ያዕቆብን ዘርህ ይባረክ፣የአናትህ ልጆች ይስገዱልህ፣የምድር አሕዛብ ይገዙልህ ብሎ መረቀው፣(ዘፍ.27:1-30) ያዕቆብም ይሁዳን ባረከ። ያዕቆብም ዕለተ ሞቱ ደርሶ ዐሥራ ሁለቱን ልጆቹን ሲመርቅ ከእርሱ ዘር ክርስቶስ የሚወለድበትን ይሁዳን እንዲህ ብሎ መረቀው፣ሁሉም በክርስቶስ ደረሰ፣ተፈጸመ። "ይሁዳ ወንድሞችህ አንተን ያመሰግኑሃል፣እጅህ በጠላቶችህ ደንደስ ላይ ነው፤የአባትህ ልጆች በፊትህ ይሰግዱሉ። ይሁዳ የአንበሳ ደቦል ነው፣ልጄ ሆይ! ከደንህ ወጣህ፣እንደ አንበሳ አሽመቅህ፣እንደ ሴት አንበሳ አደባህ፣ያስ ነሣው ዘንድ ግን ይችላል? በተረ መንግሥት//ይሁዳ አይጠፋም፣

የገዥም ዘንግ ከእግሮቹ መካከል፣ገዥ የሆነው እስኪመጣ ድረስ የአሕዛብ መታዘዝም ከእሱ ይሆናል። ውርንጭላውን በወይን ግንድ ያስራል፣የአህያይቱንም ግልገል በወይን ሐረግ፣ልብሱን በወይን ያጥባል፣መጎናጸፊያውንም በወይን ደም፣ዐይኑም ከወይን ይቀላል፣ ጥርሱም ከወተት ነጭ ይሆናል። (ዘፍ.49: 8-12)

ይህን ትንቢት ቃል በቃል ከክርስቶስ በቀር ከያዕቆብ አጎት ከእስማኤልም ሆነ ከወንድሙ ከኤሳው ልጆች የፈጸመ የለም። እስራኤልም ወንድምህን እንደራስህ ውደድ፣ጠላትህን ጥላ ሲሉ ወንድም ከያዕቆብ ልጆች ከዐሥራ ሁለቱ ነገደ እስራኤል የሚወለደውን እስራኤላዊን፣ጠላት ደግሞ ከዚያ ውጭ ያለውን ስለሆነ፣ለእስማኤልና ለኤሳው ርግማንና ጠላትነት ማስረጃ አስከዚህ የተጠቀሰ ነው ያብቃንና ወደ ሌሎች ቃላት እንመለስ። እግዚአብሔርም አለኝ ከወንድሞቻቸው መካከል እንዳንተ ያለ ነቢይ አስነሣላችዋለሁ፣ ቃሌንም በአፉ አደርጋለሁ። ይህ ቃል ቃለ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። አካላዊ ቃል ሥጋ ለብሶ ትሰብእትን ይዋሐዳልና።

ያዘዝሁትን ቃል ሁሉ ይነግራቸዋል፣በስሜም የሚናገረውን ቃሌን የማይሰማውን ሰው እኔ እበቀልለታለሁ። ይህንም ኋላ በፈለገ ዮርዳኖስ ኢየሱስ ክርስቶስ ሲጠመቅ፣በደብረ ታቦር መለኮቱን ሲገልጥ፣የምወደው ልጄ ይህ ነው፣ስሙት ብሎ አረጋግጦለታል።

ይህን ለማመ ተ ተ ኑ አያ ዲዳትና መሰሎቹ ብዙ ያልተያዘ ነገር ዘባርቀዋል፣ለፍልፈዋል። የሚያነቡት ሰላልገባቸውም ይሁን ለራሳቸው ዓላማ እነዲመቻቸው አይሁድ፣ አስራኤል፣ነቢይ ወዘተ የመሳሰሉትን ቃላት ሁሉ ያለቦታቸው ያስገባሉ።አይሁድን በእስራኤል ፈንታ፣መመሳሰልን በማጠቃለል ያስገባሉ። ይህን ለማረጋገጥ በመቅደሙ የተጠቀሱትን እስላማውያን ከታባት ማንበብ ይቻላል፣እኛ ግን ያን ሁሉ ገልብጠን በዘመነ ውድ ወረቀት ማባዛት ስለማንችል የሚከተሉትን አናቀጽ ብቻ ገልብጠን ላንባቢ አቅርበን እንዲህ ይላሉ እያልን እናልፋለን።

(ከአያ አሕመድ ዲዳት መጽሐፍ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሙሐመድ ምን ይላል? ገጽ.6)

አንቀጹን በአፍሪካንኛ አንብቤ እንደ ጨረስሁ በተሰባበረ አነጋገሬ ይቅርታ ጠየቅሁ። ካህኑ ደጎና እንደ ተናገርሁ አረጋገጠልኝ። ወዲያውም ይህ ትንቢት ማነን ይመለከታል ብዬ ጠየቅሁ። ቅንጣት ታህል ሳያመናታ ኢየሱስ ዓሲል መለሰልኝ። ለምን ኢየሱስን የእሱ ስምኮ ከዚህ አልተጠቀሰም አልሁኝ።ካህኑም ትንቢቶች ወደፊት የሚሆነውን ነገር የሚገልጡ የቃላት ሥዕሎች እነደ መሆናቸው መጠን በዚህ አንቀጽ የተደረደሩት ቃላት እሱን ጥሩ አድረገው ሲገልጹት እናገኛለን

ለዚህ ትንቢት ውስጥ እንኳ እንዳተ ያለ የሚሉትን እጅግ አስፈላጊ ቃላት ግየት ይቻላል። ዝጀኽቱ እንደ አንተ ያለ ሲል እንደ ሙሴ ያለ ግለቱ ነው። እናም ኢየሱስ ከሙሴ ጋራ ይመሳሰላል አለኝ። እንደምን አድርጎ ነው ኢየሱስ ከሙሴ ጋራ የሚመሳሰል? ብዙ ጥያቄ አቀረብሁ የካህኑ መልስ እንዲህ የሚል ነበር፣በመጀመሪያ ደረጃ ሙሴ ይሁዳዊ (አይሁድ) ነበር፤ (ሙሴ በነገዱ ሌዋዊ፣በሕዝቡ እስራኤላዊ እንጂ ይሁዳ ወይም አይሁድ አልነበረም።) ኢየሱስም እንዲሁ አይሁድ ነበር፣በሁለተኛ ደረጃ ሙሴ ነቢይ እንደ ነበረ ሁሉ ኢየሱም ነቢይ ነበር፣ስለዚህ ኢየሱስ ሙሴን ይመስላል። እግዚአብሔርም ለሙሴ እንዳንተ ያለ ነቢይ ብሎ የተነበየለት በትክክል ይህንን ነው። በሙሴና በኢየሱስ መካከል ያለ ሌላ መመሳሰል ልታስታውስ ትችላለህ? ብዬ ጠየቅሁት። ካህኑም ሌላ እንደማያስታውስ ተናገረ። "ዘዳግም.18:18 ላይ በሰፈረው ትንቢት የተጫነውን ለማግኘት መመዘኛዎቹ እነዚህ ብቻ ከሆኑ በዚህ መሠረት ከሙሴ በኋላ በመጽሐፍ ቅዱስ ከተጠቀሱት ውስጥ ሰሎሞን፣ኢሳያስ ሕዝቅኤል፣ሆሴዕ፣ኢዩኤል፣ሚልክያስ ዮሐንስ መጥምቁ ወዘተ. የመሳሰሉትን መመዘኛው ይመጥናቸዋል ማለት ነው። ምክንያቱም እነዚህ ሁሉ አይሁዶችም (ሁሉም እስራኤላውያን እንጂ አይሁድስ አልነበሩም) ነቢያትም ነበሩና ነው። ለምን ትንቢቱን ከእነዚህ ነቢያት ለአንዱ አንሰጥም? ለምንስ ለኢየሱስ ብቻ እንሰጣለን ለምንስ አንዱን ብስል ሌላውን ጥሬ እናደርጋለን? አልሁት። ካህኑ ምንም አልመለሰም። ቀጠልሁ፣አየህ፣የኔ መደምደሚያ ኢየሱስ ከሙሴ ጋራ በእጅጉ አይመሳሰልም የሚል ነው፤ከተሳሳትሁ እንድታረም እፈልጋለሁ።

በዚህ አኳኋን እየደነፋ አሰክ አንቀጹ ፍጻሜ ድረስ ሌሎቹን አለመመሳል ቀጥሏል፤እነሱም፣አባትና እናት፣ታምራዊ ልደት የጋብቻ ትስስር፣ኢየሱስን ወገናቹ አልተቀበሉትም፣ሐዲስ ሕግጋት አላወጣም አሟሟታቸው የሰማይ ቤት ግረፊያ ወዘተ. ምዕራፉ ስለረዘመ ለአንባቢ እንዳይሰለች ከዚህ ላይ ገተን የሙሴንና የኢየሱስ መመሳሰል የሚያሳየውን ምዕራፍ 10 እንዲያነብ ጠቁመን ወደ ሚቀጥለው እንሸጋገራለን።

ምዕራፍ 14፣

የመሐመድ ታሪክና ስልምና

ይህ መጽሐፍ ከሁለት ሊከፈል ይችላል፤ክርስትናና ስልምና ተብሎ፤በመጀመሪያው ክፍል ባጭሩ የክርስትናን ምንነት የክርስቶስን ማንነት ገልጠናል በሚቀጥለው ደግሞ ስልምናንና መሐመድን እንገልጣለን። ከመሐመድ ታሪክና ከስልምና ምንነት ጎሊ ጎሊውን (ኪርኪሩን) እነሆ! በ570 ዓ.ም አካባቢ የሰላሞች መሪ መሐመድ በመካ፣ከአቶ አብደላ እና ከወ/ሮ አሚና ተወለደ። ግን አባቱ መሐመድ ገና በማሕፀን ሳለ፣ተወልዶ ሳያየው ሞተ። እናቱም ከጥቂት ዓመት በኋላ ባሏን ተከተለች። አሚና የመሐመድ እናት ገና በሕይወቷ ሳለች ለሀሊማ ለአሳዳጊነት ሰጥታው ነበረች። በሲራቱል ራሱል (ገ፣105-16) እንደ ተጻፈው፣መሐመድን አንድ አስቸጋሪ መንፈስ እንደ ያዘው ተገንዝቦ፣የሀሊማ በዓል፣ሀሊማ!ይሀን ልጅ መንፈስ ርኩስ ይዘታል ብቹ አምናለሁ፣ከመገለጡ በፊት ወደ ዘመዳቹ ውሰጅው አላት።

ሀሊማም ለእናቱ ለአሚና በሰጠችው ጊዜ እናቱ አሚና ደንግጣ ስይጣን፣(ጂኒ፣መንፈስ ርኩስ) ይዘታል ብለሽ ታምኚለሽን? አለቻት። ሞግዚቷም እምን አለች። (Mijanul Hagg page 347)

ዓሊ ሃባቢም ኢንሳኑል ኡዩል በሚለው ሥራው፣የመሐመድ እናት አሚና መሐመድን ከዐይነ ጥላ፣ከዛር፣ከጅን፣ከአዶ ከብሬ ልታድነው አስግትና መተት ትጠቀም ነበር። (እምነ ዝኩር) በአረኝነቱና በጎረደግንነቱ ጊዜ ያለው ታሪኩ በዝርዝር አይታወቅም፤በዚህ ጊዜ አንድ ድርጊት ተፈጽሟል፤ከሌሎች ልጆች ጋራ ሲጫወት ገብርኤል የሚባል ዛር ወይም መንፈስ ወደ እሱ መጣ። ያዘውና ከመሬት ላይ ጥሎ ልቡን ቀደደው፤ቀዶ ከልቡ የረጋ ደም ያዘና ይህ ካንተ የስይጣን ድርሻ ነው አለ። ልጆችም ወደ ሞግዚቱ እየሮጡ መጥተው በርግጥ መሐመድ ተገድሏል አሏትና ተመልሰው ሊያዩት ቢሄዱ ቀለሙን ለውጦ አገኙት። (muslim) miskat (v) page 36)

ከዚህም በላይ መሐመድ ራሱን ሊገልድል ያሰላስል ነበር፤ሲራቱል ራሱል ቁጥር 156) መሐመድም በአባቱም በእናቱም ፅጓለ ማውታ ሁኖ ቀረ። ስለዚህ የአባቱ ኧባት አያቱ አብደላ ሙታሊብ ሊያሳድገው ወሰደው፣ግን እሱም ከሁለት ዓመት በኋላ ሞተና ዐረፈ። ከዚያ በኋላ መሐመድ ወደ አጎቱ ወደ አቡ ጣሊብ ሞግዚትነት ተዛወረ። ከአቡ ጣሊብ ጋራ ሲኖር እስከ 12 ዓመቱ እረኛና ፅንጨት ለቃሚ ሆኖ አደገ፤በዚህ ጊዜ በእየሚጻውና ጫካው፣በእየዛፉ ሥር ሲተኛ መንፈስ ርኩስ ተደርቦ ለከፈው፣ስለዚህ እየታመመ ይኾገር ነበር፤ዘመደቹም በመስቀልና ጸበል ለማስለቀቅ ሞክረው ሳይሆንላቸው ቀረ። መስቀልንና

የሰቅለትን ታሪክ ለዘለዓለሙ ጠልቶ የቀረውም በዚህ ምክንያት ነው። መልከ መልካምና ደመ ግቡ ከሆነ ካልተጠመቀ፣ብዙ የሀገር ቤት ልጅ ሁሉ የዚህ ዐይነት ችግር ይደርስበታል፤መሐመድም መልከ መልካም ወይም ደመ ግቡ ስለ ነበረ፣ያቃጀው፣ ያስጎራው፣ባሪያም ይጥለው ነበረ።

ከበሽታው ሲነቃ ተግባሩን በትጋት ሰለሚፈጽም አጎቱ አቡጣሊብ ይወደው ነበር። በ12 ዓመቱ ወደ ሶርያ ለንግድ ሲሄድ አስከትሎት ሄደ፤በዚህ ጊዜ ከአይሁድና ከክርስቲያን ጎብረተሰብ ጋራ ተዋወቀ። ከእነርሱም ጥራዝ ነጠቅ ወሬን አጠራቀመ። ከዚያ ተመልሶ አንድ ጊዜ ጎረደማን፣በሌላው ጊዜ ደግሞ እረኛ እየሆነ ወደ ሃያ ዓመቱ ተጠጋ። ከዚህ በኋላ ባሏ ለሞተባት አንድ ሀብታም ቱጃር ነጋዴ ወይዘሮ ከዲጃ ተቀጥሮ ከመካ ሶርያ፣ከሶርያ መካ እያለ ሲራራ ነጋዴ ሁኖ ንግዱን ያጦፈው ጀመር። ከዲጃም መልኩንና ትጋቱን ዐይታ ለጋብቻ ጋበዘችው፤እሱም ምንም ከኮሬሽ ወገን ቢሆኑም ትውልዱ፣ ዕጓላ ማውታና ገንዘብ ወዳጅ ሰለሆነ፣15 ዓመት እንደምትበልጠው እያወቀ የጋብቻውን ግብዣ ተቀበለና፣ተጋብተው እስከ ከዲጃ ዕለተ ሞት ድረስ በፍቅር ኖሩ። ሀብቷ ይቀርብኛል ብሎ በኋላ ያሳየውን የአምንዝራ ጠባዩን ደብቆ ኖረ። በዚህ ጊዜ ብዙ ነገር ተሠርቷል፤

1. መሐመድ ውቃቢው (ጌታው) ሲወርድበት ይጨነቃል፣የሚሆነውም ይጠፋዋል፤ፊቱ ይለወጣል፣ይቾገራል፤በጣም ይከብዳል፣ከግመል ላይ ላለ የሆነ እንደሆነ ግመሏ ከብዷት ትወድቃለች፣ትሰብራለች። ይህንም ዘይድ ገልጠታል፤አንድ ጊዜ አንድ አግሩ ከላዩ ላይ ወድቆ መንቀሳወስ አቃተኝ፣እንደዚህ ያለ ከባድ እግር አይቼ አላውቀም። ነብዩ ባጎራ ቁጥር፣ነፍሱ ከሥጋው የተለየች ትመስላለች፣የስክረም ይመስላል፤ምክንያቱም ባሪያ ይጥለዋልና ነው። (ኢንሳኑልኡዩም በሚዛኑ አልሐቂ እንደ ተጠቀሰ p.346)

2. ከዲጃን ካገባ በኋላም በእየዚዜው ወደ ሂሩ ተራራ ዋሻ እየሄደ ይሰነብት ነበር። ከዚያ ምን እንደ ሚያደርግ አይታወቅም፣ሲመለስ ግን ያገዝፈዋል፣ያንቀጠቀጠዋል፣ይጥለዋል፣ያደፍቃል።ወጣ እንደያዘው ብርድ ብርድ አለኝ፣ በረደኝ አልብሱኝ ይላል፣ለያዥ ለገራዥ ያስቸግራል። እንዲህ እንዲህ ሲል ቆየና፣በእየሀገሩ እንዳሉት ባለአውላዎችና አጉርዋች ገብርኤል ታየኝ እያለ ይለፈልፍ ጀመረ። (ማ! ይሙት? ለዘካርያስ የዮሐንስ መጥምቅን ከክርስቶስ በፊት ጥምጣት የነገረ፣የእግዚአብሔር ልጅ ከአንቺ ይወለዳል ብሎ ለድንግል ማርያም ያበሠረ፣መልአክ እግዚአብሔር ቅዱስ ገብርኤል፣እንዴት ቃሉን ለውጠ፣አምላክ አይደለም፣አምላክ አልተወለደም፣አይወርድም አይወለድም ይላል? ስለዚህ በመሐመድ ላይ ያደረ ርኩስ መንፈስ

አይወለድም ይላል? ስለዚህ በመሐመድ ላይ ያደረ ርኩስ መንፈስ በገብርኤል ስም እየተጠራ ታይቶታል እንጂ እግዚአብሔርና ገብርኤ ልስ ቃላቸውን አይለውጡም፣ለአስተርዮም እንደ ዛር አያንቀጠቀጡም እንደባርያም ጥለው አረፉ አያስደፍቁም፤ እንዲህ ያለ እንኪንስ በቁርአን እንኪ ታማኝነታቸውና፣ ከሰማይ መወረዳቸው በተመሰከረላ ቸው ቅዱሳት መጻሕፍትና በአዋልድም የለ፤ ከዚህ ላይስ ፍርዱን ለአስተዋይ አንባቢ መተው ይሻላል መሰለኝ:: በሂሩ ዋሽ እየገባ ይዘጋ ነበር፣ለብዙ ሌሊት፣በዚህ ጊዜ አላህ አልተገለጠለትም ነበር::

3. ያን ጊዜ (ገብርኤል) ይዞ፣ለሦስተኛ ጊዜ ተጫነኝ ትልቅ ድካም እስኪሰማኝ ድረስ አለ:: ወደ ቤቱም እንደ ተመለሰ ከዲጃ ከዲጃ ጠቅልይኝ ጠቅልይኝ አለ:: እነሱም ፍርሃቱ እስኪለቀው ድረስ ጠቀለሉት:: (mishat (v) pages 356-357) ከዲጃም በእየጊዜው ከዱር እየገባ በመጣ ቁጥር ታጥናናው ነበር (እምነ ዝኩር ቁጥር 154)

4. ኢብን ይሥሐቅ በመጀመሪያ አስተርእዮ (መገለጥ) ከሱ ላይ ከመውረዱ የመሐመድ ጓደኞች ዐይነ ጥላ ወይም መንፈስ ርኩስ አለበት፣ይዘታል እያሉ ይፈሩ ነበር:: ያው በሽታ እየመጣ በእየጊዜው ይጠናወተዋል::መሐመድም አጉሪ ወይም የጅን ማደሪያ እሆናለሁ፣ያለ ዚያም አብዳለሁ ይል ነበር:: ወይም ጋኔን በላዬ ላይ ያድራል እያለ ይሠጋ ነበር:: ከመንቀጥቀጥና ዐይኖቹን ከመዝጋትና መክፈት መጨፈን በኋላ፣ባሪያ ይጥለዋል፣አረፋ ያደፍቃል፣እንደ ጎረምሳ ግመል ያንራል (Mijanul Hagg: pages 345)

5. ለአይሻ የአላህ መልአክተኛ፣አንዳንድ ጊዜ ቃጭል እየደወለ ይመጣብኛል፤ከሁሉም የሚያስፈራኝ ይህ ነው:: እንዳንድ ጊዜ መልአኩ ሰው ሞስሎ ይታየኛል፣እየታየ ያናግረኛል፣እኔም የሚለኝን በቃሌ አጠናለሁ::

6. አይሻም፣በእርግጥ ውቃቢው ሲወርድበት ሳለ አይቸዋለሁ:: በጣም ብርድ ቀን ነበር፤ግምባሩን ላብ ካጥለቀለቀው በኋላ ተወው:: (Mishkat (V, page 360) ::

ከዚህ ላይስ የመሐመድን ጅብሪል የመሰለ ጅኒ፣ኢልቢስ፣ዛር፣አውሊያ ውቃቢ ልጠቀስ መሰለኝ:: ይቅርታ ይህን ሁሉ ስም የሰጠሁት የርኩሳን መናፍስትን ተፈጥሮና ጠባዕይ በደንብ ስለማላውቅ ነው፤እኔ አውቃለሁ የሚል ቢመጣ ግን ለመስማት ዝግጁ መሆኔን አስቀድሜ በትሕትና እገልጣለሁ:: ርኩሳን መናፍስት በእያንዳንዱ ቤት እንደሚሰ ማው ልዩ ልዩ ናቸው:: በግብርም ሆነ በፍርድ ይለያያሉ:: አንዱ የሚያመሰግነውን ሌላው ይረግማል:: በቅዱሳን መላእክት፣ጻድቃን፣ሰማ ዕታት ስም ይሰየማሉ:: ሚካኤል ነኝ፣ገብርኤል ነኝ፣ማርያም ነኝ፣

ጊዮርጊስ ነኝ፣ወዘተ. እያሉ፣የሚካኤል ለት፣የገብርኤል ለት፣የማርያም ለት አክብሩን፣ዘክሩን፣ዘይሩልን፣ቡና አፍልታችሁ ጪሬ ጎዝጉዛችሁ፣ ጫት እየቃማችሁ መሥዋዕት አቅርባችሁ ካድሙን ይላሉ።
አጉሪው ፈረስ፣አስጎሪው እንደ አካባቢው፣ውቃቢ፣አውሊያ፣ጊታ ወዘተ. ይባላል። ውቃቢ ሲወርድ፣ፈረስ ሲገዝፍ ጸታው የጌታው እንጂ የፈረሱ አይደለም፣ግለት በወንድ ላይ ማሪያም የወረደች እንደሆነ አስክትሄድ ድረስ ወንዱ ፈረስ (አጉሪ) አመቤታችን እየተባለ ነው የሚቆላመጥ። በሴት ላይ ደግሞ ሼክ አንበሶ፣ግራኝ ወይም ጠቅር የወረደ እንደሆነ አሁንም አስኪሄድ ድረስ ጌታዬ! ጌቶች! እየተባለ ይካደማል። ዛር ፈረሱን ያንቀጠቀጣል፣ያንዘፈዝፋል፣በረደኝ አልብሱኝ መጣሁኝ፣ካድሙኝ እያሰኘ ያፈራግጣል፣ያስደፍቃል። የመሐመዱ ጅብ ሪልም አውሊያ ስለሆነ የሚያደርገው እንዲህ ነበር።
ለዚህም የተጨባጭ ማስረጃ ላሚፈልግ በአገው ምድርና በዳሞት አካባቢ ያለችውን ማርያምን እናቀርባለን። እስዋም ሦስት ስም አራተኛ ቅጽል አላት፤ማርያም፣እመሙላድ፣ውርዝለያ፣እመቤታችን። ይህች ዛር፣መንፈስ፣ውላጅ ተፈጥሮዋ ከምን ንጥረ ነገር እንደሆነ አይታወቅም። ጸታዋም እስዋ በምታስጎራቸውና በምታሳልማቸው ሰዎች ታሪክ የተመሠረተ ነው፤ማርያም ነኝ እያለች የማርያም የማርያም ለት በእየወሩ በ21 ትከበራለች፣እሷ የምትገዛው ቤትሰብ አንድነት ተሰብስቦ፣በወተት የተገነፋ፣በቅቤ የጠለቀ ገንፎ ይዘጋጅና ይበላል። ባዳ ሰው አይበላውም፣አገቡኝ ወስንም ካልወለደ አይበላም ከልክል ነው። በስሟ ከብት ይረባል፣ገንዘብ ይጠራቀማል፣ንስት ንስቱ ይዋለዳል፣ተባት ተባቱ ይሸጥና ንስት ይገዛበታል ወይም ጥሬው ብር በቶፋ ይቀበራል፤የተቀበረውን ገንዘቧን የሰረቀ ወይም የበላ ይሞታል ይባላል። ሌባም ከብቷን አይነካም። የምትገለውም በፈንጢጣው አንጀቱን አውጥታ ነው። ያለ ዘሩ ማንኛውም ሰው አንጀቱ የወጣበት እንደሆነ ወይም ወደ ባህል ባለመድኀኒት ሂዶ ያስመልሰዋል፣በተቀረው ጊደር ገዝቶ ለማርያም ከብት ያቆማል። ከዚያ በኋላ በእየወሩ እየደገሠ ሲያከብራት ይኖራል።
የእመ ሙላድ ተገዥዎች እመቤታችን ማርያም ነው የሚሏት። ከድንግልና በቀር የቅድስት ድንግል ማርያም ቅጽል ሁሉ ይሰጣታል። እምቢ ካለ ግን አንጀቱ ተጎልጉሎ ወጥቶ፣ብዙ ቀን ተደይኖ ለሌላው ማስፈራሪያና መቀጣጫ ሁኖ ይሞታል ይላሉ።

እንዲሁም የመሐመዱ መንፈስም ከውርዝለያ፣እመ ሙላድ አይለይም፣ይህች የቅድስት ማርያምን ስም እንደመረጠች ያም የቅዱስ ገብርኤልን ስም መርጦ ዓለምን ያታልላል። እንዲህም ስለሆነ የብዙ አውሊአዎች አለቃ ሊባል ይቻላል።

7. የማንንም ግጥም አጥንቶ፣እያስጠና የኔ ነው ይል ነበር። በዚህም ከገጣሚዎች ጋራ ከሰማይ ከአላህ ወረደ እያለ ይጣላ ነበር። ገጣሚዎች እንደዛሬ ጋዜጠኛ ከካዕባ ላይ አሰቀምጠው የፈለገ ያንብ ብለው ይሄዱ ነበርና ኢምራኡል ካይም ምአለቃት የሚል ግጥሙን ከካዕባ ላይ ጥሎት ሄደ፣ያነን መሐመድ ሆዬ! እንሥቶ ለልጹ ለፋጢማ ያስጠና ታል፣እሷም ስዓቲቱ ደረስች ጨረቃም ተገማመስች እያለች በመንገድ እየዘመረች ስትሄድ የኢምራኡል ካይስ ልጅ ሰማቾትና ይህማ የአባቴ ግዮም አይደለ? እንዴት ነው ከሰማይ የወረደ የምትሉት አለቾት፣ወዲያው ሂዳ ለአባቷ ለመሐመድ ነገረችው እሱም በአስተባባዮቹ ላይ አንድ ግጥም ገጥሞ ከሰማይ ነው የወረደው አለ። (ሱራህ:10:39) ይልቁንም ዕውቀቱን ባልደረሱበት፣ፍችውም ባልገባቸው ነገር አስተባበሉ፣እንደዚሁም እነዚያ ከእነሱ በፊት የነበሩት አስተባብለዋል። የኢምራኡል ካይስ ግጥም ከቁርአን ጋራ ተመሳሳይ ነው፣ስለዚህ በእየጊዜው መሐመድ እየሰረቀ የኔ ነው ይል ነበር። አንድ ቀን መሐመድ ለጉባኤው ጸልዮና ቁርአን አንብቦ ከወጣ በኋላ፣የአልሃሪት ልጅ ናድር ገብቶ የሩስተምንና የእስፋደያር የፍርስን ነገሥታት ተረት ነገራቸው። በእግዚአብሔር እምላለሁ፣የመሐመድ ተረቶች ከእኔዎች አይሻሉም። የኖንት ተረቶች እንጂ ሌላ ምንም አይደሉም። እኔ የኔዎቹን እንደ ጻፍኋቸው፣ እሱም ከዚህም ከዚህም የለቃቀማቸው ናቸው። ለዚህም ፉሌው መሐመድ ከሰማይ ወረደ ብሎ በቁርአን (ሱራህ:27.6.) መልሏል፤በርግጥም አስተባበሉ፣በዚያም በእርሱ ተሳለቁበት የወሬውም ግፍ ይመጣባቸዋል።
ስለጨናው ብዙ ከሃዲስና ሱናህ መጥቀስ ይቾላል ግን እስከዚህ የተባለው ይብቃንና ወደ ጠባዩና ጭካኔው፣ውሸቱ እንመለስ።

<u>የመሐመድ ጭካኔና ጠባዕይ።</u>

ብዙ ጊዜ የጦር መሪዎች፣ታላላቅ የሚባሉት ጨካኞች፣ሰው አራጆች፣ ሰባራሞች፣አመንዝሮች፣ከሐዲዎች ናቸው። መስፈርቱ ይህ ከሆነ መሐመድ ሁሉንም ይበልጣል። መሐመድን ትልቅ ነው ከሚሉት ጸሐፊዎች ጋራ እኛም በዚህ እንስማማለን። በተቀረ በዚህ ተቃራኒ መስፈርታቱ፤ርኅሩኅ፣ ለሰው ልጅ ደግ መሥራት፣የእግዚአብሔርን መንግሥት ማስፋፋት፣አድልዎ የሌለበት ሕግ ማቋቋም፣ሁሉንም በሃይማኖቱ፣በጸታው እኩል ማየት የሆነ እንደሆነ ግን መሐመድ አልቦ (ዜሮ) ነው። ይህንም ቢሚከተለው አንድ ባንድ እንገልጣለን፤
1. ከመዲና ወደ መካ ሲመለስ፣ተመልሶ በድል አድራጊነት ሲገባ፣ ወገኖቹን፣አብሮ አደጎቹን፣ዘመዶቹን የኮሬሽን ጎሳዎች፣ያክስት ያጎቶቹን ልጆች ማረ ብለው እነዲዳት መሐመድ መሐሪ ነው ይላሉ። እነዚህን የማረበት ምክንያት በዝምድናና በጥቅም እንጂ በምሕረት

አይደለም። የቀረውን ሕዝብ ግን በጦርነት ድል ሁኖ የተግረከውን ሁሉ ከአራት ዓመት ሕፃን ጀምሮ ያለምንም ምሕረት ይጨፈጭፍ ነበር። ራሱ ቁርአንም በሃይማኖት እያመካኙ ለሰው ማረጅና ለዘረፋ የተመቸ የፓለቲካ መመሪያ ነው።

አንድ ቀን ከመስጊድ ተቀምጠን ሳለ፣የአላህ መልእክተኛ መጣና ተነሡ ወደ አይሁድ እንሂድ አለን። እኛም ከእነሱ እስክንደርስ ድረስ አብርነው ሄድን። የአላህ መልክተኛም ቁም እናንተ አይሁድ! መሬት የአላህና የመልእክተኛው መሆን እንዳለባት ማወቅ አለባችሁ፤ስለዚህ ከዚህ አባርራችኋለሁ ብሎ (መክላከያ የሌላቸውን) አባረራቸው፣ባኑ በዲር ሲሸሽ አሲዞ አስገደለው፣ባኑ ኩአይዛን ደግሞ ስለተከራከረ አሰየፈው። (ሳሂህ ሙስሊም ገፅ:963-960 ና ሚስካት 27.454)። ወንዶቻቸውን ገደለ፣ሴቶቻቸውንና ንብረታቸውን ለሰላሞች አካፈለ። (ሳሂህ: ሙስልም: 3:ገፅ 963-964) ሃይማኖት በግድ አይደለም የሚለው የቁርአን ደራሲ እንዲህ ያደርጓል። ስልምናን የተቀበሉ የኩራያዛ ጥቂቶች ተማሩ፣እስራኤል ወይም ክርስቲያን ነን ያሉ ግን ያለምሕረት ተጨፈጨፉ። እንደ ሰይድ ያሉት ጨካኝ አራጆችም የአላህን ፈቃድ ነው የፈጸምህ እየተባሉ ተሸለሙ፣ተመሰገኑ (እምነ ዝኩር 7.966)።

2. አንድ ቀን የአላህ መልክተኛ ወደ መዲና ገበያ ሂዶ ሰፊ ግድንድ አሰቆፈረ፣አሰቆፍሮ፣ከ800-900 አይሁድና ክርስቲያን በቁመናቸው አስገብቶ አፈርና ደንጊያ አሰሞላባቸው። (እምን ዝኩር)

3. አይሻ የመሐመድ ብርቅዬ ምሽቱ፣(አንድ ቀን ደግሞ መሐመድ አቅም የሌላቸውን ሲያርድ ሲያሳርድ) የአላህ መልእክተኛ ወንዶቷን ሲጨፈጭፍ አንዲት ሴት ከኔ ጋራ ነበረች፣ጠሪ ጠራት፣እሷም አቤት አለች፣እኔም ወዮልሽ ምንድር ነው? ወንድ እንጂ ሴት አይገድሉ አልኋት፣እሷም ወዮልኝ እገደላለሁ አለችኝ፣እኔም ለምን አልኋት፣እሷ ም ስለተናገርሁ ብላ መለሰችልኝ። ወዲያውም ከአላህ መልእክተኛ ፊት ወሰደው አረዷት።

አይሻ እስክ ዕለተ ሞቷ የዚያች ሴት ሥቃይ ይታየኛል ትል ነበር። ከዚያ በኋላ የአላህ መልእክተኛ የባኑ ቁራይዛን ሀብት ንብረት፣ሴቶች ን ለፈቃድ መፈጸሚያ፣ልጆቹን ለባርነት ለሰላሞች አከፋፈለ። ለራሱም የአላህ መልእክተኛ ከሴቶች መካከል ረሃናን መረጠ፣እሷም መሐመድ እስክ ሞተ ድረስ ከዕቁባቶች አንዷ ነበረች እንዲህ ያለ ነው የሰላሞች መሪ፣አታመንዝሩ ይላል፣እሱ ግን በአዕቁባት ነው።(ሲራቱል ራሱል ቁ689-693)

ሰላም እንደያመነዝር ከቡና ቤት ወይም ከመንገድ ሴት ይዞ ይሄድና ከምኝታ ክፍሉ ሲደርስ አንድ ትንሽ ነገር የዛሬው ሁለት

ወይም አንድ ብር፣ወይም መሐረም የሆነ ነገር ሰጥቶ ጥሎሽ መሆኑ ነው፣ሦስት ጊዜ አግብቼሻለሁ፣ አግብቼሻለሁ፣ አግብቼሻለሁ፣ ብሎ አብሯት ያድራል፣ሲነጋ ደግሞ። ውሸት መናገር ቢናርብንስ? ተናገር ብሎ አዘዘው፣ፈቀደለት። ሦስት ጊዜ ፈትቼሻለሁ ብሎ ወደ ጉዳዩ ይሄዳል። ይህ እንኳ ሰራሃና አልተደረገላትም።

3. ጦርነቱ አልፎ ከተረጋጋ በኋላ ካቢብኑል አሻርን መሐመድ ኢብን ግስላግን ጠርቶ መግደል ተለማመድበት ብሎ አሳረድቷል።

4. ከዓብንም አግን አገር ነው ብሎ ያለመሠሪያ ከተቀመጠበት እነመሐመድ ኢብን አስላግን ሦስት አድርጎ ልኮ አሳረድቷል። (3ኛ ሲያህ ሙስሊም ገፅ 990-991)።

5. ሲራቱል ራሱል (ገፅ 550-553)ከዚህ በላይ አብራርቶ ይጽፋል። መሐመድ ኢብን ግስላግ ዐቅሙን ተጠራጥሮ ይጠይቀዋል፣የአላህ መልክተኛ መሐመድም በአንተ ሥልጣን የወደቀብህን ሁሉ ለመፈጸ መ ጠንክር ብሎ አዘዘው፣ፈቀደለትም (በዚህም መሐመድ ፖለቲሻን እንጂ የሃይማኖት ሰው አለመሆኑ ይታወቃል።)

6. ከቀመበት የካብን ጎረሬ ይዞ በለው አለው ጓደኛውም ሰየፈው ወደቀ፣ወዲያውም ሐኒዱ ትዝ አለኝና በሞዱ ብከተው በጀርባው ወጣ። አንድ ቀን ደግሞ አንዱን ገድለን ወደ መሐመድ አመጣንለት፣ እሱም ተፋበት። ከዚያው ቁጥር ኢብን ይሥሐቅ የአላህ መልእክተኛ ሆይ? ምን ላድርግ ቢለው ያገኘኸውን ይሁዳ ሁሉ ያለምሕረት ግደል አለው። ስለዚህ በንግድ የሚወደዳራቸውን ሁሉ የመሐመድ አሽከሮች እየዞሩ ይገድላሉ፣መሪያቸውም አበጀህ እያለ አረመኔአዊ ግብራቸውን ያሞግሳል፣ያሞካሻል።(ገፅ: 714- 715)

7. አንድ ቀን ደግሞ የመሐመድ ተከራካሪ ትዝ አለንና አሰፈቅደን ከተኛበት ገብተን፣ቤቱን ዘግተን አረድነው። በሰይፉ አንገቱን ስንቀላው አብዱላ ኢብን ኡናይስ ደግሞ ሰይፉን ከሞዱ ከተተበት።

8. በዚሁ ዐይነት የመቶ ጓመት አረጋዊ አቡ አታክንም አረደው፣ገጣ ሚዋ አስማ ግርባንን አስደብድቦ አሰገደላት። (ከዚያው 7.995) የአላህ መልእክተኛ ከግርባ ልጅ ግነው የሚገላገለኝ? አለ። ኡመር ኢብን ኡዳይም ሂዶ ገደላት፣ገድሏትም ተመልሶ፣የአላህ መልእክተኛ ሆይ! ገደልኋት እኮ አለው። መሐመድም ኡመር ሆይ! አበጀህ፣አላህንና መልክተኛውን ረዳህ አለው።

9. (ሚስካት 47:404) ግሩም የሚከተለውን መዝግቧልኧትዱሉ ተላኪ አንድ ቡድን ወደ አቡ ራፌ ላከ። አብዱላ ኢብን አቲክም ከቤቱ ተኝቶ ሳለ ገብቶ ገደለው። ተመልሶም ለመሐመድ ሰይፌን በጀርባው እስኪወጣ ድረስ በሞዱ ከተትሁት ብሎ ፈከረ። በክርስቲያን ዐይን

ይህን የመሳሰሉት ተግባራት መሐመድን ጨካኝ ጀነራል እንዲ ነቢይ አያስኙትም። በእየናቸው መረጃዎች መሠረት መሐመድ በአጠቃላይ የሚከተለውን ይመሳሰላል፤ ሲሉ ስምታ፣ዱሮ ሞተች በጢስ ገብታ እንዲሉ፣ቅዱስ ጳውሎስ እኔ ክርስቶስን እንደመሰልሁ እናንተም እኔን ምሰሉ፣ያለውን ይዘ መሐመድም እኔን ምሰሉ ብሏል፤ (ሱራህ:3:31) አላህን ብትወዱ፣ከወደዳችሁ እኔን ተከተሉ (ሱራህ:33:21) በአላህና በምጽአት ተስፋ ሳላችሁ ሁሉ የምግባር አብነት የአላህ መልእክተኛ አለላችሁ ይላል፣እንዲህ ያለ ጥሪ ያቀረበው ማነው? ለሚል ጠያቂ፤

ሀ. መሐመድ ከዚህ በፊት ባየነው መሠረት፣ከሕዝብ ዐረብ፣ከሀገር ዐረቢያ፣ከከተማ መካ ከጣዖት ከዕባ ብሎ የተነሣ ለጊዜው የተሳካለት ነጋዴ፣በኋላ ከጨካኞች የጦር መሪዎች ጋራ የሚወዳደር ደም ለማፍሰስ የሚሰገበገብ ጨካኝ የወታደር መሪ መምለኬ ጣኦት በዘሀም ከምንጎሉ ጀንጊስ ካን፣ ከጀርመኑ ሂትለር ጋራ ይመሳሰላል። ገንዘብና መሬት ካየ መክላከያ የሌለውን ሕፃን፣ሽማግሌ፣ሴት ባልቴት ሳይለይ ያርዳል፣ይጨፈጨፋል።

ለ. በጸሎት እያመካኝ ቀሻ ገብቶ መንፈስ ርኩስ በገብርኤል ስም እያሳበ ወይም ሲያጎራ ሰንብቶ ይመጣል።

ሐ. ይጥለውም ያጎራም ነበረ።

መ. ከዕቁባቶቹ ሴላ 13 ምሽቶች ነበሩት። በዚህም ሕግ ብሎ እራሱ እንዳወጣው በቁርአኑ መሠረት ሳይሆን ያለ ተራ ከወደዳት ጋራ ያድር ነበር። ጌታ በጥንተ ተፈጥሮ አንድ ሳንድ ብሎ ሴትና ወንድ አድርጎ የፈጠራቸውን (ለአዳም ግመንዘርን ቢፈቅድ ኮሮ የፈለገውን ያህል ሴት ይፈጥርለት ነበር። ለዘር ብቻ ከሚገናኙት ከእንስሳት ሁሉ ለይቶ በፍትወት ከወንድ እኩል አድርጎ የፈጠራትን ሴት ከወንድ እኩል አላደረገም። ሙሴና ክርስቶስ ያጠኑትን የእኩልነት መብት አፍርሶ ሴትን ለወንድ የምትናገር ከብት አድርጎአል።

ሠ. በመካ ጣዖት በካዕባ እንጂ በአንድ አምላክ አያምንም። በዐረቢያ የነበሩትን ጣዖታት አጥፍቶ በመካ ያለችውን ካዕባን የተወበት ምክንያትም መካ በቱሪስት ገቢ እንደትከብር ነው። እግዚአብሔር አምላክ ዓለም ነው፣በሄትኖውም አቅጣጫ ይገኖል፣ጸላይም በሄትም ዙሮ መጸለይ ይችላል። መሐመድ ግን ወደ መካ ካዕባ ወደ ምትገኝበት ዙራችሁ ጸልዩ፣ሰገዱ አለ። ጥቁር ደንጊያ ካዕባ ውሱን ናት፣የምትገኝውም መካ ነውና ነው።

ከዚህ ላይስ እናንተም (አይሁድና ክርስቲያን) ወደ ኢየሩሳሌም ዙሩችሁ ትጸልያላችሁ፣ለታቦትም ትሰግዳላችሁ ይል ይሆናል የስላም ተከራካሪ፣ለዚህ መልሱ ቀላል ነው፣በጽላትና በቤተ መቅደስ የእግዚ

አብሔር ስም ተጽፏልኤስለዚህ እኛ የምንሰግደው ለእግዚአብሔር ስም እንጂ ለመቅደሱ ደንጊያ ወይም ለታቦቱ ቁሳቁስ አይደለም። ይህም በሁሉን ሁሉን ይወቅ በሰፊው ተጽፏል።

ከሌላ ቦታ እንዳየነው ጣዖትን እግዚአብሔር በሚከተለው ሁኔታ በኦሪት (ዘፀ.20: 3-4) ከኔ በቀር ሌሎች አማልእክት አይኑሩህ፤በላይ ከሰማይ ካለው፣ በታችም በምድር ካለው፣ከምድር በታች ከውኃ ካለው ነገር፣የማንኛቸውንም ምሳሌ፣የተቀረጸውንም ምሳሌ፣የተቀረጸ ውንም ምስል ሳንተ አታድርግ፣አትስገድላቸው፣አታምልካቸውም፣_። ከሰማይ ወረደች እያሉ የሚያመካኙባት ያች ጥቁር ደንጊያ፣የአምላክ ስም አልተጻፈባት፣ከግብጽና ከባቢሎን ጣዖት በምን ትለያለች? ስለዚህ የመሐመድ ጥሪ፣አምላካችሁን ትታችሁ ኑና ጣዖት አምልኩ፣ አመንዝሩ፣ነፍስ በሃይማኖት እያመካኛችሁ ግደሉ፣ዝርፉ፣ውረሩ ነው። ረ. መሐመድን የመሰለ ዋሾ ፖለቲከኛ ነበር፣አለ፣ወይም ይመጣል ለ ማለት በጣም ያደግታል። በእየቦታው እንዳየነው፣ከእሱ በፊት የነበረ ውን ገድላ ገድልና፣መጽሐፈ ባልቲት፣ተረት ሰብስቦ፣ከሰማይ የወረደ ልኝ ቁርአን ነው ብሎ ብዙ ሕዝብ አስቶአል። በዚህም የክርስቶስ ትንቢት ማቴ.24 በመላ ተፈጽሟል።

መሐመድ በእግዚአብሔር ስም ኑጋውን ለሚያታልሉ፣የመጀሪያው መሪ ነው።

ሰ. <u>መሐመድ ነቢይ አይደለም፣ነው ቢባልም። ከነቢያት ሁሉ ያንሳል፤</u>

ራሱ ከሰማይ ወረደልኝ እያለ በዋሸበት በቁርአንም ቢሆን መሐመ ድ ከሙሴ፣ከአሮን ከእኅታቸው ከመርያምና እግዚአብሔር እያነጋገረ ከላካቸው ነቢያት ሁሉ ያንሳል። እሱን ያነጋገረው ከላይ እንዳየነው በገብርኤል ስም ርኩስ መንፈስ ሲሆን፣ነቢያትን ግን ተገልጦ የታየ ችው ራሱ እግዚአብሔር ነው ያናገረቸውም መንፈስ ቅዱስ ነው። (ዘኁ. 12: 1-15፤1: ነገ.17: 1-6፤ኢሳ.6: 1-13)

ምዕራፍ 15፣

መሐመድ ያልሠራው ጎጢአት የለም፣

አንዳንድ ስላሞች መሐመድ ጎጢአት አልሠራም ይላሉ፣ግን ከዚህ በላይ እንዳየነው በጎጢአት ሥራ የመሐመድ ተወዳዳሪ ፍጡር አለ ለግለት ያስቸግራል ቢባል ከውነት አይራቅም። ይህንም ከዚህ በፊት ባየናቸው መሠረት በቅደም ተከተል እንገልጣለን።

ሀ. ውሸታም ነው፣ ውሸትም ያስተምራል፣ተከታዩ የሚያስዋሽ ነገር ቢያጋጥመኝ፣ምን ላደርግ ቢለው ዋሽ ብሎ ፈቅዶላታል።

ለ. ክሐዲነው፣ አሪትና ወንጌል ከሰማይ መውረዳቸውንና ቅዱስነታቸውን በቁራን እያመነ፣እሱ ግን ክርስቶስ ሙቶ አልተነሣም፤ግርያም ደግሞ አምላክ ናት ይላሉ ክርስቲያኖች ብሏል፤ክርስቲያኖች ሥላሴ ሦስት ናቸው እነሱም አብ፣መርያም፣ወልድ ናቸው ይላሉ ይላል። የመንፈስ ቅዱስን ህልውና ይክዳል። ክርስቲያኖች አግልእክት ሦስት ናቸው ይላሉ ይላል። በዚህም በሐሰት አትመስክር የምትለውን አሪትን አፍርሶ በሐሰት መመስከሩ ነው።

ሐ. ጣያት ያመልካል፣ ከኔ በቀር ሌላ አምላክ አታምልክ ያለውን ሕገ አሪት ጥሶ ለካዕባ ጥቁር ደንጊያ ይሰግዳል፣ያሰግዳል፣ ሌሎችንም ጣያታትን አግልክት ያጠፋውም የእሱ አምላክ ካዕባ እንድ ትመልክና ከብቈጣት አድራሽ ከሳሚ ብዙ ገንዘብ ለማግኘት ነው።

መ. የእግዚአብሔር ስም አላህም የአብርሃም አምላክ ስም አይደለም። አግዚአብሔርንም አላህ ያለው ከእሱ በፊት በነበረ ከጣያታቱ ስም በአንዱ ነው። የጣያትን ስም ለአምላክ አብሃም መስጠትም እወነተኛውን አምላክ መሳደብ ነው።

ሠ. መሐመድ በሐሰት ተሳዳቢ ነው ፤እሰራኤልንና ክርሲቲያንን ከሐዲዎች ናቸው ይላል።

ረ. ወንጌልንና አሪትን ከዶ፣በአዋልድ፣በአፈ ታሪክ፣በመጽሐፈ ባልቴት ያለውን ሰብስቦ ከሰማይ ወረደልኝ እያለ ብዙ የዋሃንን አታሏል።

ሰ. በወንጌል እንደተነገረው ርግጠኛው ሐሳዊ መሲሕ እሱ ነው፣በስሙ ባይጠራም በግብሩ ፍጹም እሱ ነው።

ቀ. ቱግኛ ሊባ ወምበዴ ነው፣ ገንዘብ ከቸገረው ጦሩን አስከትቶ ጎረቤቱን ይዘርፋል፣ገንዘብ ካላት ባሏን አስገድሎ ምሽቱን ያገባል። ገንዘብ ካለው ባለቤቱን አስገድሎ እኔን ስላልተከተልነው እያለ የሐሰት ምክንያት ሰጥቶ ንብረቱን ይቀማል፣ሀብቱን ይወርሳል፣ምሽቱን ያገባል፣ለዚህም አላህ አዝዘኝ ብሎ ይዋሻል። በይፋ ይህን ሲያደርግ ኑሯል፣የድብቁንማ የሌብነቱንማ! ማን ተናግሮ? ስንቱስ ተቆጥሮ! ማንስ ዐውቆ?

በ. አረመኔ፣ጨካኝ፣ምሕረት የለሽ ነው

መጀመሪያ ቃሉ አረመኔ እንደሚያሳየው ያልተጠመቀ የካዕባ ጥቁር ደንጊያ ጣዖት አምላኪ እንጂ የአምላክ አብርሃም፣የአምላክ ሙሴ፣የሕግ አሪት፣ወይም የኢየሱስ ክርስቶስ ተከታይ አይደለም። አሪትን ወይንም ወንጌልን ያልተከተለ ሁሉ በቋንቋው መሠረት ፍጹም አረሚ ነው። በምላሊያዊ አነጋገር ደግሞ፣ከአራት ዓመት ሕፃን አንሥቶ እስከ መቶ ዓመት ዕድሜ ያለ የጀጀ ሽማግሌ የሚያስጨፈጭፍ አጭ የለሽ አረመኔ በዓለም ላይ እንደ መሐመድ አልተፈጠረም።

ተ. አድላዊ፣ወገናዊ ነው፣

አድልዎንና ወገናዊነትን መሐመድ ጀመራቸው ባይባልም እስከ ፍጻሜ ያደረሳቸው መሐመድ ነው፤መሬት፣ገንዘብ ጥቅም ካገኘ ማንንም ጎረቤት ይወራል፣ይጣላል፣ዘመድ ከሆነና ባለመወረሩ የበለጠ ጥቅም የሚሰጥ መስሎ ከታየው ይምራል። በዚህ መሠረት ነው፣ዘመዶቹንና ወገኖቹን የመካን ሰዎች የማራቸው።

ቸ.አመንዝራ ፣ሴሰኛ ነው፣

ልዑል እግዚአብሔር ጠቢቡ በጥንተ ተፈጥሮ ለወንድ ካንድ በላይ ሴት ያስፈልገዋል ቢል ኦሮ፣የፍላጎቱን ያህል ሰባት፣ሰምንት ሴት ይፈጥርለት ነበር፣ለሰው ብዙ ሴት ማግባትም የሚያስፈልገው በመጀመሪያ ዓለም ባልሞላበት ጊዜ እንጂ አሁን ዓለም በተጣበበት ለወሊድ መቆጣጠሪያ ባስፈለገበት፣ በመሐመድ ዘመን አይደለም። ሴትንና ወንድን በፍትወት እኩል አድርጎ መፍጠሩ ከታወቀ ብሽክ የሚቀጠሩ ዘመናት አልፈዋል። ሰው እንስሳ አይደለም፣ወሲብን ለዘር ብቻ የሚፈልግ፤ወሲብ ለሰው ከምግብና ከመጠጣያ ቀጥሎ በአየጊዜው የሚያስፈልግ ፈቃድ ነው። እሱም አንድ ወንድ ላንድ ሴት ተብሎ በሙሴና በክርስቶስ መጻሕፍት ከተደነገገ ዘመናት አልፈዋል። ከዚህ ውጭ የሚኖሩ ሕገ ወጦችና አሕዛብ ናቸው። መሐመድም ይህን ያመጣው፣በአከባቢው ከነበሩት ጣዖት አምላኪዎች ዐረባውያንና ወላጅ ካላሳደገው ከራሱ ልቅና ስድ አስተዳደግ ነው።

ከዕቁባቶች ሌላ 13 ምሽት ነበሩት። ለሌላው ሲያዝዝ እኩል ካየህ ካላደላህ እኩል ካስተዳደርህ ሦስትም አራትም ልታገባ ፈቅደንልሃል ይላል፤ራሱ ግን ቁጥር የለሽ ሴት ነበረው፤እነዚህንም የሚገናኘው በዘፈቀደ እንጂ ሌላው እንደ ታዘዘ በተራ አይደለም። ሴቶችም፣ውሽሞቹ ተሰብስበው ለምን በተራ አትመጣልንም ሲሉት፣አላህን አስፈቅጄለሁ፣ከምወዳት ከኢሻ ጋራ እተኛለሁ ብሎ ይመልሰላቸዋል፤መልሶላቸዋል። ይህን የሚያደርግ ከካኑ ሊሆያን ነገድ በመካ በካዕባ ቤተ መቅደስ ከነበረው ጣዖት ሥርዓት እንጂ ከአምላክ አብርሃም፣ይስሐቅ ያዕቆብ የመጣ፣ክርስቶስ ያጸደቀውም አይደለም።

ከዚህ ላይ በዐሠርቱ ቃላት በአሪት አታመንዘር፣በወንጌል ደግሞ በክርስቶስ "እግዚአብሔር አንድ ያደረገውን ሰው አይለያይ"ብሎ ጋብቻን የፈጠረ እግዚአብሔር ነው የተሰላተ? ወይስ በአመነዘረ ቁጥር አላህን ጠይቄ አስፈቅዳለሁእያለ፣ሴትን የወንድ ተናጋሪ እንስሳ፣አሚዎች ከብት አድን ያለፈ መሐመድ ነው? በዚህ ጊዜስ በዘመናችን ያለው አክራሪ ሰላም እግዚአብሔር እንጂ መሐመድማ እንዴት! ይልና መጻሕፍትና ሌሎች ሰዎች ናቸው የዋሹ የተበላሹ ይለናል። እንጂ፣መሐመድማ እንዴት ሁኖ ይሳሳታል፣እግዚአብሔር ያነጋገራቸው እነሙሴ፣ተከታዮቹ ነቢያትም፣ቃለ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱም ተሳስቷል፣ያልተናገረውን ተናግሯል ተብሏል፣የተናገረውን ና የሠራውንም ተክዷል፣ይካዳል።

ምን የሁን ፖለቲካ አይደል? የማይሠራ ነገር የለ።ይህን ሊረዳ የሚችል በእየዘመኑ የሚሠራውን የሚከታተል ንቁህ፣ትጉህ፣አስተዋይ አንባቢ ነው።

ስለ መሐመድ አመንዝራነት፣ሴሰኛነት አረመኔነት፣ጨካኝነት ውሸታምነት ብዙ እየጠቀሱ መናገር ይቻላል፣ግን ብራና ውድ ስለሆነ፣እስከዚህ የሰጠነው ይብቃንና ሌላውን ———ደግሞ እንይ።

ኀ. <u>አጉሪ ነው፣ባሪያ ይጥለዋል፣</u>

አጉሪ መንፈስ ርኩስ፣ዛር ወይም ገኔን የሚገዛው የሚያስገብረው ከዚያም አልፎ ተርፎ ባሪያ የሚጥለው እንዴት የእግዚአብሔር አገልጋይ ሊሆን ይችላል? ሲያንራ ደም ያሰፈልገዋል፣በዚህ ጊዜም ለመንፈስ ርኩስ ሰለሚሠዋ ከእግዚአብሔር ተለይቶ ወደ አምልኮ ባዕድ መሄዱ ነው። "አንድ ሰው ለእግዚአብሔርና ለገንዘብ ማገልገል አይችልም ስላለ፣መሐመድም የጂኒ እንጂ የአምላክ አገልጋይ ሊሆን አይችልም። አምላክ ከሰይጣን ጋራ ግኑኝር አይካፈልም፣

ነ. <u>በዐሠርቱ ቃላት ሁሉ ጎጢአት ሠርቷል፣</u>

ጀብሪል ነኝ እያለ በሚመራው መንፈስ ርኩስ መሠረት ዐሠርቱ ቃላትን በሙሉ እየፈለገ ጎጢአት ሠርቶባቸዋል።

1. <u>ከኔ በቀር ሌላ አምላክ</u> አይኑርህ ብሎ ያዝዘውን ሽሮ፣ስሙንም የጣዖት ስም ሰጥቶ ስግደቱንም ለካዕባ ጣዖት ሰጥቷል።

2. <u>የእግዚአብሔርን የአምላክህን</u> ስም ዘም በከንቱ አትጥራ ያለውን በጣዖት ስም ተክቶ የሐሰት መመሻያ አድርጓል።

3. <u>የሰንበትን ቀን ለውጧል፣ሽሯል፣ አፍርሷል።</u>

4. <u>አባትህንና እናትህን አክብር</u> የሚለውን ጥሶ የእንጀራ እናቱን አሳዳጊውን ነክሷል፣ ደብድቧል። በልጅነቱ የሞቱ እናትና አባቱም ቆይተው ቢሆን ኑሮ ይህ ፅድል አያጣቸውም ነበር።

5. <u>አትግደል፤</u> ሰው ከመጨፍጨፍ በቀር ምን ሥራ ነበረው፣ያውም ሕፃናትና ሽማግሌ፣የጸጹ።
6. <u>አታመንዝር፣</u>ለዚህማ አለሌው እሱ እንደሆነ ከላይ አይተናል መረጃም አያሰፈልገው።
7. <u>አትሰረቅ፤</u> ለዚህም መሪው ከሠራዊቱ እሱ ነው።
8. <u>በባልንጀራህ ላይ በሐሰት አትመስክር፤</u>ከመመሰክርም አልፎ ሰውም ግደሉ፣ዋሹ ብሎ አሰተምሯል፤ ያስተምራል።
9. "የባልንጀራህን ቤት አትመኝ፣የባልንጀራህን ምሽት፣ሎሊውንም ገረዱንም፣በሬውንም፣አህያውንም፤ከባልንጀራህ ገንዘብ ሁሉ ማንኛ ቸውንም አትመኝ።" ከዚህ ትእዛዝ መሐመድ ያልሠራው የትኛው ነው? መሐመድ የእነዚህ ሁሉ ደምሳሽ የጂኒ ተመሪ ወይም ተገዥ እንደሆነ ለመረዳት አስተዋይ አንባቢ የመሐመድን ታሪክ እንደገና እንዲያነብ ይጠቆማል። አክራሪ ስላምም ታሪኩን አስት አይልም፣ለም ን ተናገርህ? እንዴት ምስጢር አወጣህ? ብሎ ገድዬ ዐርፋለሁ ይላል እንጂ።
10. <u>ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ፣</u>ለዚህም የመሐመድ ነገር መቼም ከእግዚአብሔር ጋራ እልክ ተያይዘ፣ጎን ለጎን፣የጎሪ ጥ እያየ ማጥፋት ነውና፣ባልንጀሮቹን እየገደለና እያሰገደለ፣ምሽቶቻቸውን ሲያገባ፣ሀብታቸውን ሲወርስ፣ከብታቸውን፣ሲዘርፍ፣ጥሪታቸውን ሲቀ ማ ነው የኖረው።
ኧረ! መሐመድ እንዲህ ከሆነ ለምን ብዙ ስላሞች ቅዱስ ይሉታል፣ለም ግባር ለሰው ልጅ ሁሉ አርያ ነው እያሉ ያመሰግኑታል?ለሚል ጠያቂ መልሱ ምን ይሆን? የግብር መሪያቸው፣የሃይማኖት አለቃቸው ነውኔ፤ ጡር ሁሉ በሥጋ ዘመዱን፣በግብር መሰሉን፣በዕድሜ አቻውን በጠባ ዕይ ጓደኛውን ይወዳል። እንኳንስ ቀድሞ እና አሁንም የመሐመድ ልጆች አክራሪ ስላሞች በሃይማኖት አስመስለው መንግሥት ለመገልበ ጥ፣መሣርያ የሌላውን መንገደኛ፣ቱሪስት፣ደጋፊ የሌለውን ሽማግሌ፣ ጎዶል የሌላቸውን ሕፃናት፣ነፍሰ ጡሮችን ሴቶች፣በገዳም ያሉ መነኮሳት ንኔበበረሃ የወደቁ ባሕታውያንን ከፓለቲካ ግንኙነት የሌላቸውን ካህናት፣ጳጳሳት ያለምንም ርኅራኄ ያርዳሉ፣ይጨፈጭፋሉኔበዚህ አረመኔ ሥራቸውም ይኮሩበታል፣ይፈክሩበታል። ይህንም በእየዕለቱ በመገናኛ ብዙኃን የምናነበውና የምንሰማው ነው።
መሐመዳውይንማ የግብር መሪያቸውን ለማንገሥ በቁርአን ያልተባ ለውን፣በቅዱሳት መጻሕፍት ያልተነገረውን፣ቤተ እስራኤልና ቤተ ክርስቲያን፣የማይቀበሉትን የማያውቁትን ዐውቀውም የማይቀበሉበትን

አዋልድ፣መጽሐፈ ባልቴት፣አፈ ታሪክ ሁሉ ሰብስበው፣ከራሳቸው ቧልታ እየፈጠሩ፣ከኪሳቸው ተረት እየመዘዙ፣ከነቢያት ሁሉ ይበልጣል ዓለም የተፈጠረችውም ለመሐመድ ሲባል ነው ይላሉ። እንዲህ ያለ በየሃይማኖቱ ድርጅት አካባቢ ባይኖር ኑሮ እንዴት በደነቀ ነበር። በውሸትና በተረት መጠራቀሚያ በቁርአን እንኳ በሌለ ማንም በፈጠረው አፈ ታሪክ ከሁሉ በላይ ሁኗል፤ጸድቃን ሰማዕታትን፣ ነቢያትን ሁሉ አልፎ ክርስቶስን እንኳ ሳይቀር፣ከአላህ ዙፋን ፊት፣ዙፋን ተዘርግቶለት ተቀምጧል ይላሉ። እንዲህ ያለውን ነገር ከልብ ወለድ ፈጠራ በቀር ማን አየ? ይህ ቢሆን ኑሮማ ከታላላቁ ነቢያት አንዱ እንኳ ሳይናገርለት ባልቀረም ነበር። የፓለቲካ መሪው የውሼት አባት፣የሐሰት ፈጣሪ መሐመድም በቁርአን ያስነካው ነበር። ምን ይሁን? አንድ መረጃ ሳይዙ ምን አውርተን እንከበር በሚሉ የሐሰት ሰባክያን በእየሀገሩ በሚነዙት ውሸት ዓለም ሲበጠበጥ እንደሚኖር የሚያሰረዳው እንዲህ እንዲህ ያለው የልብ ወለድ ፈጠራ ነው። በዚህም ከአላህ ባለሟሎች ሁሉ በለይ ያለው ዒሳ ነው ያለውን የቁርአንንም ቃል ይጥሳሉ፣በዚህም የመሐመድ ተረቶች ደግሞ ከመሐመድ በኋላ የተነሡ ነቢያት ይሆናሉ። እናም መጨረሻው ነቢይ መሐመድ ነው የሚለውን የራሳቸውን ፈጠራ ይንዳሉ፡(ሱራህ:11:253፤ 87፤)በእየዘመኑ በሃይማኖት ሽፋን መከላከያ የሌላቸውን ሕፃናት፣ሴቶች፣አረጋውያን ሽማግሎች መንገደኞች የሚጨፈጨፉ አክራሪ ስላሞች በቁጥራቸውና በግብራቸው የዚያው የአረማዊው መሐመድ ልጆችና ተከታዮች ናቸው። አክራሪዎች ስላሞች፣የመሐመድ ተከታዮች በቅዱስ ወራቸው በሮመዳን እንጾማለን ያላሉ፤ግን የነቢያቸውን መሪነት ለመፈጸም መሣሪያ የሌለው ሰው ካገኙ እየዞሩ ይጨፈጭፉሉ። ስልምና የሚያገለግለው ለጦርነትና ለዘረፋ፣መንግሥትን ገልብጦ ሥልጣን ለመያዝ፣ሀገር ለመውረር፣ርቱዕ (እውነተኛ) ሃይማኖትን ለማጥፉት ነውና።

እነ ዲዳት ክርስቶስንና መሐመድን አነጻጽረው መሐመድን ለማስበለጥ ሞክረዋል፣ከነቢያት ሁሉም በላይ አድርገውታል። በጥናት ሲነጻጸሩ ግን ውጤት የሚከተለው ነው፤

ወልደ እግዚአብሔር ሕያው፣ወልደ ማርያም ሥግው፡ፈጣሪ ዓለማት ኢየሱስ ክርስቶስ፣አምላክ፣ወልደ አምላክ ሲሆን በትሕትና፣በንጽሕና ከድንግል ማርያም ፍጹም ሥጋ ለብሶ፣በፍጹመ ትስብእቱ በዚህ ዓለም 33 ዓመት ከሦስት ወር እንደ ሰው ተመላልሶ፣በፈለገ ዮርዳኖስ በእደ ዮሐንስ ተጠምቆ፣በአይሁድ ተሰቅሎ፣ሙቶ ተነሥቶ ጽድቅንና ትንቢትን ሁሉ ፈጽሞ በተነሣ በአርባ ቀኑ ዐርጎ በአባቱ ቀኝ በክብር ተቀምጧል። ይህን ሁሉም ሲያደርግ ለመለኮታዊ በሕርዩ ኀጢአት ስለማይስማማው ያላንዳች ኀጢአት በደል ወይም አበሳ ነው። በዚህ እንጻር መሐመድ ደግሞ ኀጢአት የት አለሽ? እያለ እየጠራ ሲሠራ ነሮ ያስጎራው ወደ ነበረ መንፈስ አልፏል።

ምዕራፍ 16፣

መጽሐፍ ቅዱስ ስለመሐመድ

በምዕራፍ 9 እንዳየነው እነ አሕመድ ዲዳት መጽሐፍ ቅዱስ ስለ መሐመድ ተናግሯል ይላሉ፣ስለ መንፈስ ቅዱስ የተናገረውን አጣመ ው፣ስለ መሐመድ የተናገረውን ደግሞ ሸፍነው፣መሐመድን ትንቢት የተነገረለት ነቢይ ለማስመሰል ብዙ ቀባጥረዋል። አዎ! እነሱ እንደሚሉት አይደለም እንጂ በአሉታ መልኩ ጌታም ስሙን ሳይጠራ፣ሐሳዊ መስሕ ፣እንዳያስታችሁ ተጠንቀቁ ብሎ በሰፊው ተናግሯል፡(ማቴ.24: 21-30፤ግር.13: 5-21፤ሉቃ.21: 7-19)

ስለ መንፈስ ቅዱስ የተናገረውንም ስለመሐመድ ነው ብለው ዐይናቸውን አፍጠው ድርቅ ይላሉ፤ምን ይሁን? የሊባ ዐይነ ደረቅ ተመልሶ ልብ ያደርቅ ይሉሃል ይህ ነው። ለሁሉም ራሱ አንባቢው እንዲፈርድ ጥቅሱን በሙሉ ከዚህ ቀጥለን ጽፈናል፤

1. (ሉቃ.24: 44-49) "እርሱም ከእናንተ ጋራ ሳለሁ በሙሴ ሕግና በነቢያት መዝሙራትም ስለኔ የተጻፈው ሁሉ ይፈጸም ዘንድ ይገባል ብዬ የነገርኋችሁ ቃሌ ይህ ነው አላቸው። በዚያን ጊዜም መጻሕፍትን ያስተውሉ ዘንድ አእምሮአቸውን ከፈተላቸው፤እንዲህም አላቸው፣ክርስቶስ መከራን ይቀበላል፣በሦስተኛውም ቀን ከሙታን ይነሣል፤በስሙም ንስሓና የኀጢአት ስርየት ከኢየሩሳሌም ጀምሮ ለአሕዛብ ሁሉ ይሰበካል። ተብሎ እንዲሁ ተጽፏል፣እናንተም ለዚህ ምስክሮች ናችሁ። እነሆም አባቴ የሰጠውን ተስፋ እኔ እልክላችኋለሁ፤እናንተ ግን ከላይ ኀይል እስክትለብሱ ድረስ በኢየሩሳሌም ከተማ ቆዩ" ብሎ አዝዟቸው ዐረገ። (ግብሐ.1: 4-8)

በትእዛዙ መሠረት ተስፋውን እየጠበቁ በኢየሩሳሌም ከተማ እንድነት ሁነው ሲጠብቁ፣በተነሣ በ40ኛው በዐረገ በ10ኛው ቀን አንድነት ሁነው አብረው ሳሉ፤"ድንገት እንደ ሚነጥቅ ዐውሎ ነፍስ ከሰማይ ድምፅ መጣ፣የነበሩበትን ቤትም ሞላው እንደ እሳትም የተከፋፈሉ ልሳናት ታዩአቸው፣በእያንዳንዳቸውም ላይ ተቀመጡባቸው፤በሁሉም መንፈስ ሞላባቸው፤መንፈስ ይናገሩ ዘንድ እንደሰጣቸው በልዩ ልዩ ልሳናት ይናገሩ ጀመር።_____።

ከዚህ በላይ ያሉት ጥቅሶች እንደሚናግሩት የመንፈስ ቅዱስ ተስፋ የተፈጸመው ጌታ ባረገ በ10ኛው ቀን ነው። ለመሐመድ ነው ከተባለ ግን እስከ 600 ዘመን ድረስ ሐዋርያት ሳያስተምሩም፣ክርስቶስን ሳይሰበኩም ሳይሞቱም ኑረው የመሐመድ ሰባኪዮች ሁነዋል ማለትና፣ለ600 ዘመንም በዓለም የተስፋፋው ክርስትና አልነበረም ማለት ነው። ግራ ቀኙን አስተውሉ የማያነብ ሰው በእንዳዐይናነቱ ሰውን ገደል ይዞ ይገባል። ሁለተኛው ደግሞ በቅዱስ ቢርናባስ? ወንጌል በሆላንድ

በ1709:ዓ.ም ተገኘ በሚሉት የውሸት መጽሐፍ ላይ የተመሠረት ውሸት ነው። በዓለም አብያተ ክርስቲያን የሥነ ጽሑፍ ታሪክ እንዲህ ያለ እንኪንስ ወንጌልና አዋልድና መጽሐፈ ባልቲትም የለ። እነ አሕመድ ዲዳት ትልቁ ወንጌል ይሉታል። ምን ይሁን ውሸታም የሚያመሰግን ጎደኛውን ውሸታምን አይደል? የበርናበስ ወንጌል ከ1709 ዓ.ም በፊት በየትም አገር ቅጂው ታይቶም አይታወቅ። ታዲያ ከምን መጣ? ለስላም ሁሉም ቀላል ነው፣እንደ ቁርአን ጅብሪል በሚባለው ጂኒ አማካይነት ከሰማይ ወርዶ ይሆናላ! የተጻፈውም በክርስቶስ አካባቢ በነበሩት፣ ዕብራይስጥ፣ ዐረማይስጥ፣ ግሪክ፣ ላቲን ሳይሆን በዘመናዊው ቋንቋ በኢጣልያን ነው። ዋሽ ቢሉኝ እዋሻለሁ ነፍስ በወጥመድ እይዛለሁ ይሉሃል ይህ ነው። የስላም ነገር በክርስቶስ በዘመኑ በቋንቋው የተጻፉትን ወንጌላት ይክዳል፣ከ1700 ዘመን በኋላ በሀገሩ በኢየሩሳሌም ሳይሆን፣በሆላንድ፣በቋንቋው ሳይሆን በኢጣልያን የተጻፈ ወሸት ያምናል። አምኖም ያስተምራል፣ይሰብካል።

ታላቁ የእነ ሂትለር ቀዳሚ፣የኔሮንና የጅስካን ተከታይ፣የእስልምና መሥራች በግብሩ ከላይ ያየነው በወንጌል የተነገረው መሐመድ ይህ ነው።ተከተለው ውቃቢው መልአክ ዓለም በምድር ያከብርሃል፣ያበለጽ ግሃል፤ጽድቅ፣ድኅነት መንግሥተ ሰማያት ግን በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን ብቻ ነው የሚገኙት።

ምዕራፍ 17፣

አዲስ ሕግ አላወጣም ብሏል፣

(አያ አሕመድ ዲዳት፣መጽሐፍ ቅዱስ ስለመሐመድ ገጽ:10) በክፍሉ እንደ ተገለጠው ሐዲስ ሕግና ትምህርት ከፖለቲካ በቀር ያላመጣ መሐመድ እንጂ፣ጌታችንና አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ አይደለም። ትምህርቱንም ሕጉንም ከዚህ ቀጥለን እንዘረዝራለን፤

ሀ. በአሪት በደንብ ያልተብራራውን ምስጢረ ሥላሴን (የሥላሴን በመለኮትአንድነት፣በአካል፣በስም፣በግብር ሦስትነት(ማቴ.28:1-20)እን ግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ <u>በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ</u> ስም እያጠመቃችሁ ያዘዝኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርቴ አድርጎቸው ብሎ ሦስትነቱንም አንድነቱንም ገልጧል። ይህን ትምህርት በሰፊው ለመረዳትና ለማጥናት ሁለቱን መጻሕፍቱን ሁሉም ሁሉን ይወቅንና አንድ እረኛ አንድ መንጋን ያነሳል።

ለ. ለሥርዓትና ለምግባርም (ማቴ.5-3—— 48፤)በዚያ ዘመን በሮምና በግሪክ ፍልስፍና በአሐፍትና ፈሪሳውያን ሥርዓት ትልቅ የሚባለው ሀብታም፣ባለጸጋ፣ድል አድራጊ ጎይለኛ ነበር። በዚያ ዘመን ነው ይህን ያስተማረ፤ሌትን ከወንድ እኩል ያአደረገ፤ሕግናትን ከዐዋቂ እኩል የቆጠረ። አያ ዲዳት ለዚህ ሁሉ የሚከተለውን ልብ አድርገህ አንብ፤

3. በመንፈስ ድኖች የሆኑ ብፁዓን ናቸው፣መንግሥተ ሰማያት የእነርሱ ናትና።

4. የሚያዝኑ ብፁዓን ናቸው፣ይጽናናሉና።

5. የዋሆች ብፁዓን ናቸው፣ምድርን ይወርሳሉና።

6. ስለጽድቅ የሚራቡና የሚጠሙ ብፁዓን ናቸው፣ይጠግባሉና።

7. የሚራሩ (የሚምሩ)ብፁዓን ናቸው፣ይማራሉና።

8. ልብ ንጹሖች ብፁዓን ናቸው፣እግዚአብሔርን ያዩታልና።

9. የሚያስታርቁ ብፁዓን ናቸው፣የእግዚአብሔር ልጆች ይባላሉና።

10. ስለጽድቅ የሚሰደዱ ብፁዓን ናቸው መንግሥተ ሰማያት የእነሱ ናትና።

11. ሲነቅፉዋችሁና ሲያሳድዷችሁ በእኔም ምክንያት በውሸት ሲናገሩባችሁ ብፁዓን ናችሁ፣ዋጋችሁ በሰማያት ታላቅ ነውና ደስ ይበላችሁ ሐሴትም አድርጉ፣ከእናንተ በፊት የነበሩትን ነቢያትን እንዲሁ አሳደዋቸዋልና።

ሐ. ከዐሠርቱ ቃላትም ብዙዎቹን አፍርሷል፤

1. <u>ጠላትህን ጥላ መንድምህን ውደድ</u> የምትለውን የአሪት ትእዛዝ እኔ ግን ጠላቶቻችሁን ውደዱ ለሚያሳድዷችሁም ጸልዩ ብሎ ለውጧል (5: 43)

2. አትግደልን በአታስቆጣ (5 :21)
3. አታመንዝርን ሴትን በፍትወት ባያት አመነዘረ ብሎ(5: 27- 28)
4. ምሽቱን የፈታ ሁሉ የፍች ወረቀት ይስጣት የሚለውን ከማመንዘር በቀር ምሽቱን የፈታ ሁሉ አመነዘረ ብሎ (5:31)
5. እስከ ዘመናችን ድረስ በመሐመድ መሪነት በእስላሙ ዓለም ዛሬም እንደሚደረገው ሁሉ ሴት ለወንድ የምትናገር ከብቱ ናት፣ከዚያም ቢያልፍ አንድ ሦስተኛው (ሱራህ 4:11) የነበረችውን አንችም የወንድ እኩያ ነሽ ብሎ ከባርነት አውጥቶ፣ከዝቅተኛነት አንሥቶ የወንድ አኩያ አድርጓታል። እንደ ገና ሙሴና መሐመድ አይመሳሰሉም የሚለውን ምዕራፍ 11ን ያነቧል ለደግ ሥራም፣ለምግባርም ሰድስቱ ቃላተ ወንጌልን ሰጥቷል (ማቴ.25:34-46) በዚህም ከላይ ተጠቀሰው በዘመኑ የነበረውን የሮሞች የግሪክ ልማደ ኅብረተ ስብእና የጸሐፍት ፈሪሳውያ ንን ግብዝነት ጠራርጎ ጥሏል።
7. የጾም የጸሎት የምጽዋትም ሕግ እንደ ጸሐፍትና ፈርሳውያን እንደ እስላም በዐዋጅ በነጋሪት በአደባባይ ለይስሙላ ሳይሆን የተሸሸገውን ለሚያየው አምላክህ በስውር ስጥ፣ጹም፣ጸልይ ብሎ አዘዝዋል። ለዚህ ም ማቴ.ምዕራፍ ስድስትን በሞላ ያነቧል።
8. ዲዳት አሁንም ሳይገባው ለስን¯በት ቀንም ክብር ሰጥቷል ብሏል፣እንደ ሰባተኛው ቀን አደበንቲስት፤ጌታ የትምርቱን ዘመን ያሳለፈው ሰንበተ አይሁድን እየሻረ ነው። ለዚህም አንድ እረኛ፣አንድ መንጋ ምዕራፍ 23ን በጥንቃቄ ያነቧል።
9. መሥዋዕት ኦሪትን ሽሮ መሥዋዕተ ወንጌልን ተክቷል። በደመ እንሰሳ የነበረውን በራሱ መሥዋዕትነት ተክቷል።
10. እሱን ያመነ ሁሉ የእግዚአብሔር ልጅ እንዲሆን ሥልጣን ስጥቷል፤(ዮሐ.1:11-13) የርሱ ወደ ሆኑት መጣ፣የገዛ ወገኖቹ ግን አልተቀበሉትም፣ለተቀበሉት ሁሉ ግን፣በስሙ ለሚያምኑት፣ለእነርሱ ም የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣን ሰጣቸው ፤እነርሱም ከእግዚአብሔር ተወልዱ እንጂ ከደም ከሥጋ ፈቃድ አልተወለዱም።
11. ለአገልጋዮች ሐዋርያት፣ካህናት፣ቀሳውስት የኀጢአት ማስተስረይ ሥልጣንን ሰጠ።(21-23)ኢየሱስም ዳግመኛ ሰላም ለእናንተ ይሁን፣አብ እንደ ላከኝ እኔ ደግሞ እልካችኋለሁ አላቸው። ይህንም ብሎ እፍ አለባቸውና መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ፣ኀጢአታቸውን ይቅር ያላችሁላቸ ውይቀርላቸዋል፤ይቅርያላላችሁላቸው ይቅር አይባልላቸውም። (ዮሐ.20: 20-23)
12. ተገፎ ፣ተገፎ፣ተሰቅሎ፣ሙቶ፣ተነሥቶ ከዐርባ ቀን በኋላ ብዙ ሰው እያየው ዐርጎ በአባቱ ቀኝ ተቀምጧል።

ታዲያስ አያ ዲዳት ይህ ሁሉ አዲስ፣አስገራሚ፣አሰደናቂ አይደለም ወይ? ልባይ አንባቢ ይፍረደው።

ከግሳትና ከክሕደት በቀር አዲስ ነገር የለሰ በሚቀጥለው እንደምናየው በቁርአን እንጂ በወንጌል አይደለም።ወንጌልም ሐዲስ፣(መጸሕፍተ ሐዲሳት) የተባለችው ብዙ ነገር ከብሉይ ከኦሪት፣ከነቢያት የተለየ ስለሆነ ነው ክርስቶስ ያመጣውን ሐዲስ ሕግ ሁሉ ገልብጦ፣ዓለምን እንደ ገና ከአብርሃም በፊት ወደ ነበረው የአረሚ ዘመን የመለሰ፣ለደ ንጊያ ያመም ለጥቁር ስገዱ ያለ፣ሌትን ከወንድ ያሳነሰ፣የምግባርን ትልቅነት ወደ አረመኔነት የመለሰ መሐመድ ነው እንጂ ክርስቶስ እማ! የሠራው ሁሉ ሐዲስ ነው።

በቁርአን አዲስ ነገር የለም፤

በቁርአን ውስጥ ያሉት አዕራረ ክርስቲያን ሁሉ በክርስቶስ ልደት አካባቢ ተነሥተው እስከ 4ኛው መቶ ዘመን ድረስ ቤተ ክርስቲያንን ሲያጨቃጭቁ ኑረው በ1ኛው ያለም ጉባኤ በ325 ዓ.ም በኒቅያ የተወሰኑና የተወገዙ ናቸው።የእነዚህ ኑፋቄዎች መሪዎችም ስባልዮስ፣አሪዮስ፣ሌው ግርክዮን (በነጠላ) በጥቅል ደግሞ ደኪስታውያን ግናስቲስት ይባላሉ። በሰፊው ለማጥናት አንድ እረኛ አንድ መንጋ ምዕራፍ 26:7.170 ላይ ስድስትን ይመለከቷል።

አምላክ በአካሉ አንድ ነው ለማለት ስባልዮስና አርዮስ ፍርጥርጥ አድረገው አስተምረዋል፣ከመሐመድ የሚለዩት ጦርነት ባለ መክፈታቸውና ሃይማኖትን መሣሪያ አድርገው በሃይማኖት ሽፋን፣በጅሃድ ዐዋጅ ጦርነት ከፍተው ያልተከተሏቸውን አለመውረራቸው ነው።

የቁርአን ብዙ ተረቶች የመጡት፤

ሀ. ብዙ ተረት ጸሐፊዎች በወንጌል ስም ከጻፏቸው ዐሥራ ስድት የተረት መጻሕፍት፣ቤተ ክርሲቲያን ሐሰተኛ ናቸው ብላ ካገለለቻቸው፣

ለ. ሊቃውንቱ ለሃይማኖት ማብራሪያ ሲጽፉ፣የሚፈልጉትን ሐሳብ ለማሰገባት ጎን ጎናቸውን ከሚጽፉ፣ ሁለቱም አዋልድ ይባላሉ። እነዚህም በመካከለኛው ምሥራቅ እየተጻፉ ይበተኑ የነበሩ ናቸው። ዛሬም በግሪክ፣በሮም፣በግብጽ በኢትዮጵያ ገዳማት ይኖራሉ አሉ፤በቀሩት የተረት መጽሐፍ መሆናቸው ታውቆ ከቤተ መጻሕፍት ተቀምጠ ዋል እንጂ ሳገልግሎት አይውሉም፤በኢትዮጵያ ግን አሁንም ከኪዳን በፊት ለአገልግሎት የሚነበቡ ከእነሱ አሉ። ቁርአን ከሰማይ ወረድሁ ካለ ከእሱ በፊት የነበሩት ኑፋቄዎችና ከሕደቶች ሁሉ ከሰማይ መውረዳቸውን ማስረዳት አለበት።

ሐ. ታልሙድና የክርስቲያን ትውፊት (በዐረቢያ የነበረው)

1. ሰላም ሁሉ የሆነለት በአካል ሂዶ ያልሆነለት ፌቱን አዙሮ የሚሰግ ደላት ጥቁር ደንጊያ ከክርስቶስ ልደት በፊት በ60 ዓ.ም ለአካባቢው የአምልኮት ቦታ እንዲሆን የሮም ጀኔራል የወሰነው ነው። መሐመድም ሌሎችን ጣዓታት ሲያጠፋ ይህችን ጥቁር ደንጊያ ቢያጠፋ ኑሬ ለአምላክ በመንፈስ ስገዱ ማለቱ ነበር። ግን የፓስቲካ መሪ እንጂ የእውነተኛ ሃይማኖት መሪ ስላልሆነ፣የጣዖታትን ወኪል ጥቁር ደንጊያ ካዕባን አክብሮ አልፋል። (ዘፀ.20:3-4) ከኔ በቀር ሌላ አምላክ አታምልክ፣በሰማይም ሆነ በምድር ወይም ከምድር በታች ካለው ውኃ ውስጥ ከሚኖሩት ነገሮች የማንኛቸውንም ዐይነት ምስል፣ ጣዖት አድርገህ አትሥራ፣እኔ እግዚአብሔር አምላክህ እጅግ ቀናተኛ ስለሆንሁ ተቀርጾ የተሠራ ማንኛቸውንም ጣዖት አታምልክ። (ከዚህ ትእዛዝ በየትኛው ኾልካ አልፋ ነው ያች ትኩል ጥቁር ደንጊያ አምላክ

ሁና ስላም ሁሉ የሚስገድላት? መሐመድ የጦር ጀኔራል ስለሆነ ሌሎችን በዐረብያ የነበሩትን ደካሞችን ጣዖታት ሲያጠፋ እሷን ለሀልውናው ሲል ትቷታል።

2. <u>ሐጂ፣</u>ቃባን መሳለም፣ሳፋን ማርዋን መጎብኘት፣በዋዲ ሚና ደግሞ በቆመ ደንጊያ ላይ አንተ ስይጣን እያሉ ደንጊያ መወርወር ከመሐመድ በፊት የነበረ አሞልኮ ነው። አሁንም ይደረጋል። ልማደ ጣዖትን፣ አሞልኮ ባዕድን ማጥፋቱ ከምን ላይ ነው? መሐመድ የሃይማኖት ነቢይ ቢሆን ኑሮ ጣዖታትን ማጥፉት ነበረበት።

3. <u>ጸሎት</u> ፣በዐረቢያ ደሴት አክል የነበሩት ሳባውያን፣ስልምና ያጠፋቸው በተወሰነ ሰዓት ሰባት ጊዜ በቀን ይጸልዩ ነበር፤መሐመድ ከእነዚህ ሁለቱን ቀንሶ አምስት ጊዜ በቀን ሠራ። ለሙታንም ሳባውያን ይጸልዩ ነበር፤ይህ ልማድ አሁንም አለ።

4. <u>ሮማደን፣</u> ሳባውያን ሠላሳ ቀን ጹመው ዒድን ያከበሩ ነበር። አዲሷ ጨረቃ የዒድ ለት በደንብ ያልታየች እንደሆነ ተብሎ ጾሙ ባአንድ ቀን ተራዘመ። ይህ ልማድ ወደ ስልምና ገብቶ አሁንም በደንብ ይከበራል። የጾማቸው መጀመሪያና መጨረሻ የመጣው ከአይሁድ ታልሙድ ነው። ጾም የሚጀምረው የሰው ዐይን ነጭና ጥቁር ገመድ መለየት ሲያቅተው ነው፤እንዲሁም ጾሙ የሚፈታው የሰው ዐይን ነጭና ጥቁር ገመድ ሲለይ ነው። ይህ ልማድ አሁንም በስልምና ገብቶ ይኖራል። እስከ አሁን ድረስ የዐረቡ ዓለም በዐይኑ እንጂ በሒሳብ ሠርቶ ወርሃ የጨረቃ (መባቻ) ግወቅ አልቻለምና። ዐውደ ወርሃን ወደ ዐውደ ፀሐይ ለውጦ መጠቀም አልቻለም። ጨረቃ የምትወለደው በ27 ሌሊት በ1:ሠርቶ ወርሃ ነው፤ ይህን እንኳ ማስተካከል ባለመቻላቸው፣ግታ ግታ እያን2ጠጡ ስማይ እያዩ፣ደመና የሆነ እንደሆነና ጨረቃን ማየት ካልቻሉ፣እስከ ሦስት ቀን ይቆያሉ፤ ይህም ባይሆን ያለ ቀኑ ገደፍው ይሆን በሚል የሕሊና ወቀሳ ይሠቃያሉ። የጨረቃን አቆጣጠርም የተማሩት ከአይሁድ ነው። ይህንም በትሕትና ጠይቀው መማር አቅቷቸው ዘለዓለም ሲሳሳቱ ይኖራሉ። መሪያቸው መሐመድም አሳስተካከለውም። ቁርአንን ያህል ትልቅ መጽሐፍ ከሰማይ ያወረደ አላህም የዘመን አቆጣጠርን አሳስተካከለም። የሌላውን ቀጥተኛ ነገር እናርማለን ይላሉ፣የራሳቸውን ግን አያስተውሉም። ምክንያቱስ ቢሉ፣ቀጥ ያለ ነገር አይወዱማ! የረመዳን በዓል የሚገደፈው በ27 ሌሊት በአንድ ጨረቃ ነው። እነሱ ግን ጨረቃ ታየች አልታየችም እያሉ ሲደናበሩ ይኖራሉ። ሮመዳንን ለምን ትጾማላችሁ ሲሏቸውም ቁርአን ከሰማይ የወረደበት ወር ነው ይላሉ። ይህም ሦስት ውሸቶች ያዘለ ነው፤

አንደኛ ቁርአን የተሰጠው፣የተጠራቀመው በእየሱራሁ መግቢያ እንደተገለጠው በ22 ዓመት እንጂ በአንድ ወር ወይም ዕለትም አይደለም።
ሁለተኛ የሮመዳን ጾም ከመሐመድ በፊት የነበረ የሳባውያን ጾም እንጂ መሐመድ የጀመረውም አይደለም።
ሦስተኛ ራሱ መሐመድ ለፓለታካው እንዲመቸው በእየጊዜው የገጠመውና ከእየገጣሚዎች የሰበሰበው እንጂ ቁርአን ከሰማይ የወረደ አንድም አንቀጽ የለውም።
ሮመዳን በዐይነቱና በይዘቱ ከጾመ ነቢያትና ሐዋርያት ይለያል። እነዚያ ከጥሉላት (ከእንሰሳት ተዋፅኦ) ተለይተው ነበር የሚጾሙት ያውም በቀን፣የአስሳሙ ሮመዳን ግን ቀን አይሁን እንጂ ሌሊት ቤትን ዘግቶ ለአፍ የሚጣፍጡ ጥሉላትን መኮምኮም ነው። የካዕባው ጣዖት እንደሆነ እንጂ አምላከ አብርሃምስ ሌሊትም ያያልኮግነው የሚሸሸጉት? ቀን ምራቃቸውን ሲተፉ ውለው ማታ ጥሉላትን መኮምኮም ለአስተዋይ ሕሊና ያበሻግራል።

5. <u>ከታልሙድ የተወሰዱ ሐሳቦች</u>
ኢየሩሳሌምን በ70 ዓ.ም የሮም ጀኔራል ቲቶ በበዘበዛት ጊዜ ወደ ዐረቢያ የተሰደዱ ብዙ አይሁድ ነበሩ። ከእነዚህ ብዙዎቹ ከአሪት ይልቅ በተረት፣በዘአንበሩ አበው (ትውፊት) የሚመሩ ነበሩ። በዚያን ጊዜ ብዙ አይሁድ ታልሙድ ለዐሠርቱ ቃላት ማብራሪያ ነው ብለው ያምኑ ነበር። መሐመድም ከታልሙድ ትውፊት ወደ ቁርአን ጨምሯል። ለምሳሌ፣የሚጸለየው ወደ ኢየሩሳሌም ተዙሮ ነበር፣በኋላ ግን መሐመድ ከአይሁድ ጋራ ስለተጣላ ወደ ዐረብ ጣዖት ወደ ካዕባ ተዙሮ እንዲጸለይ አዝዘዋል። (2ኛ ሱራህ:1-49) ከየትም ከወጣህበት ስፍራ ፊትህን ወደ ተከበረው መስጊድ አቅጣጫ አዙር ብሎ አዘዘ። (144) በዚህም ጌታ ለሰሎሞን በትእዛዝ ካሠራው ቤተ መቅደስ የአሕዛብ ጣዖት ካዕባ መብለጫ ነው። ፖለቲካ የማይሠራው የለም።
6. መሐመድ ስለ አብርሃም የሚያወቀው ሁሉ ከአይሁድ የተረት መጽሐፍ ሚድራሽ ራባህ ነው። አብርሃምም ጌታዬ ሆይ ሙታንን እንዴት እንደምታስነሣ አሳየኝ ባለ ጊዜ፣አላመንህምን? አለው፣አዎን አምናለሁ ግን ልቤ እንዲረጋ ነው አለ። አላህም አራት ወፎች ያዝና ቆራርጣቸው ከዚያም በእየኮረብታው ላይ ከእነሱ ቁርጥራጭ አድርግ ከዚያም ጥራቸው ፈጥነው ይመጣሉ። በዚህም አላህ አሸናፊ መሆኑን ዕወቅ አለው።
7. ስለ አብርሃም እምነት ሌላው ሱራህ(6: 7-82) አብርሃምም ለአባቱ ለአዘር ጣዖታትን አማልእክት አድርገህ ትይዛለህ? እነሆ! እኔ ግን አንተም ሕዝቦችህም በግልጽ ስትሳሳቱ እያችኋለሁ ባለ ጊዜ፣አብርሃም

(እንዲያውቅ)ከአረጋጋሮችም ይሆን ዘንድ የሰግያትንና የምድርን መንግሥት አሳየነው። ሊሊቱም በእሱ ላይ በጨለመ ጊዜ ኮከብ አየ፤ይህ ጌታዬ ነው አለ፤በገባም ጊዜ መግባቱን አልወድም አለ። ጨረቃም ወጥታ ባየ ጊዜ ይህ ጌታዬ ነው አለ፣በገባችም ጊዜ፣ጌታዬ ባይመራኝ ከተሳሳቱት እሆናለሁ አለ። ፀሐይም ወጥታ ሥራዋን ዘርግታ ባየ ጊዜ፣ይህ በጣም ትልቅ ነው፣ ጌታዬ ነው አለ፣በገባችም ጊዜ እኔ ከምታጋሩት ሁሉ ንጹሕ ነኝ አለ። እኔ በዚያ ሰግያትንና ምድርን ለፈጠረው ቀጥተኛ ሰሆን ፊቴን አዞርሁ፣እናም ከአጋሪዎች አይደለሁም (አለ) ወገኖቹም ተከራከሩት፤አላህ በርግጥ የመራኝ ሲሆን ትከራከሩኝ አላችሁን? በእርሱም የምታጋሩትን ነገር አልፈራም ግን ጌታዬ ነገርን ቢሻ (ያገኛል) ጌታዬም በነገሩ ሁሉ ዕውቀቱ ሰፋ፣አትገነዘቡምን አላቸው።————።

8. ዳግመኛም ሌላው ሱራህ(19:41-49) በመጽሐፉ ውስጥ አብርሃምን አውሳ፣እሱ በጣም እውነተኛ ነቢይ ነበረና። ለአባቱ አባቴ ሆይ! ለማይሰማና ለማያይ፣አንተንም ለማይጠቅም ለምን ትገዛለህ? ባለ ጊዜ፣ አባቴ ሆይ! ለአንተ በዕውቀት ያልመጣልህ ነገር ለኔ መጥቶልኛልና ተከተለኝ፣ቀጥተኛውን መንገድ እመራሀሁ። አባቴ ሆይ! ለሰይጣን አትገዛ፣ሰይጣን ያልረሕማን ዐመፀኛ ነውና። አባቴ ሆይ! የሰይጣን ጓደኛ ሁነህ የአልረሕማን ቅጣት እንዳያገኝህ እፈራለሁ አለው። (አባቱም) አብርሃም ሆይ! አንተ አምላኮቼን ትተህ የምትዘር ነህ? ባትመለስ በእርግጥ እወግርሃለሁ፣ለረዥም ጊዜም ተወኝ አለው። (አብርሃም)ደኅና ሁን፣ወደፊት ከጌታዬ ምሕረትን እለምንልሃለሁ፣እርሱ ለኔ በጣም ሩኅሩኅ ነውና አለው።————። እሱም ከአላህ ሌላ ከሚገዙት በራቀ ጊዜ ለእሱ ይሥሐቅንና ያዕቆብን ሰጠነው። ሁሉንም ነቢይ አደረግነ።————።

9. ሰሰ አብርሃም የተነገረው ሦስተኛው ሱራህ21:52-72 ደግሞ እንዲህ ይላል፤እንደ አሮጌና እንደ ጃጅ ሰው መደጋገም ይወዳል፣ሰለዚህ ይህን ለመጨረሻ ጊዜ ሰለዚህ ርእስ ገልብጠን፣የቀሩትን ሱራሆች ቁዖራቸውን ሰጥተን ወደ ሌላው መልሳችን እንመራለን።

ለአባቱና ለሕዝቦቹ ይህ የምትገዙለት ቅርጻ ቅርጽ ምንድን ነው? ባለ ጊዜ(መራነው)እነሱም አባቶቻችን ለእርሱ ተገዥዎች ሁነው አገኛቸው አሉት። እናንተም አባቶቻችሁም በርግጥ በስሕተት ውስጥ ነበራችሁ አላቸው እነሱም በምርህ ነው? ወይንስ አንተም ከሚቀልዱት ነህ? አሉት። አይደለም ጌታችሁ የሰማይና የምድር ጌታ ያ የፈጠራችሁ ነው፤እኔም ከመስካሪዎቹ አንዱ ነኝ አለ። በአላህም እምናለሁ ዙረት ስትሄዱ በጣዖቶቻችሁ ተንኮል እሠራለሁ። እንዳለው ዘወር ሲሉም

አንድ ብቻ ሲቀር ሁሉንም ስብርብር አደረጋቸው፤ይህም ታላቁ ጣዖት ነበር። ይህንም የተወው ወደ እሱ እንዲመለሱ ነው። (መሐመድም ከካዕባ ከትልቁ ጣዖት በቀር የቀሩትን ያረብያ ጣዖታት ሰባብሯል) እነሱም በአግልክቶቻን ይህን የሠራ ማነው? እርሱ በርግጥ ከበደለኞች ነው ተባባሉ። አበርሃም የሚባል መጥፎ ጎረምሳ ሲያነሳቸው ሰምተናል ተባባሉ። አብርሃም ሆይ! በአግልክቶቻችን ይህን የሠራህ አንተ ነህን? አሉት። አይደለሁም፤ይህን ያደረገው ይህ አለቃቸው ነው፤መናገር ይችሉ እንደሆነ ጠይቋቸው አለ።_____። የሚከተሉት ስለ አብርሃም እምነት የተጠቀሱት ሱሩህዎች እንዲሁ ዝብርቅርቃቸው የወጣ ነው፤ምክንያቱስ ቢሉ ምንጫቸው ዝብርቅርቁ የወጣ ተረት ነውና። (26:70-82፤29:16፤17፤37:83-89፤43:26-30፤ 60:4:)ይህና መሰሎቹ ሁሉ ከመሐመድ በፊት በመካከለኛው ምሥራቅ በእኛም በአሞልድ መጻሕፍት ተጽፎው ይገኛል፡(መጽሐፈ ኩፋሌ 1:42-46) አብርሃምም አባቱ ታራን አባቴ! ብሎ ጠራው፤እሱም ልጄ ሆይ! እነሆኝ እኔ አለሁ አለው። እሱም ምንም ቃል ወይም እስትንፋስ የላቸውምና አንተ ከምታመልካቸውና በፊታቸው ከምትሰግድላቸው ከእነዚህ ከጣዖታቱ ለኛ የምናገኘው ምን ረድኤት፤ተድላ ደስታ አለን? ዲዳዎች ናቸውና፤ልቡናንም የሚያሰቱ ናቸውና አታምልኳቸው ሰማይን የፈጠረ፤በምድር ላይ ዝናም ለዘር፤ጠል ለመከር የሚሰጥ፤በ ምድር ላይ ሁሉን የሚያደርግ፤ሁሉን በቃሉ የፈጠረ፤ከፊቱ የሰው ሁሉ ደኅንነት የሚገኝ እግዚአብሔርን እምልኩ። ቃል፤ አሰትንፋስ የሌላቸው ጣዖታትን እናንተ ለምን ታመልካላችሁ? እነሱ የሰው ሥራ ናቸውና፤እናንተ በጫንቃችሁ ትሸከሙአቸዋለችሁና፤ለሚሠሩአቸው ሰዎች ጽኑ ተዋርዶ ናቸው እንጂ ከነእርሱ ረድኤት አይገኝምና ለሚያመልኳቸውም ሰዎች የልቡና ስሕተት ናቸውና አታምልኳቸው አለ።

አባቱም ልጄ ሆይ! እኔም አውቃለሁ፤ነገር ግን በፊታቸው አገለግ ል ዘንድ ካህነ ጣዖት ላደረጉኝ ለሕዝቡ ምን አደርጋለሁ? አውነት ነገርንም ብነግራቸው ያመልኳቸው፤ያመሰግኗቸው ዘንድ ልቡናቸው እነሱን ተከትሏልና ይገድሉኛል፤ልጄ ሆይ አንዳይገድሉህ ዝም በል አለው። (የእኛ አንዳንድ ካህናትና ሽሆችም እውነትን የማያስተምሩበት ምክንያት ይህ ነው።) ለሁለቱ ወንድሞቹም ይህን ነገር ነገራቸው። አንርሱም ተቆጥተው ዝም በል አሉት፤እሱም ዝም አለ። ከዛንቋው ጥራት፤ከአሰካኩ ግማር በቀር ከመሐመድ ዝርዝር ይህ ታሪክ በምን ይለያል። ከሰማይ ወረደ የሚለው ተረት ሁሉ ከእሱ በፊት በተጻፈ አዋልድ፤ገድሎች፤ተአ ምሮች ከዐረብና ከትብጥ ወደ ግዕዝ ተተርጉመው በእየ ገዳማቱና አድባራቱ ዕቃ ቤቶች ይገኛሉ።

10. ሰይጣን ለአዳም አልሰግድ ብሎ ወደቀ፤

(ሱራህ 2: 34-35) መላእክትም ለአዳም ስገዱ ባልነ ጊዜ (አስታውስ) ሁሉም ወዲያውኑ ሰገዱ፤ኢብሊስ (ዲያብሎስ) ብቻ ሲቀር፣እምቢ አለ፤ኮራም ከክሓዲዎችም ሆነ። (ይህም ከድርሳነ ሚካኤል ጀምሮ በብዙ አዋልድ ተጽፏል።)አዳም ሆይ አንተ ከነምሽትህ በገነት ተቀመጥ፤ ከርሷም በፈለጋችሁት ስፍራ በሰፈው ተመገቡ፤ግን ይህችን ዛፍ አትቅረቡ ከበደለኞች ትሆናላችሁና አልነም። ይህስ ምኑ ነው ሐዲሱ ከሰማይ የወረደው፤(ዘፍ.2: 16-17)

11. አቤልና ቃኤል፤

በሱራህ አምስተኛ በቁጥር 27-32 የተጻፈው ዝርዝርም ከቋንቋው ዝብርቅርቅነት በቀር በዘፍ 4:3-15 የተጻፈ ነው።

12. ሐሩትና ማሩት፣

ሐሩትና ማሩት በመላእክት ስም የታወቁት በሱራህ 2:102 የተገለበጡ ትም የአማርማንያ ጣዖታት ነበሩ። አብያተ መቅደስም ነበራቸው።

13. የስላምና አዕማደ ሃይማኖት አምስቱ፤

ከዚህ ቀጥለው የሚዘረዘሩት አምስቱ አዕማደ ሃይማኖትም ከመሐመድ በፊት በዐረቢያ፣በቅዱሳት መጻሕፍት የነበሩ ናቸው። ከዚያ በፊት በእየአምልኮቱ በእየመንደሩ የኖሩትን አሁን ደርሶ መሐመድ ከሰማይ ወረዱልኝ ያላቸው ለሽርሽር ሂደው ሲመለሱ አግኝቷቸው እንደ ሆነ እንጂ ለመኖር ከእሱ በፊት ከአብርሃም ጀምሮ በመካከለኛው ምሥራቅ ለሁለት ሺህ ዘመናት የኖሩ ናቸው።

ሀ. ከሁሉ አስቀድሞ አላህ አንድነው፣(መሐመድ የአላህ መልክተኛ ነው ግን ለፓለቲካ የተጨመረች ናት) የዚህ ጀማሪ በእየመጻሕፍቱ በአሪት፣በወንጌል፣በራሱ በቁርአን እንዳየነው አብርሃም ነው፤ቀጥሎ ም ሙሴ፣ከዚያም በእየዘመኑ የተነሡ እንደነ ኤልያስ ያሉ ነቢያት በመጨረሻው እራሱ ወልደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እነዚህ ሁሉ የእግዚአብሔርን አንድነት ገልጠው አስተምረዋል፣አም ልኮ ጣዖትን አውግዘዋል።

መጀመሪያ ጣዖት ማለት ምን ማለት ነው? (በዘፀ.20:3-5) ከኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ። በላይ ከሰማይ ካለው፣በታችም በምድር ካለው፣ከምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር፣የማንኛቸውንም ምሳሌ፣ የተቀረጸውን ምስል ላንተ አታድርግ። አትስገድላቸው አታምካቸውም ም እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ ነኝና። (ማር.12:28-30) ጌታ ኢየሱስም ስለዚህ በጠይቁት ጊዜ የሚከተለውን ተናግሯል፤ከጻፎችም አንዱ ቀርቦ ሲከራከሩ ሰማና፣መልካም አድርጎ እንደ መለሰላቸው አስተውሎ፣ከሁሉ አንደኛዋ ትእዛዝ የትኛይቱ ናት?"ብሎ ጠየቀው፣

ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አለው" ከትእዛዛቱ ሁሉ አንደኛዋ እስራኤል ሆይ! ስማ!ጌ ታ አምላካችን አንድ ጌታ ነው፤
አንተም በፍጹም ነፍስህ፤በፍጽም አሳብህ፤በፍጹም ኀይልህ፤ጌታ አምላክህን ውደድ የምትል ናት።"
ስለ ካዕባ ስላም ሁሉ ጣያት አይደለለችም እያለ ይከራከራል፤መሐመድ ም ራሱ ቤተ መቅደስዋ ሲሠራ ልብሱን አንጥፎ ከኮሬሽ መኳንንት ጋራ ሆኖ አሸራሽታታል። ሌላውን የዐረቢያን ጣያት ሁሉ እየዘረ አጥፍቷል። ደካሞችን ጣያታት አጥፍቶ ካዕባን አክብሯል። ከዚያ ተያይዞ፤ስላም ሁሉ የራሱን ጣያት አሰቀምጦ በእየሀገሩ እየዘረ ቤተ ክርስቲያን ያቃጥላል።ንዋየ ቅዳድሳትን ይዘርፋል፤ዓላማው ፖለቲካ፤ሀገ ር መውረር፤ሐሳቡ ዘረፋ ነውና።
መሐመድ ለምን ይችን ጥቁር ደንጊያ አላጠፋም? የዚህ መልስ በጣም ቀላል ነው፤ምክንያቱ ቢዚኔስ (ንግድ) ነው።ብመላ ዐረቢያ ያለው ጣያት ሁሉ ከጠፋ ካዕባም ትከበራለች፤መካውያንም ከዓለም በሚመጣው ሳሚ ገንዘብ ይክብራሉ፤ይበለጽጋሉ። መሐመድም ለጦር ዘመቻ ተከታ ይ ያገኛል፤አግኝቷል።
ከነዚህ ላይ አንድ የራሴ ገጠመኝ ትዝ ይለኛል፤
አንድ ዘመን ጣሊያንና ለመግር ሮም ነበርሁ፤ጓደኛ ስሌለኝ በሚያጋጥ መኝ ሰው ሁሉ አለግሙድ ነበርና አንድ ቀን ከቅዱስ ጴጥሮስ ካቴድራል ተነሥቶ ወደ ራሱ ሱቅ የሚሄድ ነጋዴ አብሮኝ ተሳፋሪ። እኔም እንደ ልማዴ ከንፈሬን ዘርበብ አደረግሁና ሞኝ ለመምስል፤ወ ደ ካቴድራሉ እያሳየሁ ይህ ትልቅ ቤተ መንግሥት የማነው? ስሙስ ግን ይጠፋል ጌታዬ! ብዬ ጠየቅሁት እሱም የጴጥሮስ ካቶድራል ነው አለኝ። እኔም ግን ይኖርበታል? ወይንስ የምን መሥሪያ ቤት ነው? አልሁና ጠየቅሁት፤እሱም ይህ ትልቁ ሕንፃ ቤተ ክርስቲያን ነው በዚያ ባጠገቡ የሚኖሩት ግን ፓፑ፤ጳጳሳቱ፤ቀሳውስት፤ካህናቱ ናቸው አለኝ እያንጠጠ ኮሚኒስት ነኝ ላይ ነውና። እኔም የተናገራቸውን ቃላት ደግም ሁና ፓፑ፤ጳጳሳት፤ካህናት ቀሳውስት ማለትስ ምንድን ነው? ምንስ ይሠራሉ? አልሁት። እሱም እንሱስ ለሰው ልጅ የሚጠቅም ሥራ ምንም አይሠሩም። ከሞቱ በኋላ ጽድቅና ኩነኔ የሚባል አለ እያሉ ጎጋውን ሕዝብ ያታልላሉ፤እያታለሉም ሕዘቡን እየዘረፉ ሀብታም ሁነው ይኖራሉ። ወይ ግሩም! ይገርማል የእነሱንስ ነገሩኝ ጌታዬ!ይህን ያህል ድርጅት በስሙ የተሰየመለት ስውሳ ለሀገርዋ ምን የሠራ ነው? አልሁት። እሱም ከጥፋት ሕዝቡን ከማዳንቁር በቀር ምንም አልሠራ። ፍልስጥኤም ከሚባል ሀገር ዓሣ አጥማጅ ነበረ ይላሉ። በኋላ ዓሣ ማጥመድ አልሳካለት ሲል ጊዜ አንድ ኢየሱስ

የሚባል ሰውዬ ሙቶ ተነሥቷል እያለ የሮምን ሕዝብ ሰበከውና የቀሳውስትን ማደሪያ አዘጋጀላቸው አለና ተሰባኪ በማግኘቱ ብዙ መሬ አወራኝ፤ሊቅነቱንም በደንብ ገለጠልኝ። መሬአችን ደርቶ ሳለ፣ከሱቁ ደረሰንና ለማንኛቸውም ና ውረድና ሱቄን ላሳይህ በሚቀጥለው አውቶብስ ትሄዳለህ አለኝና ተያይዘን ወረድን። "ይህ ነው ሱቄ አለኝና ገባኝ፤ሁለት ሠራተኞች ነበሩ። ሱቁም ከደጃፉ እስከ ግጀቱ ሮም ባፈራቻቸው ንቁየ ቅዱሳት፣የክርስቶስ፣የማርያም፣የሐዋርያት፣የጻድቃን፣የፓፓች፣የካህናት ሥዕሎች፣ትርጓ ትርጸኞች፣መሰተሎች ነበሩ። እኔም ሁሉንም ቃኘሁና ከንፈሬን ሰብስብ፣ግንባሬን ኮፍተር አድርጌ ምነው ሰውዬ ከመንገድ ሃይማኖትን እያጥላላህ፣ካህናትን እያቋሸሸህ አልነበረም የመጣኸው? አልሁት፣እሱም ምንም ሳያፍር ይህማ ሥራ ነው፣ሙያ ነው ንግድ ነው አለኝና ዐረፈ።

በዚሁ አንጻር አጅሬ መሐመድም ጮሌ ብልጣብልጥ ነውና ሌሎቹን ጣያታት አጥፍቶ ካዕባን አንግሦ፣ለራሱ ክብር፣አግኝቶባታል፣ለሀገሩ ንግድ ከፍቶባታል። ምን ይሁን አባቱ ሲወለድ ያላየው፣እናቱ ያላሳደገችው፣እንዳጎታ ፍራሽ በእየደጁ ወድቆ ያደገ፣መጀመሪያም በአርባኽ(ጥጃ ጥበቃ) በእረኝነት ከዚያም የነጋዴ ጎረደማን ሁኖ መላ ዐረቢያን ዙሮ ያየ፣ሰው ያለገንዘብ ክብር እንደሌለው ዐውቆ ያደገ ነው። 15 ዓመት ከምትበልጠው ሀብታም ነጋዴ ሴት አዳሪ ከድኃ ድንግልናውን የሰደደው ለገንዘብዋ ሲል ነው፤እርጅናዋ ሳይሰግው ለገንዘብዋ ብሎ እስከ ዕለተ ሞቷ ሲገዛት ኑሯል። ከእስዋ በኋላም 11 ሴቶች በውበታቸው ሳይሆን በገንዘባቸው አግብቷል። የመጨረሻዋ አይሻም ለእሱ መንግሥት ብሎ ሲዋጋ የሞተ የጦር አለቃው ምሽት ነበረች። እሷንም በገንዘቧ እንጂ በውበቷ አይደለም። መሐመድ ሥጋዊ ጥቅም ገንዘብና ሥልጣን ከየ ዓላማዬ ሃይማኖት ነው እያለ ጦሩን አሰከትቶ፣ሰይፉን መዝዞ ከተፍ ነው።

14. ካዕባንማ ስላሞች ሁሉ ከሰማይ የወረዳች ናት ይላሉሳ? ለሚለ ጠያቂ፣

ሀ. ከሰማይ ብትወርድ ኑሮ እንዴት አብርሃም ባርኪታል፣ተሳልሟታል ይላሉ? የአብርሃምን ታሪክ በሚዘረዝረው ቅዱስ መጽሐፍ እንዲህ ያለ ነገር የለም።

ለ. የዓለም ጣያታት ሁሉ ከሰማይ የወረዱ ይባላሉ እንጂ ከምድር ፈለቁ፣በቀሉ አይባሉም። ለዚሁም የግሪክን፣የሮምን በጠቅላላም የመካከለኛውን ምሥራቅ፣የግብጽን የሃይማኖት ሚቶሎጂ አንብቦ መረዳት ይቻላል፤በተለየም:(ግብሐ19:35-37)የከተማይቱም ጸሓፊ ሕዝቡን ጸጥ አሰኝቶ እንዲህ አለ፣የኤፌሶን ሰዎች ሆይ! የኤፌሶን ከተማ በታላቂቱ

አርጤሞስ ከሰማይ ለወረደው ጣዖት የመቅደስ ጠባቂ መሆንዋን የማያውቅ ሰው ማን ነው? ይህንም የሚክደው ከሌለ ጸጥ እንድትሉና አንዳችም በችኮላ እንዳታደርጉ ይገባል።የመቅደስን ዕቃ ያልሰረቁ፣አማልክትንም ያልሰደቡ እነዚህን ሰዎች ለምን አመጣችኋቸው?.....41። እንደዚሁምየሮማውያን አማልክት እንዲዮስ ፣እነአጵሎስ ፣የባቢሎኑ ማርዱክ፣የፍልስጥኤሞች በዓል፣ዳጎን፣አጵሎን፣ወዘተ. እረስንቱን! እን ደዚህ ነበሩ። መሐመድም የእሱን ጣዖት ተቀናቃኝ አጠፋ እንጂ አምልኮ ጣዖትን አላጠፋም።

15. <u>ሐጂ</u>

ሐጂም ከእሱ በፊት የነበረ አሁንም ክርስቲያኑ ሁሉና አይሁድም የሚያደርጉት፣ኢየሩሳሌም ሳሚ፣ላሊበላ ሳሚ እየተባለ የኖረ የሚኖር ነው።

16. <u>ጸሎት፣</u>

ጸሎትም ከብዙ ሺህ ዘመናት ጀምሮ ከዚህ በፊት እንዳየነው በሳባውያ ን ዘንድ በቀን ሰባት ጊዜ የነበረ መሐመድ ወደ አምስት የቀነሰው ተግባር ነው። ጌታም ሠርቷልኝ(ማቴ.6:5-14)

17. የሮመዳን ጸምም በሳብያን ዘንድ ለ30 ቀን እንደ ነበረ ዐይተናል። ታዲያ የመሐመድ አዲሱ ሥራ የትኛው ነው? አንባቢ ሆይ! አስተዉ ለህ ፍረድ፣አመዛዝነህ ተከተል።

18. <u>ምጽዋት፣</u>

ምጽዋት በሦስት ይከፈላል፣አንድ ሰለ ሙት ተዝካር፣ሁለት ለንዳያን፣ሦስት ለካህናት መርጃ። ይህም በሦስቱም ዐይነቱ ከመሐመድ በፊት የነበረ ነው አሁንም በእየሀገሩና ሃይማኖቱ ይኖራል፣ይደረጋል።

19. ኑርሙም የጀነራሎች፣የዘመናውያን ነገሥታት እንጂ የነቢያት አልነበረም። (ሱራህ.33:50-57) የተጻፈው ሰለመሐመድ መኖሪያ ክብር ነው፣ከዚህ ግን ለብራና ተብሎ 53ን ብቻ ጽፈን እናልፋለን። እናንተ ያመናችሁ ሆይ! መድረሱን የማትጠባበቁ ስትሆኑ ወደ ምግብ ካልተፈቀደላችሁ በስተቀር የነቢዩን ቤቶች (በምንም ጊዜ) አትግቡ፣ግን በተጠራችሁ ጊዜ ግቡ።ከተመገባችሁም በኋላ ወዲያውኑ ተበተኑ።በወግ የምትጫወቱ ከሆናችሁም አትዘግዩ፣ማናደዳችሁ ነቢዩን በእርግጥ ያስቸግራል፣ከእናንተም ያፍራል፣ግን አላህ ከእውነት አያፍርም።ዕቃም ለመዋስ በጠየቃችሁ ጊዜ ከመጋረጃ ኋላ ሁናችሁ ጠይቋቸው፣ በልቦቻችሁ የበለጠ ንጽሕና ነው። የአላህንም መልእክተኛ ልታስቸግሩ፣ምንቶቹን ም ከእሱ በኋላ ምን ጊዜም ልታገቡ፣ለእናንተ አይገባችሁም እንዲህ ያለውን በሕይወተ ሥጋ ቅምጥል ጌታ ነው እንዳንድ ያልገባቸው ሰላሞች ሰራሱ መጠለያ ከሌለው፣ክርስቶስ፣ክኤልያስ ከሙሴ ጋራ ሊያወዳድሩት የሚፈልጉ። እንዲህ ያለው ተራ ነገርስ ከሰማይ መረደ እንዴት ይባላል? ላስተዋይ አንባቢ በጣም አስቸጋሪ ነው።

ከዚህ ላይስ መሐመድ አዲስ ነገር አመጣ የሚባለው በምኑ ነው? ብዙ ግግባትና ተንደላቆ መኖር፣ከእሱ በፊት በነበሩት ነገሥታት አልነበረም ወይ? እንዲህ ያለውን ጥቅም ያላወረዉ ልባይ አንባቢ ያስተወለው። እስክ ዚህ ያለው ሰለ ቁርአን ይዘት ይበቃንና ሰለ ዝብርቅርነቱ ደግሞ ጥቂት እንመልከት።

ምዕራፍ 19፤

የቁርአን ምስቅልቅልነት፣

ቁርአን በይዘትም ሆነ በአጻጻፍ ዝብርቅርቅ ነው
ጎጋው እስላም ቁርአንን ቢያውቅ ኑሮ ያቃጥለው ነበር።

ለምን ጎጋው ብቻ መሪዎች ነገሥታት ጀኔራሎች ሡልጣኖች ሸሆችስ? የሚል ይነሣ ይሆናል። መሪዎች ለሥላጠናቸው፣ሸሆች፣ለደመወዛቸው፣ ቃዲዎችም ለክብራቸው ሲሉ እንዲህ ያላችውን ነገር አይነኪትም፤ዙረ ውም አያይዋትም። ስለዚህ እንዲህ ያለችቱ ነገር ሁሉ እንደኔ ላሉ የዋሃን፣ጥቡዓን ጎጋዎች፣ጽድቅን ለምንፈልግ ናትና ቁርአንና መሐመ ድ ምን እንደሆኑ ሐቁን፣እትጯን ልንገርህ ልባይና ነባይ አንባቢ!ስማ ኝ። የሐዲሷ ቱርክ መሥራች ሙስታፍ ኬማል አታቱርክ (የቱርክ አባት) የቱርክን መኪንንት ሰብስቦ አምስት ስዓት ላይቋርጥ አንብቦ ይህ መጽሐፍ አይደለም፣በዚህ አንመራም ብሎ በተሰበሰቡበት አደራሽ መስኮት ወርውሮ ግርግራ ባሕር ጣለው፣ከዚያ በኋላ በቱርክ ምክርቤት ተቋቁሞ የሀገርዋ መመሪያ ሕገ መንግሥት ወጣ፤ተከናንባ ተሸፍና ትሄድ የነበረች ሴትም ስትገለጥ ጊዜ ባል ምሽቱን፣ወንድሞ እኅቱን መለየት አቃተቸውና ሲደናበሩ ጊዜ በዐይነ ርግቧ አሙልቃ ስታይ የኖረች ሴት እኔ ነኝ ምሽትህ፣እኔ ነኝ ወዳጅህ እያለች ራስዋንም ሌላውንም ታስተዋውቅ ገባች።

ለመሆኑ ቁርአን ምን መሆኑን ከመመርመራችን በፊት እንዴት ነው የተጻፈው የተሰበሰበውስ የሚለውን ጥያቄ ብናስቀደም ምን አለ?

ጥሩ!ቁርአን አንድ አዲስ ነገር ያሌለበት፣የዐረቢያ አብያተ ጣዖታት ሥነ ጽሑፍ የታመቀበት፣የአዋልድ ተረት የታጨቀበት፣በመጨረሻ ከቅዱሳት መጻሕፍት አልፎ አልፎ የተጻፉበት የፓለታካ መጽሐፍ ነው፣ይህንም እናስከትላለን።

የቁርአን ጸሐፊ ማን ነው? እንዴትስ ተጻፈ?

ለዚህ ጥያቄ መረጃ ለአያንዳንዱ ሱራህ የእስላም ሊቃውንት የሰጡትን መግቢያ ግንበብ ይቻላል።

ከሁሉ አሰቀድሞ የቁርአን ጸሐፊ ግነው?

መሐመድ ከሌላ ቦታ እንደ ተገለጠው ዕንል ግውታ (የሙት ልጅ ስለሆነ የትም ሲወድቅ፣ወድቆ ሲያድር፣ርኩሳን መናፍስት ይቆራኙታ ል፤ተቆራኝተውም በእየሀገሩ በአጉሪዋች ላይ እንደሚታየው ፈረሳችን ሁኑ ይሉታል፣እሱም ባለመስክንም ይሁን ወይንም እንደ አሩሲ እመቤት አስታሪቂ በግጣት እይታወቅም፣ዛሬ በእየሀገሩ እንደሚደረገ ው በጸበል፣በመስቀል ለማስለቀቅ ይሞከራል፣ተሞክሮ፣ሳይሆን ስለ ቀረ መሐመድ መስቀልን ይጠላል፣በኋላ ግን በካዕባ ይግጠናል፤ከዚህ ወዲህ ይህን ራእይ አየሁ መልአክ ታየኝ እያለ፣በእየጊዜው

ባለውቃቢዎች እንደሚያደርጉት፣ትላንት ይሀን ነገረኝ፣ዛሬ ደግሞ እንዲህ አለኝ እያለ ያወራ ጀመረ፤በኋላ ነገሩ እየበረታ ሲሄድ በዚያ ሀገር በታወቀው መልአክ በቅዱስ ገብርኤል ስም ተላከከና ዐረፈ።
ይሀን ታሪክ ለመረዳት (GERHARD NEHLS,CHRISTIANS ASK MUSLIMS:ገጽ:44-48)ያነባል። መሐመድን ይጥው እንደነበረና ዛር ይሁን ጋኔን ያስነራው እንደ ነበረ ከዚህ በላይ በተጠቀሰው መጽሐፍና በሱራሀሩበሃዲስ ተተንትኖ ተጽፏል። አውሊያ የሰፈረበት ሰው ስለ ሆነ ዛሬ ይህ ታየኝ ያለውን በቃል ለተከታዮቹ ያስጠናል፤የሆ ነለት በቃል ያጠናል፤ያልሆነለት ደግሞ በሽቆ፣በመጋፈያ፣በግመል አጥንት፣በጥርብ ዕንጨት በሌላም ለቅምቃሚ ነገር ይጽፋል፤በኋላም የወደቀው ወድቆ የተገኘው ተሊቃቅም መሐመድ ከሞተ በኋላ መሰብሰብ ተጀመረ።
ከድንገተኛው የመሐመድ ሞት በኋላ ዛይድ ኢብን ጣቢት ቁርአንን ሰብስቦ እንዲጽፍ ታዘዘ። እሱም ቀና ቀናዋቹን አላገኘም።
ሀ. ራሱ መሐመድ ያሰበሰው ከመሐመድ እልጋ ሥር ነበረ። በልቅሶው ተደናግጦ ቤተሰቡ ሲሸበር የቤት እንሰሳ ላም ይሁን በሬ በላው፤በዚህ ም ከመጪረሻ ምሽቱ ከአይሻ ጋራ የነበረው፣በመሐመድ የተሰበሰበው ና የጸደቀው ቁርአን ጠፋ።
ለ. አቡ ሙሳ አልአሻሪ ከ300 በላይ ቁርአንን በቃላቸው ያጠኑ ሰዋች ነበሩ፤ከእነዚያም አንዱ እኔ ነበርሁ፣አሁን ግን ከሱራ ባራት በቀር ሁሉም ተረስቶኛል ብሏል። በዚሁ ዐይነት ሌሎች እያረጁ ሲሄዱ ሽቀውም አርጅቶ እየረገፈ፣ ብዙ ሱራሆች ጠፍተዋል።
ሐ. በኋላ ኡስማን ካሊፍ በሆነ ጊዜ የተጻፈውን ቁርአን ሁሉ አሰባስቦ የሱን አጽፎ፣ ሰላም ሁሉ ይሀን ይቀበል ብሎ፣የቀረው በእየሀገሩ እንዲቃጠል አዘዘና ሁሉም ተቃጠለ። የቀረው ሁሉ መሳሳቱን የእሱው ብቻ ልከኛ መሆኑን የሚመሰክር ግነው?
የቁርአንን ጠቅላላ ሁኔታ ለማወቅ ከተጠቀሰው መጽሐፈ ከገጽ (49-65) ያነባል።
ቁርአን በእየጊዜው የተባለው የተጠራቀመ ስለሆነ ግንኛቸውም ሱራህ ርእሱን ተከትሎ የተነሣበትን ዓላማ አያብራራም። እያንዳንዱ በዛም እነሰም ሁለት ወይም ሦስት ቁጥር አንድ መጽሐፍ ነው።
አርእስተ መቅድም፣ጎዳግ፣መግቢያ፣መደምደሚያ፣ፅንሰ ሐሳብ በቁር አን አይታወቁም። መደጋገም ያበዛል፣የጸጸ ሽግግሊ፣ወይንም አፉን መፍታት የጀመረ ልጅ እንጂ እንኳንስ አምላክና ጤነኛ ሰው የጸፈው አይመሰልም። አምላክን ይሀን አጻፍህ ከማለት፣ዕብድ ነህ ማለት ይቀላል። ከሽህ ጊዜ በላይ እግዚአብሔር መሐሪ፣ሩኅሩኀ፣ ቸር፥ይቅር

ባይ፣አሰተዋይ፣ዐዋቂ ነው እያለ ጽፏል። የጤነኛ ጸሓፊ ጽሑፍ ቢሆን ኑሮ መጠን ይኖረው ነበር።

የቀረው ይቅርና ሰለ አብርሃም እምነት ታሪክ እንኳ ዘጠኝ ጊዜ መሳለሶ ጽፏል፤እውነት ከሆነ አንዱ አይበቃም ወይ? እርግጠኛ ስላልሆነ ዘጠኝ ጊዜ መሳለሶ ጽፏል፡፡(ሱራሆች፣2: 260፤6: 74- 84፤19: 42-80፤ 21:52-72፤ 26:70-82፤ 29:16-17፤ 37:83-89፤ 43:26 30፤60:4)ከሱ በፊት ቅዱሳት መጻሕፈትሉአዋልድ፣ተአምራት፣ድርሳና ት በመንፈሳዊ ዓለም ተጽፈዋል፣በሥጋዊውም ለቁጥር የሚያስቸግሩ ብዙ የሳይንስ፣የታሪክ፣የፍልፍስና መጻሕፍት ተጽፈዋል። በዘመናችን ካሉት ደራስያን በይበልጡም የሚወዳደሩ፤ቁርአን ግን ዝብርቅርቁ የወጣ በሥነ ጽሑፍም ሆነ በይዘት ከዚህ ግባ የማይባል መጽሐፍ ነው። ጸሓፊውንና ምንነቱንስ አየን፣ለመሆኑ ይዘቱሳ ለሚል ጎጋ (የዋህ) እሱንም ከዚህ በታች እንቀዮልለታለን፤

<u>ይዘት፣</u>

ሀ. መሐመድ አላህ አንድ ነው ይላል (በአካል) አላህ ግን ብዙ ጊዜ በቁርአን እኛ እያለ በብዙ ይናገራል፣ከዚህ ላይ በቁርአን፣መሐመድ ወይስ አላህ ነው የተሳሳተው። እኛ ማለት የእግዚአብሔርን ሥስትነት (በአካል) ይገልጣል። እኔ ማለት ደግሞ በመለኮቱ አንድ መሆኑን ቁርአን ግልጭ አድርጎ ያሳያል። መሐመድ ጤነኛ ባለመሆኑ ላይረዳው ቀርቶ፣የቀሩት አስተዋይና የዋሃን ስላሞች ግን አስቀድመው ሰምተው የያዙት እውነት መስሏቸው ነው እንጂ መሪዎቹ ግን ከላይ እንደ ተጠቀሰው ጥቅም ዐውሯቸው ነው።

ለ. (ሱራሀ. 32:12) በሻን ኑሮ ነፍስን ሁሉ ቅን እናደርጋት ነበር፣ግን ገሃነምን አጋንንትንና ሰዎችን ሰብስቢ በእርግጥ እሞላለሁ፣ማለት ቃሊ ከኔ ተረጋግጧል። (ከዚሁ ከአንድ ሱራሀ ቁጥር በመጀመሪያ እኛ (ባሻን) ኑሮ ብሎ ብዙነቱን በኋላ ደግሞ እሞላለሁና ከኔ ብሎ አንድነቱን ገልጧል፤(እንደዚህ ያለውን ንባብ በቁርአን ምስጢረ ሥላሴ በሚለው እናየዋለንና እስከዚያ ርእሳችን እንከተል)።

ሁሉን ቻይ አምላክ ያለምንም መመሪያ ወይም መምሪያ ሕግ ሁሉን ያደርጋል።

ሐ. (ሱራሀ.16:93)አላህ በሻኑሮ አንዲት ሕዝብ ባደረጋችሁ ነበር፣ግን የሚሻውን ሰው ያጣምማል፣የሚሻውንም ሰው ያቃናል፣ይሁን እንጂ በሠራችሁት ሁሉ ትጠየቃላችሁ።ጎጋ ወይም የዋህ አንባቢ ሆይ! አስቲ ይህን ቁጥር መላልሰህ አንበው፣መጀመሪያ አላህ የወደደውን ያቃናል፣የጠላውን ያጣምማል ካለ በኋላ ከዚያው ቁጥር በሥራችሁ ትጠየቃላችሁ ይላል፤ አንዲህ ያለ አነጋገር ልክ ነው ወይ? በርግጥ

ይህ የመሐመድ ወይም በመካ ያለው የካዕባ ገዥ እንጂ የኢየሱስ አባት፣የአብርሃም አምላክ የእውነተኛውና የሐቀኛው እግዚአብሔር አይደለም።

መ. ያላመኑትን ደግሞ እንዲያምኑ የሚያደርግ አላህ ነው፤ገሃነምን የሚሞላበት እንዳያጣ፤ (ሱራህ2:6-7) እነዚያ የካዱት ደግሞ ብታስጠነቅቃቸውም ባታስጠነቅቃቸውም ለእነሱ ያው ነው፣አያምኑም (ምክንያቱም)አላህ በልቦቻቸው ላይ፣በመስሚያቸው ላይ፣አትሞባቸዋል ና፣ዐይኖቷቸውንም በመሸፈኛ ጋርዷል። በእነሱም ላይ ታላቅ ቅጣት አለባቸው።ይገርማል! አላህ የሰውን አእምሮ አዙሮ፣ዐይኑን ዐውሮ፣ልቡን አነሁለሎ ደግ ነገር አንዳይሠራ ካደረገ በኋላ፣ራሱ ባጠፋው ጥፋት ዐቅም የለሹን ሰው ይቀጣል። ይህም ድመት የያዘቻትን አይጥ ዐውራ እንደምትጫወትባት ማለት ነው። ለዚህም አስተዋይ አንባቢ የሰላሞች አላህ ጨካኙ ግፈኛው፣አምባ ገነኑ፣ፍርደ ገምድሉ፣አምልኮቱን የካዕባ ጥቁር ደንጊያ የምትጋራው የእኛው ቸሩና እውነተኛው አምላክ አምላክ አብርሃም አይደለም ከማለት በቀር ምን ይባል?

ሠ. በጠቅላላው ለሰው ዘር ደግሞ፣እንዲህ ብሏል፣(ሱራህ.7:179) ከጋኔንም ከሰዎችም ብዙዎቹን ለገሃነም በእርግጥ ፈጠርን፣ልብ አላቸው አያውቁበትም፣ዐይን አላቸው አያዩበትም፣ጆሮ አላቸው አይሰሙበትም፣እነዚያ እንደ እንስሶች ናቸው፤ይልቁንም እነሱ በጣም የተሳሳቱ ናቸው፤እነዚያ ዘንጊዎች እነሱና ቸው።ሰዎችና አጋንንት አያዩም፣አያስተውሉም፤ምክንያቱም አላህ ገሃነምን ለሞላት ፈጥሯቸዋልና ይላል።

ረ. ክፍ ብሎም 178 ቁጥር ላይ፣አላህ የሚያቃናው ሰው ቅን እሱ ነው፤የሚያጣምመው እርሱ ከከሳሪዎች አንዱ ነው። ብዙ አጋንንትንና ሰዎችን ለጋሃነም ፈጥረናልና።

ሰ. (ሱራህ 4:88)ግብዞችን አላህ በሥራቸው ወደ ከሕደት የመለሳቸው ሲሆን፤ከሁለቱ የተከፈላችሁ እናንተ ምን አላችሁ? አላህ ያጣመመውን ሰው እናንተ ልታቃኑ ትችላላችሁን? አላህ ላሳተው ሰው መንገድ ፈጽሞ አታገኙለትም።

ቀ. (ሱራህ.11:118-119) ጌታህም በሻ ኑሮ ሰዎችን ሁሉ አንድ ሕዝብ ያደርጋቸው ነበር ከመለያየት ግን አይድኑም። ጌታህ ካዘነለት በቀር የቀሩትን ለገሃነም መሙያ ፈጠራቸው፤የጌታህም ቃል ገሃነምን በአጋንንትና በሰዎች አንድነት እሞላለታለሁ ትላለች።

በ. (ሱራህ 14: 4) ከመልክተኛ ማንኛቸውንም ለእነሱ ያብራራላቸው ዘንድ በወገኖቹ ቋንቋ እንጂ በሌላ አልክንም፤አላህም የሚሻውን ያጠማል የሚሻውንም ያቀናል፤እሱም አሸናፊ ጥበበኛ ነው።ይህ በብዙ ሱራሆች ተደጋግሟል፣(35:8፣74:31)

ተ. (ሱረቱ 6:149)የተጋለው ግስረጃ ያላህ ነው፣ቢፈልግ ኑሮ ባቀናችሁ ነበር በላቸው።
ሃዲስ ለዚህ አጽንዖ ነገር የሚከተለውን ዘግቧል፤ሁለት ሰዎች ጻድቅና ኃጥእ ካንድ መንደር ይኖሩ ነበር። ሁለቱም ሞቱና ጻድቁ በሲኦል ሲሠቃይ፣ኃጥኡ ግን በገነት ሲፈላሰስ፣ይግሙ አየና ምነው አላህ አንዲህ ያለ ግፍ ብሎ ጠየቀ፤አላህም ከፉ ቀበል አደርጎ ጭጭ በል በገዛ ገንዘቤ የፈለግሁትን አደርጋለሁ አለው። ለአንባቢ የሚያታክቱ ሰለ አላህ ፍርደ ገምድልነት ከቁርዓን ለመጥቀስ ይቻላል። ለዚህ እሰከዚህ ይብቃንና ወደ ሌሎች እርእሰት እንዙር።
ቸ. ከዚህ በታች ደግሞ ሌላው ዝብርቅርቅና መፍለስ ይቀጥላል፤(ሱራቱ 4: 7) በቁጥር 7 ውርስ እኩል ይሁን ብሎ ካዘዘ በኋላ በ11 ደግሞ ለወንድ ሁለት እጅ ለሴት ሚሶ ብሎ ሽሮታል፤ወላጆችና የቅርብ ዘመዶች ከተውት ውርስ ለወንዶች ግማሽ ከፍል ለሴቶችም ግማሽ ክፍል አላቸው፤በዚህም እኩል አካፍሉ ብሎ ማዘዙ ነው። ከዚያም ቀጥሎ ግን፣በ11 አላህ ለልጆችሁ ውርስ ሁለት እጅ ለወንድ ሚሶ ለሴት አዝዘዋል ብሏል። በዚህም ከአዳም እኩል አድርጎ የፈጠራትን ሴት የወንድ ግማሽ ማድረጉ ነው።
ነ. (ሱራቱ. 73: 2)ሌሊቱን ሙሉ ጥቂት ሲቀር ስገድ (ጸልይ) ካለ በኋላ ወዲያው በ20ኛው ቁጥር ሽሮታል፤አንተ ከሌሊቱ ከግማሽ ያነሰውን ግማሹንም፣ሚሶውንም የምትቆም መሆንህን ጌታህ በእርግጥ ያውቃል ሌሊቱን የማታደርሱት መሆናችሁን ዐወቀ፤ስለዚህ ከቁርአን የተቻላች ሁን አንብቡ ብሎ አቃሏል።
አ. (ሱራህ. 4:15)ሴቶች ካመነዘሩ ዕድሜ ልክ ይታሰሩ ይላል። በሱራህ 24 :2 ደግሞ አመንዝራዎቹን መቶ መቶ ግረፏቸው ብሏል፣የትኛው ነው እውነት?
ከ. በደል መመለስ ይልቁንም ነፍስ መግደል እንደ ሱራህ 2:178 በማዕረግ እኩል፣ደጃዝማች ከደጃዝማች፣ጀኔራል ከጀኔራል ነጻ ከነጻ፣ ሐራ ከሐራ፣ባሪያ ከባሪያ ነበር። እናንተ ያመናችሁ ሆይ! በተገደሉት ሰዎች ማመሳሰል በእናንተ ላይ ተጽፏል፤ነጻ በነጻ፣ባርያም በባሪያ፣ሴት ም በሴት——።
ይህ ከአሪት በፊት የነበረ፣ሰው በገነዘብ እንጂ በሰውነት በማይመዘንበት ጊዜ የነበረ የአረማውያን፣የአሕዛብ ሕግ ነው። እርሱም ከሱራህ 5 :45 ጋራ ይጣላል፤በእርሱም ላይ በውስጧ ነፍስ በነፍሷ ዐየን በዐይን፣አፍንጫ፣በአፍንጫ፣ ጥርስ በጥርስ፣ጆሮ በጆሮ ቁስሎችንም እንዲሁ ማመሳሰል አለባቸው ብለን ጻፍን።

መ. በተከበሩት መሮች እትሞጉ ብሎ ካዘዘ በኋላ በዚያው ሱራህ አፍርሶታል፤(ሱራህ 9: 5-36)የተከበሩት መሮች ባለቁ ጊዜ፣አጋሪዎቹን ባገኛችሁባቸው ስፍራ ግደሏቸው ያዝዋቸውም እነሱንም ለመግደል በመንገድ አሽምቁ ———።የወሮች ቁጥር በአላህ ዘንድ በአላህ መጽሐፍ ሙሱን ለማያትንና ምድርን በፈጠረበት 12 ወር ነው፣ከእነሱ 4 የተከበሩ ናቸው፣ይህ ቀጥተኛው ሃይማኖት ነው፤በእነሱ ውስጥ ነፍሶቻችሁን አትበድሉ፣አጋሪዎችንም በአንድ ላይ ሁነው እንደሚዋጓችሁ በአንድ ላይ ሁናችሁ ውጓቸው።

ዐ. ከዚህ በላይ በተጠቀሱት ከሀ እስከ መ ባሉት ሆዜያት አላህ ያለምነም ሕግና ገደብ ይምራል፣ይኮንናል፣ያጸድቃል ያሠቃያል ሲል ኑሮ አሁን ደግሞ በሱራህ 3:57ለእነዚያ ለአመኑትና መልካም ሥራዎችንም ለሠሩት አላህ ምንዳቸውን ይክፍላቸዋል ብሎ ልክ ሲሰድበው አንደ መጣ እንደ አርቶዶክስ ክርስቲያን ጽድቅን በእምነትና በሥራ አድርጎት ዐረፈ። ቀድሞስ በእየሳምንቱ ከሚያነራና ከሚጥለው ሰው ምን ይጠበቃል?

ዘ. ቁርአን (ሰላም) ክርስቲያኖች በሦስቱ ሥላሴ (አግልእክት) ያምናሉ እነሱም አብ፣ማርያም፣ወልድ ናቸው። በዚህ የማይደነቅ ክርስቲያን የለም።ሥላሴ ሦስት አካላት፣ በመለኮት አንድ ናቸው ይሀን በምስጢረ ሥሉሲ ይመለከቷል። ለጊዜው ግን ሥላሴ አብ፣ወልድ መንፈስ ቅዱስ ናቸው፣ግርያም የመለኮት ልጅ፣ክርስቶስ በሥጋ የተወለደባት ንጹሕ ሰው አንጂ አምላክ አይደለችም።

የ. የክርስቶስን እናት የሙሴ እኅት አድርጎታል፣በሁለቱ መካከል 1500ዘመን አለ።የክርስቶስን አያት ሐናና የሳሙኤልን እናትም አንድ አድርጓቸዋል። ምን ይሁን በማያውቀው ነገር የሚቀባጥር ሁሉ እንዲህ ካለ የስሕተት ገደል ገብቶ ይወድቃል።

ምዕራፍ 20፣

ቁርአን ከክርስትና ምን ያምናል?

ቁርአን ከጊታችን ስቅለትና ሞት ትንሣኤ በቀር የቀረውን ሁሉ ይቀበላል፣አሪትን ከነቢያት ጋራ፣ወንጌልን ከሐዋርያት ጋራ አጠቃሎ ይቀበላል። ለሙሴ አሪትን፣ለኢየሱስ ወንጌልን አወረድነ፣ሰጠነ ይላል፤

1. <u>አሪትና ወንጌል፣</u> (ሱራሀ.3:3፤44:48) አሪትንና ወንጌልንም አውርደናል። እኛ በውስጥዋ መምሪያና ብርሃን ያለባትን አሪትን አወረድን። ትእዛዝን የተቀበሉት ነቢያትም አይሁድን በእሷ ፈረዱ፣ ረበናትና ካህናትም እንደታዘዙት በዚሁ በእግዚአብሔር መጽሐፍ ምስክር ነበሩ። ሰዎችን አትፍሩ፣ እኔን ፍሩ፣የእኔን አስተርእዮም በአነስተኛ ትርፍ አትለውጡ። እግዚአብሔርም ባወረደው ነገር የማይፈርድ ከሐዲ ነው። በእሷም ውስጥ ነፍስ በነፍስ፣ዐይን በዐይን፣ አፍንጫ በአፍንጫ፣ጆሮም በጆሮ፣ጥርስ በጥርስ፣ቁስልንም በቁስል መልሳችሁ ቅጡ ብለን ጻፍን። በርሱም ይቅር ያለ ይቅር ይባላል፤እግዚ አብሔር ባወረደው ነገር የማይፈርድ በደለኛ ነው በነቢያት ፈለግ ላይም አይሄድም።በፊቱ የተሰጠችውን አሪት የሚያጋግጥም የማርያም ን ልጅ ኢየሱስን ላክነ። በውስጡም ቀጥታና ብርሃን ያለበትን ከእሱ በፊት የነበረችውን አሪትን የሚያረጋግጥ፣ለጠንቃቆች ሰዎች መሪና ተግሣጽ የሚሆን ወንጌልን ሰጠነው። የወንጌልም ባለቤቶች እግዚአብ ሔር ባወረደው ይኑሩ። እግዚአብሔር ባወረደው ሕግ የማይኖር ዐመፀኛ ነው።

በዚህም አሪትና ወንጌል የእግዚአብሔር የሕጉ መጻሕፍትና ኢየሱስም የእግዚአብሔር መልእክተኛ መሆኑን በዝርዝር አስረድቷል።

2. (5:68-69) እናንተ የቅዱሳት መጻሕፍት ባለቤቶች፣እስራኤልና ክርስቲያን! ከጌታችሁ ወደ እናንተ በወረዱት በአሪትና ወንጌል ካል ሥራችሁ እናንተ ምንም አይደላችሁም በላቸው፤.....ያመኑ ሁሉ አይሁድም፣ሳባውያንም፣ክርስቲያንም በእግዚአብሔር ካመኑና በመ ጪረሻው ቀን ካመኑ፣በጎ ሥራ ከሠሩ ፍርሃት የለባቸውምም፣ አያዝኑ ምም። ያጠናክራሉ፤የሚከተሉት ሱራሆች ደግሞ ይህንኑ ሐሳብ ያጠናሉ፤(29:45 ፤10:35፤ 46:11 ፤6:91፤ 35:31፣ 2:40-42)

3. <u>የኢየሱስን የእግዚአብሔር ቃልነትና በድንግልና መወለድ፤</u>

ከዚህ በፊት (ሱራሀ. 4:171) እንደ ተጠቀሰው፤እናንተ የመጽሐፉ ሰዎች ሆይ!በሃይማኖታችሁ ወሰንን አትለፉ፣በእግዚአብሔርም ላይ ከእውነት ሌላ ትናገሩ፤የማርያምልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብ ሔር <u>መልክተኛና ቃሉም ነው</u>፣ከእሱ የሆነ መንፈስም ብቻ ነው።

4. ከዚህ በፊት የተጠቀሰውን ሱራሀ 19:17-22፤ 2:253: ያነቧል።

በዚህም የእግዚአብሔር ቃልና መንፈስ ብሏል፤ይህም የእግዚአብሔር ቃል ወልደ አምላክ፤አምላክ ማለትን ውስልክ ክርስትያን እንደሚያም ነው።

<u>የኢየሱስን ነቢይነት፤</u>

5. ለዚህም በቁጥር አንድ በዚሁ አንቀጽ የተሰጠውን መልስ ያነቧል።
6. (ሱራህ.3:45-49)———፤እሷም ጌታዬ ሆይ ወንድ ሳይነካኝ ለእኔ እንዴት ልጅ ይኖረኛል አለች፤ነገሩ እንደዚህ ነው፤እግዚአብሔር የፈለገውን ያደርጋል፤አንዳችን ነገር በሻ ጊዜ፤ሁን ይለዋል፤ወዲያውም ይሆናል። ጽሕፈትና ጥበብንም ኦሪትንና ወንጌልንም ያስተምራዋል። ወደ እስራኤል ልጆችም መልክተኛ አድርጎ ይልከዋል። በዚህም የማርያምን ድንግልነት የኢየሱስን መልክተኛነትና ነቢይነት ገልጧል።

ምዕራፍ 21፣

ስልምና የክርስቶስን መስቀል ይክዳል፤

በመሐመድ ታሪክ እንደ ተገለጠ፣መሐመድን ባሪያ ይጥለው፣መንፈስ ርኩስ ያንቀጠቀጠው ያሰጎራው ስለነበረ በዙሪያው የነበሩ አይሁድና ክርስቲያን ለመስቀልና በጸበል ለማስለቀቅ ያስቸግሩት ስለነበረ መስቀልን አይወድም፡ስለዚህም የመስቀልን ፍሬያት፣መገፈፍን፣መገፈፍን፣መሞትን፣መሰቀልን፣ትንሣኤን፣ዕርገትን ካደና ዐረፈ። የሚመኝውም በጦር መሪነት ዓለምን ለመግዛት ነውና ብዙ ተከታይ ለማግኘት ከእሱ በፊት 600 ዘመን ዓለም ተቀብሎ የኖረን ሃይማኖት ክዶ፣ከዐረቢያ ጣዖታት አንዲት ካዕባ ጥቁር ደንጊያ አስቀረ። ለአስተዋይ አንባቢ የቁርአን ሂደትና ይዘት እንዴት እንደሆነ እንዲገባው ከሱራህ 4:155-159 ከዚህ ቀጥለን እንጽፋለን። ቃል ኪዳናቸውንም በማፍረሳቸው በአላህም አንቀጾች በመካዳቸው፣ነቢያትንም ያለጥፋት በመግደላቸውና ልቦቻች ሽፍኖት ናቸው። በማለታቸው ምክንያት (ረገምናቸው) በእውነቱ በከሐዲታቸው ምክንያት አላህ በእሷ ላይ አተመ፣ስለዚህ ጥቂትን (ጥቂቶች) አያምኑም። (አይሁድን ነው) በመካዳቸውና በማርያምም ላይ ቅጥፈትን በመናገራቸው(ረገምናቸው)። እኛ የእግዚአብሔርን መልክተኛ የማርያምን ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስን ገደልነ በማለታቸውም ረገምናቸው። አልገደሉትም፤አልሰቀሉትም፤ግን ለእነሱ የገደሉት ሰው በኢየሱስ ተመስሎ ታያቸው። በእርሱ ነገር የተለያዩትም በመጠራጠር ውስጥ ናቸው። ከመጠራጠር በስተቀር በእሱ ነገር ምንም ዕውቀት የላቸውም። በእርግጥም አልገደሉትም። ይልቁንም አላህ ወደ እሱ አነሣው፣_____፤ ከመጽሐፉ ሕዝብ፣ከሞቱ በፊት በእሱ የማያምን የለም፣በዕለቱ ትንሣኤም እሱ ይመሰክርባቸዋል።

የቁርአን ነገር በፊት የተናገረውን ረስቶ ሁለት አንቀጽ እንኳ ሳይጽፍ፣አልሰቀሉትም፣አልገደሉትም ብሎ ከካደ በኋላ ይልቁንም አላህ ወደ እሱ አነሣው አለና በገዛ ራሱ ሲለፈልፈው የሞለን ሁሉ አፈረሰና ዐረፈ። ካልሞተ ምኑን ነው የሚያነሣው?የጌታችን ተሰቅሎ መሞት በትንቢት በአሪት የተነገረ፣በአያሁድ የተረጋገጠ፤በሐዲስ ኪዳን በራሱ በክርስቶስ፣በሐዋርያት የተመሰከረ፣ተመስክሮም እየተሰበከ ከመሐመድ በፊት ለ600 ዘመን የኖረ ዛሬም በክርስቲያኑ ዓለም የሚታመን፣ለወደፉቱም ይህን መጽሐፍ ያነበቡ ስላሞች ሁሉ የሚቀበሉት ሐቅ ነው። የዚህን መረጃ በሰፊው ለማወቅ ከክርስቶስ በኋላ ነቢይ የለም የሚለውን ምዕራፍ ያነቧል።

ክርስቶስ ተቀብሮ ሦስት መዓልት ሦስት ሌሊት አላደረም ብሏል አያዲዳት። ይህ ጥያቄ የአይሁድን የቀን አቆጣጠር ከማያውቁ ጎጋዎች እየተነሣ መልሱ ሲሰጥበት ኑሯል።

አያ ዲዳትአክርስትና ደካማ ነጥብ አገኘሁ ብሎ (በድንቁርናው፣ባለማ ወቁ ይሆናል የሚምቦጠረረው) ዘመን የሚቆጠረው፣ዕለት የሚታሰበው እንደ ቋንቋው፣ባህሉና አካባቢው ነው። በዚሁ መሠረት የእኛና የምዕራባውያን የሰዓት አቆጣጠር ይለያያል። እኛ 12: ስንል፣እነሱ 6፣ስንል እነሱ 1፣4: ስንል 10: ወዘተ. ይላሉ። የአይሁድን የሚከተለው የእኛም ዕለት ከምሽቱ በ12 ጀምሮ በበነጋው በ12 መጀመሪያ ላይ ይጨርሳል። የምዕራብያውያኑ ግን በመንፈቀ ሌሊት ጀምሮ በመንፈቀ ሌሊት ይጨርሳል። በዚህ ምክንያት ነው። የእኛ ቤተ ክርስቲያን ካህናት ዐርብ ማታ ከ12 ሰዓት በኋላ የቅዳሜን፣ቅዳሜ ደግሞ የእሑድን፣እሑ ድ የሰኞን ወዘተ. የሚሉ፣የሚያደርሱ የሚያስታኩቱ። ዋዜማም የክብረ በዓል መጀመሪያ ነው። በቀን አቆጣጠር ሦስት ውሳኔዎች አሉ፤ ዕለት፣መዓልት፣ሌሊት። መዓልት ፀሐይ ያለበት 12 ሰዓት ነው። ሌሊት ደግሞ ፀሐይ የሌለበት 12 ሰዓት ነው። ዕለት፣(ቀን) መዓልትንና ሌሊትን 24 ቱንም ሰዓት ያሳያል።

በአይሁድ፣ በቤተ እስራኤል አቆጣጠር ከአንድ ዕለት አንድ ሰዓት ከተነሣለት፣በመላ ዕለቱም መዓልቱም ሌሊቱም እንደ ተወሰደ ነው የሚቆጠረው። ይኸውም አንድ ሰው እጁን ሰጠ ወይም ተያዘ ሲባል በመላ አካላቱን መሆኑን እንደሚያሳየው ማለት ነው። በዚህ ሒሳብ መሠረት ጌታ ዐርብ ሊያልቅ አንድ ሰዓት ሲቀረው በዐሥራሐንድ ሰዓት ተቀብሯል። ስለዚህ የዘጹ አነጋገር ነውና ዐርብ በሞላ ይመጣል፣ይቆጠራል፣በአንድ ሰዓት ምክንያት ሌሊቱም መዓልቱም ተቆጥሯል። ቅዳሜ በሞላ ሌሊት ሁለተኛ ዕለት፤ከእሑድ በመንፈቀ ሌሊት ምክንያት ስድስት ሰዓት አለ፣በመላ እሑድ ይመጣል፣ሦስት ዕለት፣ሦስት መዓልት፣ሦስት ሌሊት ይሉሃል፧ይህ ነው። ቀን ግን ሌሊትንና መዓልትንም በጠቅላላ 24 ሰዓትም ወይም መዓልቱን ብቻ ፀሐይ የምታበራበትን ጊዜ ብቻ ስለሚያሳይ በዓለ አሻሚ ትርጉም በመሆኑ እንዳያማታ እንዲህ ባለ ጊዜ አንጠቀምበትም።

ጌታ ራሱ ከሞቱ አስቀድሞ የሰው ልጅ እንደ ዮናስ ሦስት ዕለት በከርሠ መቃብር ያአድራል ብሎ የተነባው በዚህ ትርጉም ነው። ወልደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ከነገደ እስራኤል ተወልዶ በአረማይስጥ ሲናገር ኑሮ ነው የሞተው። ከትንሣኤው በኋላም ይናገረው የነበረ አረማይስጥ ነው። ከዚህም በላይ ጌታ መቼ መቶ፣መቼ ተቀበሮ፣መች እንደ ተነሣ በሦስቱም ወንጌላት ቁልጭ ብሎ ተጽፏል። የዮናሱ ግን መቼ? በምን የሳምንቱ ዕለት፣በመቼ ዘመን የሚል የለውም። ሦስት ቀን (ይህንም መዓልት ትርጉም) ሦስት ሌሊት በሳሣው ሆድ ውስጥ አደረ (ዮና.2:1-2) ብሏል። ከዚህ ላይ መቼ

ተነሥቶ መቼ እንደ ጨረሰ ስለማያሳይ ትንቢቱ ተመስኖ በተነገረው በፍጻሜው ይታወቃል። ለምን ቢሉ ትንቢት ያመለክታል፣ፍጻሜ ግን ይመስናልና። ዮናስ ነቢይ ሲሆን፣ክርስቶስ ግን ወልደ አምላክ ሊተ ነቢያት ነውና። የመጣውም ትንቢታትን ለመፈጸም ነውና። በአጠቃላይ በነሲብ ዮናስ ከሞተው ሆድ ሦስት መዓልትና ሊሊት አደረ ተባለ እንጂ በቁርጥ 72 ሰዓት ቆየ አልተባለምና።

የዮናስን በሞተ ሆድ ሦስት ቀን ማደር፣አሰራኤልም፣ክርስቲያንም በዓለ ቁርአኑ ሰላምም ያምናል። 72 ሰዓት በሞተ ሆድ ነበረ የሚል ግን ከእነ ዲዳት በቀር የለም። ጊታም የተናገረው በመዓልትና በሊሊት እንጂ ሰዓት ወስኖ 72 ብሎ አይደለም፣(ማቴ.12:39-40) ——እሱ ግን መልሶ እንዲህ አላቸው፣ከፋና አመንዝራ ትውልድ ምልክት ይሻል፣ከነቢዩም ከዮናስ ምልክት በቀር ምልክት አይሰጠውም። ዮናስ በሞተ አንበሪ ሆድ ሦስት ቀንና (መዓልት) ሦስት ሊሊት እንደ ተቀመጠ (ነበረ) እንዲሁ የሰው ልጅ በምድር ሦስት ቀንና ሦስት ሊሊት ይኖራል። የሰው ልጅ አለ፣የተሰቀለና የሞተ፣የተቀበረ በሰው ልጅነቱ (በሥጋው ነውና) ስለዚህ የዮናስን ታሪክ በክርስቶስ መረጃነት ያስተካከሏል እንጂ በነሲብ በጅምላ የተነገረውን ለዝርዝር መረጃ አያደርጉም፣አይደረግም።

አያ ዲዳት ኢየሱስ እውን ፈጣሪ ነውን? በሚለው ከታቡ ከ 19-27 ለወተወተው ቅጅት ሰዓትን በተመለከት ከዚህ በላይ በዝርዝር ተመልሷል። ዮናስ ሕያው ነበረ፣ክርስቶስስ ሕያው ነውን? ብሎ ጠይቋል፤ይህ መልስ አምንታም አሉታም ነው፤ምክንያቱስ ቢሉ፣ክርስቶስ ሞተ ሲባል ነፍስና ሥጋው ተለያዩ ግለት ነው እንጂ መለኮት ከሥጋው ከተዋሐደ በኋላ ተለያየ ግለት አይደለም፤መለኮት ከሥጋ ጋራ በለበሰው ሥጋ መቃብር ወርዷል፣ከነፍስ ጋራ ደግሞ በመንፈስ ሲኦል ወርዶ፣ሲኦልን በርብር ከእሱ በፊት ለነበሩት ነፍሳት ሁሉ ነጻነትን ሰብኮ አድኖ በሦስተኛው ቀን ተነሥቷል።(1ጴጥ.3:18) በሥጋ ሞተ በመንፈስ ግን ሕያው ሆነ፣በእርሱም ደግሞ ሂዶ በወሕኒ ለነበሩ ነፍሳት ሰበከላቸው።፡ከዚህም በላይ ጌታ፣የሰው ልጅ፣ከዚህ በላይ እንደተጠቀሰው በምድር ውስጥ ሦስት ቀንና ሊሊት እንደ ዮናስ ያድራል አለ እንጂ ሙቶ ወይም በድን ሁኖ አላለም፤በዚህም ዘለዓለም ሕያው እምላክ መሆኑን ያሳያል። የጭዋ ነገር፣በግየውቀው ገብቶ እንጂ መልሱ ይህ ነው።

ምዕራፍ 22፤

ስልምና የኢየሱስ ነቢይነት ያምናል፤

ቁርአን የኢየሱስ ክርስቶስን ቃለ አብነት በድንግልና መወለድ፣ነቢይነ ት፣ወደአባቱ ወደአብ ማረግ ቁልጭ አድርጎ ይጽፋል ይጽፍና መልሶ ለፖለቲካ ሲል፣ክርስቲያን በወሲብ ነው የወለደው ይላል፣ የሚል አስመስሎ ያጭበረብራል። ክሕደቱ የፖለቲካ ሙግት እንጂ የሐቅ አይደለም። ለዚህም የሚከተሉትን ጥቅሶች ለአንባቢ እናቀርባለን፤

1. ከዚህ በፊት በምዕራፍ 2እንዳየነው በሱራህ 4:171ቁርአን የኢየሱ ስ ክርሰቶስን ቃለ እዚአብሔርነት ቁልጭ አድርጎ ተናግሯል፤"የማርያ ም ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር መልእክተኛና ቃሉም ነው፣ከእሱ የሆነ መንፈስም ብቻ ነው። ከዚህ ላይ ቃልና መንፈስ እንደ ልማዱ ተማቶውበታል። መጻሕፍትና ክርስቲያንም እግዚአብሔ ር ወልድን፣ኢየሱስ ክርስቶስን ቃለ አግዚአብሔር (የእግዚአብሔር ቃል) የእግዚአብሔር ልጅ የእግዚአብሔር መልእክተኛ ይሉታል።

ሀ. (ዮሐ. 1: 1-3)በመጀመሪያ ቃል ነበር፤ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር፤ቃልም እግዚአብሔር ነበር፤ይህ በመጀመሪያው በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር፣ሁሉ በእርሱ ሆነም፤አንዳችም ስንኳ ያለ እርሱ አልሆነም

ለ. (14) ቃልም ሥጋ ሆነ፣ጸጋንና እውነትንም ተመልክቶ በእኛ አደረ፣አንድ ልጅም ከአባቱ ዘንድ እንዳለው የሆነውን ክብር አየነ፣—

——።

ሐ. (ገላ.4 :4) ነገር ግን የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ከሴት የተወለደውን፣ከሕግ በታችም የተወለደውን ልጁን ላከ። እንደ ልጆች እንሆን ዘንድ፣ከሕግ በታች ያሉትን ይዋጅ ዘንድ። ልጆችም ስለሆናችሁ እግዚአብሔር አባ!አባት ብሎ የሚጮኽ የልጁን መንፈስ በልባችሁ ውስጥ ላከ።

መ. በመለኮቱ የአምላ፡ ልጅ ባሥጋው ደግሞ የዳዊት ዘር ነው። (ማቴ.22:42፤47 ፤ሮሜ :9

ሠ. የእግዚአብሔርን መን ከዚህ ታውቃላችሁ፤ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ እንደ ባ የሚታመን መንፈስ ሁሉ ከእግዚአብሔር ነው፣ ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ እንደ መጣ የማይታመን መንፈስ ሁሉ ደግሞ ከእግዚአብሔር አይደለም። ይህም የክርስቶስ ተቃዋሚው መንፈስ ነው፣ይህም እንዲመጣ ስምታችኋል። (1ዮሐ.1:2-3)

2. (ሱራህ:2:87) ለሙሴም መጻሕፍትን በእርግጥ ሰጠነ፣በኋላውም ብዙ መልእክተኞች አከታትለን ላክነ። ለማርያም ልጅ ለኢየሱስም ላዕላዊነቱን የሚገልጹ ብዙ ታምራቶች ሰጠነው። በቅዱስ መንፈስም አበረታነው።

3. (136) በእግዚአብሔር፣ሙሴና ኢየሱስም በተቀበሉት፣ነቢያትም ከጌታቸው በተቀበሉት እናምናለን።
4. (253) ለማርያም ልጅ ለኢየሱስም ግልጥ ማስረጃ ሰጥተን በመንፈስ ቅዱስ አጸናነው።
5. (4:158)እግዚአብሔር ወደ ራሱ ወሰደው።
(ሱራህ.42:13)ለእናንተ በሃይማኖት ናህን ይዘዝንበትን ደነገግንላች ሁ፤ወደ እናንተ ባወረድነው አብርሃምን ሙሴን ኢየሱሰን ባዘዝነው ሃይማኖት ጸንታችሁ እንድትኖሩ አዘዝናችሁ።
7. ለማርያም ልጅ ኢየሱስም ወንጌልን ስጠነው። (57:27)
8. ወደ ማርያም የመጣ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ቃሉ፣ከእሱ የሆነ መንፈሱም ነው።
ቃሰ እግዚአብሔር (የእግዚአብሔር ቃል ነው እንጂ) ከዚህ ሌላ እኖስ ምን እንላለን? ልጅ ስንል እኮ ከእግዚአብሔር አብ ከአንደበቱ የሚወጣ ማለት እንጂ እንደ ሰው በግብረ ወሲብ ወለደው ማለት አይደለም። የማርያም ልጅም ስንል በግብረ መንፈስ ቅሰዱስ ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍስዋ ነፍስ ነሥቶ ከዘጠኝ ወር ከአምስት ቀን በኋላ ተወለደ ማለት እንጂ በመለኮቱ የአብ ልጅ ከማርያም ህላዌውን ጀመረ ማለት አይደለም። አስተዋይ አንባቢ ስላም ሁሉ ወልደ አብ በመለኮቱ ወልደ ማርያም ብትስብቱ ሁለት ልደት በተዋሕዶ ከበረ ማለት ምን እንደሆነ መረዳት ይገበዋል፤በውሼት ሙግት ጉንጭ ለማልፋት ሳይሆን፣እውነትንና ጽድቅን ከፈለገ።
9. (42:13)አብርሃምንና ሙሴን ኢየሱስንም ሃይማኖትን በትክክል አቋቁሙ በዚያም አትለያዩ ብለን ደነገግነ።
10. (57:26-27)ኖህንና አብርሃምንም በእርግጥ ላክን፣በዘራቸውም ነቢይነትንና መጻሕፍትን አደረግን። ከዘራቸውም ቅንም ዐመፀኛም አለ። ቀጥለንም መልእክተኞቻችንን አከታትለን ላክን፤የማርያምን ልጅ ኢየሱስንም ወንጌልን ሰጥተን አሰከትለን ላክን። በተከተሉትም ርኅራኄና ይቅርታን ሞላን።
11. (111:45-50) መላእክት ያሉትን አስታውሥ፣ማርያም ሆይ! እግዚአብሔር ከእርሱ በሆነው ቃል፣ስሙ ክርስቶስ ኢየሱስ የማርያም ልጅ፣በዚህ ዓለምና በመጭው ዓለም የተከበረ ከባለሟሎች በላይ በሆነ ልኡ ያበሥርሻል፤በሕፃንነቱና በጎልማሳነቱ ሰዎችን ያነጋግራል፤ከመ ልካሞችም ነው። "ጌታዬ ሆይ! ወንድ ያልነካኝ ስሆን ለኔ እንዴት ልጅ ይኖረኛል?"አለች።ነገሩ እንደዚህ ነው፣እግዚአብሔር ሚሻውን ይፈጥራል፣አንዳች ነገርን በሻ ጊዜ ሁን ይለዋል፣ይሆናል አላት። ጽሕፈትንና ጥበብን፣አሪትንና ወንጌልን ያስተምረዋል። ወደ እስራኤልም ልጆች

መልእክተኛ ያደርገኖልኝይላለም እኔ ከጌታዬ ዘንድ በታምር መጣሁላችሁ_____::

12. (19:17-22) መንፈላችንንም ወደ እሷ ላክንፍጡም ሰው መስሎ ታያትና "እኔ ንጹሕ ልጅ ላንቺ ልሰጥሽ (የመጣሁት) የጌታሽ መልእክተኛ ነኝ" አላት:: እሷም ወንድ ሳይነካኝአመንዝራም ሳልሆን ለኔ ልጅ እንዴት ይኖረኛል? አለች:: እሱም ነገሩ እንደዚህ ነው፣እሱ በእኔ ላይ ገር ነው፣ለነዎትም ታምር ኾ ሮታ ልናደርገው የተፈረደ ነገር ነው ብሎ እፍ አለባት ወዲያውም አረገዘችው::

ለኢየሱስ ክርስቶስ መልደ አብነት:: ለእግዚአብሔር አብ ቃልነት በቁርአን የተጻፈ ብዙ ጥቅሶች አሉ:: ነቢይነቱም ከዚህ በላይ እንዳየነው በሰፊው ተገልጿል:: የሰላም ነገርፕስለመሐመድ ሐሳዊ መስሕነት እያነበቡ ይክዳሉ:: ለዚህም መጽሐፍ ቅዱስ ስለመሐመድ የሚለውን ምዕራፍ 15ን እንደገና ከዚህ ጋራ ያገናዝቧል:: ሳያውቁና ሳያጠኑ የሚዘላብዱት የእነ እያ ዲዳት አፍ ካላረፈ የእኛም መልስ ይተዋላል::

ምዕራፍ: 23፤

ከመሐመድ የሚያንስ ነቢይ የለም፤

ነቢይ አይደለም እንጂ ነቢይ ቢሆንም ኑሮ ከመሐመድ የሚያንስ ነቢይ የለም። ከክርስቶስ በፊት የተነሡትን ነቢያት ሁሉ ራሱ እግዚአብሔር በገሃድ በድምፅ በረአይ ስለ ጊዜውና ስለ ክርስቶስ መምጣት አነጋግሯቸዋል። ከክርስቶስ በኋላ ግን ራሱ ክርስቶስ ትንቢትን ፈጽሞ ሂዷል፤ሐዋርያትም ትንቢታትን ሁሉ እይመለሱ እየገረቡ፤እየቀለሱ ሲያስተምሩ ኑረው አልፈዋል። ስለ ሐሰውተ መሲሕ፤ስለውሸታም እንደ መሐመድ ያሉት ነቢያትም በዚህ መጽሐፍ ውስጥ እንደ ታየው አፍረጥርጠው ለአስተዋይ አንባቢ ገላልጠው ጽፈዋል።

ለዚህም የሚከተለውን እናቀርባለን፤

1. (ዘፍ.6:1-12-13) እግዚአብሔርም ኖኅን አለው፤የሥጋ ሁሉ ፍጻሜ በፍቴ ደርሷል፤በእርሱ የተነሣ ምድር በግፍ ተሞልታለችና እኔም እነሆ ከምድር ሳይ አጠፋቸዋለሁ። ከጎፈር ዕንጨት መርከብ ላንተ ሥራ፤ በመርከቢቱም ጉርዶች አድርግ፤ በውስጥም በውጭም በቅጥራን ለቀልቃት፤(ከ ፮:እስከ ምዕራፍ ስምንት መጨረሻ ያነቧል)

2. (ዘፀ.3:2--------:) የእግዚአብሔርም መልአክ በእሳት ነበልባል በእሾክ ቁጥቋጦ መካከል ታየው፤እነሆ ቁጥቋጠው በእሳት ሲነድ ቁጥቋጦውም ሳያቃጠል አየ። ሙሴም ልሂድና ቁጥቋጦው ለምን እንዳልተቃጠለ ልይ አለ። እግዚአብሔርም ሊመለከት እንደመጣ ባየ ጊዘ ከቁጥቋጦው ውስጥ እርሱን ጠርቶ ሙሴ! ሙሴ ሆይ!አለ። እርሱም እነሆኝ አለ። ወደዚህ አትቅረብ፤የቆምህበት ስፍራ የተቀደሰች ናትና ጫማህን ከእግርህ አውልቅ አለው። ደግሞም እኔ የአባትህ አምላክ የአብርሃም አምላክ የይስሐቅም አምላክ የያዕቆብም አምላክ ነኝ አለው። ከዚህ ቀጥሎ አራቱ የአሪት ክፍሰ ሁሉ ከእግዚአብሔር ና ከሙሴ መካከል የተደረገ የወዳጅ ንግግር ነው። ጠንቅቆ ያነቧል። (በተለይም ዘጉ.12: ምዕራፍን ጠንቅቆ ያነቧል)

3. (ኢያ.1:1-9) እንዲህም ሆነ የእግዚአብሔር ባሪያ ሙሴ ከሞተ በኋላ፤እግዚአብሔር የሙሴን አገልጋይ የነዌን ልጅ ኢያሱን እንዲህ ብሎ ተናገረው፤_____9።)

4. (1:ሳሙ.3:3-14) ሄሊም በስፍራው ተኝቶ ሳለ፤የእግዚአብሔርም መብራት ገና ሳይጠፋ፤ሳሙኤልም በእግዚአብሔር ታቦት ባለበት በእ ግዚአብሔር መቅደስ ተኝቶ ሳለ፤እግዚአብሔር ሳሙኤልን ጠራው። እሱም እነሆኝ አለ፤ወደ ሄሊም ሩጦ እነሆኝ የጠራኸኝ አለው____ ሄሊም እግዚአብሔር ብላቴናውን እንደ ጠራው አስተዋለ_____ና ሳሙኤልን ሂደህ ተኛ፤ቢጠራህም አቤቱ!ባሪያህ ይሰማልና ተናገር በለው አለው፤ሳሙኤልም ሂዶ በስፍራው ተኛ።

እግዚአብሔርም መጥቶ ቀመና እንደ ቀድሞው ሳሙኤል!ሳሙኤል ብሎጠራው፣ሳሙኤልም ባሪያህ ይሰማልና ተናገር አለ እግዚአብሔርም ሳሙኤልን አለው————14። 16:1-4፤

5. ቴስብያሚው ኤልያስንም ብዙ አናግሮታል፤(ቀዳ. ነገ 17:1-7)

6. (ኢሳ.6:1-13)ኢሳኢያስንም አነጋግሮታል።

7. (ኤር.ምዕራፍ አንድን በሙሉ)ለኤርምያስ እግዚአብሔር አነጋግሮታል።

8. ሕዝቅኤልም በመላ መጽሐፉ የጌታ እግዚአብሔር ቃል ወደኔ መጣ እያለ ነው የሚናገር።

9. (ሆሴ.1:2) እግዚአብሔር በመጀመሪያ በሆሴዕ በተናገረ ጊዜ እግዚአብሔር ሆሴዕን ምድሪቱ ከእግዚአብሔር ርቃ ታላቅ ግለሙትና ታደርጋለችና ሂድ፣ጋለሞታን ሴትና የግለሙትናን ልጆች ለአንተ ውሰድ አለው።

10. (7:1፣ 1-4) አሞጽ ደግሞ ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ አሳየኝ——።

11. ኢዮኤልም በመላ መጽሐፉን ከእግዚአብሔር እንደ ሰማው እግዚአብሔር አንዲህ ይላል እያለ ጨርሶታል።

12. (ዮናስ ምዕራፍ:1-4) የእግዚአብሔር ቃል ወደ አማቴ ልጅ ዮናስ እንዲህ ሲል መጣ።

13. በቀሩት ነቢያት ግን የእግዚአብሔ ቃል በነቢዩ በእገሌ እጅ የእግዚአብሔር ቃል መጣ እያለ ነው የተነገረው። ይህን የመሰለ ከነቢያት መጻሕፍት ሁሉ መጥቀስ ይቻላል። ይህም የነቢያትን ሁሉ ከመሐመድ መብለጥ ያሳያል።

ምዕራፍ 24፣

የጥናቱ ውጤት ባጭሩ፣

ይህ ምዕራፍ በዚህ መጽሐፍ የተደረገውን ጥናት ባጭሩ ለማጠቃለል የተዘጋጀ ነው።

ዓላማትን ከነንዛቸው የፈጠረ፣ፈጥሮም የሚጠብቅ የሚያስተዳድር የሚመግብ እግዚአብሔር አንድ ነው።
አንድ አምላክ ነው። ሳይረዱና ሳያውቁ ስም ለማጥፋት ስላሞች እንደሚያወሩትም ሦስት አምላክ የሚል ክርስቲያንም የለ። እሱም በሦስትነትና በአንድነት፣በዚህ መጽሐፍ ባጭሩና በሁሉም ይወቅ በሰፈው በምዕራፍ አንድ እንደ ተገለጠው እምቅድመ ዓለም ኑሯል፣አሁንም አለ፣ለመጭውም ለዘለዓለም ይኖራል። መጀመሪያና ፍጻሚ፣ኅልፈት የለበትም።

አንድነቱና ሦስትነቱን ለማሰረዳት ሊቃውንት ብዙ ምሳሌ ያስጣሉ። አንደኛ ትክክል ሁነው በወጡ ሦስት ባሳ ባለው አንድ ትልቅ ዛፍ ይመሰላል፤በግንዱ(ሥሩ) መለኮታቸው ነው፣አይለያዩም። ሦስቱሥላሴ፣ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ናቸው። እነሱም በስም፣በግብር፣በአካል ይለያያሉ፣በመለኮት፣በባሕሪይ፣በሀልውና፣በሥልጣን፣በዘመን፣በመንግሥት አንድ ናቸው።

<u>በስም</u> አብ፣ወልድ መንፈስ ቅዱስ ይባላሉ።

<u>በግብር</u> አብ ይወለዳል(በቃል፣በአንደበት)፤ያሠርጻል፤በእስትንፋስ፤ወልድ ይወለዳል እንደኛ አነጋገር በአንደበት፣መንፈስ ቅዱስ ይሠርጻል (በእስትፋስ)

<u>በአካል</u> ሦስቱም ፍጹም ፍጹም አካል አላቸው። አካል ፔርሶን በሚል ትርጉሙ። ቅውምና ህልው መንፈስ እንጂ የማይታይ የማይዳሰስ። የሚዳሰስ፣የሚታይ ሰውነት ያለው ግን ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ወልድ ብቻ ነው፣ሥጋ ስለለበሰ፣ዓለምን ለማዳን ሰው ስለሆነ። የሦስቱም የወልድና የመንፈስ ቅዱስ መገኛ አብ ነው፣ይህም ስለተባለ በዘመን አንድናቸውና አይቀዳደሙም፣አንዱም ከሌላው አይበላለጡም ስለዚህም ፀሐይን ይመስላሉ። ፀሐይ ሦስት ግብር አለው፤አካሉ (ፍሕሙ)ሙቀቱ፣ብርሃ ኑ።ሦስቱም አካሉ ሲገኝ የተገኙ ናቸው፣አይቀዳደሙም። በፍሙ (በአካሉ) አብ፣በሙቀቱ ወልድ፣በብርሃኑ መንፈስ ቅዱስ ይመሰላሉ። ፀሐይ ሦስት ግብሩን ይዞ፣እንደያዘ አንድ ፀሓይ እንደሚባል፣እግዚአብሔርም በሥላሴነት ሦስት አካል፣ሦስት ስም፣ ሦስት ግብር ሲኖረው፣እየኖረው አንድ አምላክ፣አነድ እግዚአብሔር ነው፣ይባላል። እግዚአብሔር በሥላሴነት ብዙ ዘመን ካሳለፈ በኋላ በአርያው፣በአምሳሉ ስሙን እንዲቀድስ መንግሥቱን እንዲወርስ፣ አዳምን ፈጥሮ ገነትን እንዲኮተኩታት በገነት አኖረው። ገነት ግን መካነ ፍሥሐና፣ዓለመ ተድላ ስለሆነች ዲያብሎስ ቀንቶ አታለለውና

አትብላ ያለውን ዕፅ በልቶ ከአምላኩ ተጣልቶ፣ከገነት ወጥቶ በምድረ ፍዳ በመካነ ኩነኔ በችግር በሥቃይ ሲኖር ጊዜ ወደ ፈጣሪው በንሥሐ አመለከተ። ፈጣሪውም ሐዘኑን ሰማና ጸሎቱን ተቀበለና አንድያ ልጁን በፈቃዱ ላከ። እሱም በተለየ አካሉ ከሰማይ ለመያት ወርዶ ከድንግል ማርያም ተወልዶ በፈለገ ዮርዳኖስ በእደ ዮሐንስ ተጠምቆ በእደ አይሁድ ተገፎ፣ተገርፎ፣በዕፀ መስቀል ተሰቅሎ፣ሥጋውን ቆርሶ፣ደሙን አፍሶ ራሱን ስለአዳም ሠውቶ፣ለአባቱ ራሱን ንጹሕ መሥዋዕት አድርጎ አቅርቦ፣ፍጹም ካሣ ከሥ፣ ከሲኦል ሥቃይ፣ከግብኖተ ዲያብሎስ አዳምን አድኖ፣በሞተ በሦስተኛው ቀን ከመቃብር ተነሥቶ፣በተነሣ በዐርባኛው ቀን መንፈስ ቅዱስ እንደሚመጣላቸው ለሐዋርያት ተስፋ ሰጥቶ፣ ዐርጎ በክብር በአባቱ ቀኝ ተቀመጠ። መንፈስ ቅዱስም በዐሥረኛው ቀን መጥቶ፣ሐዋርያትን በልዩ ልዩ ቋንቋ አናግሮ፣ደካማቹን አጥንቶ፣ፈሪዎቹን አድፍሮ፣ዲዳዎቹን አርትቶ፣ቤተ ክርስቲያንን መሥርቷል። በዚህም በአሪትና በወንጌል የተነገረ ትንቢት ተፈጽሟል፣ ተገርብቷል። ከእንግዲህ ወዲህ ሐሳዊ መሲሕ፣ውሸታም ነቢይ ይነግል ተጠንቀቁ ተብሎ ተነግሯል፣ይህ ከሆነ ከ600 ዘመን በኋላ የተነገረው የጥፋት ትንቢት ደርሶና መሐመድ ተነሥቶ በሰይፍ ብዙ ዓለም አስካደ።

የመሐመድ፣ምንነትና የቁርአን ከሰማይ አለመውረድ በእየምዕራፉ አሳይተናል፣እንዳየነው ቁርአን ከሱ በፊት የተነገረ አፈ ታሪክ፣ከመጽሐፈ ባልቲት፣ከአዋልድ የተጠራቀመ ተረት፣መሐመድም ጥቁር ደንጊያ ጣያት ካዕባ የምትባል የሚያመልክ፣ባሪያ የሚጥለው አዶ ከብራ የሚያስጎራው፣ጋኔን ሳቢ፣ተግኖ፣አመንዝራ፣ጨካኝ፣አረመኔ ኃጣውእን ሁሉ ለመፈጸም የተፈጠረ የሚመስል ፍጡር እንደሆነ ተገልጧል። ቀና ኅሊና ያለው አንባቢ ቀናውን መንገድ እንዲይዝ ይረዳ ዘንድ ይህ መጽሐፍ ቀርቧል፤የእግዚአብሔር መንፈስም በዚህ መጽሐፍ ብዙዎቹን አንባቢያን እውነትን ያውቁበት ዘንድ እንዲረዳ፣ አንድትጸልዩ ትለመናላችሁ።

አምላክ ሆይ! ያነበብነውን በልቡናችን አሳድርልን። አሜን።

መለሰ፡ቀለበሰ ገረባ
መለትስ አምላክና ሰው በአንድ አካል
መስጊድ የስላም ቤተ ጸሎት፤
መደዴ የልተማረ፣ግርፍጥ፣ባላገር፣ገልቱ።
ምኩራብ የአይሁድ ቤተ ጸሎት
ምድረ ፍዳ የቅጣት ዓለም።
ቁርአን ከሰማይ ወረደ የሚሉት የስላም ዋናው መጽሐፍ፤ስላሞች ከሰማይ ወረደ ይበሉት እንጂ፣ውስጡ ሲጠና ግን ከሱ በፊት በነበሩት አፈ ታሪክ፣አዋልድ፣መጽሐፈ ባልቲት፣ታልሙድ፣በልጆች ተረት፣የሜ ጉላ ቤት ጭዋታ የተሞላ ነው። እሱም ተጠቅልዬ ተጠርዤ ከሰማይ ወረድሁ አይልም።
ባሪያ ጣለው የሰማዩ፣ያየሩ ጥሎ አረፋ አስደፈቀው፣አፈራገጠው።
ትስብእት፣ ሥጋ፣ ሰውነት
አላህ፣ በመካ ቤተ መቅደስ ከነበሩት ጣዖታት የቆራሽ ነገድ አምላክ ስም ነበር። የተመረጠውም በመሐመድ ነው እንጂ የተራ ጣዖት ስም ነው የነበረው። ከዚያ የተነሣውን ዛሬ ዐረቦች ለአምላካቸው ማሳያ ይጠቀሙበታል። አላህና ካዕባ ምንም ቢሆን ከጣዖትነታቸው አይዘሉም አገልጋያቸውም መምለኬ ጣዖት ነው።
አርባቻ በሳምንት አንድ ቀን ዐርብ ወተት ለማግኘት ጥጃ ጥበቃ፡፡
አዩ:- ብዙ ልምድ ያለው፣ሲያበላ ሲያጠጣ የኖረ።
ካዕባ በመካ ቤተ መቅደስ ውስጥ ከነበሩት 360 ጣዖታት መሐመድ መርጦ ያስቀራት ጣዖት ጥቁር ደንጊያ ናት። እንደ ጥንት ጣዖታት እንደነ ኤፌሶኒቱ አርጤምስ፣እንደ ባቢሎኑ ማርዱክ እንደ ፍልስጥ ኤማውያኑ ዳጎንና አጵሎን ወዘተ. ከሰማይ ነው የወረደች ይሏታል፤ በዚያ በኩል ያላለፉት እነ አብርሃምም ሰግደውላታል ይባላል። በደንብ ለመረዳት ባሏ ሲከበር እሷንም ሰጋጁንም በተለቢዥን ደጎና አድርጎ መመልከት ይቻላል። ልሙጥ ጥቁር ደንጊያ ናት፣ጽሕፈት ይሉ ቅርፅ የላትም። ስልምና ለአርት ጥበብ ደመኛ ስለሆነ። ስላም ሁሉ ይህችን ደንጊያ ትቶ የአብርሃምን አምላክ ቢአምላክ ከአምልኮ ጣዖት በወጣ ነበር። መሐመድ ሌሎቹን ጣዖታት ሲሰብር ይህችን የተወበት ምክንያትም የቆሬሾች አምላክ ወይም ቆሌና አድባር ስለሆነችና ለቱሪስት ገቢ መሳቢያ እንድትሆን ነው።
ጅብርኢል በቅዱስ ገብርኤል ስም ስላሞች የሚጠሩት፣መሐመድን ያስጎራ፣ በመሐመድ ላይም ሲወርድ የነበረ ርኩስ መንፈስ ነው።
ጅሐድ ስላም በሃይማኖት እያመካኘ ቅዱስ ጦርነት ነው እያለ ጎጋውን አታሎ፣መደዴውን አሠልጥኖ ሀገር የሚወርበት ክርስቲያንና አይሁድን የሚያጠፉበት በጭካኔ የታጠቀ፣አረመኔነት የለበሰ የክተት

ዐዋጅ ነው። በዚህ ጦርነት የሞተ ገነት ይገባል፣የተዋቡ ብዙ ሴቶችም ያገባል፣አላህም ከሦስተኛው ሰማይ ድረስ ወርዶ ይተበለዋል። ያሸነፈ ም እንዳጋጠመው ብዙ መርትና ብር ይዘርፋል፣ድለብ ያፍላል፤ንብረ ት ይተግል፣ወንዱን ገድሎ ምሽቱን ያገባል፣ሕፃናቱን ይሸጣል፣መሬ ቱን ይወርሳል። በኋላ ሲሞተም ይጸድቃል ይባላል።

<u>ገረባ</u> የተዘረጋውን ምንጣፍ ወይም ጀንዲ መለሰ፣ከዚህ ትንቢቱ መፈጸሙን ነገረ።

<u>ጋዋ</u> ከቤት ከጠት የሚያድርበት ክፍል።

የተጎበቡ መጻሕፍት

መልስ ለመስጠት የተጎበቡ ከታባትና መጻሕፍት፣

ሐሰን ኤም በዐረል (ዶር) ክርስቲያን ሙስሊም ውይይት፣ጎሻሺ ኢስላሚክ አሳታሚና አዲዮብሹዋል ደርጅት።

ግንኙ: ሐምማድ አልጀሀይኒ (ዶር) ስለ ኢየሱስ እውነተኛ መረጃ፣ ሁዳ ጥሬስ ሊምትድ፣1989። (ቁርአን እንጂ አልኹሊ፣ሌላ ስላልጠቀሰ ለመረጃነት አያገለግልም)

መሐመድ ዐሊ አልኹሊ፣እስላምና ክርስትና፣ ሁዳ ጥሬስ ሊምተድ፣ 1997፤

(የራሱን ተረት ነው የሚያወራው፣መጽሐፍ ቅዱስን አይቀበልም፤ ስለዚህ የመጽሐፈ ባልቴት ተረብ እንጂ ቁም ነገር የለውም)

ቁርአን (በሁለት መልኩ አገለግሏል)

አሕመድ ዲዳት፣(ከጋዜጣ አንቀጽ የማይበልጡ 5 ከታባት (መጣጥፍ) በትኗል (ለሁሉም በመጽሐፉ ውስጥ መልስ ተሰጥቷቸዋል)

ሀ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለመሐመድ፣ጎሻሺ እስላሚክ አሳታሚና የአዲዮቢሹዋል ድርጅት፣አዲስ አበባ፣1985።

ለ. መሐመድ ከክርስቶስ በኋላ የተነሡ የመጨረሻ ነቢይ፣ሰሚር ሬድግን፣አዲስ አበባ፣1986።

ሐ. ሙሐመድ የታላላቆች ታላቅ፣ ጎሻሺ እስላሚክ አሳታሚ ድርጅት፣አዲስ አበባ፣ታኅሣሥ 1987።

መ. ኢየሱስ እውን ፈጣሪ ነውን? ጎሻሺ አሳታሚ ድርጅት፣1988።

ሠ. ክርስቶስ በኢስላም፣ ጎሻሺ ኢስላሚክ አሳታሚና አዲዮቢሹዋል አገልግሎት ድርጅት

አልቡአለዕላ አልመዉዱዲ፣ሰብአዊ መብት በኢስላም፣ኢስላማዊ ደዕዋና ፅውቀት ግኅበር፣አዲስ አበባ 1986።

አቡል አዕላ መዉዱዲ

ሀ. ቁርአንን ለመርዳት፣ጎሻሺ ኢስላሚክ አሳታሚና የአዲዮቢሹዋል አገልግሎት ድርጅት፣አዲስ አበባ፣ሐምሌ 1987። ይህ ከታብ የተበተ ነው የቁርአንን መዝረጥረጥና ጉድለት ግድፈት፣ሐሰት በአንድምታ ለግከምነው፤ግን ከመፈወስ ይልቅ ይብሱኑ አቁስሎታል፣አሳምሞታል አብደላ ሙ ሁሴን፣ኢስላምን ለምን መረጥን? አፉን የጽሕፈት መሣሪያና መጻሕፍት መደብር፣አዲስ አበባ፣1987።

ለ. የደዕዋ ስዎች ሥነ ምግባር፣ ጎሻሺ አሳታሚ ድርጅት፣ አዲስ አበባ፣ኢትዮጵያ 1989።

ዐብደላ ሙሐመድ ዓሊ፣ግብኚቷ መነኩሲትና ፈረንጆች ሊታውንት በኢስላም ጎዳና 1987።

ጀግል አልበዳዊ (ዶ/ር) የሴቶች ደረጃ በኢስላም፣ኢስላማዊ ጸዕዋና ዕውቀት ማኅበር፣አዲስ አበባ፣1985፣ ጊርሃርድ ኔልሰ፣
ሀ. ውድ አብደላ
ሣሊ. የናቢ ዒሳ መልክት::
Slam Our Choice Impressions of Reverts to Islam 3rd edition 1993, Dawah, Academy Islamabad Pakistan.
AddArul Qayyimah Is the Black stone an idol? Bhiwandi, Bombay,India 1975.

ለዚህ ጥናት የሚጠቅሙ መጻሕፍት፣

መጻሕፍት ቅዱሳት
ሡልጣን መሐመድ ካሃን፣ የጽድት ጥያቄዬ፣ (ይህ ጥሩ ጥናት ነው) አዲስ አበባ፣ጥቅምት 1987።
አልኪታብ የሕይወት መጽሐፍ፣የመጻጻፍ ትምህርት።
ጎድፍሬይ ዴይል፣(ቄስ) እስላምናና አፍሪታ፣ በእንግሊዘኛ ተጽፎ በጎበዜ ጣረጠ ተተረጎመ) ንግድ ማተሚያ ቤት፣1949። GERHARD NEHLIS
A, Christian Answer Muslims, July 1992.
B, Christians Ask Muslims, 1S BN 1992

ይህ መጽሐፍ ለጊዜው የተወረወረ መቆያ ነው። ሰፊው ጥናት ግን በራሳቸው ከታባት (መጣጥፍ) ፤ቁርአን፣ሃዲስ፣ልዩ ልዩ የትርጉምና ራሳቸው የሚያምኑባቸው የሐተታ ምንባባት አስረጅነት መሠረት ይቀጥላል፤ግንኛቸውም ስላም የክርስቶስን ሙቶ መነሣት አምኖ እውነቱን እስካልተተበለ ድረስ መልሱ ይቀጥላል። ለዚህም ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ይርዳን።

የዚህን መጽሐፍ አጠቃላይ ይዘት በአጭሩ የሚገልጥ መወድስ።

ኩሉ ይከውን ለፖለቲካ (አው በፖለቲካ ይትዌለጥ ታሪክ ዓለም)
ኃጥአነ ምግባር ጻድቃነ ወአረማዌ አሚን ክርስቲያነ
ቁሠሥተ ፍትው ሚመት ባሕታውያነ
መሐመድ በእንተ ዝንቱ
አጥፍአ ጣያታተ ባዕድ ወያመልክ እብነ
ጸሊመ እንተ ካዕባ
በእኩይ መንፈስ አጥፍያተ ዓለም አመ ወጠነ።
ኢብሊስሂ (ሰይጣን) ለደምስሶ ዘዐግኑኢል አሚነ
ተሰይመ ጅብሪልሃ ወዓለመ አማሰነ
ንብረተ ኀሬት ዓለም እመ ከመዝሰ ኮነ
በገዲፍ ተድላ ዚአሃ ይጌይስ ዘመነነ።